

266 19.05.2009

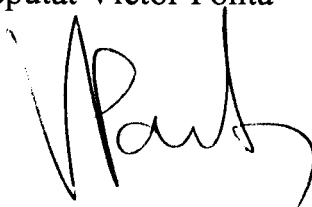
**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT**

Către Biroul Permanent

În conformitate cu prevederile art. 74 din Constituția României și ale art. 88 din Regulamentul Senatului, vă înaintăm, alăturat, **Propunerea legislativă privind Codul Penal.**

În numele inițiatorilor,

Președintele Subcomisiei de cod penal și de procedură penală,
Deputat Victor Ponta

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Lege - Codul penal

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Elaborarea și adoptarea unui nou Cod penal reprezintă un moment crucial în evoluția legislativă a oricărui stat. Decizia de a se trece la elaborarea unui nou Cod penal nu este o simplă manifestare a voinței politice, ci reprezintă, în egală măsură, un corolar al evoluției economico-sociale, dar și a doctrinei și jurisprudenței.

Profunde transformări în plan politic, social și economic, care au avut loc în societatea românească în cele aproape patru decenii care au trecut de la adoptarea Codului penal în vigoare, și mai ales în perioada de după 1989, nu lasă loc pentru nici o îndoială în privința necesității adoptării unui nou Cod penal.

Decizia elaborării unui nou Cod penal are la bază o serie de neajunsuri existente în actuala reglementare, neajunsuri evidențiate atât de practică, cât și de doctrină.

Astfel, actualul regim sancționar penal reglementat de Codul penal în vigoare, supus unor frecvente intervenții legislative asupra diferitelor instituții, a condus la o aplicare și interpretare neunitară, lipsită de coerență, a legii penale, cu repercusiuni asupra eficienței și finalității actului de justiție.

Elaborarea unui nou Cod penal este cerută și de necesitatea reșezării în limite normale a tratamentului sancționar. În acest sens, practica ultimului deceniu a demonstrat că nu mărirea exagerată a limitelor de pedeapsă este soluția eficientă pentru combaterea criminalității. Astfel, deși pedeapsa pentru furtul calificat este în legea în vigoare închisoarea de la 3 la 15 ani, această sancțiune legală - nemaiîntâlnită în niciun alt sistem de drept din Uniunea Europeană - nu a dus la o scădere semnificativă a numărului acestor fapte. De altfel, în perioada anilor 2004-2006, aproximativ 80% dintre pedepsele aflate în curs de executare prin privare de libertate pentru furt și furt calificat erau de cel mult 5 ani închisoare, ceea ce indică faptul că instanțele de judecată nu au simțit nevoia să aplice sancțiuni spre limita superioară maximă prevăzută de lege (12 ani în cazul furtului simplu, respectiv 15 ani, 18 ani și 20 de ani în cazul furtului calificat). Pe de altă parte, intervalul extrem de larg dintre limita minimă și cea maximă a pedepsei (de la 1 la 12 ani, de la 3 la 15 ani, de la 4 la 18 ani) a dus în practică la soluții mult diferite în ceea ce privește pedepsele concret aplicate pentru fapte asemănătoare ori la pedepse mari pentru infracțiuni cu o

periculozitate scăzută, fapt care nu asigură caracterul previzibil al actului de justiție. Soluția de dorit nu este deci o majorare dusă la absurd a limitelor de pedeapsă, care nu face altceva decât să nesocotească ierarhia valorilor sociale într-o societate democratică (de exemplu, furtul unui autoturism ce valorează mai mult de 200.000 lei este sancționat de legea astăzi în vigoare la fel ca omorul). Într-un stat de drept, întinderea și intensitatea represiunii penale trebuie să rămână în limite determinate, în primul rând, prin raportare la importanța valorii sociale lezate pentru cei care înfrâng pentru prima oară legea penală, urmând să crească progresiv pentru cei care comit mai multe infracțiuni înainte de a fi definitiv condamnați și cu atât mai mult pentru cei aflați în stare de recidivă. De aceea, limitele de pedeapsă prevăzute în partea specială trebuie corelate cu dispozițiile părții generale, care vor permite o agravare proporțională a regimului sancționator prevăzut pentru pluralitatea de infracțiuni.

Analiza Codului penal în vigoare pune în evidență un alt imperativ al noilor reglementări din partea specială, și anume simplificarea pe cât posibil a textelor de incriminare, evitarea suprapunerilor între diferitele incriminări și evitarea suprapunerilor cu textele părții generale. Astfel, în cazul în care o circumstanță este prevăzută în partea generală ca și circumstanță agravantă generală, ea nu mai trebuie reluată în conținutul incriminărilor din partea specială, urmând a se aplica textul general.

Pentru asigurarea unității în reglementarea infracțiunilor este necesară includerea în conținutul proiectului Codului penal a unor infracțiuni prevăzute în prezent în legi penale speciale și care au o mai mare frecvență în practica judiciară.

Astfel, în proiectul Codului penal trebuie introduse majoritatea acelor fapte incriminate în legi speciale, care merită în mod real o sancțiune penală, iar în aceste cazuri textul incriminator trebuie conceput astfel încât să se integreze organic în structura proiectului.

2. Schimbări preconizate

Răspunzând cerințelor procesului de monitorizare al Comisiei Europene, proiectul are ca punct de plecare necesitatea elaborării unui nou Cod penal, care să preia elementele ce pot fi menținute din Codul în vigoare și din Legea nr. 301/2004 și să le integreze pe baza unei concepții unitare alături de elemente preluate din alte sisteme de referință dar și din reglementările adoptate la nivelul Uniunii Europene pentru realizarea spațiului de libertate, securitate și justiție.

Proiectul noului Cod penal urmărește îndeplinirea următoarelor obiective:

1. crearea unui cadru legislativ coerent în materie penală, cu evitarea suprapunerilor inutile de norme în vigoare existente în actualul Cod penal și în legile speciale;
2. simplificarea reglementărilor de drept substanțial, menită să faciliteze aplicarea lor unitară și cu celeritate în activitatea organelor judiciare;
3. asigurarea satisfacerii exigențelor decurgând din principiile fundamentale ale dreptului penal consacrate de Constituție și de pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte;
4. transpunerea în cadrul legislativ penal național a reglementărilor adoptate la nivelul Uniunii Europene;
5. armonizarea dreptului penal material român cu sistemele celorlalte state membre ale Uniunii Europene, ca o premisă a cooperării judiciare în materie penală bazată pe recunoaștere și încredere reciprocă.

Prin atingerea obiectivelor menționate se va realiza racordarea legislației penale naționale la exigențele contemporane ale principiilor fundamentale ale dreptului penal.

De asemenea, în plan social, simplificarea reglementărilor de drept substanțial, coroborată cu modificările preconizate în proiectul Codului de procedură penală, ar trebui să conducă la asigurarea previzibilității legii penale, precum și la creșterea încrederii generale în actul de justiție penală.

În elaborarea proiectului s-a urmărit pe de o parte, valorificarea tradiției legislației penale române, iar pe de altă parte racordarea la curente de reglementare actuale ale unor sisteme juridice de referință în dreptul penal european. Aceste două direcții avute în vedere la elaborarea proiectului au putut fi conciliate tocmai prin analiza atentă a evoluției legislației penale române. Astfel, în valorificarea tradiției legislației noastre penale s-a pornit de la prevederile Codului penal din 1936, multe dintre ele menținute și de Codul penal în vigoare. Așa cum este cunoscut, codul din 1936 a avut două surse de inspirație principale – codul penal italian și codul penal din Transilvania (în esență, de inspirație austriacă). În același timp, este o realitate că, în prezent, reglementările penale cu cea mai largă influență în dreptul european aparțin în continuare spațiului german și italian. Convergența reglementărilor propuse de proiect cu cele din aceste legislații, și cu cele pe care ele le-au inspirat (dreptul spaniol, elvețian, portughez), a permis valorificarea creativă a tradiției naționale concomitent cu realizarea unor reglementări racordate la tendințele actuale ale dreptului penal european. Fidelitatea față de tradiția italo-germană nu presupune însă preluarea unor dispoziții din aceste legislații în forma în care ele se regăseau la momentul elaborării Codului penal din 1936, ci, dimpotrivă, luarea în considerare a evoluțiilor intervenite în aceste sisteme, a teoriilor și reglementărilor moderne dezvoltate între timp.

Această orientare a comisiei de elaborare a proiectului nu a presupus însă în nici un caz ignorarea soluțiilor adoptate de alte sisteme europene, cum este cazul dreptului francez, belgian, olandez sau cel al unora dintre țările scandinave.

Au fost, în egală măsură, păstrate o serie de instituții specifice legislației penale române, unele introduse prin Codul penal în vigoare, care și-au dovedit funcționalitatea (spre exemplu, a fost menținută participația improprie, deși majoritatea legislațiilor operează în aceste ipoteze cu instituția autorului mediat). Nu în ultimul rând, au fost preluate din anteproiectul întocmit de Institutul de Cercetări Juridice, o serie de elemente în acord cu tendințele actuale ale legislațiilor penale europene (renunțarea la instituția pericolului social, consimțământul victimei etc.).

Proiectul noului Codului penal cuprinde, urmându-se structura consacrată, două părți: partea generală și partea specială.

Partea generală reunește regulile aplicabile ansamblului infracțiunilor reglementate de legislația penală, indiferent de natura acestora, delimitând cadrul general de aplicare a legii penale, definind infracțiunea, stabilind trăsăturile sale generale și elementele constitutive, reglementând totodată condițiile generale de tragere la răspundere penală, sancțiunile și modul lor de aplicare.

Partea specială, care cuprinde principalele infracțiuni, grupate în funcție de valorile sociale a căror ocrotire se realizează prin incriminare. Au fost avute în vedere, spre a fi incluse în partea specială a Codului, categoriile de infracțiuni cu care practica judiciară se confruntă în mod frecvent, cele prin care se aduce atingere unor valori sociale fundamentale pentru o societate democratică, dar și faptele a căror incriminare este impusă de dezvoltarea societății contemporane.

În ceea ce privește **partea specială**, sub aspectul sistematizării, s-a renunțat la structura codurilor penale anterioare, fiind reglementate mai întâi infracțiunile care aduc atingere persoanei și drepturilor acesteia și abia după aceea infracțiunile care aduc atingere atributelor statului. Această structură se regăsește la majoritatea codurilor europene recente Austria, Spania, Franța, Portugalia, etc. și reflectă concepția actuală privind locul individului și al drepturilor și libertăților acestuia în ierarhia valorilor care se bucură de protecție, inclusiv prin mijloace penale.

Prezentăm, în cele ce urmează, schimbările majore preconizate, aduse de reglementările cuprinse în partea generală, respectiv în partea specială a codului.

PARTEA GENERALĂ

TITLUL I al părții generale este consacrat legii penale și limitelor ei de aplicare.

2.1. Comisia, urmând modelul codurilor penale europene, și împărtășind și argumentele autorilor anteproiectului redactat de Institutul de Cercetări Juridice, a decis renunțarea la definirea scopului legii penale, definiție întâlnită doar în codurile penale din statele aflate în sfera de influență sovietică și justificată de imperative care nu își mai găsesc locul într-un stat democratic.

În același timp, codul acordă importanța cuvenită principiului legalității incriminării (art.1) și principiului legalității pedepsei (art. 2), devenite principii constituționale odată cu adoptarea Constituției din 1991.

2.2. În privința **aplicării în timp a legii penale**, s-a impus completarea dispozițiilor privind aplicarea legii penale mai favorabile în cursul procesului cu prevederea din art. 5 alin.(2), referitoare la situația actelor normative neconstituționale, respectiv a ordonanțelor de urgență respinse sau aprobate cu modificări, dat fiind că aceste acte, deși își încetează – în tot sau în parte, după caz – activitatea, continuă să se aplice situațiilor juridice aflate la un moment dat sub imperiul lor, în măsura în care sunt mai favorabile.

În contextul consacrării explicite în Constituție a principiului separației puterilor în stat, o altă problemă care s-a cerut soluționată a fost stabilirea relației între principiul autorității de lucru judecat și aplicarea legii penale mai favorabile în cazul pedepselor definitive. În mod cert, principiul constituțional enunțat impune reducerea la minimum necesar a atingerilor aduse autorității de lucru judecat, astfel că o restrângere a acestei autorități se justifică doar în măsura în care ea are la bază tot un principiu de natură constituțională, cum este cazul principiului legalității pedepsei. În consecință, s-a optat pentru menținerea reglementării aplicării obligatorii a legii penale mai favorabile (art. 6) și renunțarea la aplicarea facultativă a acestei legi în cazul pedepselor definitive, aceasta din urmă neputând fi justificată prin raportare la principiul legalității.

În reglementarea aplicării obligatorii a legii penale mai favorabile au fost aduse o serie de modificări față de reglementarea actuală, menite a înlătura dificultățile de aplicare a textului. În acest sens, ipoteza măsurilor educative a primit o reglementare distinctă (art.6 alin.4), ele fiind sancțiuni principale și neputând fi asimilate pedepselor complementare.

2.3. În privința **aplicării în spațiu a legii penale** române (art. 8 – 14) s-a impus, de asemenea, operarea unor modificări. Astfel, în reglementarea principiului personalității, a fost introdusă cerința dublei incriminări, cerută de majoritatea doctrinei române și urmând unui model acceptat de majoritatea legislațiilor europene, dar s-a considerat oportună limitarea acesteia la situația infracțiunilor de gravitate mică și medie, sancționate de lege cu închisoarea de cel mult 10 ani. De asemenea, pentru a evita încărcarea inutilă a organelor

judiciare române cu cauze care nu vor putea fi soluționate niciodată datorită imposibilității instrumentării lor, s-a prevăzut ca o condiție de punere în mișcare a acțiunii penale autorizarea procurorului general al parchetului de pe lângă Curtea de apel. Cât privește principiul realității legii penale române, s-a decis aducerea în sfera sa de incidență a oricărei infracțiuni comise în străinătate contra Statului român, a unui cetățean român sau a unei persoane juridice române, pentru a evita situațiile în care s-ar impune intervenția legii penale române, dar aceasta nu este posibilă datorită neîncadrării infracțiunii în categoriile restrictive reglementate de legea în vigoare. S-au avut în vedere în acest context mai ales infracțiunile de criminalitate organizată care sunt comise în străinătate contra unui cetățean român ori contra statului român, fără a viza însă viața sau integritatea corporală a cetățeanului, respectiv siguranța națională. Noua reglementare nu va duce însă în practică, așa cum s-ar putea crede, la o extindere nejustificată a competenței legii penale române, căci punerea în mișcare a acțiunii penale rămâne condiționată de autorizarea procurorului general, care va aprecia oportunitatea unei proceduri în astfel de situații.

Cât privește principiul universalității, textul a fost complet reformulat, având în vedere că reglementarea din Codul penal în vigoare, deși pare a conferi o competență extrem de largă organelor judiciare române, nu a fost aplicată în practică în cele aproape patru decenii de la intrarea în vigoare a codului. Noua formulare a principiului universalității circumscrie mai exact sfera sa de incidență, limitând-o la situațiile în care intervenția legii penale române se impune în considerarea unor angajamente asumate în plan internațional. Astfel, competența universală a legii penale române va interveni în două ipoteze: cazul infracțiunilor pe care România s-a angajat să le reprime în temeiul unei convenții internaționale; cazul în care s-a refuzat extrădarea, când principiul *aut dedere aut judicare* impune statului solicitat să instrumenteze cauza.

Cât privește predarea către un tribunal internațional, această procedură se deosebește fundamental de extrădare întrucât predarea unei persoane nu mai este acordată la cererea unui alt stat suveran, ci la cererea unui tribunal internațional, organizație la care, prin ratificarea statutului acesteia, statul solicitat este parte, cu toate drepturile și obligațiile aferente, inclusiv obligația de predare, iar România, prin Legea nr. 111/2002, a ratificat Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale.

TITLUL II este consacrat instituției infracțiunii.

2.4. Reglementarea dată acesteia reprezintă unul dintre principalele elemente de noutate aduse de prezentul proiect. Astfel, s-a renunțat la pericolul social ca trăsătură generală a infracțiunii, trăsătură specifică legislațiilor de inspirație sovietică, fără legătură cu tradițiile dreptului nostru penal. Definiția infracțiunii propusă în art. 15 a ținut cont atât de tradiția dreptului penal român interbelic, cât și de reglementări europene care consacră o asemenea definiție în codul penal.

Prevederea faptei în legea penală presupune cerința ca fapta concret săvârșită, ce urmează a fi calificată ca infracțiune, să corespundă întru-totul descrierii pe care legiuitorul o face în norma de incriminare. Această corespondență se realizează atât în planul elementelor de factură obiectivă (acțiune, urmare, calitatea subiectului activ sau pasiv etc.) cât și al elementelor de factură subiectivă (forma de vinovăție).

Caracterul nejustificat al faptei prevăzute de legea penală presupune că aceasta nu este permisă de ordinea juridică, cu alte cuvinte are un caracter ilicit. Astfel, este posibil ca o faptă deși prevăzută de legea penală, să nu fie ilicită, întrucât săvârșirea ei este permisă de o normă legală. Împrejurările care înlătură caracterul nejustificat al faptei sunt reglementate – sub denumirea de cauze justificative – într-un capitol distinct.

Ultima trăsătură generală a infracțiunii este caracterul imputabil. Cauzele care înlătură premisele imputabilității sunt reglementate distinct, sub denumirea de cauze de neimputabilitate.

2.5. Pe baza acestei concepții privind trăsăturile esențiale ale infracțiunii a fost concepută și sistematizarea articolelor în Titlul II. Astfel, după enunțarea trăsăturilor esențiale ale infracțiunii, următoarele două articole (art. 16 și 17) sunt consacrate unor elemente care țin de prevederea faptei în legea penală. Este vorba de definirea elementului subiectiv (vinovăția) și respectiv de o reglementare ce privește elementul material al infracțiunii (reglementarea comisiunii prin omisiune). Așa cum am arătat, ambele sunt elemente prin prisma cărora se analizează concordanța între modelul descris de legiuitor în norma de incriminare și fapta concret săvârșită.

În ceea ce privește vinovăția, s-a introdus dispoziția din alin.(1) al art. 16 în scopul de a se sublinia importanța elementului subiectiv în structura infracțiunii. De asemenea, a fost consacrată explicit intenția depășită (praeterintenția) ca formă de vinovăție, ea fiind general acceptată de practică și de doctrină. În fine, a fost unificat regimul sancționator prevăzut pentru acțiunea și inacțiunea comisă cu aceeași formă de vinovăție [alin. (6)].

În ceea ce privește infracțiunea comisivă prin omisiune (art. 17), ea este recunoscută ca atare de doctrina și practica judiciară română, dar până în prezent nu există un text de lege care să o consacre. Reglementarea propusă de proiect este inspirată de art. 11 C. pen. spaniol, și are în vedere cele două principale ipoteze în care inacțiunea poate fi asimilată acțiunii:

- a) existența unei obligații legale sau contractuale de a acționa ;
- b) o acțiune anterioară a autorului, care a creat o stare de pericol pentru valoarea ocrotită și lezată ulterior ca efect al.

2.6. Capitolul al II-lea este consacrat cauzelor justificative, împrejurări care înlătură cea de-a doua dintre trăsăturile esențiale ale infracțiunii – caracterul nejustificat. Este vorba de împrejurări care operează *in rem*, efectele lor fiind extinse și asupra participanților.

În privința legitimei apărări, au fost avute în vedere atât opiniile exprimate în doctrină cât și experiența altor și s-a renunțat la condiția pericolului *grav* generat de atac, gravitatea acestuia și a acțiunilor comise pentru înlăturarea sa fiind apreciate pe terenul proporționalității.

Exercitarea unui drept și îndeplinirea unei obligații are aceeași sferă de cuprindere ca și „ordinul sau autorizarea legii și comanda autorității legitime” consacrată de codul penal din 1936, reprezentând însă o formulare modernă a acestei cauze justificative.

În fine, consimțământul persoanei vătămate a fost prevăzut ca o cauză justificativă, după modelul altor legislații. Consimțământul nu va opera însă ca o cauză justificativă în cazul acelor valori sociale de care persoana nu poate dispune, fie pentru că nu îi aparțin, fie pentru că ar duce la o pierdere totală și ireversibilă a valorii sociale, de asemenea, consimțământul nu va produce efecte în cazul infracțiunilor contra vieții, dar și atunci când legea îi exclude valoarea justificativă.

2.7. Capitolul al III-lea este consacrat cauzelor de neimputabilitate, care înlătură cea de-a treia trăsătură esențială a infracțiunii – imputabilitatea. Cauzele de neimputabilitate sunt cauze personale, care nu se răsfrâng asupra participanților, de ele urmând a beneficia doar persoana care a acționat sub imperiul lor. Principalele modificări în această materie sunt:

a) Introducerea în această categorie – și nu în cea a cauzelor justificative – a excesului justificat de legitimă apărare sau stare de necesitate;

b) înlocuirea termenului de „beție” utilizat în codul în vigoare cu cel de „intoxicație”, acesta din urmă redând mai fidel și mai corect din punct de vedere medico-legal conținutul respectivei cauze;

c) reglementarea erorii, pe baza clasificării moderne care distinge între eroarea asupra elementelor constitutive ale infracțiunii și eroarea asupra caracterului interzis al actului.

2.8. Capitolul al IV-lea este consacrat reglementării **tentativei** ca formă atipică a infracțiunii.

În această materie proiectul propune mai multe modificări, dintre care unele se referă la definiția legală a tentativei, iar altele la pedepsirea acesteia.

În alin.(1) al art. 32 din proiectul noului Cod penal se definește tentativa ca fiind „punerea în executare a intenției de a săvârși infracțiunea”, spre deosebire de Codul penal de la 1968 [art. 20 alin.(1)], în concepția căruia tentativa constă în „punerea în executare a hotărârii de a săvârși infracțiunea”.

Formularea propusă de consacrare fără echivoc soluția conform căreia, în cazul tentativei, intenția poate fi directă sau indirectă.

A doua modificare vizează renunțarea la dispozițiile art. 20 alin.(2) Cod penal în vigoare. S-a considerat că aceste prevederi nu se justifică atâta vreme cât nu au relevanță motivele neproducerii rezultatului în cazul tentativei, ele putând fi de orice natură, dar independente de voința făptuitorului pentru a angaja răspunderea penală a acestuia.

În privința pedepsirii tentativei, au fost păstrate prevederile Codului penal în vigoare care reduce limitele speciale ale pedepsei cu 1/2 față de cele prevăzute de lege pentru infracțiunea consumată.

2.9. Capitolul al V-lea, intitulat **Unitatea și pluralitatea de infracțiuni**, conține mai multe modificări în raport cu reglementările cuprinse în Codul penal în vigoare. O primă modificare vizează denumirea capitolului. În Codul penal în vigoare acest capitol este denumit „Pluralitatea de infracțiuni”, în conținutul căruia se reglementează formele pluralității de infracțiuni, infracțiunea continuată și cea complexă, în această ordine. În proiect se modifică denumirea capitolului din „Pluralitatea de infracțiuni” în „Unitatea și pluralitatea de infracțiuni” pentru că în realitate se reglementează ambele instituții, dându-se prioritate infracțiunii continuate și acelei complexe în raport cu pluralitatea de infracțiuni.

2.10. În materia unității de infracțiune o primă modificare se referă la definiția legală a infracțiunii continuate în care a fost introdusă o nouă condiție și anume unitatea de subiect pasiv.

A doua modificare are în vedere definiția infracțiunii complexe la care expresia „ca element sau circumstanță agravantă”, se înlocuiește cu expresia „ca element constitutiv sau ca element circumstanțial agravat”, modificare cerută de doctrina penală.

A treia modificare vizează stabilirea pedepsei în cazul infracțiunii continuate. Dacă potrivit Codului penal în vigoare [art. 42 alin.(1)] infracțiunea continuată se sancționează cu pedeapsa principală prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, la care se poate adăuga un spor similar cu cel de la concursul de infracțiuni, în proiect se prevede că pedeapsa pentru infracțiunea continuată săvârșită se poate majora cu cel mult 3 ani în cazul pedepsei închisorii, respectiv cu cel mult o treime în cazul pedepsei amenzii.

2.11. Referitor la formele pluralității de infracțiuni, spre deosebire de Codul penal în vigoare, proiectul reglementează trei forme ale pluralității de infracțiuni reținute în doctrina penală și confirmate de practica judiciară și anume: concursul, recidiva și pluralitatea intermediară de infracțiuni.

În art. 38 din proiect se definește concursul real de infracțiuni făcându-se precizarea că infracțiunile concurente sunt săvârșite „prin acțiuni sau inacțiuni distincte”, aceasta pentru a răspunde precizărilor făcute în doctrina penală în materia concursului real de infracțiuni.

În privința pedepsei principale, în caz de concurs de infracțiuni, s-a optat pentru sistemul absorbției în ipoteza în care pentru una dintre infracțiunile concurente s-a aplicat pedeapsa detențiunii pe viață, respectiv cumulul juridic cu spor obligatoriu și fix în cazul în care pentru infracțiunile concurente s-au aplicat numai pedepse cu închisoarea sau amenda.

Nu în ultimul rând, în materia sancționării concursului a fost introdusă o dispoziție de excepție, care permite ca în situația comiterii mai multor fapte deosebit de grave, instanța să poată aplica pedeapsa detențiunii pe viață, chiar dacă aceasta nu a fost stabilită pentru niciuna dintre infracțiunile concurente. Spre exemplu, autorul a comis 4 fapte de viol sau tâlhărie urmate de moartea victimei și pentru fiecare instanța a stabilit câte o pedeapsă de 20 de ani. Aplicând sistemul clasic de sancționare a concursului, s-ar putea adăuga la pedeapsa cea mai grea un spor de cel mult 10 ani, cu toate că față de numărul și gravitatea infracțiunilor comise se justifică aplicarea detențiunii pe viață. De aceea, art. 39 alin.(2) oferă judecătorului această posibilitate, urmând a se aprecia de la caz la caz dacă o asemenea opțiune este sau nu justificată.

În reglementarea recidivei identificăm, în proiect, elemente noi atât în ceea ce privește definirea și termenii recidivei, cât și referitor la pedeapsă.

Caracterul temporar al recidivei este evidențiat chiar în definirea acestei forme a pluralității de infracțiuni. Termenii recidivei au fost modificați (limitele acestora au crescut) pentru a califica drept recidivist numai acea persoană condamnată care a săvârșit noi infracțiuni de un anumit grad de pericol.

În materia tratamentului sancționator reglementarea a fost simplificată, recurgându-se la un cumul aritmetic în cazul recidivei postcondamnatorii, respectiv la majorarea legală a limitelor speciale de pedeapsă cu jumătate în cazul recidivei postexecutorii.

Pentru ipoteza în care termenul al doilea al recidivei este alcătuit dintr-un concurs de infracțiuni, a fost stabilit un algoritm de aplicare a pedepsei diferit de cel existent astăzi, aplicându-se mai întâi dispozițiile referitoare la concurs și apoi cele incidente în cazul recidivei. Acest tratament este aplicabil chiar dacă numai una dintre infracțiunile concurente se află în stare de recidivă, restul fiind în pluralitate intermediară, deoarece calitatea de recidivist trebuie să atragă tratamentul specific acestei forme de pluralitate. În același timp, tratamentul sancționator propus este mai puțin sever decât cel care ar rezulta din aplicarea mai întâi a dispozițiilor privind recidiva sau pluralitatea intermediară pentru fiecare infracțiune în parte și apoi regulile referitoare la concursul de infracțiuni.

A fost consacrată și în materia recidivei postcondamnatorii, cu titlu de excepție, posibilitatea aplicării detențiunii pe viață chiar dacă pedepsele stabilite constau în închisoare, atunci când numărul și gravitatea faptelor comise ar justifica acest lucru.

2.12. În Capitolul al VI-lea – Autorul și participanții – proiectul corectează greșeala din Codul penal în vigoare care enumără pe autor, alături de instigatori și complici, ca participant la infracțiune, deși între aceștia există o deosebire calitativă; autorul comite în

mod nemijlocit fapta prevăzută de legea penală, iar instigatorii și complicitii săvârșesc fapta în mod mijlocit prin autor.

Proiectul aduce o reglementare explicită a coautoratului, cerută de doctrină și practică și întâlnită și în alte legislații. De asemenea, proiectul păstrează instituția participației impropriei, devenită tradițională în dreptul nostru și care s-a dovedit funcțională fără dificultăți în practică, în detrimentul teoriei autorului mediat. Reglementarea participației impropriei a fost însă completată cu prevederile referitoare la coautorat.

TITLUL III al părții generale reglementează pedepsele.

2.13. În reglementarea sistemului pedepselor principala preocupare a fost aceea de a crea un mecanism care, prin flexibilitate și diversitate, să permită alegerea și aplicarea celor mai adecvate măsuri, pentru a putea asigura în acest fel atât o constrângere proporțională în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și pericolozitatea infractorului cât și o modalitate eficientă de recuperare socială a infractorului.

O asemenea abordare este susținută pe de o parte de reglementările similare din majoritatea codurilor penale europene, care în ultimul deceniu au manifestat o preocupare constantă în acest sens, dar și de realitățile practicii judiciare care, deși a evidențiat în perioada postdecembristă o infracționalitate din ce în ce mai variată sub aspectul modalităților faptice de comitere, a motivelor ori a scopurilor urmărite, nu a avut la dispoziție un sistem sancționator adaptat acestor noi realități.

2.14. În ceea ce privește **categoriile pedepselor**, proiectul le menține pe cele din codul penal în vigoare însă procedează la o altă sistematizare folosind drept criteriu ordinea în care acestea, odată aplicate, urmează să se execute. De aceea, noua reglementare a categoriilor de pedeapsă începe cu pedepsele principale, continuă cu pedepsele accesorii și se încheie cu pedepsele complementare, iar ca elemente de noutate, în categoria pedepselor complementare a fost diversificat conținutul pedepsei interzicerii unor drepturi și a fost introdusă o nouă pedeapsă constând în publicarea hotărârii definitive de condamnare.

2.15. În materia **pedepselor principale**, pentru consecvență, proiectul definește fiecare dintre cele trei pedepse principale și nu doar pedeapsa amenzii așa cum se întâmplă în codul penal în vigoare.

De asemenea, s-a renunțat la dispozițiile actuale din codul penal privitoare la regimul general al executării pedepselor privative de libertate, la regimul de detenție și cele privitoare la regimul de muncă, întrucât acestea fac obiectul legii de executare a pedepselor unde de altfel sunt deja reglementate.

Instituția liberării condiționate nu mai este reglementată în capitolul privitor la pedepsele principale, ci în capitolul privind individualizarea pedepsei, rațiunea noii sistematizări fiind aceea că liberarea condiționată reprezintă o formă de individualizare a executării pedepsei.

2.16. **Reglementarea pedepsei detențiunii pe viață** nu a suferit modificări semnificative față de codul penal în vigoare, păstrându-se interdicția aplicării acestei pedepse în cazul inculpaților care au împlinit vârsta de 65 de ani (față de 60 de ani în reglementarea în vigoare) până la pronunțarea hotărârii de condamnare.

În schimb, s-a renunțat la înlocuirea obligatorie a pedepsei detențiunii pe viață cu pedeapsa închisorii când condamnatul a împlinit vârsta de 65 de ani. Pentru a asigura posibilitatea unei cât mai bune individualizări în raport de particularitățile diferitelor situații

concrete care pot apărea în practică s-a dat posibilitatea instanței de judecată să aprecieze în fiecare caz concret dacă se impune sau nu înlocuirea pedepsei detențiunii pe viață.

2.17. În proiectul codului penal **pedeapsa amenzii** cunoaște o nouă reglementare dar și o sferă de aplicare semnificativ lărgită față de codul penal în vigoare, prin creșterea numărului infracțiunilor ori a variantelor acestora pentru care amenda poate fi aplicată ca pedeapsă unică dar mai cu seamă ca pedeapsă alternativă la pedeapsa închisorii.

Un prim element de noutate constă în calcularea amenzii prin sistemul zilelor amendă, care, prin mecanismul de determinare a cuantumului, asigură o mai bună individualizare a pedepsei concret aplicate atât sub aspectul proporționalității, exprimat în numărul zilelor-amendă, cât și al eficienței, prin determinarea valorii unei zile-amendă ținând seama de obligațiile patrimoniale ale condamnatului.

Al doilea element de noutate constă în posibilitatea fie de a majora limitele speciale ale pedepsei amenzii, fie de a aplica amenda cumulativ cu pedeapsa închisorii, atunci când prin infracțiunea săvârșită s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial. Rațiunea introducerii acestei reglementări este explicată de necesitatea de a consacra mijloace de constrângere penală eficiente care să nu presupună majorarea duratei pedepsei închisorii.

Un alt element de noutate apare în reglementarea înlocuirii pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii ori a executării pedepsei amenzii prin prestarea unei munci în folosul comunității. Reglementarea în vigoare prevede că sustragerea cu rea-credință a condamnatului de la plata amenzii conduce la înlocuirea pedepsei amenzii cu închisoarea, dar acest lucru este posibil numai dacă infracțiunea pentru care s-a pronunțat condamnarea prevede pedeapsa amenzii alternativ cu pedeapsa închisorii. În cazul în care infracțiunea săvârșită este sancționată numai cu amenda sau nu se face dovada sustragerii cu rea-credință de la plata amenzii la care a fost condamnat, instituția înlocuirii amenzii devine inoperabilă.

Pentru a înlătura acest neajuns al reglementării actuale, în cazul neexecutării amenzii cu rea-credință, instanța procedează la înlocuirea pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii prin transformarea zilelor de amendă stabilite prin hotărârea inițială de condamnare în zile de închisoare. În ipoteza în care condamnatul este de bună credință însă se află în imposibilitatea de a executa în tot sau în parte pedeapsa amenzii și nici nu poate fi executat silit din motive neimputabile, instanța, cu consimțământul prealabil al condamnatului, înlocuiește zilele de amendă cu un număr corespunzător de zile de muncă în folosul comunității. Reglementată în acest fel munca în folosul comunității apare, sub aspectul naturii juridice, ca o formă substitutivă de executare a pedepsei amenzii în cazul persoanelor de bună credință insolabile care consimt la executarea pedepsei amenzii în această modalitate. Până la executarea integrală a obligației de muncă în folosul comunității aceasta poate înceta, dacă persoana condamnată achită suma de bani corespunzătoare zilelor de amendă rămase neexecutate, ori poate fi transformată în privare de libertate prin înlocuirea zilelor de amendă neexecutate în zile de închisoare, dacă persoana condamnată fie nu execută munca în folosul comunității în condițiile stabilite de instanță fie săvârșește o nouă infracțiune.

2.18. În materia **pedepsei accesorii și a pedepselor complementare**, proiectul codului penal urmărește să asigure judecătorului o paletă largă de măsuri care, prin flexibilitate și diversitate, să permit o cât mai bună individualizare judiciară. În acest sens, în legătură cu interzicerea exercitării unor drepturi, noua reglementare, pe de o parte, extinde considerabil libertatea judecătorului în alegerea acestora, iar pe de altă parte, lărgeste sfera

drepturilor a căror exercitare poate fi interzisă cu titlu de pedeapsă accesorie sau complementară.

În plus, în categoria pedepselor complementare este introdusă o nouă specie de pedeapsă, respectiv publicarea hotărârii definitive de condamnare.

2.19. Pedeapsa accesorie cunoaște o reglementare diferită față de cea actuală, atât sub aspectul modului de aplicare cât și sub aspectul conținutului, după cum aceasta însoțește pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii.

Pedeapsa accesorie în cazul pedepsei detențiunii pe viață este reglementată similar cu dispozițiile în vigoare și se aplică de drept, prin efectul legii, iar sub aspectul conținutului poartă asupra a 6 drepturi expres prevăzute.

Pedeapsa accesorie în cazul pedepsei închisorii își păstrează caracteristicile esențiale din reglementarea în vigoare, însă sfera pedepsei accesorii obligatorii, constând în interzicerea exercitării unor drepturi ca urmare a aplicării unei pedepse privative de libertate, a fost redusă, în timp ce sfera pedepsei accesorii facultative, constând în interzicerea exercitării unor drepturi atunci când instanța consideră necesar, a fost semnificativ extinsă.

2.20. Pedeapsa accesorie obligatorie constă în interzicerea exercitării drepturilor de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, ori de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat.

Acesta nu mai este la fel de convingător în cazul dreptului de a alege, drepturilor părintești ori a dreptului de a fi tutore sau curator, fapt pentru care acestea au fost excluse din conținutul pedepsei accesorii obligatorii rămânând instanței posibilitatea de a interzice exercitarea acestora ca pedeapsă accesorie facultativă.

2.21. Pedeapsa accesorie facultativă constă în interzicerea exercitării, pe durata executării unei pedepse privative de libertate, a acelor drepturi pe care judecătorul a considerat necesar să le interzică persoanei condamnate cu titlu de pedeapsă complementară. De la această regulă sunt exceptate: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice; dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat, care intră în conținutul pedepsei accesorii obligatorii și care se execută chiar dacă nu au fost interzise cu titlul de pedeapsă complementară; dreptul străinului de a se afla pe teritoriul României, întrucât această sancțiune, prin natura sa, poate fi pusă în executare numai după executarea pedepsei principale și nu concomitent cu aceasta.

2.22. Pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi a suferit modificări atât sub aspectul duratei, prin reducerea limitei maxime de la 10 ani la 5 ani, cât și sub aspectul conținutului, prin creșterea numărului drepturilor care intră în conținutul acestei pedepse. Prin reducerea duratei interzicerii exercitării unor drepturi se urmărește o motivare suplimentară a condamnatului pentru respectarea legalității prin stabilirea unui orizont de timp rezonabil la împlinirea căruia vor înceta aceste restricții.

Prin diversificarea conținutului acestei pedepse se realizează o mai bună adecvare a sancțiunii în raport cu împrejurările concrete ale cauzei sporindu-i în acest fel considerabil eficiența. Totodată, au fost introduse în conținutul pedepsei complementare o parte din sancțiunile care în prezent se regăsesc în materia măsurilor de siguranță, respectiv interzicerea de a se afla în anumite localități, expulzarea străinilor și interdicția de a reveni în locuința familiei pe o perioadă determinată, întrucât prin natura lor acestea au un pronunțat caracter punitiv urmărind în principal restrângerea libertății de mișcare și numai indirect,

datorită acestui efect, se realizează înlăturarea stării de pericol și prevenirea comiterii de noi infracțiuni.

Un alt element de noutate privește lărgirea domeniului de aplicare a acestei pedepse realizată prin extinderea sferei pedepselor principale pe lângă care aceasta poate fi dispusă, astfel, interzicerea exercitării unor drepturi fiind posibilă atât pe lângă pedeapsa închisorii, indiferent de durata acesteia, cât și pe lângă pedeapsa amenzii.

Modificări au fost aduse și în legătură cu momentul începerii executării pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi, prin instituirea a două excepții de la regula executării acestei pedepse după ce pedeapsa închisorii a fost executată sau considerată ca executată. Aceste excepții sunt întâlnite în cazul condamnării la pedeapsa amenzii sau al suspendării condiționate a executării pedepsei sub supraveghere, situații în care executarea pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi începe de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare.

În materia pedepselor complementare a fost introdusă o nouă pedeapsă, publicarea hotărârii definitive de condamnare, cu scopul de a crește eficiența mesajului actului de justiție dar și pentru a asigura o reparație de ordin moral persoanei vătămate.

2.23. Individualizarea pedepsei reprezintă una dintre cele mai importante și sensibile operațiuni juridice de a cărei acuratețe depinde în mod direct reușita procesului de îndreptare și recuperare a condamnatului întrucât aceasta presupune, prin evaluarea gravității infracțiunii comise și a pericolozității infractorului, determinarea gradului de răspundere penală a inculpatului în raport cu care urmează să se stabilească pedeapsa și modul de executare a acesteia.

În proiect s-a renunțat la menționarea explicită drept criterii de individualizare a dispozițiilor părții generale și ale părții speciale a codului, respectiv la cauzele care atenuează și agravează răspunderea penală, deoarece acestea conduc la stabilirea limitelor între care se va face individualizarea judiciară și cunosc reglementări specifice. Ceea ce interesează în acest context, sunt doar elementele ce urmează a fi avute în vedere la stabilirea pedepsei între limitele speciale așa cum au fost ele determinate prin aplicarea tuturor prevederilor legale incidente.

2.24. În materia circumstanțelor atenuante elementele de noutate privesc conținutul circumstanțelor atenuante judiciare și efectele circumstanțelor atenuante. Sub aspectul conținutului, a fost înlăturată circumstanța privitoare la conduita bună a infractorului anterior săvârșirii infracțiunii, rămânând ca o asemenea împrejurare să fie avută în vedere în cadrul criteriilor generale de individualizare a pedepsei.

De asemenea, a fost regândită reglementarea efectelor circumstanțelor atenuante, sub aspectul întinderii și a modului de determinare al acestor efecte. Existența circumstanțelor atenuante conduce la reducerea cu 1/3 a limitei speciale maxime și minime ale pedepsei prevăzute de lege. Reducerea atât a limitei speciale minime cât și a celei maxime a pedepsei conferă judecătorului o mai mare libertate de apreciere în stabilirea concretă a pedepsei prin aceea că nu mai este obligat să aplice, de drept, o pedeapsă sub minimul special al pedepsei dar păstrează această posibilitate în măsura în care operațiunea de individualizare conduce la o asemenea concluzie. În același timp, prin reducerea limitelor speciale ale pedepsei cu o fracție (1/3) se realizează o determinare proporțională a efectului atenuant ținând cont de gradul de pericol abstract stabilit de legiuitor pentru o anumită infracțiune.

2.25. În privința **circumstanțelor agravante**, principala modificare constă în renunțarea la categoria circumstanțelor agravante judiciare întrucât, ținând seama de modul imprecis al reglementării și de efectul asupra răspunderii penale, textul se situează la limita principiului previzibilității legii, lăsând posibilitatea agravării răspunderii penale a unei persoane, căreia i se reproșează adoptarea unei conduite periculoase, în condițiile în care fapta ce atrage acest efect nu este descrisă de lege cu claritate pentru se putea înțelege fără echivoc în ce constă împrejurarea care imprimă faptei un caracter mai grav.

Sub aspectul **conținutului circumstanțelor agravante** s-a procedat la o reevaluare a împrejurărilor care au aptitudinea de a evidenția un grad de pericol ridicat astfel încât să justifice reținerea acestora ca circumstanțe legale.

Astfel, s-a extins și sfera de aplicare a circumstanței privind comiterea infracțiunii de către o persoană în stare de intoxicație preordinată, la cauzele care determină această stare fiind adăugate, pe lângă alcool, și alte substanțe psihoactive, a căror consumare reprezintă o încălcare a unei interdicții legale sau medicale. Introducerea acestei circumstanțe este determinată de constatările practicii judiciare din ultimii ani conform cărora numeroase infracțiuni contra persoanei și contra patrimoniului, dar nu numai, se comit pe fondul consumului de alcool, de droguri sau de alte substanțe interzise ori cu regim special.

S-a renunțat la agravarea răspunderii în cazul comiterii infracțiunii din motive josnice deoarece, prin forța lucrurilor, în majoritatea covârșitoare a cazurilor comiterea infracțiunilor nu este animată de resorturi care pot stârni admirație sau pot reprezenta repere morale. În măsura în care, într-un caz concret, mobilul comiterii infracțiunii evidențiază în mod flagrant nivelul scăzut de conștiință al infractorului, această împrejurare poate fi avută în vedere în procesul de individualizare al pedepsei. În plus, conținutul acestei circumstanțe nu a fost niciodată delimitat cu precizie de doctrină și jurisprudență.

Totodată a fost introdusă o nouă circumstanță agravantă, constând în săvârșirea infracțiunii profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității sau altor cauze, întrucât o asemenea împrejurare evidențiază o pericolozitate ridicată a infracțiunii dar și a infractorului.

2.26. Tot în materia individualizării judiciare au fost reglementate și soluțiile în cazul existenței unui **concurs de cauze de atenuare și/sau de agravare a pedepsei** aplicabile aceleiași infracțiuni, cauze ale căror efecte se determină fără excepție prin aplicarea unor fracții asupra limitelor speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită.

În cazul cauzelor de atenuare, înțelegând aici tentativa, circumstanțele atenuante și cazurile speciale de reducere a pedepsei prevăzute în partea specială a codului ori în legile speciale, acestea își produc efectele succesiv asupra limitelor speciale ale aceleiași infracțiuni, fiind valorificate fără excepție în procesul de individualizare.

Existența mai multor cauze de agravare în cazul aceleiași infracțiuni, respectiv circumstanțe agravante, infracțiune continuată sau recidivă, va atrage aplicarea succesivă a tratamentului sancționator prevăzut pentru aceste cauze.

Când în cazul aceleiași infracțiuni sunt incidente atât cauze de atenuare cât și de agravare, după regulile deja arătate, se va da efect mai întâi cauzelor de atenuare și apoi cauzelor de agravare, în acest fel fiind valorificate corespunzător ambele categorii în procesul de individualizare a pedepsei.

2.27. Individualizarea judiciară a sancțiunilor reprezintă, la rândul ei, una dintre instituțiile fundamentale revizuite prin prevederile proiectului.

În scopul de a realiza mecanisme juridice care să permită instanței alegerea celei mai potrivite forme de tragere la răspundere penală, proiectul codului penal propune o nouă reglementare în această materie. Această formă de individualizare are ca principală preocupare stabilirea modului în care condamnatul va suporta coerciția aplicată ca urmare a infracțiunii săvârșite, operațiune de asemenea sensibilă deoarece are aptitudinea de a influența direct și într-o proporție semnificativă procesul de recuperare socială a infractorului. Caracterul proporțional al pedepsei în raport cu gravitatea infracțiunii și pericolozitatea infractorului nu trebuie să se reflecte doar în natura, durata sau quantumul acesteia ci și în modul de executare, pentru că altfel există riscul ca efortul depus pentru reintegrarea infractorului să producă efecte contrare scopului urmărit.

Reintegrarea socială a infractorului prin mijloace alternative la executarea pedepsei este condiționată în același timp de evaluarea conduitei acestuia pe parcursul procesului penal și de atitudinea față de actul de justiție. Astfel, infractorul care s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicierea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților, nu poate beneficia de renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei ori de suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, întrucât între conduita acestuia pe parcursul procesului penal și natura și scopul acestor măsuri există o vădită incompatibilitate.

Pentru aceste considerente au fost reglementate două instituții noi, respectiv renunțarea la pedeapsă și amânarea aplicării pedepsei, și a fost regândită instituția suspendării executării pedepsei sub supraveghere, care sunt concepute într-o succesiune progresivă determinată de gravitatea infracțiunii comise, pericolozitatea infractorului, gradul de intervenție pentru îndreptarea condamnatului și consecințele asupra acestuia.

2.28. Renunțarea la aplicarea pedepsei constă în dreptul recunoscut instanței de judecată de a renunța definitiv la stabilirea și aplicarea unei pedepse pentru o persoană găsită vinovată de comiterea unei infracțiuni, pentru îndreptarea căreia, ținând seama de infracțiunea săvârșită, de persoana infractorului și de conduita avută de acesta anterior și ulterior comiterii faptei, este suficientă aplicarea unui avertisment, deoarece stabilirea, aplicarea sau executarea unei pedepse ar risca să producă mai mult rău decât să ajute la recuperarea inculpatului.

Pentru a corela această dispoziție cu reglementarea principiului oportunității prevăzută în proiectul noului cod de procedură penală, s-a prevăzut că renunțarea nu poate opera în cazul în care pedeapsa legală pentru fapta comisă este închisoarea mai mare de 5 ani.

2.29. Amânarea aplicării pedepsei constă în stabilirea unei pedepse pentru o persoană găsită vinovată de săvârșirea unei infracțiuni și amânarea temporară a aplicării acesteia, atunci când pedeapsa concret stabilită este amenda sau închisoarea de cel mult 2 ani iar instanța apreciază, ținând seama de persoana infractorului și de conduita avută de acesta anterior și ulterior comiterii infracțiunii, că în raport cu situația personală a inculpatului, aplicarea imediată a unei pedepse nu este necesară, dar se impune supravegherea conduitei sale pentru o perioadă fixă de 2 ani.

Pe parcursul acestui termen de supraveghere persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei este supusă unui proces de supraveghere, cu un conținut flexibil și variat, care să permită atât verificarea conduitei persoanei (putând fi obligată să nu se deplaseze în anumite locuri, la anumite manifestări sportive ori culturale, sau la alte adunări publice, stabilite de instanță, să nu comunice cu victima sau cu membrii familiei

acesteia, cu persoanele cu care a comis infracțiunea sau cu alte persoane, stabilite de instanță, sau să nu se apropie de acestea etc.) cât și sprijinirea acesteia pentru a conștientiza riscurile la care se expune prin comiterea de infracțiuni ori de a-i înlesni integrarea socială (putând fi obligat să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională, să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă cuprinsă între 30 și 60 de zile în condițiile stabilite de instanță, să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială, să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală etc.)

Sistemul de obligații pe durata termenului de supraveghere este de asemenea unul flexibil, permițând instanței de judecată să-l adapteze în raport de conduita persoanei supravegheate fie prin impunerea unor noi obligații, fie prin sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, ori chiar prin încetarea executării unora din obligațiile pe care le-a impus inițial, pentru a asigura persoanei supravegheate șanse sporite de îndreptare.

Pentru a avea mai multe șanse de reușită în procesul de recuperare a persoanei aflată în termenul de supraveghere s-a acordat o atenție sporită rolului consilierilor de probațiune, persoane specializate tocmai în acest gen de activități, pentru a contribui într-un mod calificat la procesul de reintegrare socială.

Sub aspectul efectelor, la împlinirea termenului de supraveghere persoanei față de care s-a dispus amânarea nu i se mai aplică pedeapsa și pe cale de consecință nu este supusă nici unei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită dacă aceasta a avut o conduită care să justifice opțiunea instanței de a nu-i aplica o pedeapsă. Pentru a spori eficiența mijloacelor de protecție a intereselor victimei, producerea efectelor este condiționată, printre altele, de îndeplinirea integrală a obligațiilor stabilite prin hotărâre, în ipoteza neexecutării acestora fiind obligatorie revocarea amânării și dispunerea executării pedepsei, afară de cazul când infractorul dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească.

2.30. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere constă în stabilirea și aplicarea unei pedepse cu închisoarea de cel mult 3 ani, inclusiv în caz de concurs de infracțiuni, dacă instanța apreciază că, ținând seama de persoana infractorului și de conduita avută de acesta anterior și ulterior comiterii infracțiunii, aplicarea pedepsei este suficientă, și chiar fără executarea acesteia, condamnatul nu va mai comite alte infracțiuni, însă este necesară supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.

Termenul de supraveghere în cazul suspendării este unul variabil, fiind cuprins între 2 și 4 ani, dar nu mai mic decât durata pedepsei aplicate, iar sistemul de supraveghere la care este supus condamnatul este asemănător cu cel prevăzut în cazul amânării aplicării pedepsei. Sub aspectul conținutului, sistemul de supraveghere în cazul suspendării este mai redus întrucât o parte din obligațiile întâlnite în cazul amânării aplicării pedepsei sunt executate în cazul suspendării cu titlu de pedeapsă complementară.

În reglementarea proiectului, prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității este o caracteristică ce ține de esența acestei instituții, întrucât prin suspendarea executării pedepsei sub supraveghere se instituie în sarcina condamnatului, cu acordul acestuia, obligația executării unei asemenea activități.

Un alt element de noutate costă în faptul că executarea pedepsei amenzii, aplicată fie ca pedeapsă principală unică fie ca pedeapsă principală pe lângă pedeapsa închisorii atunci când prin infracțiunea comisă s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial iar instanța optează pentru o pedeapsă cumulativă, nu este susceptibilă de suspendare.

În privința efectelor, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere nu mai are ca efect intervenirea reabilitării de drept la expirarea termenului de supraveghere. Condamnarea va fi susceptibilă de reabilitare conform dreptului comun, al cărei termen va curge de la împlinirea termenului de supraveghere. Ca și în cazul amânării aplicării pedepsei, producerea efectelor suspendării este condiționată de executarea integrală a obligațiilor civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când persoana dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească.

2.31. Instituția liberării condiționate cunoaște modificări semnificative atât sub aspectul condițiilor de acordare cât și al procesului de reintegrare socială a condamnatului prin implicarea activă și calificată a statului, în acest sens un rol esențial revenind consilierilor de probațiune.

În privința condițiilor de acordare, nu s-au menținut dispozițiile care creau regimuri diferențiate de acordare a liberării între condamnații femei și bărbați ori între condamnații pentru infracțiuni comise cu intenție sau din culpă. Orientarea europeană în această materie este de a reglementa acordarea liberării condiționate ținând cont exclusiv de conduita condamnatului pe durata executării pedepsei, pentru că numai în acest fel poate fi influențată și modelată mai eficient conduita condamnatului care dobândește astfel o motivare în plus cunoscând că o bună conduită îl aduce mai aproape punerea în libertate.

În același timp, prin modul de reglementare a condițiilor de acordare se evidențiază mai clar rolul și rațiunile liberării condiționate.

Liberarea condiționată nu reprezintă un drept recunoscut condamnatului de a nu executa pedeapsa până la termen, ci un instrument juridic prin care instanța de judecată constată că nu mai este necesară continuarea executării pedepsei în regim de detenție până la împlinirea integrală a duratei stabilite cu ocazia condamnării întrucât condamnatul, prin conduita avută pe toată durata executării, dovedește că a făcut progrese în vederea reintegrării sociale și convinge astfel instanța că nu va mai comite infracțiuni, iar liberarea sa anticipată nu prezintă nici un pericol pentru colectivitate.

Referitor la procesul de recuperare după liberare, pe parcursul termenului de supraveghere condamnatului îi revine nu numai obligația generală de a nu mai comite alte infracțiuni, verificarea respectării acestei obligații fiind supusă unui regim de supraveghere, dar și o serie de obligații prin care se urmărește reacomodarea acestuia cu viața în colectivitate pentru înlesnirea reintegrării sale sociale.

În acest sens, pe durata termenului de supraveghere, condamnatul este obligat să respecte anumite măsuri de supraveghere, ori poate fi obligat să îndeplinească anumite activități utile procesului de reintegrare.

TITLUL IV reglementează măsurile de siguranță.

2.32. Prin reglementarea propusă s-a urmărit consolidarea caracterului preponderent preventiv al acestor sancțiuni de drept penal care pot fi luate numai dacă s-a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală și nejustificată, ce relevă existența unei stări de pericol. Nu este însă necesar ca această faptă să fie și imputabilă, astfel că măsurile de siguranță pot fi dispuse în prezența unei cauze de neimputabilitate (spre exemplu iresponsabilitate), dar nu și în prezența unei cauze justificative.

Având în vedere caracterul și scopul măsurilor de siguranță s-a apreciat oportună trecerea unora dintre acestea cum sunt: interzicerea de a se afla în anumite localități; interzicerea de a reveni în locuința familiei și expulzarea străinilor, în categoria pedepselor complementare, într-o formulare relativ modificată. Aceasta întrucât, asemenea sancțiuni de

drept penal devin incidente în cazul săvârșirii unor fapte prevăzute de legea penală iar datorită naturii specifice a acestora este necesară completarea represiunii directe, exprimată prin pedeapsa principală, cu represiunea secundară diferită, exprimată în aceste pedepse complementare.

2.33. Conținutul măsurilor de siguranță cu caracter medical a fost modificat și completat.

Dacă în Codul penal în vigoare cauza generării stării de pericol, în cazul obligării la tratament medical (art. 109), o constituie “o boală ori intoxicarea cronică prin alcool, stupefiante sau alte asemenea substanțe”, în proiect această cauză are la bază “o boală sau o tulburare psihică, inclusiv cea produsă de consumul cronic de alcool sau de alte substanțe psihoactive”. În cazul internării medicale, cauza generatoare a stării de pericol pentru societate în legea penală în vigoare o reprezintă toxicomania sau boala mintală, însă în proiect această măsură poate fi luată numai dacă făptuitorul este “bolnav mintal sau consumator cronic de substanțe psihoactive”..

De asemenea, din reglementarea acestor măsuri de siguranță cu caracter medical, au fost înlăturate dispozițiile care prevedeau că ele pot fi luate în mod provizoriu în cursul urmăririi penale sau al judecării, rezolvarea acestor situații fiind de domeniul procedurii penale.

2.34. În privința confiscării speciale, în proiect sunt menținute dispozițiile cuprinse în art. 118 C. pen. în vigoare, așa cum acest text a fost modificat și completat prin Legea nr. 278/2006, cu unele îmbunătățiri.

TITLUL V este rezervat reglementărilor privind minoritatea.

2.35. Aceste reglementări constituie unul dintre punctele centrale ale reformei propuse de proiectul noului Cod penal.

Principala modificare adusă de proiect în această privință, este renunțarea completă la pedepsele aplicabile minorilor care răspund penal, în favoarea măsurilor educative. Proiectul stabilește ca regulă aplicarea în cazul minorilor a măsurilor educative neprivative de libertate [art. 116 alin.(1)], măsurile privative de libertate constituind excepția și fiind rezervate ipotezelor de infracțiuni grave sau de minori care au comis multiple infracțiuni [art. 116 alin.(2)].

2.36. Măsurile educative neprivative de libertate sunt, în ordinea crescătoare a gravității lor: stagiul de formare civică [într-o reglementare apropiată de cea a art.15-1 pct.6 din Ordonanța franceză din 2 februarie 1945]; supravegherea; consemnarea la sfârșit de săptămână; asistarea zilnică. Ultimele trei măsuri cunosc o reglementare apropiată de cea dată de art. 7 lit. g), h) din Legea spaniolă nr. 5/2000. Sub aspectul conținutului acestor măsuri, se impune o explicație legată de supraveghere și respectiv asistarea zilnică. Prima dintre aceste măsuri nu presupune o implicare directă a serviciului de probațiune în realizarea activităților din programul minorului, rolul acestui serviciu fiind doar acela de a monitoriza modul în care minorul își respectă programul obișnuit (frecventarea cursurilor, activități sportive, recreative etc.). În schimb, asistarea zilnică, presupune o intervenție activă a serviciului de probațiune, care întocmește programul zilnic al minorului, incluzând în acest program – alături de elementele obișnuite în raport de vârstă și situația școlară sau profesională a minorului (spre exemplu, frecventarea cursurilor școlare) și pe cele impuse de instanță potrivit art. 122 – orice activitate necesară realizării scopului măsurii educative (spre

exemplu, participarea la acțiuni social-educative, menite a facilita integrarea socială a minorului).

Obligațiile pe care instanța le poate impune minorului concomitent cu una dintre măsurile educative neprivative de libertate (art. 122) acoperă, în linii generale o arie similară cu cea a obligațiilor impuse majorului infractor ce beneficiază de o modalitate de individualizare a pedepsei neprivative de libertate, dar conținutul lor va fi adaptat în funcție de persoana și conduita minorului și de specificul infracțiunii comise.

2.37. Proiectul propune două măsuri educative privative de libertate – internarea într-un centru educativ pe o durată de la unu la 3 ani și respectiv internarea într-un centru de detenție, pe o durată de la 2 la 5 ani sau, în mod excepțional, de la 5 la 15 ani. Măsura internării într-un centru de detenție se dispune pe o perioadă de la 5 la 15 ani doar în ipoteza comiterii unor infracțiuni foarte grave, pentru care legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii de cel puțin 20 de ani. Durata măsurii este compatibilă cu reglementările și practicile internaționale (spre exemplu, Rezoluția Congresului Asociației Internaționale de Drept Penal adoptată la Beijing în 2004 recomandă statelor să nu prevadă în cazul minorilor sancțiuni privative de libertate care să depășească 15 ani).

Regimul prevăzut pentru executarea acestor măsuri este astfel conceput încât să ofere largi posibilități de individualizare, permițând adaptarea sa în funcție de conduita fiecărui minor pe durata executării. Astfel, atunci când minorul dovedește că a făcut progrese semnificative în direcția reintegrării sociale, după executarea a cel puțin jumătate din durata măsurii, se poate dispune, fie înlocuirea acestei măsuri cu măsura asistării zilnice, dacă nu a împlinit vârsta de 18 ani, fie liberarea, atunci când a împlinit această vârstă. În ambele ipoteze, instanța va impune respectarea uneia sau mai multor obligații, dintre cele prevăzute la art. 122. Se asigură astfel o supraveghere minorului în perioada imediat consecutivă repunerii în libertate, știut fiind că riscul comiterii de noi infracțiuni este mai mare în această perioadă.

În cazul în care minorul nu are un comportament care să permită repunerea sa în libertate înainte de împlinirea duratei măsurii, el va rămâne în centrul specializat până la executarea integrală a acesteia. În fine, atunci când cel internat a împlinit vârsta de 18 ani și are un comportament prin care influențează negativ sau împiedică procesul de recuperare și reintegrare a celorlalte persoane internate, instanța poate dispune continuarea executării măsurii educative într-un penitenciar. O dispoziție asemănătoare conține, în dreptul spaniol, art. 15 alin.(2) din Legea nr. 5/2000 [art. 14 alin.(3) în urma modificării prin L.O. nr. 8/2006]. În acest caz, sancțiunea inițială nu se transformă într-o pedeapsă, ea își păstrează aceeași natură juridică – de măsură educativă – modificându-se doar instituția de executare. Pe cale de consecință, regimul de executare al măsurii educative în penitenciar va fi diferit de regimul de executare al pedepsei închisorii, el urmând a fi detaliat de legea privind executarea măsurilor educative.

Sunt, de asemenea, reglementate ipotezele de pluralitate de infracțiuni comise în timpul minorității, precum și cele în care pentru unele dintre infracțiuni s-a stabilit o măsură educativă, iar pentru altele s-au aplicat pedepse (art. 129). În această din urmă situație, s-a renunțat la ficțiunea consacrată de codul penal în vigoare, potrivit căreia o măsură educativă este întotdeauna mai ușoară decât o pedeapsă și care conducea la a considera că o internare de câțiva ani într-un centru de reeducare este mai ușoară decât o amendă cu suspendarea executării. În consecință, în reglementarea cumulului juridic s-a avut în vedere în principal natura privativă sau neprivativă de libertate a sancțiunilor aplicate. Având în

vedere că măsurile educative privative de libertate nu sunt susceptibile de amânarea pronunțării sau de suspendarea executării, sunt excluse de la aceste modalități de individualizare și pedepsele cu închisoarea rezultate din aplicarea cumulului juridic al unei pedepse cu o măsură educativă privativă de libertate [art. 129 alin.(5)].

În fine, au fost prevăzute termene speciale de prescripție a executării măsurilor educative (art. 132), fiind, în același timp, menținută reglementarea actuală în ceea ce privește calculul termenelor de prescripție a răspunderii penale (art. 131).

TITLUL VI este consacrat răspunderii penale a persoanei juridice.

2.38. Având în vedere că este vorba de o instituție recent introdusă în dreptul penal român, s-a optat pentru consacrarea unui titlu special acesteia (după modelul Codului penal finlandez – capitolul 9). Cu toate acestea, unele prevederi referitoare la răspunderea penală a persoanei juridice rămân în mod necesar în afara acestui titlu, așa cum este cazul dispoziției privind aplicarea legii penale române în baza principiului personalității și cu referire la persoanele juridice (art. 9).

În reglementarea răspunderii penale a persoanei juridice au fost păstrate principiile pe care se fundamentează această răspundere în concepția Codului penal în vigoare, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 278/2006. Astfel, s-a menținut opțiunea pentru modelul de răspundere directă a persoanei juridice, consacrat de dreptul belgian și olandez. În consecință, răspunderea penală a persoanei juridice poate fi antrenată de orice persoană fizică ce acționează în condițiile prevăzute de lege (art. 135) și nu doar de acțiunile organelor sau reprezentanților acesteia. În același timp, antrenarea răspunderii penale a persoanei fizice este condiționată de identificarea unui element subiectiv propriu acesteia și care poate fi diferit de cel constatat în cazul autorului material persoană fizică. De asemenea, a fost menținută cerința existenței personalității juridice ca premisă pentru angajarea răspunderii penale a entităților colective. Ca modificare față de reglementarea în vigoare poate fi menționată restrângerea imunității penale a instituțiilor publice care desfășoară o activitate ce nu poate face obiectul domeniului privat, imunitatea nemaifiind una generală, ci privind, în reglementarea propusă, doar infracțiunile comise în desfășurarea unor asemenea activități.

Au intervenit câteva modificări în privința individualizării sancțiunilor aplicabile persoanei juridice, determinate de modificările aduse prin proiect sistemului pedepselor. Astfel, pedeapsa amenzii se va aplica și în cazul persoanei juridice pe baza sistemului zilelor-amendă. În același timp, au fost introduse cinci plaje de individualizare legală a pedepsei amenzii [art. 137 alin.(4)], în funcție de limitele pedepsei închisorii prevăzute de lege pentru persoana fizică.

În privința termenelor de prescripție speciale pentru răspunderea penală în cazul persoanei juridice acestea sunt similare cu cele prevăzute de lege pentru persoana fizică.

Nu în ultimul rând, având în vedere faptul că datorită naturii dar și modului lor specific de organizare și funcționare persoanele juridice sunt susceptibile de a dispărea din punct de vedere juridic fără însă a-și înceta existența reală, ca efect al unor proceduri de fuziune, absorbție, divizare etc., s-a impus o reglementare a efectelor acestor operațiuni juridice în planul răspunderii penale (art. 151). Textul a fost inspirat de prevederile art. 11 alin.(8) C. pen. portughez în forma propusă de proiectul de modificare adoptat de guvern în noiembrie 2006, dar și de art. 29-32 din reglementarea italiană (Decretul-lege nr. 231/2001) privind răspunderea administrativ-penală a persoanelor juridice.

TITLUL VII regroupează cauzele care înlătură răspunderea penală.

2.39. Titlul VII din Codul penal în vigoare, cu denumirea “Cauzele care înlătură răspunderea penală sau consecințele condamnării”, a fost reorganizat de proiect în cadrul a trei titluri: Titlul VII “Cauzele care înlătură răspunderea penală”; Titlul VIII “Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei” și Titlul IX “Cauzele care înlătură consecințele condamnării”. Această nouă sistematizare răspunde, pe de o parte opiniilor exprimate în doctrina penală, iar pe de altă parte, naturii diferite a acestor cauze, cât și a temeiurilor care stau la baza incidenței lor.

În principiu, în proiect sunt menținute reglementările în vigoare privind cauzele care înlătură răspunderea penală, cu următoarele modificări:

a) în textul privind amnistia [art. 152 alin.(1)], expresia “înlătură răspunderea penală pentru fapta săvârșită” este înlocuită cu expresia “înlătură răspunderea penală pentru infracțiunea săvârșită”. Într-adevăr, pentru a înlătura răspunderea penală este necesar ca fapta să fie infracțiune, în caz contrar, amnistia nu poate opera, nu poate avea obiect;

b) termenele prescripției răspunderii penale sunt aceleași ca în Codul penal în vigoare cu deosebirea că termenul este de “15 ani”, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani – și nu mai mare de 15 ani –, motivația este determinată de faptul că limita maximă generală a închisorii este de 30 de ani – nu de 25 de ani, cum era la adoptarea Codului penal în vigoare;

c) s-a prevăzut data de la care curge termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunii de obicei și al celei progresive. În cazul infracțiunilor progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitive produs. În acest fel se consacră legal soluția propusă de doctrina majoritară și se asigură premisele pentru o practică judiciară unitară în materie (a se vedea și art. 119 C. pen. portughez). În același timp s-a prevăzut că în cazul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, săvârșite față de un minor, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care acesta a devenit major, pentru a se crea astfel posibilitatea urmăririi acestor infracțiuni chiar dacă au fost descoperite la un interval de timp mai mare de la comiterea lor [în același sens, art. 71 alin.(3) C. pen. olandez, art. 132 C. pen. Spaniol];

d) s-a renunțat la paralelismul între cauzele de înlăturare a răspunderii penale determinat astăzi de existența retragerii plângerii prealabile, respectiv a împăcării părților. De aceea, în reglementarea dată de proiect, împăcarea operează doar atunci când acțiunea penală a fost pusă în mișcare din oficiu.

TITLUL VIII reglementează cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepselor.

2.40. În proiect, cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei au același conținut ca în Codul penal în vigoare cu două deosebiri. Prima deosebire vizează excluderea de la grațiere a pedepselor a căror executare este suspendată sub supraveghere, afară de cazul când se dispune altfel prin actul de grațiere. Aceasta întrucât grațierea trebuie, în principiu, să opereze asupra pedepselor care se execută efectiv și nu a acelor a căror executare este suspendată sub supraveghere.

A doua deosebire se referă la întreruperea prescripției executării pedepsei amenzii în cazul în care obligația de plată a amenzii se înlocuiește cu obligația de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității.

TITLUL IX este consacrat cauzelor care înlătură consecințele condamnării.

2.41. În proiect, reglementarea cauzelor care înlătură consecințele condamnării au o altă structură decât cea cuprinsă în Codul penal în vigoare. Se începe cu reabilitarea de drept, se continuă cu reabilitarea judecătorească, efectele celor două forme ale reabilitării, condițiile în care se poate reînnoi cererea de reabilitare judecătorească și cele în care poate opera anularea reabilitării judecătorești.

Potrivit prevederilor proiectului, reabilitarea de drept operează, în cazul pedepsei amenzii, a pedepsei închisorii care nu depășește 2 ani sau a pedepsei închisorii a cărei executare a fost suspendată sub supraveghere, dacă în decurs de 3 ani condamnatul nu a săvârșit o altă infracțiune.

Rațiunea de a mări limita pedepsei închisorii la 2 ani este aceea de a stimula condamnații la pedeapsa închisorii de până la 2 ani să se reintegreze social într-un timp cât mai scurt pentru a putea beneficia de înlăturarea consecințelor condamnării.

Reabilitarea de drept nu mai operează în cazul suspendării executării pedepsei sub supraveghere odată cu împlinirea termenului de încercare deoarece, acesta, în proiectul Codului penal este mai mic decât în Codul penal în vigoare și, în plus, pe durata acestui termen cel condamnat este supravegheat de consilieri ai serviciului de probațiune, iar pentru a dovedi integrarea lui socială este nevoie să curgă un termen de 3 ani de la împlinirea termenului de încercare.

În proiect termenele de reabilitare judecătorească au fost reduse în raport cu cele prevăzute în Codul penal în vigoare. Modul de a raționa a fost acela de a stimula reintegrarea socială a condamnaților și de a-i încuraja la aceasta, cunoscând că buna conduită într-o perioadă rezonabilă poate conduce la înlăturarea consecințelor condamnării.

TITLUL X este consacrat înțelesului unor termeni și expresii.

2.42. Față de reglementarea în vigoare, proiectul aduce câteva modificări și completări. Astfel, în ceea ce privește înțelesul noțiunii de lege penală, acesta a fost pus de acord cu reglementările constituționale în vigoare, incluzând legea organică și ordonanța de urgență, dar și acte adoptate anterior actualei Constituții, care la data intrării în vigoare constituiau izvoare de drept penal (legi, decrete ale fostului Consiliu de Stat, Decrete-legi etc.).

O modificare importantă a fost adusă și în privința conținutului noțiunii de funcționar public. În reglementarea propusă, în acord cu soluțiile în materie din alte legislații și cu convențiile internaționale în materie, noțiunea de funcționar public va desemna persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație :a)exercită atribuții specifice puterii legislative, executive sau judecătorești; b)exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură; c)exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui agent economic sau unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat ori al unei persoane juridice declarată ca fiind de utilitate publică, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia. În același timp, proiectul a optat pentru asimilarea cu funcționarii a persoanelor fizice care exercită o profesie de interes public, pentru care este necesară o abilitare specială a autorităților publice și care este supusă controlului acestora (notari, executori judecătorești etc.). Deși aceste persoane nu sunt propriu-zis funcționari publici, ele exercită atribute de autoritate publică, ce le-au fost delegate printr-un act al autorității statale competente și sunt supuse controlului acesteia,

ceea ce justifică asimilarea lor cu funcționarii. Așa cum rezultă din cuprinsul părții speciale, atunci când anumite incriminări nu sunt compatibile cu statutul acestor persoane, ori nu s-a dorit aducerea lor sub incidența unui anumit text de incriminare, a fost prevăzută în mod expres neaplicarea textului cu privire la persoanele menționate.

Noțiunea de membru de familie a fost în egală măsură vizată de o modificare, în condițiile renunțării la paralelismul de reglementare din codul în vigoare, care operează atât cu noțiunea de *rude apropiate* cât și cu cea de *membri de familie*. Sensul dat de proiect noțiunii de membru de familie vine să absoarbă integral în conținutul său noțiunea de rude apropiate, dar cuprinde în egală măsură și persoanele care au stabilit legături asemănătoare acelora dinte soți sau dintre părinți și copii, cu condiția conviețuirii. Soluția este pe deplin justificată în condițiile numărului mare de cupluri care trăiesc astăzi în uniune liberă, neexistând niciun temei pentru a refuza acestora o protecție penală similară cu cea acordată cuplurilor căsătorite. În acest fel, noțiunea de membru de familie folosită de codul penal este armonizată cu cea deja consacrată de Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, dar și cu reglementări existente în alte coduri penale europene [a se vedea art. 173 alin.(2) C. pen. spaniol, art. 152 alin.(2) C. pen. portughez].

De asemenea, au fost definite o serie de noțiuni ce nu se regăsesc în codul în vigoare și care sunt utilizate în reglementarea unor infracțiuni preluate din legislația specială (sistem informatic, mijloc de plată electronică etc.).

În fine, reglementarea calculului timpului a fost completată cu câteva precizări suplimentare, cerute datorită faptului că, atât în partea generală cât și în partea specială, există numeroase norme care prevăd majorarea ori reducerea limitelor speciale ale pedepsei cu o anumită fracție. În absența unei precizări legale referitoare la modul de calcul al termenelor în ipoteza în care prin aplicarea unei fracții de reducere sau majorare s-ar fi obținut un rest, practica judiciară ar fi fost în mod cert confruntată cu soluții neunitare.

PARTEA SPECIALĂ

TITLUL I al părții speciale este consacrat **infracțiunilor contra persoanei**, grupate în mai multe capitole.

2.43. *Capitolul I* cuprinde *infracțiunile contra vieții*, aducând o serie de modificări față de textele actualmente în vigoare.

În primul rând, după modelul majorității legislațiilor europene s-a prevăzut o singură formă agravată a infracțiunii de omor – omorul calificat – care regroupează atât elemente circumstanțiale agravante ale omorului deosebit de grav din actuala reglementare, cât și o parte din cele ale omorului calificat. S-a renunțat însă la o parte a elementelor circumstanțiale agravante specifice omorului calificat din reglementarea actuală, fie datorită faptului că ele se regăsesc în conținutul agravantelor generale (omorul asupra unei persoane în neputință de a se apăra), fie datorită reglementării lor în alte texte (omorul asupra soțului sau a unei rude apropiate), fie pentru că nu se justifică (omorul comis în public). În acest din urmă caz s-a apreciat că nu este în mod necesar mai periculos cel care ucide victima în public (spre exemplu, în cadrul unui conflict spontan într-un bar) față de cel care ucide victima în locuința acesteia, motiv pentru care este preferabil ca evaluarea pericolozității să fie făcută de judecător cu ocazia individualizării judiciare.

Au fost aşadar păstrate în conţinutul art. 189 doar acele împrejurări care justifică – cel puţin *in abstracto* – posibilitatea de a aplica pedeapsa detenţiunii pe viaţă. De asemenea, au fost reformulate unele dintre agravantele omorului calificat, astfel încât sfera de incidenţă a acestora să fie mai corect delimitată.

A fost de asemenea expres reglementată infracţiunea de *ucidere la cererea victimei*, ca o formă atenuată a omorului, reînscrind astfel reglementarea nu doar pe linia tradiţiei existente în dreptul nostru (art. 468 C. pen. din 1936), ci şi în tradiţia majorităţii codurilor europene. Reintroducerea acestui text se impunea însă, înainte de toate, ca urmare a noului regim al circumstanţelor atenuante consacrat de partea generală. Într-adevăr, dacă în reglementarea actuală, împrejurarea avută în vedere în art.188 poate fi valorificată ca o circumstanţă atenuantă judiciară, ducând astfel la aplicarea unei pedepse sub minimul special, în noua reglementare, chiar reţinând o atenuantă judiciară, pedeapsa aplicată nu se va mai situa obligatoriu sub acest minim. De aceea, pentru a permite aplicarea unei pedepse care să corespundă gradului de pericol social al acestei fapte, era necesară o reglementare legală distinctă. În fine, a fost preferată denumirea marginală de *ucidere la cererea victimei* şi nu cea de omor la cererea victimei, pentru a exclude această faptă dintre antecedentele omorului calificat prevăzut de art.189 lit. e).

În ceea ce priveşte *determinarea sau înlesnirea sinuciderii*, au fost introduse o serie de diferenţieri în planul reglementării. Astfel, s-a consacrat o reglementare distinctă între fapta care a fost urmată doar de o încercare de sinucidere şi cea care a condus la sinuciderea victimei. În egală măsură, s-a prevăzut un tratament sancţionator diferenţiat după cum faptele au fost comise cu privire la o persoană cu discernământ nealterat, cu privire la o persoană cu discernământ diminuat sau la o persoană lipsită de discernământ, în acest ultim caz neputând fi vorba de o hotărâre luată de cel în cauză, iar fapta fiind sancţionată la fel ca şi infracţiunea de omor. Reglementarea este apropiată de cea întâlnită în (art. 580 C. pen. italian, art. 135 C. pen. portughez, § 235 C. pen. norvegian).

Reglementarea *uciderii din culpă* a fost simplificată, renunţându-se la o parte dintre formele agravate care pot fi suplinite fără probleme prin aplicarea regulilor de sancţionare a concursului de infracţiuni. Ca urmare, în cazul comiterii unei ucideri din culpă de către un conducător de vehicul cu tracţiune mecanică având în sânge o îmbibaţie alcoolică ce depăşeşte limita legală, se va reţine în concurs uciderea din culpă şi infracţiunea la regimul circulaţiei pe drumurile publice.

2.44. Capitolul al II-lea este consacrat infracţiunilor contra integrităţii corporale sau sănătăţii.

Şi în acest context proiectul propune o simplificare a reglementării, în sensul regroupării faptelor de violenţă regăsite în art. 180 - 182 din legea în vigoare în conţinutul a doar două articole (art. 193 şi 194). Criteriul de distincţie între diferitele forme ale infracţiunii de violenţă este în acest caz natura urmărilor produse. Astfel, dacă fapta nu a produs decât suferinţe fizice, se va încadra potrivit art. 193 alin.(1), dacă a cauzat leziuni va fi încadrată potrivit art. 193 alin.(2), iar dacă a avut o urmare mai gravă, dintre cele arătate în art. 194, se va încadra potrivit acestui text. Proiectul renunţă la criteriul zilelor de îngrijiri medicale în delimitarea formelor infracţiunii de violenţă, dat fiind că acest criteriu s-a dovedit imprecis şi s-a pretat la interpretări diferite în doctrină şi jurisprudenţă. De asemenea, în privinţa formelor agravate ale vătămării corporale, au fost eliminate suprapunerile din reglementarea actuală (infirmitate – pierderea unui simţ sau organ – încetarea funcţionării acestora). Mai trebuie precizat că forma intenţionată a vătămării corporale face trimitere doar la primele

două ipoteze de agravare din alin.(1), în celelalte cazuri violențele vor fi reținute în concurs cu infracțiunea de avort [lit. c)], respectiv vor intra în conținutul tentativei de omor [lit. d)]. Reglementarea este similară cu cea regăsită în art. 143 - 144 C. pen. portughez, art. 122 - 123 C. pen. elvețian, § 6 cap. 3 C. pen. suedez, § 226 C. pen. german.

Și în cazul infracțiunii de vătămare corporală din culpă, s-a realizat o simplificare a reglementării, corespunzător cu cea efectuată în cazul uciderii din culpă, și a fost introdusă o incriminare complexă, incidentă atunci când două sau mai multe persoane au fost vătămate. S-a înlăturat astfel incoerența din legea în vigoare, care consacră o unitate de infracțiune atunci când au fost ucise din culpă două sau mai multe persoane și o pluralitate de infracțiuni atunci când acestea au fost doar vătămate. Menținerea acestei inconsecvențe ar fi putut conduce la sancționarea mai severă a autorului vătămării din culpă a mai multor persoane față de situația autorului unei ucideri din culpă comise în condiții similare.

În același timp, infracțiunile de rele tratamente aplicate minorului și încăierare au fost aduse în această secțiune, deoarece ele pun în pericol în primul rând integritatea fizică sau sănătatea persoanei și abia în subsidiar relațiile de familie, respectiv conviețuirea socială. Dealtfel, în ceea ce privește infracțiunea de rele tratamente aplicate minorului, aceasta nu a fost niciodată una cu subiect activ special, ea putând fi săvârșită nu doar de către ori față de un membru de familie, ci și față de minorii internați în centre de plasament sau în alte forme de ocrotire. În plus, și în alte legislații infracțiunea menționată apare, în aceeași formă sau într-o formă asemănătoare, în această categorie de infracțiuni (art. 152 C. pen. portughez, § 225 C. pen. german, § 92-93 C. pen. austriac). La rândul ei, încăierarea este reglementată de numeroase legislații în categoria infracțiunilor care aduc atingere sau pun în pericol integritatea corporală (§ 231 C. pen. german, § 91 C. pen. austriac, art. 154 C. pen. spaniol, art. 151 C. pen. portughez, art. 133 C. pen. elvețian).

2.45. Capitolul al III-lea cuprinde reglementarea unor infracțiuni comise asupra membrilor de familie.

Reglementarea distinctă a acestor infracțiuni, care nu constituie altceva decât forme agravate sau atenuate ale unor infracțiuni contra vieții sau integrității corporale, s-a impus în vederea eliminării lacunelor și incoerențelor cauzate de modificările succesive ale codului penal în vigoare.

Astfel, săvârșirea unei infracțiuni prin violență asupra unui membru de familie apare în legea în vigoare ca o agravantă la infracțiunile de loviri sau alte violențe și vătămare corporală, se regăsește într-o formă apropiată la omor, dar nu există în cazul vătămării corporale grave și al vătămarilor cauzatoare de moarte. De aceea, potrivit proiectului, comiterea infracțiunii prin violență asupra unui membru de familie atrage o agravare în cazul tuturor infracțiunilor pentru care acest lucru se justifică.

La rândul său, starea de tulburare pricinuită de naștere este astăzi valorificată doar în conținutul infracțiunii de pruncucidere, nu și în cazul altor infracțiuni de violență ce s-ar putea comite de mama aflată într-o asemenea stare asupra copilului (spre exemplu, vătămarea corporală gravă). În plus, existența infracțiunii de pruncucidere ca incriminare distinctă a generat numeroase controverse și soluții neunitare în materia participației penale.

De aceea, proiectul propune renunțarea la reglementarea actuală a infracțiunii de pruncucidere, starea de tulburare fiind însă valorificată ca un caz special de reducere a pedepsei în cazul infracțiunilor de violență comise cu intenție sau intenție depășită. Nu a fost prevăzută această atenuare în cazul faptelor comise din culpă, întrucât potrivit concepției tradiționale în dreptul nostru această stare este asociată cu intenția spontană. Dacă însă

sub imperiul respectivei stări se comite o infracțiune de ucidere sau vătămare din culpă, ea va putea fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară, în condițiile art.75 alin.2 lit. b).

2.46. *Capitolul al IV- lea* cuprinde incriminările prin care se protejează fătul împotriva agresiunilor.

În privința infracțiunii de întrerupere a cursului sarcinii s-a precizat în mod explicit nepedepsirea femeii însărcinate care comite această faptă, punându-se astfel capăt discuțiilor din doctrină în jurul acestei probleme (a se vedea și § 245 C. pen. norvegian). Prin urmare, fapta comisă de femeia însărcinată constituie infracțiune, cu toate consecințele ce decurg de aici în planul participației penale, renunțându-se doar la sancționarea acesteia.

Cadrul incriminărilor în această materie a fost completat însă cu dispoziția din art. 200, vătămarea fătului. Această incriminare vine să asigure protecția vieții în devenire, pe durata unei perioade rămasă neacoperită în reglementarea actuală. Este vorba despre intervalul cuprins între momentul declanșării procesului nașterii, moment din care nu se mai poate discuta despre o infracțiune de avort, și momentul încheierii acestui proces, moment de la care avem o persoană, ce poate fi subiect pasiv al infracțiunilor din capitolele precedente. Practica a demonstrat că în interiorul acestui interval se pot comite numeroase infracțiuni împotriva fătului, de la cazuri de culpă medicală în asistarea nașterii, soldate cu moartea sau vătămarea fătului și până la fapte intenționate.

În același timp, au fost incriminate faptele de violență comise asupra mamei pe durata sarcinii, care nu au fost comise cu intenția de a provoca avortul și nici nu au avut acest rezultat, dar au condus la lezarea fătului și în final la vătămarea corporală sau chiar moartea copilului după naștere.

Redactarea textului a fost inspirată de dispozițiile art. 157 - 158 C. pen. spaniol.

2.47. În *Capitolul al V- lea*, referitor la asistența celor în primejdie, s-a renunțat la incriminarea din art. 314 din Codul în vigoare, deoarece aceasta este acoperită de definiția infracțiunii comise prin omisiune, reglementată de art.16 din partea generală. Cadrul incriminărilor în materie a fost completat prin introducerea unui nou text – împiedicarea ajutorului – inspirat de prevederile art. 223-5 C. pen. francez, și care își propune să sancționeze o serie de acte ce nu intră, la ora actuală, sub incidența niciunui text legal, deși pericolozitatea lor pentru viața sau integritatea corporală a unei persoane aflate în primejdie este evidentă.

2.48. *Capitolul al VI- lea*, consacrat infracțiunilor contra libertății persoanei, cuprinde doar incriminările prin care se ocrotește în mod direct libertatea fizică și psihică a persoanei.

În privința infracțiunii de *lipsire de libertate în mod ilegal* a fost restructurată reglementarea, prin eliminarea unor forme agravate sau elemente de agravare care nu se justificau, și introducerea altora, menite a acoperi lacunele în reglementare. Astfel, spre exemplu, s-a renunțat la agravanta incidentă în cazul în care în schimbul eliberării se cere un folos, în acest caz urmând a opera regulile concursului de infracțiuni între lipsirea de libertate și șantaj. Tot astfel, atunci când viața persoanei este pusă în pericol va exista un concurs de infracțiuni, fără a fi necesară menținerea unei agravante cu acest conținut. A fost în schimb introdusă agravanta de la alin.(2) – răpirea unei persoane aflată în imposibilitatea de a-și exprima voința ori de a se apăra, căci în cazul acestor persoane doar printr-o analogie în defavoarea inculpatului se putea vorbi până acum de lipsire de libertate (spre exemplu, răpirea unui nou-născut dintr-o maternitate).

În cazul infracțiunii de *amenințare*, s-a optat pentru o sferă deschisă a persoanelor vizate de fapta cu care se amenință, astfel încât instanța să aibă posibilitatea de a aprecia în fiecare caz concret dacă fapta era de natură să îi producă persoanei amenințate o stare de temere. Realitatea a demonstrat că această stare de alarmare poate fi cauzată nu doar de un rău ce vizează soțul sau o rudă apropiată a celui amenințat, ci și de o eventuală faptă îndreptată împotriva unui prieten, ori a altei persoane de care cel amenințat este legat afectiv.

De asemenea, proiectul propune introducerea în acest capitol a unei incriminări noi - hărțuirea - pentru a răspunde unor cazuri apărute în practică în care diferite persoane – în special femei – sunt așteptate și urmărite pe stradă sau în alte locuri publice, ori sunt tracasate prin intermediul unor mesaje telefonice sau similare, toate acestea fiind de natură a crea o stare de temere sau de îngrijorare persoanei în cauză.

2.49. Capitolul al VII- lea, cuprinde infracțiunile de trafic și exploatare a unor persoane vulnerabile, fiind aduse în acest capitol incriminări cuprinse în prezent în Legea nr. 678/2001 și în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002. Textele de incriminare a traficului de persoane, de minori și de migrați au fost sistematizate pentru o mai ușoară înțelegere și o mai bună corelare cu alte texte de incriminare, fără a li se aduce însă modificări substanțiale. A fost introdusă o nouă formă agravată – săvârșirea infracțiunilor asupra a două sau mai multe persoane în aceeași împrejurare – incidentă în ipoteza în care faptele au fost săvârșite într-o unitate spațio-temporală, evitându-se astfel incertitudinile cu privire la existența unității sau pluralității de infracțiuni în cazul pluralității de victime.

În urma ratificării de către România a Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane (prin Legea nr. 300/2006), a fost introdusă și o incriminare nouă, folosirea serviciilor care fac obiectul exploatarei unei persoane traficate (incriminare cerută de art. 19 din Convenție). Spre exemplu, textul va fi aplicabil în cazul persoanei care acceptă să primească prin transplant un organ, știind că este prelevat ilegal de la o victimă a traficului de persoane, sau al celui care acceptă să folosească munca forțată impusă acestor victime.

Proiectul renunță la incriminarea infracțiunii de cerșetorie în forma consacrată de codul penal în vigoare, dar propune două incriminări noi, conexe cerșetoriei, menite să răspundă unor situații frecvente în ultimii ani. Este vorba de exploatarea cerșetoriei practicate de un minor sau o persoană cu dizabilități (determinarea la practicarea cerșetoriei sau obținerea de foloase de pe urma acestei activități) și respectiv de folosirea unui minor, de către majorul care are capacitatea de a munci, în scopul de a obține astfel ajutor material din partea publicului. Această din urmă situație - spre exemplu, o femeie care merge la cerșit, iar pentru a inspira milă publicului ține un copil, cu vârsta de câteva luni, în brațe – prezintă un evident pericol, nu doar prin aceea că lezează grav demnitatea umană, copilul ajungând să fie folosit ca un obiect de recuzită, dar periclitează sănătatea sau chiar viața minorului, date fiind condițiile în care acesta este ținut în timpul cerșitului (temperaturi foarte scăzute sau foarte ridicate, ploaie etc.).

2.50. Capitolul al VIII- lea, consacrat infracțiunilor împotriva libertății și integrității sexuale a fost complet revizuit, pe baza unei noi concepții în acord cu soluțiile diferitelor coduri europene în materie, privind relațiile dintre infracțiunile înscrise în aceasta categorie.

În primul rând, *violul* a fost reglementat pornind de la ideea de act de penetrare, astfel încât în conținutul acestei infracțiuni se va include raportul sexual – în înțelesul pe care această sintagmă l-a cunoscut în mod tradițional în dreptul nostru, acela de conjuncție a

organului sexual masculin cu cel feminin – actul sexual oral și respectiv actul sexual anal, indiferent dacă în aceste ultime cazuri este vorba de un act heterosexual sau homosexual. De asemenea, se includ în conținutul infracțiunii de viol și actele de penetrare vaginală sau anală, realizate în alte modalități (prin introducere de obiecte, degete etc.). Astfel definit, violul acoperă toate actele de penetrare, indiferent dacă au fost comise de agresor asupra victimei sau dacă victima a fost obligată să facă acest lucru.

În privința formelor agravate s-a realizat și de această dată o simplificare a reglementării, renunțându-se la acele elemente de agravare care pot fi valorificate corespunzător în cadrul individualizării judiciare. De asemenea, unele dintre agravante au fost reformulate, așa cum s-a întâmplat în cazul comiterii faptei asupra unei victime care este rudă în linie directă, frate sau soră cu făptuitorul, pentru a rezulta cu claritate că această faptă absoarbe incestul, punând astfel capăt incertitudinilor din practica judiciară cu privire la acest aspect.

Criteriul de distincție între viol și agresiunea sexuală sub aspectul elementului material se regăsește și în cazul următoarelor două infracțiuni – *actul sexual cu un minor* și respectiv *coruperea sexuală de minori*. Astfel, dacă actul presupune penetrare sau act sexual oral, vom fi în prezența actului sexual cu un minor, iar dacă este vorba de alte acte de natură sexuală fapta se va încadra ca și corupere de minori.

În privința vârstei minorului, s-a considerat, la fel ca în alte legislații europene (a se vedea § 174, respectiv § 176 C. pen. german), că trebuie diferențiată vârsta subiectului pasiv după cum este vorba de protecția integrității sexuale a minorului în raporturile cu un major sau cu alt minor. Astfel, în privința actului sexual comis de un major cu un minor s-a păstrat limita actuală de vârstă (15 ani), fiind diferențiată și sancțiunea în raport de vârsta minorului, după cum acesta a împlinit sau nu 13 ani. În privința actelor sexuale între minori, acestea rămân în afara domeniului de incidență al legii penale, soluție în acord cu prevederile Convenției de la Lanzarote din 2007. Răspunzând obligației asumate prin semnarea acestei convenții a fost reglementată și infracțiunea de racolare a minorilor în scopuri sexuale (art. 220).

Coruperea sexuală de minori a fost completată cu noi ipoteze - alin.(4), prin preluarea, cu unele reformulări, a unei părți a textelor existente în Legea nr. 196/2003.

La rândul său, hărțuirea sexuală din legea în vigoare a cunoscut o nouă sistematizare, prin crearea a două texte. Primul, care cuprinde hărțuirea propriu-zisă, comisă prin acte repetate și care creează pentru victimă o situație intimidantă sau umilitoare, a fost inclus în acest capitol (art. 221). Celălalt text, referitor la faptele ce presupun așa-numita *hărțuire verticală*, prin abuz de autoritate, a fost inclus în categoria infracțiunilor de serviciu. În acest fel se pune capăt disputelor din doctrină și practică referitoare la caracterul de obicei al infracțiunii (caracter prezent, potrivit proiectului, în cazul art. 221 dar absent în cazul art. 299), precum și necorelărilor dintre textul care incriminează hărțuirea în legea în vigoare și alte infracțiuni (șantajul, spre exemplu).

A fost păstrat în această categorie de infracțiuni doar *incestul agresiv*, prevăzut ca o formă agravată a unor infracțiuni. În ceea ce privește *incestul consimțit* acesta a fost reglementat în categoria infracțiunilor contra familiei, dat fiind că el nu aduce atingere libertății sexuale, ci relațiilor normale de familie.

2.51. Capitolul al IX-lea regroupează infracțiunile ce aduc atingere domiciliului, vieții private și corespondenței.

În această categorie, pe lângă incriminările tradiționale, au fost consacrate câteva infracțiuni noi, menite să acopere un vid de reglementare și să ofere un răspuns la noile forme de lezare sau periclitate a valorilor sociale care formează obiectul acestui capitol.

Astfel, a fost incriminată ca faptă distinctă violarea sediului profesional.

O altă incriminare nouă este violarea secretului vieții private (art. 226), reglementare necesară pentru a întregi cadrul protecției penale a valorilor garantate de art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În fine, infracțiunea de divulgare a secretului profesional a fost reformulată, ea având pe viitor incidență doar cu privire la elemente de care cel ținut să păstreze secretul a luat cunoștință cu consimțământul persoanei vizate de aceste date, fie că i-au fost încredințate nemijlocit (spre exemplu, confesiunea făcută preotului, datele încredințate avocatului de către client etc.), fie că le-a constatat în virtutea profesiei sau funcției, cu consimțământul celui în cauză (așa cum se întâmplă în cazul medicului care efectuează investigații privind starea de sănătate a pacientului). Divulgarea datelor de altă natură (informații nepublice, secrete de serviciu etc.) face obiectul unor incriminări distincte, în capitolul privitor la infracțiunile de serviciu.

TITLUL II - Infracțiuni contra patrimoniului

2.52. În proiect normele de incriminare a faptelor contra patrimoniului au fost sistematizate în patru capitole, ținând seama de situațiile de fapt în care se pot găsi bunurile ca entități patrimoniale, cât și de caracterul sau natura acțiunilor ilicite prin care pot fi modificate aceste situații de fapt. De altfel această sistematizare nu reprezintă o premieră pentru legislația penală română, ci o revenire la tradiție: Codul penal de la 1864 sistematiza crimele și delictele proprietății pe 9 secțiuni; Codul penal de la 1936 prevedea crimele și delictele contra patrimoniului în Titlul XIV care cuprindea 4 capitole.

Patrimoniul ca valoare socială este ocrotit prin normele de incriminare cuprinse în Titlul II din proiect, deopotrivă, indiferent de titular.

Așa cum s-a arătat deja în considerațiile generale, pedepsele prevăzute în normele de incriminare a faptelor contra patrimoniului, în proiect, sunt mult mai reduse decât în Codul penal în vigoare, reducere ce a avut în vedere:

- a) pedepsele aplicate în concret de instanțe pentru această categorie de infracțiuni;
- b) necesitatea corelării cu dispozițiile din partea generală referitoare la mecanismele de sancționare a pluralității de infracțiuni dar și la limitele de pedeapsă prevăzute pentru aplicarea modalităților alternative de individualizare a executării sancțiunilor;
- c) necesitatea reflectării în limitele legale de pedeapsă a ierarhiei firești a valorilor sociale care fac obiect de ocrotire penală;
- d) necesitatea revenirii la tradiția Codurilor penale în anterioare (Codul penal de la 1864, cel din 1936 și Codul penal în vigoare în forma avută la adoptarea sa în 1968).

2.53. În *Capitolul I*, reglementează faptele de furt prin descrierea conținuturilor următoarelor infracțiuni: *furtul*, *furtul calificat*, *furtul de folosință*.

Furtul simplu are, în principal, același conținut ca în Codul penal în vigoare. Furtul de folosință beneficiază de o reglementare distinctă, care include și o ipoteză nouă, potrivit căreia se sancționează cu pedeapsa prevăzută pentru furt "folosirea fără drept a unui terminal de comunicații electronice al altuia sau folosirea unui terminal de comunicații racordat fără drept la rețea". Această ipoteză asimilată furtului de folosință vine să tranșeze în mod definitiv situațiile controversate încă în practica judiciară și doctrină referitoare la încadrarea juridică a faptei de racordare ilegală la o rețea de telefonie sau la o altă rețea de

comunicații. În plus, textul vine să aducă în sfera ilicitului penal faptele de folosire fără drept a unui terminal de telecomunicații al altuia, fapte considerate periculoase și al căror număr a crescut în prezent (spre exemplu, fapta unei persoane care pătrunde în locuința alteia și efectuează convorbiri telefonice la numere cu suprataxă, cauzând astfel uneori prejudicii importante). Redactarea textului a fost inspirată de dispozițiile art. 255 - 256 C. pen. spaniol.

Un element nou cuprins în norma de incriminare a furtului este condiționarea punerii în mișcare a acțiunii penale de plângere prealabilă a persoanei vătămate. S-a avut în vedere multitudinea de furturi cu pericol social redus, chiar bagatelare, mai ales în mediul rural, dar și faptul că drepturile patrimoniale sunt drepturi prin excelență disponibile, așa încât este pe deplin justificată condiționarea punerii în mișcare a acțiunii penale în raport de opțiunea persoanei vătămate.

La *furtul calificat*, în proiect, s-a renunțat la unele elemente circumstanțiale de agravare prevăzute în Codul penal în vigoare, referitoare la săvârșirea furtului de două sau mai multe persoane, asupra unei persoane aflate în imposibilitatea de a-și exprima voința sau a se apăra, într-un loc public, în timpul unei calamități, datorită faptului că aceste împrejurări sunt prevăzute, cu același conținut sau cu un conținut apropiat, ca circumstanțe agravate legale, ducând la majorarea limitelor de pedeapsă în temeiul art. 78.

În același timp, au fost introduse în conținutul furtului calificat două noi elemente circumstanțiale de agravare și anume săvârșirea furtului prin scoaterea din funcțiune a sistemului de alarmă sau supraveghere și respectiv prin violarea de domiciliu. Primul element circumstanțial își găsește justificarea în realitatea socială actuală, când tot mai multe proprietăți sunt dotate cu sisteme de alarmă sau supraveghere și nu de puține ori infractorii recurg la anihilarea acestora pentru facilitarea comiterii infracțiunii. Introducerea celui de-al doilea element s-a impus pentru a rezolva legal situația în care furtul este săvârșit prin pătrunderea fără drept într-un domiciliu sau sediu profesional, situație în care continuă să se exprime opinii contradictorii în literatura de specialitate și să se dea soluții neunitare în practica judiciară.

Dacă *furtul în scop de folosință*, în Codul penal în vigoare, este sancționat cu pedeapsa pentru furtul simplu sau calificat, în proiect se propune incriminarea acestuia ca faptă distinctă și sancționarea unui asemenea furt cu o pedeapsă mai redusă ținând seama de diferența evidentă existentă între gradul de pericol social al celor două fapte.

2.54. În *Capitolul II* sunt incriminate *tâlhăria* în varianta tip, *tâlhăria calificată* și *pirateria*, fiind păstrate în mare parte a dispozițiilor din Codul penal în vigoare, cu precizarea că s-a renunțat la unele dintre elementele circumstanțiale de agravare prevăzute de legea în vigoare. Este vorba despre tâlhăria săvârșită de două sau mai multe persoane împreună, în timpul unei calamități sau într-o locuință ori în dependențe ale acesteia. Rațiunea modificării rezidă în aceea că primele două împrejurări sunt prevăzute, cu un conținut apropiat, ca și circumstanțe agravate legale, iar ultima împrejurare a fost reformulată, din aceleași motive arătate în cazul furtului calificat.

De asemenea, au fost introduse noi ipoteze de agravare, incidente în ipoteza în care fapta se săvârșește "asupra unui mijloc de transport" sau prin simularea de "calități oficiale", în condițiile în care practica judiciară a semnalat cazuri relativ frecvente în care infractorii recurg la asemenea procedee.

Urmarea praeterintenționată constând în moartea victimei în cazul tâlhăriei și pirateriei a fost prevăzută într-un text distinct și comun.

2.55. În *Capitolul III* sunt incriminate faptele contra patrimoniului care se săvârșesc prin nesocotirea încrederii, categorie în care au fost incluse, în primul rând, faptele incriminate în Codul penal în vigoare cum sunt: abuzul de încredere, gestiunea frauduloasă, însușirea bunului găsit și înșelăciunea. În același timp, la acestea au fost adăugate și alte fapte împotriva patrimoniului ale căror acțiuni ilicite se întemeiază pe nesocotirea încrederii și anume: abuzul de încredere prin fraudarea creditorilor, înșelăciunea privind asigurările, deturnarea licitațiilor publice și exploatarea patrimonială a unei persoane vulnerabile.

La prima categorie de fapte (cele prevăzute și în Codul penal în vigoare), au fost operate și unele modificări, menite a pune textele în situația de a răspunde mai bine necesității reprimării unor modalități de comitere a respectivelor fapte, evidențiate de practica judiciară. Astfel, în cazul abuzului de încredere a fost consacrată o nouă modalitate de comitere a faptei, prin folosirea fără drept a unui bun încredințat cu un anumit scop, de către cel care l-a primit. Textul are în vedere atât situația în care persoana nu avea dreptul de a folosi bunul dar și situația în care cel ce a primit bunul are dreptul de a-l folosi, dar îl utilizează în alt scop decât cel pentru care i-a fost încredințat.

De asemenea, a fost introdusă o nouă incriminare, abuzul de încredere prin fraudarea creditorilor. Infracțiunea se poate comite în două modalități, fie prin fapta debitorului de a înșelăci, ascunde, deteriorează sau distruge, în tot sau în parte, valori ori bunuri din patrimoniul său ori de a invoca acte sau datorii fictive în scopul fraudării creditorilor, fie prin achiziționarea de bunuri ori servicii, debitorul știind cu certitudine la momentul încheierii tranzacției că nu va putea plăti și producând astfel o pagubă creditorului.

Noile incriminări referitoare la înșelăciunea privind asigurările, deturnarea licitațiilor publice și exploatarea patrimonială a unei persoane vulnerabile își găsesc justificarea în realitatea socială, căci ele vin să sancționeze fapte care au devenit din ce în ce mai frecvente în ultimii ani.

În ceea ce privește deturnarea licitațiilor publice, practica ultimilor ani a demonstrat că, nu în puține cazuri, participanții la o licitație publică au recurs a diferite manopere frauduloase, în scopul îndepărtării de la licitație a unor potențiali participanți, alterând astfel prețul de adjudecare.

În fine, prin incriminarea exploatării patrimoniale a unei persoane vulnerabile se dorește reprimarea unor fapte care au proliferat în ultimii ani și care au produs uneori consecințe sociale devastatoare pentru persoanele care le-au căzut victimă, fiind aproape zilnic semnalate în presă cazuri ale unor persoane în vârstă sau cu o stare de sănătate precară care au ajuns să își piardă locuințele în urma unor asemenea înțelegeri patrimoniale disproporționate.

Tot în acest capitol au fost aduse și infracțiunile bancrută simplă și bancrută frauduloasă preluate din legislația specială.

2.56. În *Capitolul IV* au fost incluse fraudele patrimoniale săvârșite prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice. Textele reiau fără modificări de esență prevederile în materie cuprinse în prezent în Legea nr. 161/2003 și Legea nr. 365/2002. Pedepsele prevăzute pentru aceste infracțiuni au fost corelate cu celelalte sancțiuni prevăzute în materia infracțiunilor contra patrimoniului, ținându-se însă seama și de pericolozitatea sporită a acestor modalități de comitere.

2.57. În *Capitolul V* "Distrugerea și tulburarea de posesie" sunt cuprinse infracțiunile: distrugerea, distrugerea calificată, distrugerea din culpă și tulburarea de posesie.

Infracțiunea de distrugere, în proiect, are în principiu, același conținut ca și Codul penal în vigoare, cu precizarea că se introduce o nouă variantă agravată în art. 251 alin.(2) prin care se incriminează “distrugerea unui înscris sub semnătură privată, care aparține altei persoane și servește la dovedirea unui drept de natură patrimonială, dacă prin aceasta s-a produs o pagubă”. Incriminarea noii variante agravate a faptei de distrugere își găsește justificarea în realitatea socială, în condițiile în care un asemenea înscris poate fi unicul mijloc de probă pentru dovedirea unui drept de natură patrimonială de o valoare considerabilă (spre exemplu, un testament olograf). Obiectul material al acestei fapte de distrugere îl constituie un înscris sub semnătură privată, nu și un act autentic, întrucât dacă distrugerea privește un act autentic aflat în păstrarea unei autorități publice, fapta va constitui infracțiune potrivit art. 257 (sustragerea sau distrugerea de înscrisuri oficiale) și va fi pedepsită mai aspru. Dacă este distrus un înscris autentic aflat în posesia altei persoane, nu se justifică includerea faptei în cadrul agravantei, deoarece cel interesat poate obține oricând o copie de la autoritatea care a emis actul.

Celelalte variante agravate ale infracțiunii de distrugere prevăzute în Codul penal în vigoare, sunt menținute în proiect, cu anumite reformulări, necesare pentru a le pune de acord cu solicitările doctrinei și ale practicii judiciare.

Pentru infracțiunea de distrugere, varianta tip și prima variantă agravată (care constituie o incriminare nouă) punerea în mișcare a acțiunii penale se face la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

În proiect nu a mai fost reținută distrugerea din culpă în varianta descrisă în art. 217 alin.(4) din Codul penal în vigoare, deoarece o asemenea faptă constituie, în primul rând, o infracțiune de serviciu pentru că se săvârșește prin încălcarea unei atribuții de serviciu (părăsirea postului sau a oricărei alte fapte de către personalului de conducere al unui mijloc de transport în comun ori de către personalul care asigură direct securitatea unor asemenea transporturi), iar în al doilea rând, este greu de acceptat ca o asemenea faptă să fie săvârșită din culpă. De altfel practica nu a înregistrat cazuri de aplicare a textului respectiv.

Tulburarea de posesie este incriminată în proiect într-o formulare simplificată, în acord cu tradițiile legislației noastre penale dar și cu alte reglementări în materie.

Astfel, în primul rând, s-a renunțat la incriminarea tulburării de posesie atunci când aceasta nu s-a comis nici prin violențe sau amenințări și nici prin strămutarea sau desființare semnelor de hotar. Pentru acest gen de fapte, remediul oferit de legislația civilă – acțiunea posesorie – este suficient, nefiind justificată, potrivit principiului minime intervenții, o sancționare penală a acestor fapte.

Diferitele variante agravate ale infracțiunii de tulburare de posesie prevăzute în Codul penal în vigoare nu se justifică, iar pedepsele prevăzute în cazul săvârșirii acestora sunt mult mai grave decât la furt sau distrugere, astfel încât s-a impus o reevaluare a acestora.

TITLUL III - Infracțiuni privind autoritatea și frontiera de stat

2.58. În cazul infracțiunilor contra autorității au fost menținute în linii mari incriminările din codul penal actual fără a fi aduse modificări semnificative conținutului acestora, s-a renunțat la incriminarea infracțiunii de ofensă adusă unor însemne și au fost aduse în cadrul acestui titlu două infracțiuni prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, respectiv trecerea frauduloasă a frontierei și sustragerea de la măsurile de îndepărtare de pe teritoriul României.

Renunțarea la infracțiunea de ofensă adusă unor însemne reprezintă concluzia la care s-a ajuns în urma analizării necesității acestei incriminări dar și a proporționalității dintre natura și severitatea mijloacelor de constrângere pe de o parte, și importanța valorii sociale

ocrotite prin aceste mijloace pe de altă parte. În ceea ce privește necesitatea incriminării unei asemenea fapte nu există argumente care să susțină în mod rezonabil menținerea acesteia în sfera de protecție penală în condițiile în care practica judiciară este aproape inexistentă în această materie. Sub aspectul proporționalității, în contextul reducerii semnificative a limitelor de pedeapsă pentru infracțiunile prevăzute în proiect, menținerea sancțiunilor actuale (închisoare de la 6 luni la 3 ani respectiv închisoare de la 3 luni la 1 an sau cu amendă) apăsătoare ca excesivă însă chiar în cazul reducerii proporționale a acestora, consecințele ce decurg din pronunțarea unei condamnări apar ca fiind disproportionate în raport de gravitatea unei asemenea fapte.

În privința infracțiunii de ultraj au fost aduse unele modificări în ceea ce privește sfera persoanelor protejate prin această incriminare. Astfel, varianta agravată a actualei reglementări privitoare la magistrați nu se mai regăsește în conținutul infracțiunii de ultraj din cadrul infracțiunilor contra autorității, ci formează obiectul unei incriminări distincte în cadrul infracțiunilor contra îndeplinirii justiției (ultrajul judiciar), opțiunea acestei sistematizări fiind susținută de necesitatea grupării infracțiunilor îndreptate împotriva justiției în cadrul aceluiași titlu din codul penal. În același timp, actuala infracțiune denumită „cazuri speciale de pedepsire”, prin care sunt sancționate faptele de violență psihică sau fizică îndreptate împotriva soțului, copiilor sau părinților anumitor categorii de funcționari (polițist, jandarm, etc.), în scop de intimidare sau răzbunare, a fost introdusă în conținutul infracțiunii de ultraj întrucât aceasta nu reprezintă în fapt altceva decât o formă specială de amenințare îndreptată împotriva funcționarului pentru fapte îndeplinite în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu acestea. În plus noua reglementare sancționează violențele sau amenințările îndreptate nu numai împotriva soțului, părinților sau copiilor unui polițist, jandarm sau militar, ci a celor îndreptate împotriva unui membru de familie al oricărui funcționar care deține o funcție ce implică exercițiul autorității stat, când aceste fapte sunt comise în scop de intimidare sau răzbunare.

Cât privește infracțiunea de uzurpare de calități oficiale, aceasta a fost menținută în forma actuală însă a fost redusă sfera calităților oficiale a căror uzurpare este sancționată penal prin excluderea acelor funcții care, deși au caracter oficial, nu implică exercitarea autorității de stat, întrucât urmările unor asemenea fapte nu justifică menținerea lor în sfera ilicitului penal.

TITLUL IV - Infracțiuni contra îndeplinirii justiției

2.59. Reglementarea infracțiunilor contra îndeplinirii justiției cunoaște modificări importante, justificate și solicitate de noile realități ale unei societăți democratice în cadrul căreia dreptatea este ridicată la rang de valoare supremă [art. 1 alin.(3) din Constituție], și are ca obiectiv asigurarea legalității, independenței, imparțialității și fermității în procesul de îndeplinire a actului de justiție, prin sancționarea penală a faptelor de natură să influențeze grav, să ignore ori să submineze autoritatea justiției.

Pornind de la aceste rațiuni au fost identificate și incriminate o serie de fapte evidențiate și în practica judiciară, care pot afecta semnificativ activitatea de îndeplinire a justiției precum: obstrucționarea justiției, influențarea declarațiilor, vendeta, presiuni asupra justiției, compromiterea intereselor justiției, sfidarea instanței, asistența și reprezentarea neloială precum sau neexecutarea sancțiunilor penale.

Sub aspectul sistematizării, infracțiunile contra îndeplinirii justiției sunt prevăzute în Titlul IV al părții speciale, după titlul consacrat infracțiunilor contra autorității. În primul rând

se observă că, spre deosebire de reglementarea în vigoare, unde această categorie de infracțiuni este prevăzută în Capitolul II din Titlul IV intitulat „Infracțiuni care aduc atingere unor activități de interes public sau altor activități reglementate de lege”, în noua reglementare infracțiunile contra înfăptuirii justiției sunt prevăzute într-un titlu distinct pentru a acorda importanța cuvenită acestei autorități, care reprezintă una dintre cele 3 puteri ale statului și nu doar o activitate de interes public.

În al doilea rând, sub aspect terminologic, a fost înlocuită denumirea de „Infracțiuni care împiedică înfăptuirea justiției” cu cea de „Infracțiuni contra înfăptuirii justiției” întrucât, așa cum pe drept cuvânt s-a subliniat de altfel și în literatura de specialitate, prin aceste infracțiuni nu este întotdeauna împiedicată efectiv înfăptuirea justiției, unele neavând nici măcar această aptitudine (denunțarea calomnioasă în forma de bază sau încercarea de a determina mărturia mincinoasă), dar pot produce o stare de pericol pentru realizarea actului de justiție.

În continuare vor fi prezentate pe scurt principalele modificări aduse în reglementarea infracțiunilor contra înfăptuirii justiției, rațiunile avute în vedere și, acolo unde este cazul, trimiteri la reglementările similare din diferite coduri penale europene.

2.60. Nedenunțarea (art. 266). Această infracțiune cunoaște o nouă reglementare în raport de conținutul său actual urmare modificărilor evidente ale rațiunilor avute în vedere de legiuitor la data incriminării acestei fapte. După cum se cunoaște, la apariția codului penal în vigoare prin infracțiunea de nedenunțare se urmărea determinarea oricărei persoane să sesizeze autoritățile cu privire la săvârșirea unor infracțiuni considerate de mare gravitate pentru societatea din acea vreme, precum unele infracțiuni contra avutului obștesc cum ar fi delapidarea, furtul, tâlhăria, pirateria, înșelăciunea sau distrugerea [art. 223 - art. 226, art. 229, și art. 231 alin.(2)-(4)], care puteau atrage chiar pedeapsa cu moartea în cazul în care produceau consecințe deosebit de grave. Ulterior anului 1989, deși rațiunile ce justificau sancționarea penală în cazul nedenunțării unor infracțiuni săvârșite contra patrimoniului au dispărut, legiuitorul, care prin Legea nr. 140/1996 a abrogat integral infracțiunile contra avutului obștesc, a înțeles să sancționeze în continuare prin mijloace penale nedenunțarea unor infracțiuni contra patrimoniului public sau privat, precum tâlhăria, pirateria, delapidarea, distrugerea sau distrugerea calificată.

Sancționarea penală a oricărei persoane pentru nedenunțarea unor infracțiuni săvârșite contra patrimoniului nu mai este necesară în prezent, mai cu seamă în condițiile în care infracțiunea a fost deja comisă, așa cum prevede textul în vigoare. În majoritatea legislațiilor penale de referință ale statelor europene este incriminată nedenunțarea unei infracțiuni dar numai când cel care, având cunoștință despre pregătirea comiterii acesteia, nu sesizează autoritățile pentru a putea împiedica săvârșirea infracțiunii. Totodată obligația de denunțare nu subzistă decât în cazul unor infracțiuni de o gravitate deosebită pentru că numai în aceste condiții poate fi justificată aplicarea unei sancțiuni penale.

De aceea, a fost prevăzută doar dispoziția privitoare la sancționarea persoanei care, luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală contra vieții sau care a avut ca urmare moartea unei persoane, după săvârșirea acesteia, nu înștiințează de îndată autoritățile. Se observă că în noua reglementare există obligația de denunțare pentru toate faptele prevăzute de legea penală contra vieții sau care au avut ca urmare moartea unei persoane și nu doar pentru faptele intenționate contra vieții, așa cum prevede textul în vigoare.

Textul propus aduce și unele modificări de natură terminologică prin instituirea unei obligații de denunțare a unei „fapte prevăzute de legea penală” și nu a unei „infracțiuni”,

rațiunea fiind aceea că pentru existența infracțiunii de nedenunțare interesează doar ținerea sub tăcere față de autorități a pregătirii sau comiterii unei fapte periculoase interzise de legea penală împotriva unei persoane, fiind fără relevanță că fapta respectivă nu a fost încă pusă în executare, că actele de executare deja comise se află în faza actelor premergătoare ori a unei tentative nepedepsite de lege sau că nu s-ar putea angaja răspunderea penală ca urmare a existenței unor cauze de neimputabilitate (de exemplu minoritatea sau iresponsabilitatea). Pentru aceste rațiuni a fost de asemenea modificată denumirea marginală a infracțiunii din „Nedenunțarea unor infracțiuni” în cea de „Nedenunțare”.

În același timp textul instituie obligația de denunțare atât atunci când faptele menționate îmbracă forma autonomă a unor fapte prevăzute de legea penală (de exemplu omor sau omor calificat), dar și când acestea intră ca element constitutiv în conținutul unei infracțiuni complexe (de pildă atentatul care pune în pericol securitatea națională în conținutul căreia intră o faptă de omor).

În privința formei de vinovăție norma de incriminare prevede expres că nedenunțarea constituie infracțiune și atunci când este comisă din culpă, mențiunea fiind necesară ca urmare a modificării regulii generale de determinare a formei de vinovăție în raport de natura actului de conduită (acțiune sau inacțiune) din art. 16 alin.(6), potrivit căreia fapta comisă din culpă constituie infracțiune numai când legea prevede aceasta. În același timp se dă efect formei de vinovăție în procesul de individualizare legală a pedepsei prin stabilirea unor limite de pedeapsă mai reduse în cazul faptei din culpă în raport cu cele prevăzute în cazul faptei intenționate, înlăturându-se astfel și criticile aduse actualei reglementări care prevedea limite de pedeapsă identice atât pentru fapta intenționată cât și pentru cea din culpă.

Cât privește cauza de nepedepsire incidentă în cazul comiterii infracțiunii de soț sau de o rudă apropiată din reglementarea actuală aceasta a fost menținută însă și aici au fost operate unele modificări. Astfel, nedenunțarea nu va fi pedepsită dacă a fost comisă de un membru de familie (înțelesul dat acestei expresii fiind cel arătat în partea generală), deoarece proiectul nu mai operează cu expresia „rude apropiate” iar persoanele care intrau în această categorie sunt acum incluse în categoria membrilor de familie. Pe de altă parte extinderea cauzei de nepedepsire de la soț sau rudele apropiate la cea a membrilor de familie se explică prin însăși rațiunea care a determinat introducerea în legea penală a acestei categorii de persoane, respectiv recunoașterea de către legiuitor a existenței unor legături speciale, (afective, de încredere, de susținere etc.), între anumite categorii de persoane care conviețuiesc (concubini, părinte sau fiu vitreg etc.), legături la fel de importante cu cele determinate de rudenie sau căsătorie. Din această perspectivă, întrucât argumentele care justifică nepedepsirea soțului sunt la fel de valabile și în cazul concubinului cu care conviețuiește făptuitorul, extinderea efectelor cauzei de nepedepsire este una logică. În același sens este și art. 434-1 alin.(2) din codul penal francez.

2.61. Inducerea în eroare a organelor judiciare (art. 268). Infracțiunea de inducere în eroare a organelor judiciare a fost reglementată pornind de la regândirea actualei infracțiuni de denunțare calomnioasă, care nu se mai regăsește în cuprinsul proiectului. Rațiunea acestei modificări are în vedere faptul că denunțarea calomnioasă în forma de bază, deși reglementată ca o infracțiune contra înfăptuirii justiției, nu reprezintă altceva decât o formă specială a infracțiunii de calomnie, urmarea evidentă a acestei fapte fiind afectarea reputației unei persoane căreia i se impută, în mod nereal, săvârșirea unei infracțiuni. În plus în cuprinsul proiectului nu se mai regăsește incriminată infracțiunea de calomnie astfel că denumirea marginală nu mai putea fi menținută.

În realitate sesizările mincinoase, fie că invocă săvârșirea unor fapte inexistente fie imputarea unor fapte reale unei persoane nevinovate, reprezintă mijloace insidioase prin care organele judiciare sunt determinate să efectueze investigații ori să desfășoare anumite proceduri de verificare a veridicității acestora ceea ce presupune o risipă de timp, energie, personal și resurse în instrumentarea unor cauze sortite din start eșecului (spre exemplu se reclamă uciderea unei persoane aflate în viață, sustragerea ori distrugerea unui bun inexistent etc. - fapte care în prezent nu sunt incriminate). Mai mult, ele pot determina chiar efectuarea unor acte procedurale care presupun restrângerea exercitării unor drepturi (de pildă o sesizare care reclamă în mod neadevărat existența unui cadavru într-o locuință, fără a imputa vreo faptă penală unei anume persoane, poate duce la efectuarea unei percheziții în acea locuință - faptă de asemenea neincriminate în prezent).

Pornind de la aceste considerente, infracțiunea de inducere în eroare a organelor judiciare reglementează atât sesizarea neadevărată cu privire la o faptă prevăzută de legea penală cât și atribuirea pe nedrept a comiterii unei fapte reale unei persoane nevinovate.

O altă modificare adusă se referă la înlocuirea actualei cauze de reducere a pedepsei prevăzută în art. 268 alin.(3) cu o cauză de nepedepsire, în scopul de a încuraja persoanele care comit această infracțiune să comunice organelor judiciare dacă denunțul, plângerea sau probele produse sunt neadevărate pentru a nu mai continua investigațiile și a nu se produce vreo vătămare drepturilor ori intereselor unor persoane inocente, cauza de impunitate putând interveni numai până la reținerea, arestarea sau punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva celui față de care s-a făcut denunțul sau plângerea ori s-au produs probele.

2.62. Favorizarea făptuitorului (art.269). Această infracțiune păstrează în linii generale reglementarea actuală însă au fost aduse unele modificări atât sub aspect terminologic dar și de conținut. În primul rând, s-a renunțat la folosirea noțiunilor de „infracțiune” și „infractor” în favoarea celor de „faptă prevăzută de legea penală” și de „făptuitor” întrucât activitatea de înfăptuire a justiției este împiedicată inclusiv prin sprijinirea unei persoane care a comis o faptă interzisă de legea penală dar care ar putea în concret să nu angajeze răspunderea penală datorită unor cauze care fac imposibilă întrunirea trăsăturilor esențiale ale infracțiunii (de pildă minoritatea sau eroarea de fapt). Aceasta deoarece verificarea condițiilor de existență sau inexistență a responsabilității penale a unei persoane se face în cadrul unui proces penal și nu în raport de aprecierea făcută de favorizator. În acest sens sunt și art. 378 alin.(4) din codul penal italian și art. 453 din codul penal spaniol. În același timp, s-a renunțat la favorizarea reală, ca modalitate de comitere a acestei infracțiuni, acțiunile respective fiind prevăzute în conținutul infracțiunii de tăinuire.

2.63. Tăinuirea (art. 270). În proiectul codului penal infracțiunea de tăinuire este reglementată în cadrul infracțiunilor contra înfăptuirii justiției și nu în cel al infracțiunilor contra patrimoniului întrucât prin conținutul său această faptă afectează în primul rând desfășurarea actului de justiție prin îngreunarea sau împiedicarea identificării ori a recuperării bunurilor tănuite și, în plus, nu toate bunurile care formează obiectul tănuirii provin din comiterea unor infracțiuni contra patrimoniului ceea ce face dificil de explicat cum poate fi considerată tăinuirea infracțiune contra patrimoniului în cazul în care aceasta ar privi de exemplu o sumă de bani primită de tănuitor în schimbul ascunderii unor acte de identitate false ori a unor mari sume de bani provenite din traficul de droguri sau de persoane.

În privința conținutului, s-a subliniat în mod explicit că fapta constituie infracțiune nu numai în cazul în care tănuitorul a cunoscut proveniența ilicită a bunurilor dar și atunci când din împrejurările concrete acesta a putut în mod rezonabil să prevadă că bunurile provin dintr-o faptă prevăzută de legea penală. De altfel doctrina este unanimă în susținerea acestei soluții însă practica judiciară a manifestat unele rezerve. În acest sens este și art. 231 din codul penal portughez.

În plus, este suficientă reprezentarea că bunul provine din comiterea unei fapte interzise de legea penală fără să fie necesară cunoașterea naturii acesteia (furt, tâlhărie, înșelăciune etc.).

2.64. Obstrucționarea justiției (art. 271). Infracțiunea de obstrucționare a justiției reprezintă o incriminare nouă iar reglementarea este justificată de realitățile practicii judiciare care nu de puține ori s-a confruntat cu o lipsă de cooperare din partea persoanelor cărora li se solicită sprijinul de către autoritățile judiciare. Prin această infracțiune este sancționată persoana care, în mod nejustificat și după ce a fost avertizată asupra consecințelor faptei sale, împiedică efectuarea unui act procedural ori refuză să pună la dispoziția autorităților judiciare datele, informațiile, înscrisurile sau bunurile deținute, care au fost solicitate în condițiile legii, în vederea soluționării unei cauze. Prin această reglementare se urmărește în primul rând prevenirea comiterii faptelor incriminate și numai în cazul în care mijloacele nepenale se dovedesc inefficiente să se aprecieze asupra oportunității recurgerii la mijloace de natură penală.

2.65. Influențarea declarațiilor (272). Reprezintă o incriminare nouă ce pornește de la actuala reglementare a infracțiunii de încercare de determinare a mărturiei mincinoase pe care însă o dezvoltă valorificând unele reglementări similare întâlnite în codurile penale europene.

Reglementarea vizează atât încercarea de a determina cât și determinarea unei persoane, indiferent de calitatea acesteia, nu numai să dea declarații mincinoase dar și să nu sesizeze organele de urmărire penală, să nu dea declarații, să își retragă declarațiile ori să nu prezinte probe, într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură judiciară. Scopul urmărit prin această incriminare este acela de a întări garantarea accesului liber la justiție prin protejarea libertății oricărei persoane de a se adresa justiției și de a da declarațiile ori de a înfățișa probele pe care le consideră necesare în raport de interesele sale, independent de orice formă de presiune exercitată din partea vreunui terț, fie asupra sa, fie asupra membrilor de familie.

Importanța și necesitatea incriminării unor asemenea fapte sunt pe deplin justificate de fenomenul actual al criminalității și de presiunile asupra celor care pot contribui la înfăptuirea justiției, dreptul comparat subliniind că legislațiile europene au introdus, unele destul de recent, reglementări similare în codurile lor penale. Aici avem în vedere § 160 din codul penal german, art. 464 din codul penal spaniol, art. 377bis din codul penal italian (introdus prin Legea nr. 63 din 1 martie 2001 privind corectitudinea procesuală), art. 434-5, art. 434-8, art. 434-15 din codul penal francez (texte introduse prin Ordonanța nr. 2000-916 din 19 septembrie 2000 în vigoare de la 1 ianuarie 2002) și Capitolul 15 - Secțiunea 9 din codul penal finlandez (introdus prin Legea 563 din 1998).

2.66. Răzbunarea pentru ajutorul dat justiției (art. 274). Prin această nouă reglementare, aflată în strânsă corelare cu infracțiunea de influențare a declarațiilor, se urmărește de asemenea protejarea libertății de voință a persoanelor care sprijină activitatea

de înfăptuire a justiției prin sancționarea mai severă a actelor de răzbunare comise prin săvârșirea unor infracțiuni împotriva unei persoane ori a unui membru de familie al acesteia pe motiv că a sesizat organele de urmărire penală, a dat declarații ori a prezentat probe într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură judiciară.

2.67. *Sustragerea sau distrugerea de probe ori de înscrisuri (art. 275).* Pornind de la realitățile practicii judiciare infracțiunea de reținere sau distrugere de înscrisuri a suferit unele completări prin adăugarea unor noi modalități normative de comitere a infracțiunii și extinderea obiectului material, în scopul asigurării unei reglementări mai eficiente în ceea ce privește securitatea și integritatea mijloacelor materiale de probă sau înscrisurilor prin a căror sustragere, distrugere, reținere, ascundere sau alterare este împiedicată aflarea adevărului într-o cauză penală, ori a mijloacelor de probă sau a înscrisurilor aflate dintr-un dosar penal. Dispoziții similare conțin art. 434-4 din codul penal francez și art. 189 alin.(1) pct. 2 din codul penal olandez.

În același timp, ținând seama că, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, la înscrisurile sau mijloacele de probă dintr-o cauză penală au acces în mod nemijlocit persoane cu atribuții judiciare în realizarea actului de justiție, infracțiunea conține o formă agravată când este comisă de către de un avocat, expert, interpret, polițist, grefier, procuror sau judecător.

2.68. *Presiuni asupra justiției (art. 276).* Introducerea acestei incriminări are drept principală rațiune asigurarea și protejarea imparțialității și libertății judecătorilor și organelor de urmărire penală în exercitarea atribuțiilor judiciare conferite de lege față de încercările de intimidare sau influențare a acestora.

Faptele incriminate sunt inspirate din realitățile practicii judiciare dar mai ales de frecvența, intensitatea și modul de manifestarea a acestor fapte în ultimii ani, constând în încercările de influențare sau intimidare din partea părților sau a reprezentanților acestora, în modalitățile arătate, pe durata desfășurării unui proces, obținându-se astfel o atmosferă de natură să vicieze grav imparțialitatea judecătorilor sau procurorilor, atmosferă care poate fie să profite celor ce recurg la asemenea mijloace în cazul obținerii efectului scontat, fie să-i dezavantajeze prin obținerea unei atitudini ostile din partea magistraților.

2.69. *Compromiterea intereselor justiției (art. 277).* Reglementarea acestei noi infracțiuni urmărește în primul rând creșterea gradului de exigență față de funcționarii care își desfășoară activitatea în domeniul administrării justiției în legătură cu modul de gestionare a unor date și informații pe care le obțin în cursul unui proces penal, care pot influența semnificativ aflarea adevărului ori dreptul la un proces echitabil al persoanei cercetate sau judecate. Practica judiciară a dovedit fără echivoc că reglementările actuale nepenale sunt insuficiente și ineficiente astfel că folosirea mijloacelor penale pentru atingerea scopului urmărit este justificată și apare ca singura soluție viabilă.

Astfel, incriminarea faptei de divulgare, fără drept, de informații confidențiale privind data, timpul, locul, modul sau mijloacele prin care urmează să se administreze o probă în cursul urmăririi penale, de către un funcționar care a luat cunoștință de acestea în virtutea funcției, are drept scop împiedicarea scurgerilor de informații, dar nu orice fel de informații privitoare la urmărirea penală ci doar a acelor care pot împiedica sau îngreuna administrarea unei probe (de pildă divulgarea identității unui suspect ale cărui mijloace de comunicație sunt interceptate, dezvăluirea unei operațiuni sub acoperire preconizată ori aflată în desfășurare, divulgarea datelor din conținutul unei autorizații de percheziție care nu

a fost încă efectuată, dezvăluirea de informații privind data și locul în care urmează să se realizeze o prindere în flagrant etc.).

În același timp, în scopul de a întări garanțiile privind dreptul la un proces echitabil și în special prezumția de nevinovăție, consacrate în art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a fost incriminată fapta de dezvăluire, fără drept, de mijloace de probă sau de înregistrări oficiale dintr-o cauză penală înainte de a se dispune o soluție de netrimitere în judecată ori de soluționarea definitivă a cauzei, de către un funcționar care a luat cunoștință de acestea în virtutea funcției. Potrivit Convenției, statele semnatare au, pe lângă obligația negativă de a se abține de la orice încălcare a drepturilor în afara limitelor permise, și obligația pozitivă de a lua măsurile necesare să asigure garantarea acestor drepturi împotriva încălcării lor de către orice altă persoană astfel că încălcarea prezumției de nevinovăție angajează responsabilitatea statului în cazul încălcării oricăreia dintre cele două obligații arătate. Prin această reglementare se urmărește împiedicarea funcționarilor să prezinte public mijloace de probă (declarații de martori, expertize, înregistrări audio-video, procese verbale de redare a conținutului unor convorbiri înregistrate etc.) dintr-un proces penal în curs de desfășurare în scopul de a nu transforma prezumția de nevinovăție într-o prezumție provizorie de vinovăție până la soluționarea cauzei. În plus, aprecierea unei probe, indiferent de conținutul acesteia, poate duce adesea la concluzii eronate atâta timp cât nu este evaluată în raport de întregul probator al dosarului pentru a-i stabili astfel legalitatea, relevanța și forța probatorie (de pildă o interceptare telefonică din conținutul căreia rezultă cu certitudine comiterea unei infracțiuni poate fi declarată nelegală dacă pe parcursul procesului se dovedește că nu a fost autorizată sau că este falsificată; o mărturie care ulterior este dovedită ca fiind mincinoasă etc.) dar odată adusă la cunoștința publicului, o probă aparent incriminatoare, va induce în mod inevitabil ideea de vinovăție, iar uneori aceasta nu mai poate fi schimbată nici măcar prin prezentarea verdictului oficial de nevinovăție constatat de autoritățile judiciare.

Pe de altă parte s-a urmărit ca reglementarea să nu permită ascunderea sub motivarea protejării intereselor justiției a unor manifestări contrare acestor interese comise de autorități, considerent pentru care a fost prevăzută o cauză justificativă potrivit căreia divulgarea ori dezvăluirea de acte sau activități ilegale comise de autorități într-o cauză penală nu intră în sfera ilicitului penal.

2.70. Încălcarea solemnității ședinței (art. 278). Reprezintă o infracțiune nouă prin care sunt incriminate manifestările jignitoare sau obscene efectuate în timpul unei proceduri ce se desfășoară în fața instanței în scopul de a proteja solemnitatea ședințelor de judecată, reglementarea fiind justificată având în vedere renunțarea la incriminarea faptelor de insultă și calomnie. În același timp scopul incriminării este acela de a proteja solemnitatea și buna desfășurare a procedurilor judiciare în fața instanței de judecată și nu neapărat onoarea sau reputația reprezentanților autorității judiciare. Tocmai datorită acestei abordări sunt sancționate manifestările jignitoare îndreptate împotriva oricărei persoane aflate în sala de judecată, indiferent că aceasta participă sau nu la desfășurarea procedurii (de pildă jignirile adresate publicului din sală) ori când acestea sunt adresate judecătorului, procurorului sau avocatului pe durata procedurii. Infracțiunea de sfidare a instanței nu poate fi comisă de către judecătorul care prezidează ori participă la ședința de judecată întrucât acesta are calitatea de subiect pasiv secundar în raport de conținutul faptelor incriminate însă în cazul comiterii unor asemenea fapte de către judecător în timpul procedurii acesta va răspunde pentru săvârșirea infracțiunii de purtare abuzivă.

2.71. *Ultrajul judiciar (art. 279).* Infracțiunea de ultraj judiciar reprezintă o formă agravată a infracțiunii de ultraj și urmărește protejarea persoanelor cu atribuții judiciare importante în realizarea actului de justiție împotriva manifestărilor de violență psihică sau fizică pe durata exercitării acestor atribuții. Justificarea incriminării distincte a infracțiunii de ultraj judiciar față de infracțiunea de ultraj constă în aceea că, prin voința legii, judecătorul, procurorul sau avocatul au atribuțiile judiciare cele mai importante, iar de modul de îndeplinire a acestora depinde decisiv buna desfășurare a cursului unui proces și rezultatul acestuia, astfel că asigurarea unei protecții sporite împotriva oricărei forme de violență exercitată asupra lor este, din această perspectivă, justificată. Această distincție este întâlnită și în codul penal italian (art. 341 și art. 343).

2.72. *Asistența și reprezentarea neloială (art. 284).* Constituie de asemenea o reglementare nouă și urmărește sancționarea fraudelor judiciare provocate cu intenție de persoanele chemate să reprezinte sau să apere interesele unei persoane în cadrul unei proceduri judiciare, comise fie prin înțelegeri oculte cu adversarii celor pe care îi reprezintă în cadrul unei proceduri judiciare. În asemenea cazuri interesele persoanelor reprezentate sunt adesea grav afectate iar uneori ireparabile (de exemplu avocatul care asistă o persoană într-o cauză civilă o induce în eroare comunicându-i că nu poate ataca o hotărâre cu apel deși legea prevedea acest drept, ori îl sfătuiește pe adversarul din proces ce diligențe poate depune pentru a avea câștig de cauză în fața propriului client).

2.73. *Neexecutarea sancțiunilor penale (art. 288).* Această incriminare a fost introdusă pentru a sancționa nerespectarea unei pedepse complementare ori accesorii (de pildă interdicția impusă condamnatului de a se afla în anumite locuri, de a intra în legătură cu anumite persoane etc.) ori a măsurii de siguranță constând în interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție sau de a exercita o profesie, o meserie ori o altă activitate, în măsura în care încălcarea acestor interdicții impuse condamnatului nu constituie o infracțiune mai gravă (spre exemplu ieșirea frauduloasă din țară a condamnatului căruia i s-a interzis exercitarea dreptului de a părăsi acest teritoriu intră sub incidența infracțiunii de trecere frauduloasă a frontierei, întrucât limitele de pedeapsă prevăzute de lege în acest caz sunt mai mari).

Pe de altă parte a fost incriminată sustragerea de la executarea unei măsuri educative privative de libertate (internarea într-un centru educativ sau de detenție) întrucât s-a urmărit stabilirea unui regim sancționator mai blând decât cel pentru infracțiunea de evadare.

În fine, tot în cuprinsul acestei infracțiuni este incriminată neexecutarea pedepselor complementare care pot fi aplicate acelor persoane juridice pe care legea penală le exceptează de la dizolvare ori suspendare (partide politice, persoanele juridice din domeniul presei etc.) pentru că aceasta este singura modalitate prin care respectivele persoane juridice pot fi sancționate pentru neexecutarea obligațiilor menționate mai sus.

TITLUL V - Infracțiuni de corupție și de serviciu

Titlul V „Infracțiuni de corupție și de serviciu” este structurat în două capitole: primul capitol cuprinde infracțiunile de corupție, iar al doilea capitol pe cele de serviciu

2.74. În *Capitolul I*, la stabilirea conținuturilor infracțiunilor de corupție s-au avut în vedere, pe de o parte, reglementarea acestor fapte în Codul penal în vigoare, iar pe de altă parte, dispozițiile din Legea nr. 78/2000 cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cele produse prin Legea nr. 161/2003, fără a fi aduse modificări semnificative de fond.

Luarea de mită, în proiect, este incriminată într-o variantă tip, care are un conținut apropiat de cel din Codul penal în vigoare

Într-un alineat distinct este incriminată luarea de mită când este săvârșită de către o persoană care exercită o profesie de interes public, dar numai în ipoteza comiterii acestei fapte în scopul de a nu îndeplini, a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în scopul de a nu face un act contrar acestor îndatoriri. Prin această dispoziție se rezolvă mult controversata problemă dacă notarul public, executorul judecătoresc sau alte persoane care execută o funcție de interes public, pentru care este necesară o abilitate specială a autorităților publice, poate fi sau nu autor al luării de mită.

Pentru realizarea în condiții mai bune a prevenției generale, în cazul normei de incriminare a luării de mită, s-a prevăzut ca pedeapsă complementară interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică sau de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

Infracțiunea de cumpărare de influență a fost adusă în proiect prin preluarea ei din Legea nr. 78/2000, modificată și completată prin Legea nr. 161/2003, la care s-a prevăzut aplicarea obligatorie a pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi. Din aceeași lege a fost preluată și infracțiunea de abuz de funcție, reglementată în art. 292.

În sfârșit, acest capitol cuprinde un text general (art. 294) preluat din Legea nr. 78/2000 modificată și completată, în care se prevede că dispozițiile cuprinse în capitolul „infracțiuni de corupție” se aplică în mod corespunzător faptelor de corupție săvârșite de către funcționarii străini ori în legătură cu activitatea acestora.

De asemenea, ca urmare a ratificării de către România a Protocolului adițional la Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția (Legea nr. 260/2004) s-a impus completarea cadrului infracțiunilor de corupție cu o prevedere referitoare la extinderea normelor penale respective în privința faptelor de dare și luare de mită comise de persoanele implicate în soluționarea litigiilor pe cale de arbitraj intern sau internațional (art. 2 - 4 din Protocol).

2.75. *Capitolul al II-lea*, cuprinde incriminări cu privire la faptele de serviciu, săvârșite fie numai de funcționari publici, fie de către aceștia și de către persoane fizice care exercită o profesie de interes public. În această subdiviziune a proiectului s-au păstrat toate infracțiunile de serviciu prevăzute în Codul penal în vigoare al căror conținut însă a fost modificat sau completat, dar au fost aduse în cuprinsul acestui capitol și alte infracțiuni prevăzute în unele legi speciale sau în alte subdiviziuni ale Codului penal în vigoare. Nu în ultimul rând, au fost propuse mai multe incriminări noi, menite să ofere soluții unor probleme evidențiate de practica ultimilor ani.

În primul rând, trebuie subliniat că infracțiunile de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, contra intereselor publice și prin îngrădirea unor drepturi au fost unificate într-un singur text (art. 297), reglementare ce simplifică modul de aplicare a dispozițiilor legale în materie.

Neglijența în păstrarea informațiilor și-a păstrat conținutul din Codul penal în vigoare cu unele modificări determinate de necesitatea corelării acestui text cu legea specială

privind clasificarea informațiilor, dar și cu alte texte care au fost introduse în grupul infracțiunilor de serviciu.

2.76. O altă categorie de infracțiuni de serviciu incluse în Capitolul II al Titlului V al părții speciale a proiectului Codului penal o constituie delapidarea, folosirea abuzivă a funcției în scop sexual, uzurparea funcției, divulgarea informațiilor secrete de stat, divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice, obținerea ilegală de fonduri și deturnarea de fonduri.

Delapidarea, în Codul penal în vigoare face parte din infracțiunile contra patrimoniului, în proiect această faptă a fost adusă acolo unde îi era locul, în grupul infracțiunilor de serviciu pentru că prin comiterea ei, se vătămă, mai întâi relația socială de serviciu și în secundar se afectează patrimoniul unei persoane juridice. Pedepsa închisorii prevăzută în proiect pentru delapidare este mai redusă decât cea existentă în norma de incriminare din Codul penal în vigoare, iar în plus se prevede aplicarea obligatorie a interzicerii exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică, cu titlu de pedeapsă complementară.

Folosirea abuzivă a funcției în scop sexual este o incriminare nouă, creată pornind de la infracțiunea de hărțuire sexuală din reglementarea actuală, cuprinzând atât așa-numita hărțuire verticală, prin abuz de autoritate, cât și ipoteze noi de incriminare. Incriminarea se justifică prin aceea că faptele de acest gen sunt de natură să afecteze îndeplinirea corectă de către funcționarul a atribuțiilor sale de serviciu. Această faptă se deosebește de hărțuirea sexuală din categoria infracțiunilor contra libertății sexuale prin obiectul juridic special și elementul material, deși la ambele fapte subiectul activ nemijlocit poate fi și un funcționar. În redactarea textului au fost avute în vedere și dispozițiile art. 443 C. pen. spaniol.

Uzurparea funcției este o incriminare nouă și se apropie, prin conținut, de uzurparea de calități oficiale, dar prezintă, în raport cu aceasta, deosebiri esențiale care justifică incriminarea. Dacă uzurparea de calități oficiale aduce atingeri autorității de stat, uzurparea funcției, afectează relațiile de serviciu, pentru că autorul este un funcționar care îndeplinește un act ce excede atribuțiilor de serviciu sau continuă să exercite funcția publică dar alta decât cea care implică exercițiul autorității de stat.

Divulgarea informațiilor secrete de stat, deși are unele elemente comune cu divulgarea secretului care periclitează securitatea națională (obiectul material, subiectul activ nemijlocit) se deosebește de aceasta din urmă pentru că prin comiterea acțiunii incriminate se afectează interesele sau activitatea unei persoane juridice de drept public, ceea ce justifică incriminarea în grupul infracțiunilor de serviciu.

Divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice constituie o incriminare nouă numai sub aspectul caracterului autonom al reglementării întrucât în privința conținutului aceasta reunește în linii mari actualele reglementări prevăzute în art. 298 (divulgarea secretului economic) și art. 20 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor.

Deturnarea de fonduri, în Codul penal în vigoare, face parte din grupul de infracțiuni la regimul stabilit pentru anumite activități economice. În proiect această faptă a fost transferată în Capitolul II al Titlului V întrucât are toate caracteristicile unei infracțiuni de serviciu: autorul este un funcționar, iar prin comiterea acesteia sunt aduse atingeri activității autorităților publice sau instituțiilor publice, prin tulburarea activității normale a acestora.

TITLUL VI este consacrat **infracțiunilor de fals**, în conținutul său regăsindu-se cu unele modificări și completări incriminările din Titlul VII al codului penal în vigoare.

2.77. În *Capitolul I*, privind falsificarea de monede și alte valori, au fost separate în două texte distincte prevederile referitoare la falsul de monedă și respectiv falsificarea titlurilor de credit și altor instrumente de plată. Soluția, promovată și de alte legislații, se justifică prin pericolul diferit al celor două fapte, reflectat și în pedepsele asociate acestora.

De asemenea, în cazul infracțiunii de punere în circulație a valorilor falsificate s-a prevăzut explicit că și autorul infracțiunii de falsificare poate fi subiect activ al acestei fapte (nu însă și al faptei de deținere în vederea punerii în circulație sau al celorlalte modalități introduse în text) și, de asemenea, s-a revenit la soluția tradițională în dreptul nostru (art. 389 C. pen din 1936) și consacrată și de alte legislații, potrivit căreia repunerea în circulație a unei valori falsificate de către o persoană care a primit-o fără să știe inițial acest lucru, constituie infracțiune, dar se sancționează mai puțin sever decât prima punere în circulație.

În cazul infracțiunii de deținere de instrumente în vederea falsificării de valori a fost consacrată o cauză de nepedepsire, incidentă atunci când autorul faptei predă aceste instrumente autorităților sau încunoștințează autoritățile de existența lor, înainte de a se fi trecut la comiterea faptei de falsificare.

De asemenea, pentru a asigura transpunerea în dreptul intern a dispozițiilor Deciziei-cadru nr. 2000/383/JAI a Consiliului Uniunii Europene, privind întărirea, prin sancțiuni penale, a prevenirii falsificării de monedă, textele din acest capitol au fost completate cu noi modalități normative și au fost introdusă o nouă incriminare. Astfel, în cuprinsul infracțiunii de falsificare, a fost inclusă și modalitatea falsificării unei monede deja emise, înainte de punerea efectivă în circulație (art. 5 din Decizia-cadru). Tot astfel, în cazul infracțiunilor de punere în circulație de monedă falsificată și al deținerii de instrumente în vederea falsificării au fost introduse noi modalități de comitere (art. 3 din Decizia-cadru). În fine, a fost prevăzută o nouă incriminare, *emiterea frauduloasă de monedă*, ce va opera atunci când emiterea s-a făcut chiar prin folosirea instalațiilor sau materialelor în mod legal pentru emitere de monedă, dar fără acordul autorităților competente ori cu încălcarea condițiilor stabilite de acestea. Incriminarea este cerută de art. 4 din Decizia-cadru.

2.78. *Capitolul al III-lea - falsuri în înscrisuri* - cuprinde, la rândul său, o serie de modificări față de legea în vigoare. Astfel, infracțiunea de fals intelectual a fost completată cu o nouă dispoziție, incidentă atunci când fapta nu a fost săvârșită de un funcționar. În acest caz, bineînțeles, nu mai este vorba de un înscris oficial, ci de un înscris sub semnătură privată. Incriminarea se impunea, datorită faptului că, pe baza textelor existente în legea în vigoare, era dificilă încadrarea juridică a unor fapte, devenite din ce în ce mai frecvente, comise în sfera raporturilor comerciale (spre exemplu, facturi care consemnează date neconforme realității).

O altă incriminare nou introdusă este falsificarea unei înregistrări tehnice. În condițiile în care în viața socială contemporană tot mai multe documente atestând o anumită împrejurare și care pot produce efecte juridice sunt eliberate automat, fără intervenția nemijlocită a unui funcționar, se impune o protecție penală a veridicității acestor atestări, în condițiile în care falsificarea lor nu poate fi încadrată pe baza textelor existente. Astfel, fie prin intervenții frauduloase asupra aparatelor de măsură sau înregistrare, fie prin folosirea lor frauduloasă, se pot obține atestări neconforme cu realitatea privind viteza cu care circulă un vehicul, concentrația de alcool în aerul expirat, concentrația diferitelor componente în gazele de eșapament, greutatea unui bagaj înregistrat automat într-un aeroport etc.

O altă modificare propusă de proiect privește falsul privind identitatea. Prin noua reglementare s-a tranșat disputa privind necesitatea utilizării unor documente de identitate pentru comiterea acestei infracțiuni, pornindu-se de la premisa că funcționarul în fața căruia autorul se prevalează de o identitate falsă nu trebuie să dea crezare simplor afirmații ale acestuia, el dispunând de mijloacele necesare identificării persoanei. De asemenea, s-a introdus o diferențiere sub aspectul regimului sancționator între ipoteza recurgerii la o identitate fictivă și cea a utilizării frauduloase a identității aparținând altei persoane, în acest din urmă caz existând riscul angajării unor consecințe juridice în sarcina persoanei respective.

TITLUL VII reglementează **infracțiunile contra siguranței publice** și este structurat pe 3 capitole.

2.79. Capitolul I are ca obiect de reglementare infracțiunile contra siguranței pe căile ferate, cu reținerea, în mare parte, a denumirilor marginale și a conținuturilor existente în Codul penal în vigoare la care, însă, au fost operate unele modificări.

Prima modificare a avut în vedere sistematizarea incriminărilor și îmbunătățirea conținutului unora dintre acestea. În proiect, diferit de Codul penal în vigoare, s-a dat prioritate în reglementare infracțiunilor intenționate săvârșite de angajații căilor ferate în raport cu cele din culpă. Totodată la infracțiunile: neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea lor defectuoasă; părăsirea postului și prezența la serviciu sub influența alcoolului sau a altor substanțe; distrugerea sau semnalizarea falsă, în ipoteza în care prin săvârșirea acestora s-a produs o catastrofă de cale ferată, nu mai constituie o variantă agravată, ci se aplică regulile concursului de infracțiuni între aceste fapte și cele privitoare la persoană sau patrimoniu, după caz. Aceasta este și rațiunea pentru care nu s-a mai definit "catastrofa de cale ferată".

A doua modificare vizează transformarea urmării imediate la infracțiunile prevăzute în art. 329 - 332, dintr-o urmare "de pericol" într-o urmare de "de rezultat" prin înlocuirea sintagmei "ar fi putut pune în pericol" sau "ar fi putut expune" cu "pune în pericol" sau "se creează un pericol". S-a considerat ca justificată o asemenea modificare pentru a da faptei caracter penal numai dacă a avut un astfel de rezultat.

2.80. Capitolul al II-lea este consacrat reglementării infracțiunii contra circulației pe drumurile publice. La formularea conținuturilor acestor infracțiuni s-au avut în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 care în Capitolul VI "Infracțiuni și pedepse" incriminează faptele săvârșite prin încălcarea regimului circulației pe drumurile publice și prevede și pedepsele corespunzătoare. Acestor incriminări, în proiect, li s-au adus mai multe modificări sau completări.

S-au stabilit titlurile marginale la toate infracțiunile la regimul circulației pe drumurile publice; la unele variante tip sau atenuate ale acestor fapte s-a prevăzut pedeapsa amenzii ca pedeapsă alternativă. Conținutul legal al infracțiunilor de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului, refuzul sau sustragerea de la recoltarea probelor biologice, au fost îmbunătățite ținând seama și de observațiile Institutului Național de Medicină Legală, cât și de alte modificări determinate, mai ales, de realizarea unor corelări cu alte incriminări cuprinse în proiectul Codului penal.

Ca element de noutate, trebuie menționat că determinarea concentrației de alcool în sânge relevantă pentru reținerea infracțiunii prevăzute la art. 336 se face la momentul prelevării probelor biologice, fără posibilitatea unei recalculări ulterioare.

2.81. Capitolul al III-lea - "Nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materialelor explozive"- este rezervat incriminării faptelor care se săvârșesc prin încălcarea regimului juridic al acestor domenii și care pun în pericol alte valori sociale fundamentale dintre cele mai importante.

Codul penal în vigoare incriminează aceste fapte într-o subdiviziune distinctă dar alături de alte fapte care privesc nerespectarea unor regimuri juridice stabilite de lege. Proiectul, în capitolul pe care îl comentăm, cuprinde infracțiunile la cele trei regimuri (arme, muniții, materiale nucleare, materii explozive) al căror conținut are mai multe elemente de noutate.

Un prim element de noutate se referă la reformularea conținutului infracțiunii de nerespectare a regimului armelor și al munițiilor. Dacă această faptă, în Codul penal în vigoare, este incriminată într-o variantă tip, una asimilată și două agravate și are ca obiect material armele și munițiile așa cum acestea au fost clasificate prin Legea nr. 177/1996, fără să se țină seamă de faptul că regimul armelor și al munițiilor reglementat de Legea nr. 295/2004, dă o altă clasificare armelor și munițiilor (arme și muniții interzise; arme și muniții letale; arme și muniții neletale), în proiect, la stabilirea incriminărilor la regimul armelor și al munițiilor, s-a avut în vedere această nouă reglementare promovată de legea specială în vigoare. De aceea nerespectarea regimului armelor și munițiilor, în varianta tip, propusă în proiect, vizează incriminarea anumitor acțiuni care au ca obiect, arme și muniții letale, mecanisme sau dispozitive ale acestora, iar varianta asimilată presupune nepredarea armei sau munițiilor letale pentru că numai acestea sunt supuse autorizării. În sfârșit, fapta realizează conținutul variantei agravate dacă are ca obiect arme interzise sau muniții, mecanisme ori dispozitive ale acestora.

De asemenea, s-a apreciat că se impune incriminarea, ca o variantă distinctă, a nerespectării regimului armelor și al munițiilor, fapta de sustragere a armelor sau munițiilor letale, pentru că prin săvârșirea acestora se vatămă, în principal, relațiile sociale privitoare la regimul armelor și munițiilor și numai în secundar, pe cele cu caracter patrimonial.

Prin noul conținut al normelor de incriminare a faptelor la regimul armelor și al munițiilor s-a urmărit armonizarea acestora cu Directiva nr. 91/477 C.E.E., Convenția Drepturilor Omului, Convenția Schengen și Convenția Europeană cu privire la controlul achiziționării armelor de foc de către particulari.

Un alt element de noutate privește conținutul infracțiunii "nerespectarea regimului materialelor nucleare sau a altor materii radioactive".

Dacă în conținutul variantei tip cât și al sustragerii sau distrugerii materialelor nucleare sau a altor materii radioactive nu s-au operat modificări, în celelalte variante au avut loc modificări. Au fost aduse într-o variantă distinctă de incriminare împrejurările prin care săvârșirea faptei de nerespectarea regimului materialelor nucleare sau a altor materii radioactive, ori sustragerea sau distrugerea acestora, au avut ca urmare punerea în pericol a altor persoane sau bunuri, o vătămare corporală a uneia sau a mai multor persoane, iar într-o altă, când faptele au avut ca urmare moartea uneia sau a mai multor persoane. Aceasta pentru a păstra ierarhia valorilor sociale dând prioritate celor privitoare la integritatea corporală sau viața persoanei.

Faptele prevăzute în art. 279 alin.(6) și (7) din Codul penal în vigoare, nu au mai fost reținute în conținutul art. 346 din proiect pentru că acestea au fost cuprinse deja în conținutul incriminărilor din art. 47 din Legea nr. 111/1996 cu modificările și completările ulterioare, putând constitui fapte de terorism nuclear.

Unele elemente de noutate distingem și la infracțiunea de nerespectare a regimului materiilor explozive în ceea ce privește, pe de o parte, limitele pedepselor, care în proiect

sunt mai reduse, iar pe de altă parte, variantele agravate ale acestei infracțiuni au fost mai bine formulate ținând seama de ierarhia valorilor sociale care pot fi vătămate prin săvârșirea acestor fapte.

Faptele prevăzute în alin.(6) și (7) ale art. 280 Cod penal în vigoare nu au mai fost reținute în proiect întrucât acestea pot constitui, când sunt săvârșite în anumite condiții, infracțiuni de terorism.

2.82. Capitolul al IV- lea - "Infracțiuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege"- include acele fapte care se comit prin încălcarea altor regimuri juridice decât cele la care ne-am referit în capitolele I - III. Unele dintre aceste infracțiuni sunt prevăzute și în Codul penal în vigoare; altele sunt prevăzute în Legea nr. 319/2006 privind sănătatea și securitatea în muncă, iar camăta constituie o incriminare nouă.

Camăta, sub o formulare nouă, este adusă din nou în sfera ilicitului penal. Codul în vigoare, la adoptare, avea incriminată camăta sub denumirea marginală "specula", constând în fapta de a da bani cu dobândă ca îndeletnicire. Prin Legea nr. 12/1990 această faptă a fost dezincriminată. Se consideră justificată incriminarea cametei întrucât aceasta prezintă pericol specific infracțiunii iar realitatea a demonstrat că prin săvârșirea acestui gen de fapte, ce pot aduce mari venituri, se eludează legislația fiscală dar se pot produce și consecințe, uneori grave, pentru interesele unei persoane.

2.83. Capitolul al V- lea "Infracțiuni contra sănătății publice". S-a considerat că acest grup de infracțiuni, care în Codul penal în vigoare face parte din Titlul IX "Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială", să fie aduse în categoria infracțiunilor care vizează siguranța publică, cu păstrarea, în principal, a conținutului acestora însă cu unele modificări.

O primă modificare se referă la fapta de contaminare venerică și transmiterea sindromului imunodeficiar dobândit. Dacă această faptă în Codul penal în vigoare este incriminată în același articol, în proiect, se incriminează contaminarea venerică distinct de transmiterea sindromului imunodeficiar dobândit. Această soluție este cerută atât în doctrina penală cât și de practica judiciară pentru că trebuie făcută distincția între transmiterea, prin orice mijloace, a sindromului imunodeficiar dobândit – SIDA - de către o persoană care știe că suferă de această boală, de transmiterea acestui sindrom, prin orice mijloace, de o altă persoană decât cea care suferă de această boală. Această din urmă împrejurare este mult mai gravă decât prima prin prisma pericolului social evident mai ridicat.

De asemenea, s-a instituit o variantă agravată a faptei de transmitere a sindromului imunodeficiar dobândit în oricare din modalitățile normative, dacă s-a produs moartea victimei.

A doua modificare se referă la introducerea, ca o variantă agravată la infracțiunea de falsificare sau substituie de alimente ori alte produse, a faptei de preparare, oferire sau expunere spre vânzare de medicamente falsificate sau substituite care sunt vătămătoare sănătății ori și-au pierdut în tot sau în parte eficiența terapeutică. Această incriminare este justificată de realitatea socială care a scos în evidență, mai ales, oferirea sau expunerea spre vânzarea de medicamente vătămătoare sănătății.

A treia modificare are în vedere incriminarea distinctă a faptei de comercializare de produse alterate, respectiv alimente, băuturi, carne sau produse din carne, medicamente, cunoscând că sunt alterate și vătămătoare sănătății.

De precizat că, în ipoteza în care, prin falsificarea de alimente sau produse ori comercializarea de produse alterate, s-au produs vătămări ori aceste fapte au avut ca urmare moartea unei persoane, s-a adoptat soluția concursului de infracțiuni și nu a unor infracțiuni complexe praeterintenționate.

2.84. Capitolul al VI-lea "Infracțiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice" regroupează incriminările în materie conținute în prezent în Legea nr.161/2003. Textele nu au suferit modificări de fond, însă pedepsele au fost reasezate în acord cu celelalte incriminări conținute în cod.

TITLUL VIII este consacrat **infracțiunilor privitoare la conviețuirea socială**. În conținutul acestui titlu au fost regrupate, în mai multe capitole, incriminări existente în codul penal în vigoare, incriminări care în prezent se aflau dispersate în diverse legi speciale, dar și incriminări noi, ce vin să răspundă unor necesități evidențiate de practica ultimilor ani.

2.85. Capitolul I cuprinde infracțiunile contra ordinii și liniștii publice.

În privința grupărilor infracționale, proiectul propune renunțarea la paralelismul existent astăzi între textele care incriminează acest gen de fapte (grup infracțional organizat, asocierie în vederea săvârșirii de infracțiuni, complot, grupare teroristă) în favoarea instituirii unei incriminări cadru – constituirea unui grup infracțional organizat – cu posibilitatea menținerii ca incriminare distinctă a asociației teroriste, dat fiind specificul acesteia.

În categoria incriminărilor noi din acest capitol, trebuie menționată *încercarea de a determina comiterea unei infracțiuni*, incriminare necesară în condițiile renunțării la reglementarea, în partea generală, a instigării neurmărite de executare. Fiind o ipoteză de excepție, această incriminare nu privește decât faptele grave, sancționate cu pedeapsa detențiunii pe viață sau cu închisoarea mai mare de 10 ani.

Totodată au fost aduse în secțiunea de față textele de incriminare aflate în prezent în legislația specială (Legea nr. 61/1991 și respectiv Legea nr. 60/1991) și care prin obiectul lor juridic se încadrează în această categorie. De asemenea, au fost introduse unele incriminări noi, legate în special de libertatea de întrunire, menite să contribuie la respectarea obligației pozitive a statului în privința asigurării condițiilor de exercitare a acestei libertăți – fiind astfel incriminată împiedicarea desfășurării unei adunări publice.

Prin reglementarea infracțiunii de pornografie infantilă s-a urmărit eliminarea suprapunerilor în reglementare determinate în prezent de existența a trei acte normative care conțin incriminări în materie (Legea nr. 678/2001, Legea nr. 161/2003 și Legea nr. 196/2003). Elementele constitutive ale incriminărilor din aceste texte au fost sintetizate în textul propus de proiect, text care a avut în vedere și dispozițiile Deciziei-cadru a Consiliului Uniunii Europene nr. 2004/68/JAI din 22 decembrie 2003 privind lupta împotriva exploatării sexuale a copiilor și pedo-pornografiei.

Infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri a fost, la rândul ei reformulată, prin separare de infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice, inclusă într-un text distinct al acestui capitol. Astfel, infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri urmează a acoperi situațiile de expunere în public a unor imagini ce prezintă o activitate sexuală explicită, dar și cele de comitere în public a unor acte de exhibiționism sau acte sexuale explicite, indiferent de natura acestora (raporturi sexuale, acte sexuale orale sau anale, acte cu caracter zoofil etc.).

2.86. În *Capitolul al II - lea*, consacrat infracțiunilor contra familiei, au fost incluse, în plus față de incriminările existente astăzi, incestul consimțit – care nu aduce atingere libertății sexuale ci relațiilor de familie – și o incriminare nouă – împiedicarea accesului la învățământul general obligatoriu. Aceasta reprezintă o necesitate, în condițiile creșterii alarmante a ratei abandonului școlar de către elevi de vârstă tot mai mică. Bineînțeles, textul nu vizează situațiile în care acest abandon este determinat de o situație materială precară, caz în care statul trebuie să intervină prin alte mijloace, ci situațiile în care părintele acționează în mod abuziv, retrăgându-l pe minor de la studii sau împiedicându-l să le urmeze, deși ar fi avut toate condițiile pentru aceasta.

2.87. *Capitolul al III- lea* cuprinde incriminarea faptelor prin care se aduce atingere libertății cultelor și respectului datorat persoanelor decedate.

Față de textele astăzi în vigoare, incriminările existente au fost completate cu noi ipoteze și au fost incriminate noi fapte a căror comitere a fost semnalată în ultima perioadă. Astfel, s-a prevăzut, ca ipoteză distinctă, obligarea unei persoane, prin violență sau amenințare, la efectuarea unui act interzis de cultul căreia îi aparține (spre exemplu, obligarea unei persoane să consume alimente interzise de religia sa). De asemenea, a fost incriminată distinct fapta de profanare a lăcașurilor și obiectelor de cult.

În privința infracțiunii de profanare de morminte, au fost separate ipotezele de profanare a unui cadavru de cele referitoare la profanarea unui mormânt sau monument funerar, intensitatea atingerii aduse valorii sociale ocrotite și ecoul social al faptei fiind în mod evident diferite în cele două situații.

TITLUL IX – Infracțiuni electorale

2.88. Titlul IX a fost consacrat infracțiunilor electorale, fapte regăsite în prezent în mai multe legi speciale. Astfel, la ora actuală infracțiuni electorale se regăsesc în Legea nr. 3/2000 privind organizarea referendumului, în Legea nr. 67/2004 privind alegerea autorităților publice locale și în Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei deputaților și Senatului. La rândul său, art. 27 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României face trimitere la textele de incriminare din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și Senatului.

În aceste condiții, s-a considerat preferabilă regruparea infracțiunilor electorale într-un titlu distinct al Codului penal, pentru a asigura o mai mare stabilitate acestor texte dar și pentru a elimina paralelismele existente în prezent în reglementare.

Textele propuse de proiect aduc și o mai bună sistematizare a incriminărilor în această materie, având în vedere obiectul juridic al acestora. În același timp, au fost restructurate unele dintre incriminări, în scopul unei mai corecte individualizări legale. Astfel, în cazul infracțiunii de violare a confidențialității votului au fost create două forme, cu sancțiuni distincte, în considerarea diferenței evidente de pericolozitate între situația în care violarea se face de către un membru al biroului secției de votare ori de către o altă persoană. În prezent ambele variante se regăsesc în cuprinsul aceluiași text de incriminare și atrag aceeași sancțiune.

De asemenea, au fost înlăturate câteva erori de reglementare strecurate în textele din legislația specială. Spre exemplu, art. 102 alin.(3) din Legea nr. 373/2004 prevede sancționarea tentativei în cazul infracțiunii de corupere a alegătorilor, constând în „promisiunea, oferirea sau darea de bani, bunuri ori alte foloase în scopul ...”. Aceasta este însă o infracțiune cu consumare anticipată, astfel încât ea nu este susceptibilă de tentativă.

TITLUL X - Infracțiuni contra securității naționale

2.89. În cazul acestui titlu au fost menținute în linii generale incriminările din actuala reglementare fiind însă operate unele modificări de natură terminologică dar și prin redefinirea conținutului anumitor infracțiuni.

Privitor la modificările de ordin terminologic, s-a renunțat la expresia „siguranță națională” în favoarea celei de „securitate națională”, aceasta din urmă fiind consacrată expres în diferite texte constituționale [art. 31 alin.(3) și art. 119].

Pentru a garanta respectarea principiului legalității raportat la dispozițiile constituționale, a fost incriminată explicit infracțiunea de *înaltă trădare*, având ca subiect activ pe Președintele României sau un alt membru al CSAT (art.398).

Între elementele de noutate aduse de proiect în această materie se află modificarea conținutului infracțiunii de atentat care pune în pericol securitatea națională (art. 396), textul propus sancționând numai atentatul contra vieții unei persoane care deține o funcție de demnitate publică cu pedeapsa detenției pe viață sau cu închisoarea de la 15 la 25 de ani.

De asemenea, infracțiunea de acțiuni împotriva ordinii constituționale a fost regândită astfel încât noul său conținut reunește atât infracțiunea de subminare a puterii de stat cât și pe cea de acțiuni împotriva ordinii constituționale din actuala reglementare care, luate separat, în anumite cazuri creează paralelisme nedorite iar în alte cazuri cele două texte apar ca fiind incomplete. Astfel, o acțiune armată cu manifestări de violență prin care se urmărește schimbarea ordinii constituționale dar care, prin durată, este și de natură să slăbească puterea de stat, va face discutabilă încadrarea acesteia în oricare dintre cele două texte în cauză având în vedere că realizează deopotrivă condițiile ambelor infracțiuni. Pe de altă parte, o acțiune armată fără manifestări de violență prin care se urmărește schimbarea ordinii constituționale, dar prin care nu este slăbită puterea de stat, nu constituie infracțiunea de subminare a puterii de stat întrucât lipsește urmarea cerută de norma de incriminare dar nici infracțiunea de acțiuni împotriva ordinii constituționale pentru că fapta nu a fost comisă prin violență. Prin noua reglementare aceste neajunsuri sunt evitate.

Un alt element de noutate privește introducerea infracțiunii de propagandă pentru război (art. 405) în cadrul infracțiunilor contra securității naționale, renunțându-se la menținerea acesteia în rândul infracțiunilor contra păcii și omenirii din actuala reglementare, întrucât acestea din urmă au fost modificate substanțial prin punerea de acord cu Statutul Curții Penale Internaționale (CPI), ratificat de către România prin Legea nr. 111/2002, în cuprinsul căruia nu este reglementată infracțiunea de propagandă pentru război.

În fine, a fost adusă în codul penal, ca infracțiune contra securității naționale, infracțiunea de constituire de structuri informative ilegale, reglementată în prezent în Legea nr. 51/1991 privind siguranța națională a României, pentru a asigura un cadru unitar reglementărilor în această materie ținând seama de legătura evidentă a acestei incriminări cu anumite infracțiuni reglementate în prezentul titlu.

TITLUL XI - Infracțiuni contra capacității de luptă a forțelor armate -, în proiect este structurat pe două capitole.

2.90. Primul capitol cuprinde infracțiunile care pot fi săvârșite numai de militari fără a mai face deosebirea dacă acestea se comit contra ordinii sau disciplinei militare, pe câmpul de luptă ori sunt specifice aviației și marinei militare.

În Capitolul al II-lea sunt incluse infracțiunile care pot fi săvârșite de militari sau de civili.

În stabilirea conținutului normelor de incriminare a faptelor contra capacității de apărare s-a ținut cont de prevederile art. 55 și art. 73 alin.(3) lit. f) din Constituția României

revizuită, de cele ale Legii nr. 395/2005 privind suspendarea pe timp de pace a serviciului militar obligatoriu și trecerea la serviciul militar pe bază de voluntariat, cât și de propunerile Ministerului Apărării.

În principiu, s-au păstrat denumirile marginale ale normelor de incriminare a faptelor contra capacității de apărare, precum și conținutul acestora cuprinse în Codul penal în vigoare, dar s-au operat modificări.

Unele infracțiuni, precum sustragerea de la rechiziții militare, neprezentarea la încorporare sau concentrare și sustragerea de la recrutare în timp de pace, nu au mai fost reținute în proiect fie pentru faptul că își găsesc locul în alte incriminări, fie că nu mai constituie infracțiuni datorită noilor reglementări în materia serviciului militar.

TITLUL XII reglementează într-o formă complet revizuită, **infracțiunile de genocid, contra umanității și de război.**

2.91. Conform art. 17 din Statutul Curții Penale Internaționale (CPI), jurisdicția Curții este una complementară față de cea a instanțelor naționale ale statelor ce au ratificat Statutul. În consecință, ca urmare a ratificării Statutului de către România prin Legea nr. 111/2002, este necesară alinierea legislației penale române la standardele Statutului CPI, în scopul facilitării exercitării propriei competențe.

Acesta este de altfel, principalul scop al prezentului titlu – asigurarea unei compatibilități depline între prevederile Statutului de la Roma și cele ale noului Cod penal român. Acest imperativ a fost de altfel recunoscut și de alte state ce au ratificat Statutul și care, fie au recurs la modificarea codurilor penale, fie au creat un Cod al infracțiunilor internaționale, așa cum s-a întâmplat în dreptul german (a se vedea *Gesetz zur Einführung des Völkerstrafgesetzbuches (VStG)*, publicat în *Bundesgesetzblatt* nr. 42/29.06.2002). Această din urmă reglementare a servit ca model pentru sistematizarea dispozițiilor din prezentul titlu.

Textele în materie propuse de proiect nu se limitează la o traducere a dispozițiilor Statutului, operându-se, după modelul reglementării germane, unele modificări de fond și formă. Astfel, precizăm că, în plus față de textul Statutului Curții, au fost avute în vedere și alte elemente:

a) încorporarea suplimentară a prevederilor unor acte normative de drept internațional (în special Protocolul Adițional I la Convențiile de la Geneva și a Protocolului II din 1999 la Convenția pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat din 1954);

b) raportarea la *Elementele infracțiunilor* (conform art. 9 din Statut), act aprobat de Comisia Preparatorie la data de 30 iunie 2000;

c) raportarea la jurisprudența instanțelor internaționale ulterioară anului 1998, ce nu a putut fi încorporată în Statut.

2.92. *Capitolul I* cuprinde infracțiunea de genocid și infracțiunile contra umanității, optându-se pentru includerea acestora în același capitol datorită legăturii strânse existente între elementele lor constitutive.

În privința infracțiunii de genocid, în considerarea obligațiilor asumate de România prin ratificarea Convenției cu privire la prevenirea și combaterea genocidului din 9 decembrie 1948, textul propus reia practic, fără modificări de substanță, textul actualului art. 356 C. pen. Modificările propuse vizează doar forma, pentru o mai bună corelare cu art. 6 din Statutul CPI. Astfel, a fost înlocuită noțiunea de „colectivitate” cu cea de „grup”, preferată în actele normative internaționale recente, și s-a precizat în cazul lit.c) posibilitatea ca distrugerea grupului să fie totală sau parțială. Forma actuală a textului – „(...) de natură să

conducă la distrugerea fizică” – este echivocă, putând sugera că doar distrugerea totală determină reținerea infracțiunii.

În plus față de prevederile Statutului, conform proiectului sunt incriminate înțelegerea [alin.(3)] și incitarea [alin.(4)] la săvârșirea infracțiunii de genocid, incriminări cerute de prevederile art. 3 lit.b) și c) din Convenția din 1948.

2.93. Referitor la infracțiunile contra umanității, textul propus reia, într-o formă adaptată, prevederile art. 7 din Statutul CPI, valorificând, astfel, definițiile anterioare promovate de art. 6 lit. c) din Statutul Tribunalului Militar Internațional de la Nuremberg, art. II nr. 1 c) a Legii nr. 10 a Consiliului de Control, de art. 5 lit.c) din Statutul Tribunalului Penal Internațional pentru Orientul Îndepărtat, respectiv mai actualele art. 5 din Statutul Tribunalului Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie și art. 3 din Statutul Tribunalului Penal Internațional pentru Ruanda.

Infracțiunile contra umanității formează un grup distinct de acte infracționale, ce pot fi comise atât în timp de pace, cât și de război. În cadrul textului, au fost sistematizate – după modelul german – 12 modalități normative. Urmând același model, s-a renunțat la definirea termenilor în finalul articolului, fără a aduce astfel atingere principiului *lex certa*, noțiunile fiind explicate în mod suficient în cadrul fiecărei secțiuni.

Față de forma art. 8 din Statut, s-a renunțat la precizarea ca faptele să fie comise „(...) în cunoștință de acest atac”. Necesitatea ca atacul să fie *lansat* contra unei populații civile implică automat existența cel puțin a intenției eventuale, făcând, astfel, inutilă ultima teză care relua doar aceasta. Mai mult, dacă este necesar să existe o intenție directă în privința inițierii atacului, este în schimb suficientă intenția eventuală în raport de integrarea actelor ulterioare în atacul în curs de desfășurare.

Cele 12 ipoteze reglementate reiau, fără modificări de fond, prevederile similare din Statut. În ceea ce privește ipoteza de la lit. b) - supunerea unei populații sau părți a acesteia, în scopul de a o distruge în tot sau în parte, la condiții de viață menite să determine distrugerea fizică, totală sau parțială, a acesteia sau *exterminarea* cum este denumită în Statut – ea pare, la o primă analiză, a se suprapune cu conținutul infracțiunii de genocid. Concursul de norme este, însă, doar unul aparent, căci, deși sub aspectul laturii obiective, cele două infracțiuni sunt asemănătoare, conduita incriminată în ipoteza genocidului, privește doar anumite grupuri, individualizate pe baza unor criterii expres prevăzute (rasial, etnic, religios etc.). În schimb, în cazul infracțiunilor contra umanității, grupul sau grupurile vor fi, de regulă, individualizate pe baza unor criterii politice sau sociale.

În cazul lit.d) – *transferul forțat* -, urmând modelul german, nu s-a prevăzut condiția ca transferul să vizeze o populație. Astfel, fapta se va putea reține și în cazul unor persoane individuale, respectându-se astfel *Elementele crimelor*, care prevăd posibilitatea reținerii faptei și chiar în cazul unei singure persoane. În evaluarea faptului dacă persoana în cauză se află legal pe teritoriul respectiv, nu va fi luată în considerare norma de drept intern care contravine regulilor de drept internațional.

În cadrul lit.f), textul este modificat formal față de corespondentul său din Statut, fiind introdusă noțiunea de agresiune sexuală. Aceasta deoarece, în capitolul infracțiunilor privind inviolabilitatea sexuală, alături de viol este reglementată expres și agresiunea sexuală. Nu s-a preluat din textul Statutului sintagma „sclavaj sexual”, ce nu are un sens clar în contextul legislației noastre.

În cadrul lit.g), tot după modelul reglementării germane, a fost inclusă o modalitate de comitere a faptei ce nu se regăsește enumerată expres în Statut, și anume, *vătămarea integrității fizice sau psihice*. Astfel, vor fi evitate controversele legate de a ști dacă

distrugerea grupului include și simpla vătămare a indivizilor membri, definiția oferită de Statut (art. 7 par. 2 lit.b) nefiind suficient de explicită.

2.94. *Capitolul al II-lea* conține, în principal, infracțiunile reglementate, sub denumirea „infracțiuni de război”, de art. 8 din Statutul CPI. Au fost însă incluse aici și anumite dispoziții de drept internațional ce decurg din Protocolul Adițional I la Convențiile de la Geneva, respectiv din Protocolul II din 1999 al Convenției pentru protecția proprietății culturale în situații de conflict armat din 1954. În orice caz, dispozițiile suplimentare reprezintă consacrarea legislativă a unor norme din dreptul internațional cutumiar, fiind pe deplin acceptate în practica internațională și în literatura de specialitate.

Față de dispozițiile art. 8 Statutul CPI, capitolul este sistematizat într-o manieră diferită, operându-se cu distincția între infracțiuni de război contra persoanelor (art. 440), contra proprietății și altor drepturi (art. 441), infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor (art. 442), utilizare de metode interzise în operațiunile de luptă (art. 443) și respectiv utilizare de mijloace interzise în operațiunile de luptă (art. 444). Avantajul acestei metode de sistematizare este crearea unor texte mai accesibile, atât pe fond – fiind scoasă în evidență valoarea protejată, respectiv conduita incriminată – cât și sub aspectul formei, normele fiind de o întindere mult mai restrânsă. De asemenea, se evită o repetiție inutilă în text a acelor fapte care pot fi comise atât în cadrul unui conflict armat fără caracter internațional, cât și cu caracter internațional și care sunt enumerate în Statut atât la art. 8 par. 2 lit.a), cât și la lit. b) sau c), după caz.

Inspirată de modelul german, metoda de sistematizare aleasă ia în considerare tendința actuală a instanțelor penale internaționale de a pune semnul egalității între infracțiunile de război comise într-un conflict, indiferent dacă are sau nu caracter internațional. Distincția după caracterul conflictului armat este totuși făcută acolo unde ea se dovedește necesară, în sensul că există particularități ale uneia sau alteia dintre categoriile de conflicte menționate.

2.95. Textul referitor la *infracțiunile de război contra persoanelor* cuprinde în alin. 1 în principal acele fapte care sunt prevăzute de art. 3 comun Convențiilor de la Geneva și regăsite în Statut în cadrul art. 8 par. 2 lit. a). În mod firesc, persoana protejată nu mai este acum prizonierul de război sau populația civilă, ci persoana protejată de dreptul internațional umanitar, ce include toate Convențiile de la Geneva, conform alin. 5 lit.a) – c).

Suplimentar față de textul corespondent din Statut – ce face referire doar la experiențe medicale neconsimțite și nemotivate de un tratament medical -, alin.(1) lit.g) detaliază aceste aspecte și adaugă elemente de protecție suplimentară a persoanei și anume: prelevarea de țesuturi sau organe (pct. 2), respectiv supunerea la metode de tratament nerecunoscute medical (pct. 3). Aceste elemente sunt preluate din art. 11 par. 2 lit.b) și c) din Protocolul Adițional nr. I la Convențiile de la Geneva (ratificat de România prin Decretul nr. 224/1990). Deși acesta se referă doar la protecția victimelor conflictelor armate internaționale, în considerarea evoluției dreptului internațional cutumiar, sfera protecției s-a extins și la victimele conflictelor internaționale, fapt recunoscut de prevederile Statutului CPI - art. 8 par. 2 lit.e) pct. (xi).

Corepunzător prevederilor art. 8 par. 2 lit.b) pct. (vi), respectiv art. 85 par. 3 lit.e) din Protocolul Adițional nr. I, în cadrul alin. 2 s-a incriminat expres „rănirea, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, a unui membru al forțelor armate inamice sau a unui combatant al părții inamice după ce acesta s-a predat fără condiții, sau care a fost scos din luptă în orice mod”. Protecția oferită este mai largă atât din perspectiva

conflictului – nu doar cu caracter internațional cum prevede Statutul CPI – cât și a persoanei, care nu trebuie să se fi predat obligatoriu necondiționat, poate chiar să nu se fi predat, dacă este *scos din luptă*.

În cadrul alin.(4) se face distincția deja amintită în funcție de caracterul internațional al conflictului, existând anumite măsuri care nu își au sensul în cazul unui conflict fără caracter internațional, ca de exemplu întârzierea repatrierii etc.

În cadrul incriminării *infracțiunilor de război contra proprietății și altor drepturi* au fost integrate prevederile art. 8 par. 2 lit. b) pct. (xvi) și (xiii), respectiv lit.e) pct. (v) și (xii) din Statut. Textul de lege are ca obiectiv protecția dreptului de proprietate [alin.(1)], precum și a acțiunilor în justiție [alin.(2)].

Fapta prevăzută de la alin.(2) este posibilă doar în cadrul unui conflict armat cu caracter internațional, vizând resortisanții părții inamice. Intră în aria de aplicare a normei orice măsură sau restricție legală cu caracter discriminatoriu privind exercitarea unui drept în justiție.

Incriminarea *infracțiunilor de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor* (art. 444) are ca obiectiv protejarea acestora și asigurarea desfășurării unor astfel de operațiuni cu respectarea Cartei ONU.

Prevederile alin.(1) lit.a) își găsesc corespondent în cuprinsul art. 8 par. 2 lit.b) pct. (iii) și lit.e) pct. (iii) din Statut, ce codifică astfel dreptul internațional cutumiar, precum și voința Consiliului de Securitate, exprimată în numeroase rezoluții (a se vedea, cu titlu de exemplu, Rezoluția nr. 1258/1999). Dacă atacul este îndreptat contra unor obiective militare (determinate astfel potrivit art. 51 - 52 din Protocolul Adițional nr. I), fapta nu se va încadra în dispozițiile prezentului articol.

Ipoteza declanșării atacului asupra bunurilor enumerate la alin. 1 lit.b) corespunde dispozițiilor art. 8 par. 2 lit. b) pct. (xxiv) și lit. e) pct. (ii) din Statutul CPI.

În cazul faptei de la alin. 2 este incriminată utilizarea fără drept a anumitor embleme (ca de exemplu, semnele distinctive prevăzute de Convențiile de la Geneva), în conformitate cu dispozițiile art. 8 par. 2 lit.b) pct. (vii) din Statut, respectiv art. 85 par. 3 lit.f) din Protocolul Adițional nr. I. Fără recunoașterea și respectarea unanimă a anumitor semne distinctive, operațiunile umanitare și protecția persoanelor care participă la ele ar fi imposibilă, motiv pentru care se impune protejarea acestor embleme și sancționarea faptei de a le utiliza fără drept, profitând de „scutul” oferit de ele.

Pentru toate faptele incriminate de acest articol, nu prezintă relevanță faptul că este vorba de un conflict cu sau fără caracter internațional.

Fapta de *utilizare de metode interzise în operațiunile de luptă* reia în alin.(1) – aplicabil în cazul unui conflict cu sau fără caracter internațional – mai multe prevederi ale art. 8 par. 2 din Statut. Astfel, incriminarea de la lit.a) – declanșarea atacului prin mijloace militare contra populației civile sau unor civili care nu participă direct la ostilități – corespunde art. 8 par. 2 lit.b) pct. (i) și lit.e) pct. (i) Statutul CPI, precum și art. 85 par. 3 lit.a) din Protocolul Adițional nr. I. Fapta se va distinge de cea prevăzută la art. 432 alin.(1) lit.a) prin faptul că atacul trebuie declanșat prin *mijloace militare*.

Textul de la lit. b) – corespondent art. 8 par. 2 lit. b) pct. (ii), (v) și (ix), precum și lit. e) pct. (iv) și art. 85 par. 4 lit. d) din Protocolul Adițional nr. I - vizează protecția anumitor bunuri (în special clădiri consacrate cultului religios, învățământului, artei, științei, acțiunilor caritabile, a monumentelor istorice, spitalelor, locurilor unde bolnavii sau răniții sunt adunați, precum și a orașelor, satelor, locuințelor sau clădirilor neapărate ori a zonelor demilitarizate etc.), cuprinzând în sfera sa de aplicare bunurile prevăzute de art. 359 C. pen. din codul în vigoare.

Prevederile de la lit. c) incriminează atacul prin mijloace militare, știindu-se că vor fi provocate pierderi umane în rândul civililor, vădit disproportionat în raport cu avantajul militar previzibil în mod direct. Potrivit Statutului CPI - art. 8 par. 2 lit.b) pct. (iv) și art. 85 par. 3 lit.b) lit.c) din Protocolul Adițional nr. I, protecția vizează doar conflictele cu caracter internațional. Textul propus extinde însă această protecție, dat fiind că atât Curtea Internațională de Justiție (în raportul său despre utilizarea și amenințarea cu utilizarea de arme nucleare, 1996), cât și Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (decizia *Kupreskic și alții*, IT-95-16-T), au stabilit că dreptul internațional cutumiar nu face distincție între tipul conflictului, protecția fiind necesară în ambele situații.

Conform lit. d) este interzisă utilizarea unei persoane protejate pe post de „scut uman” pentru a asigura apărarea anumitor zone militare, iar potrivit lit. e) se interzice purtarea războiului prin înfometarea deliberată a civililor, privându-i de bunurile indispensabile supraviețuirii, sau împiedicând, cu încălcarea dispozițiilor dreptului internațional umanitar, primirea ajutoarelor destinate acestora. Textul Statutului incriminează aceste fapte doar dacă sunt comise în cadrul unui conflict cu caracter internațional – art. 8 par. 2 lit.b) pct. (xxiii), respectiv pct. (xxv) – dar evoluția și interpretarea dreptului cutumiar internațional justifică acordarea acestei protecții suplimentare și civililor dintr-un conflict fără caracter internațional (în același sens a se vedea reglementarea din dreptul german). Reglementarea propusă are în vedere atât practica Tribunalului Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (raportat la prevederile lit. d), cât și numeroasele documente adoptate la nivelul ONU care solicită permiterea accesului populației civile la ajutoarele umanitare în conflictele fără caracter internațional (Rezoluția nr. 1265/1999 privind protecția populației civile în timp de conflict armat, precum și situațiile din Sudan, Congo și Afganistan).

Preluând prevederile art. 8 par. 2 lit.b) pct. (xii) și lit. e) pct. (x) din Statut, în cadrul lit.f) este incriminată fapta de a declara sau a ordona că nu va exista îndurare pentru învinși. Față de forma prevăzută de Statut, unica modificare constă în adăugarea în text a verbului *a ordona*. Urmând precizările *Elementelor infracțiunilor*, cât și modelul german, elementele constitutive ale infracțiunii vor fi îndeplinite doar dacă declararea sau ordonarea este realizată de o persoană cu o anumită autoritate, ce are printre atribuțiile sale cele de comandă.

În fine, potrivit lit.g) este incriminată fapta de a ucide sau răni, prin violență, un membru al forțelor armate inamice sau un combatant al forțelor inamice, corespondent prevederilor art. 8 par. 2 lit.b) pct. (xxv) și lit.e) pct. (ix) din Statutul CPI. Fapta a fost incriminată încă din 1907, prin prevederile art. 23 al Convenției de la Haga privind regulile și obiceiurile de purtare a războiului.

Potrivit alin.(2) al art. 443, este incriminat atacul desfășurat în condițiile în care se cunoaște că el va cauza mediului înconjurător daune extinse, de durată și grave, care ar fi vădit disproportionat în raport cu ansamblul avantajului militar concret și direct așteptat. Incriminarea vizează doar conflictul armat cu caracter internațional, dreptul internațional cutumiar nefiind încă suficient consolidat pentru a extinde sfera protecției și la alte conflicte.

În cadrul incriminării *utilizării de mijloace interzise în operațiunile de luptă*, la lit.a) se regăsește utilizarea otrăvii sau armelor cu substanțe otrăvitoare. Față de dispozițiile similare ale art. 8 par. 2 lit.b) pct. (xvii) din Statut, interdicția este aplicabilă și conflictelor fără caracter internațional. Aceasta deoarece utilizarea unor astfel de arme constituie o gravă încălcare a dreptului internațional umanitar încă din 1907, momentul apariției Convenției de la Haga privind regulile și obiceiurile de purtare a războiului.

Potrivit lit.b) este interzisă utilizarea de gaze asfixiante, toxice sau asimilate, precum și de orice lichide, materii sau procedee similare. Spre deosebire de prevederile în materie

ale Statutului CPI – art. 8 par. 2 lit.b) pct. (xviii) – ce incriminează fapta doar dacă a fost comisă în cadrul unui conflict cu caracter internațional, textul proiectului nu conține această limitare. Extinderea domeniului de incidență al incriminării este justificată atât de numeroasele acte normative existente la nivel internațional (privind interzicerea armelor biologice, chimice etc.) ce incriminează fapta indiferent de caracterul conflictului, cât și de practica Tribunalului Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie, care a decis că interdicția utilizării armelor chimice este aplicabilă conflictelor armate cu sau fără caracter internațional (decizia *Tadic*, IT-94-AR72).

Conform lit.c), este interzisă utilizarea așa-numitelor gloanțe *dum-dum*. Deși art. 8 par. 2 lit.b) pct. (xix) din Statut incriminează doar fapta comisă în cadrul unui conflict armat cu caracter internațional, extinderea incriminării se justifică prin evoluția dreptului internațional cutumiar, fiind general recunoscută interdicția încă din anul 1899 (prin a doua Declarație de la Haga).

2.96. În privința sistemului sancționator prevăzut de proiectul codului penal pentru incriminările din acest titlu, se observă că el este pe deplin compatibil cu prevederile art. 77 din Statut. Potrivit acestui articol atunci când faptele sunt judecate de Curte, se poate aplica o pedeapsă cu închisoarea de cel mult 30 de ani [alin.(1) lit.a)], sau o pedeapsă cu detențiunea pe viață, dacă gravitatea extremă a infracțiunii și situația personală a condamnatului o justifică [alin.(1) lit.b)].

De asemenea, potrivit alin.(2), potrivit Statutului CPI este posibilă și aplicarea cumulativă a unei amenzi, care poate fi stabilită (conform Regulamentului de procedură și de probe, Regula nr. 146), potrivit sistemului zilelor-amendă. Potrivit proiectului, o astfel de aplicare cumulativă a amenzii este posibilă în condițiile art. 62 C. pen. (dacă s-a urmărit un folos patrimonial prin comiterea infracțiunii), iar ziua-amendă este modalitatea de stabilire a acesteia, conform art. 61 C. pen.

3. Alte informații

La elaborarea soluțiilor legislative ale noului Cod penal al României au fost avute în vedere instrumente normative naționale și internaționale, dintre care amintim următoarele:

- Constituția României, republicată;
- Codul penal al României, în vigoare;
- Codul penal francez;
- Codul penal italian;
- Codul penal german;
- Codul penal austriac;
- Codul penal spaniol;
- Codul penal portughez;
- Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;
- Convenția de la Viena din 1969 pentru dreptul tratatelor.

Secțiunea a 4-a **Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare**

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Adoptarea proiectului noului Cod penal impune promovarea unei legi pentru punerea în aplicare a acestuia. Legea pentru punerea în aplicare a Codului penal va avea ca obiect de reglementare, în esență, pe de o parte, măsuri de ordin legislativ vizând corelarea, modificarea, completarea și/sau abrogarea dispozițiilor legilor speciale cu incidență în materia dreptului penal substanțial, iar, pe de altă parte, măsuri de ordin financiar, organizatoric, logistic și de asigurare a personalului. De asemenea, legea de aplicare va trebui să fie aceeași și pentru noul Cod de procedură penală, astfel încât aceste două importante acte normative – corelate între ele – să intre în vigoare în același moment.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

La elaborarea soluțiilor legislative cuprinse în proiectul noului Cod penal, au fost avute în vedere o serie de instrumente juridice comunitare, dintre care amintim următoarele:

- Decizia-cadru 2000/383/JAI a Consiliului din 29 mai 2000 privind consolidarea, prin sancțiuni penale și de altă natură, a protecției împotriva falsificării, cu ocazia introducerii monedei euro, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene seria L nr. 140 din 14 iunie 2000;

- Decizia-cadru 2002/629/JAI a Consiliului din 19 iulie 2002 privind combaterea traficului de persoane, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene seria L nr. 203 din 1 august 2002;

- Decizia-cadru 2004/68/JAI a Consiliului din 22 decembrie 2003 privind combaterea exploatarei sexuale a copiilor și a pornografiei infantile, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 13 din 20 ianuarie 2004;

- Decizia-cadru 2003/568/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind combaterea corupției în sectorul privat, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 192 din 31 iulie 2003;

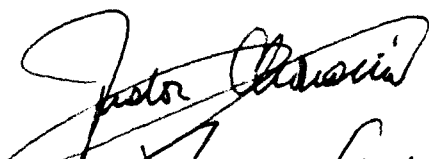
- Decizia-cadru 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 68 din 15 martie 2005;

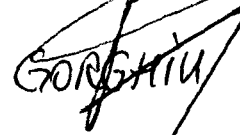
- Decizia-cadru 2005/222/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind atacurile împotriva sistemelor informatice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 69 din 16 martie 2005;

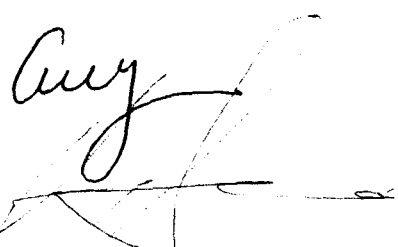
- Decizia-cadru 2002/475/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind combaterea terorismului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene seria L nr. 164 din 22 iunie 2002;

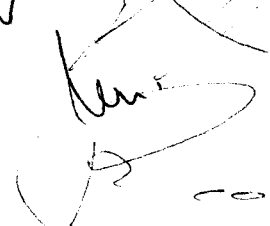
- Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene.

TABEL COMISIA DE COD PENAL

dep. TUDOR CHIARIU

dep. AUNA-STEFANIA GORGHIU

Senator. HUNEANICU AUGUSTIN

dep. EUGEN NICOLICU

dep. BOLDEA MIHAIL

dep. Victor Rautu

dep. Iordache Florin
sen. Andrei Florin dinica

dep. MARTON ARPAD

dep. STIRBET CORNEL

CUPRINS

PARTEA GENERALĂ

TITLUL I

LEGEA PENALĂ ȘI LIMITELE EI DE APLICARE

Art. 1 - 14

CAPITOLUL I - PRINCIPII GENERALE

Art. 1 - 2

CAPITOLUL II - APLICAREA LEGII PENALE

Art. 3 - 14

Secțiunea 1 Aplicarea legii penale în timp

Art. 3 - 7

Secțiunea a 2-a Aplicarea legii penale în spațiu

Art. 8 - 14

TITLUL II

INFRAȚIUNEA

Art. 15 - 52

CAPITOLUL I - DISPOZIȚII GENERALE

Art. 15 - 17

CAPITOLUL II - CAUZELE JUSTIFICATIVE

Art. 18 - 22

CAPITOLUL III - CAUZELE DE NEIMPUTABILITATE

Art. 23 - 31

CAPITOLUL IV - TENTATIVA

Art. 32 - 34

CAPITOLUL V - UNITATEA ȘI PLURALITATEA DE

Art. 35 - 45

INFRAȚIUNI

CAPITOLUL VI - AUTORUL ȘI PARTICIPANȚII

Art. 46 - 52

TITLUL III

PEDEPSELE

Art. 53 - 106

CAPITOLUL I - CATEGORIILE PEDEPSELOR

Art. 53 - 55

CAPITOLUL II - PEDEPSELE PRINCIPALE

Art. 56 - 64

Secțiunea 1 Detențiunea pe viață

Art. 56 - 59

Secțiunea a 2-a Închisoarea

Art. 60

Secțiunea a 3-a Amenda

Art. 61 - 64

CAPITOLUL III - PEDEAPSA ACCESORIE ȘI PEDEPSELE

Art. 65 - 70

COMPLEMENTARE

Secțiunea 1 Pedeapsa accesorie

Art. 65

Secțiunea a 2-a Pedepsele complementare

Art. 66 - 70

CAPITOLUL IV - CALCULUL DURATEI PEDEPSELOR

Art. 71 - 73

CAPITOLUL V - INDIVIDUALIZAREA PEDEPSELOR

Art. 74 - 106

Secțiunea 1 Dispoziții generale

Art. 74

Secțiunea a 2-a Circumstanțele atenuante și agravante

Art. 75 - 79

Secțiunea a 3-a Renunțarea la aplicarea pedepsei

Art. 80 - 82

Secțiunea a 4-a Amânarea aplicării pedepsei

Art. 83 - 90

*Secțiunea a 5-a Suspendarea executării pedepsei sub
supraveghere*

Art. 91 - 98

Secțiunea a 6-a Liberarea condiționată

Art. 99 - 106

TITLUL IV

Art. 107 -

MĂSURILE DE SIGURANȚĂ	112	
CAPITOLUL I - DISPOZIȚII GENERALE	Art. 107 – 108	
CAPITOLUL II - REGIMUL MĂSURILOR DE SIGURANȚĂ	Art. 109 - 112	
TITLUL V MINORITATEA	Art. 113 – 134	
CAPITOLUL I - REGIMUL RĂSPUNDERII PENALE A MINORULUI	Art. 113 – 116	
CAPITOLUL II - REGIMUL MĂSURILOR EDUCATIVE NEPRIVATIVE DE LIBERTATE	Art. 117 – 123	
CAPITOLUL III - REGIMUL MĂSURILOR EDUCATIVE PRIVATIVE DE LIBERTATE	Art. 124 – 127	
CAPITOLUL IV - DISPOZIȚII COMUNE	Art. 128 – 134	
TITLUL VI RĂSPUNDEREA PENALĂ A PERSOANEI JURIDICE	Art. 135 – 151	
CAPITOLUL I - DISPOZIȚII GENERALE	Art. 135 – 137	
CAPITOLUL II - REGIMUL PEDEPSELOR COMPLEMENTARE APLICATE PERSOANEI JURIDICE	Art. 138 – 145	
CAPITOLUL III - DISPOZIȚII COMUNE	Art. 146 – 151	
TITLUL VII CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ RĂSPUNDEREA PENALĂ	Art. 152 – 159	
TITLUL VIII CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ SAU MODIFICĂ EXECUTAREA PEDEPSEI	Art. 160 – 164	
TITLUL IX CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ CONSECINȚELE CONDAMNĂRII	Art. 165 – 171	
TITLUL X ÎNȚELESUL UNOR TERMENI SAU EXPRESII ÎN LEGEA PENALĂ	Art. 172 - 187	

PARTEA SPECIALĂ

TITLUL I

INFRAȚIUNI CONTRA PERSOANEI

	Art.	188	–
	227		
CAPITOLUL I - INFRAȚIUNI CONTRA VIEȚII	Art.	188	–
	192		
CAPITOLUL II - INFRAȚIUNI CONTRA INTEGRITĂȚII CORPORALE SAU SĂNĂTĂȚII	Art.	193	–
	198		
CAPITOLUL III - INFRAȚIUNI SĂVÂRȘITE ASUPRA UNUI MEMBRU DE FAMILIE	Art.	199	–
	200		
CAPITOLUL IV - AGRESIUNI ASUPRA FĂTULUI	Art.	201	–
	202		
CAPITOLUL V - INFRAȚIUNI PRIVIND OBLIGAȚIA DE ASISTENȚĂ A CELOR ÎN PRIMEJDIE	Art.	203	–
	204		
CAPITOLUL VI - INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII PERSOANEI	Art.	205	–
	208		
CAPITOLUL VII - TRAFICUL ȘI EXPLOATAREA PERSOANELOR VULNERABILE	Art.	209	–
	217		
CAPITOLUL VIII - INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII ȘI INTEGRITĂȚII SEXUALE	Art.	218	–
	223		
CAPITOLUL IX - INFRAȚIUNI CE ADUC ATINGERE DOMICILIULUI, VIEȚII PRIVATE ȘI CORESPONDENȚEI	Art.	224	–
	227		

TITLUL II

INFRAȚIUNI CONTRA PATRIMONIULUI

	Art.	228	–
	256		
CAPITOLUL I - FURTUL	Art.	228	–
	232		
CAPITOLUL II - TÂLHĂRIA ȘI PIRATERIA	Art.	233	–
	237		
CAPITOLUL III - INFRAȚIUNI CONTRA PATRIMONIULUI PRIN NESOCOTIREA ÎNCREDERII	Art.	238	–
	248		
CAPITOLUL IV - FRAUDE COMISE PRIN SISTEME INFORMATICE ȘI MIJLOACE DE PLATĂ ELECTRONICE	Art.	249	–
	252		
CAPITOLUL V - DISTRUGEREA ȘI TULBURAREA DE POSESIE	Art.	253	–
	256		

TITLUL III

INFRAȚIUNI PRIVIND AUTORITATEA ȘI FRONTIERA DE STAT	Art. 265	257	–
CAPITOLUL I - INFRAȚIUNI CONTRA AUTORITĂȚII	Art. 261	257	–
CAPITOLUL II - INFRAȚIUNI PRIVIND FRONTIERA DE STAT	Art. 265	262	–
TITLUL IV INFRAȚIUNI CONTRA ÎNFĂPTUIRII JUSTIȚIEI	Art. 288	266	–
TITLUL V INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE ȘI DE SERVICIU	Art. 309	289	–
CAPITOLUL I - INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE	Art. 294	289	–
CAPITOLUL II - INFRAȚIUNI DE SERVICIU	Art. 309	295	–
TITLUL VI INFRAȚIUNI DE FALS	Art. 328	310	–
CAPITOLUL I - FALSIFICAREA DE MONEDE, TIMBRE SAU DE ALTE VALORI	Art. 316	310	–
CAPITOLUL II - FALSIFICAREA INSTRUMENTELOR DE AUTENTIFICARE SAU DE MARCARE	Art. 319	317	–
CAPITOLUL III - FALSURI ÎN ÎNSCRISURI	Art. 328	320	–
TITLUL VII INFRAȚIUNI CONTRA SIGURANȚEI PUBLICE	Art. 366	329	–
CAPITOLUL I - INFRAȚIUNI CONTRA SIGURANȚEI CIRCULAȚIEI PE CĂILE FERATE	Art. 333	329	–
CAPITOLUL II - INFRAȚIUNI CONTRA SIGURANȚEI CIRCULAȚIEI PE DRUMURILE PUBLICE	Art. 341	334	–
CAPITOLUL III - NERESPECTAREA REGIMULUI ARMELOR, MUNIȚIILOR, MATERIALĂLOR NUCLEARE ȘI AL MATERIIILOR EXPLOZIVE	Art. 347	342	–
CAPITOLUL IV - INFRAȚIUNI PRIVITOARE LA REGIMUL STABILIT PENTRU ALTE ACTIVITĂȚI REGLEMENTATE DE LEGE	Art. 351	348	–
CAPITOLUL V - INFRAȚIUNI CONTRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE	Art. 359	352	–
CAPITOLUL VI - INFRAȚIUNI CONTRA SIGURANȚEI ȘI INTEGRITĂȚII SISTEMELOR ȘI DATELOR INFORMATICE	Art. 360 - 366		

TITLUL VIII		
INFRAȚIUNI CARE ADUC ATINGERE UNOR RELAȚII PRIVIND CONVIEȚUIREA SOCIALĂ	Art. 367 – 384	
CAPITOLUL I - INFRAȚIUNI CONTRA ORDINII ȘI LINIȘTII PUBLICE	Art. 367 – 375	
CAPITOLUL II - INFRAȚIUNI CONTRA FAMILIEI	Art. 376 - 380	
CAPITOLUL III - INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII RELIGIOASE ȘI RESPECTULUI DATORAT MORȚILOR	Art. 381 – 384	
TITLUL IX		
INFRAȚIUNI ELECTORALE	Art. 385 – 393	
TITLUL X		
INFRAȚIUNI CONTRA SECURITĂȚII NAȚIONALE	Art. 394 – 412	
TITLUL XI		Art. 413 – 437
INFRAȚIUNI CONTRA CAPACITĂȚII DE LUPTĂ A ARMATEI		
CAPITOLUL I - INFRAȚIUNI SĂVÂRȘITE DE MILITARI	Art. 413 – 431	
<i>CAPITOLUL II - INFRAȚIUNI SĂVÂRȘITE DE MILITARI SAU DE CIVILI</i>	Art. 432 - 437	
TITLUL XII		
INFRAȚIUNI DE GENOCID, CONTRA UMANITĂȚII ȘI DE RĂZBOI	Art. 438 – 445	
CAPITOLUL I - INFRAȚIUNI DE GENOCID ȘI CONTRA UMANITĂȚII	Art. 438 – 439	
CAPITOLUL II - INFRAȚIUNI DE RĂZBOI	Art. 440 – 445	
TITLUL XIII		
DISPOZIȚII FINALE	Art. 446	

Proiect de lege privind

CODUL PENAL

TITLUL I

LEGEA PENALĂ ȘI LIMITELE EI DE APLICARE

CAPITOLUL I PRINCIPII GENERALE

Art. 1 Legalitatea incriminării

(1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nici o persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

Art. 2 Legalitatea sancțiunilor de drept penal

(1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.

CAPITOLUL II

APLICAREA LEGII PENALE

Secțiunea 1 Aplicarea legii penale în timp

Art. 3 Activitatea legii penale

Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare.

Art. 4 Aplicarea legii penale de dezincriminare

Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

Art. 5 Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei

(1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispozițiile alin.(1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.

Art. 6 Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei

(1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maxim.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detențiune pe viață și până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximul închisorii prevăzut pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amenda, fără a se putea depăși maximul special prevăzut în legea nouă. Ținându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în totul sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condițiile alin.(1)-(4), pedepsele complementare și măsurile de siguranță neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta.

(6) Dacă legea nouă este mai favorabilă numai sub aspectul pedepselor complementare sau măsurilor de siguranță acestea se execută în conținutul și limitele prevăzute de legea nouă.

(7) Când o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate până la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsa redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor alineatelor precedente.

Art. 7 Aplicarea legii penale temporare

(1) Legea penală temporară se aplică infracțiunii săvârșite în timpul când era în vigoare, chiar dacă fapta nu a fost urmărită sau judecată în acel interval de timp.

(2) Legea penală temporară este legea penală care prevede data ieșirii ei din vigoare sau a cărei aplicare este limitată prin natura temporară a situației care a impus adoptarea sa.

Secțiunea a 2-a Aplicarea legii penale în spațiu

Art. 8 Teritorialitatea legii penale

(1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.

(2) Prin „teritoriul României” se înțelege întinderea de pământ, marea teritorială și apele cu solul, subsolul și spațiul aerian, cuprinse între frontierele de stat.

(3) Prin „infracțiune săvârșită pe teritoriul României” se înțelege orice infracțiune comisă pe teritoriul arătat în alin. (2) sau pe o navă sub pavilion românesc ori pe o aeronavă înmatriculată în România.

(4) Infracțiunea se consideră săvârșită pe teritoriul României și atunci când pe acest teritoriu ori pe o navă sub pavilion românesc sau pe o aeronavă înmatriculată în România, s-a efectuat un act de executare, de instigare sau de complicitate, ori s-a produs, chiar în parte, rezultatul infracțiunii.

Art. 9 Personalitatea legii penale

(1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă pedeapsa prevăzută de legea română este detențiunea pe viață ori închisoarea mai mare de 10 ani.

(2) În celelalte cazuri, legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă fapta este prevăzută ca infracțiune și de legea penală a țării unde a fost săvârșită ori dacă a fost comisă într-un loc care nu este supus jurisdicției nici unui stat.

(3) Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau, după caz, a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Art. 10 Realitatea legii penale

(1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, contra statului român, contra unui cetățean român ori a unei persoane juridice române.

(2) Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și numai dacă fapta nu face obiectul unei proceduri judiciare în statul pe teritoriul căruia s-a comis.

Art. 11 Universalitatea legii penale

(1) Legea penală română se aplică și altor infracțiuni decât celor prevăzute în art. 10, săvârșite în afara teritoriului țării de un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, care se află de bunăvoie pe teritoriul României, în următoarele cazuri:

a) s-a săvârșit o infracțiune pe care statul român și-a asumat obligația să o reprime în temeiul unui tratat internațional, indiferent dacă este prevăzută sau nu de legea penală a statului pe al cărui teritoriu a fost comisă;

b) s-a cerut extrădarea sau predarea infractorului și aceasta a fost refuzată.

(2) Dispozițiile alin.(1) lit.b) nu se aplică atunci când, potrivit legii statului în care s-a săvârșit infracțiunea, există o cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal ori executarea pedepsei, sau când pedeapsa a fost executată ori este considerată ca executată.

(3) Când pedeapsa nu a fost executată sau a fost executată numai în parte, se procedează potrivit dispozițiilor legale privitoare la recunoașterea hotărârilor străine.

Art. 12 Legea penală și tratatele internaționale

Dispozițiile cuprinse în art. 8-11 se aplică dacă nu se dispune altfel printr-un tratat internațional la care România este parte.

Art. 13 Imunitatea de jurisdicție

Legea penală nu se aplică infracțiunilor săvârșite de către reprezentanții diplomatici ai statelor străine sau de către alte persoane care, în conformitate cu tratatele internaționale, nu sunt supuse jurisdicției penale a statului român.

Art. 14 Extrădarea

(1) Extrădarea poate fi acordată sau solicitată în temeiul unui tratat internațional la care România este parte, ori pe bază de reciprocitate, în condițiile legii.

(2) Predarea sau extrădarea unei persoane în relația cu statele membre ale Uniunii Europene se acordă sau se solicită în condițiile legii.

(3) Predarea unei persoane către un tribunal penal internațional se acordă în condițiile legii.

TITLUL II INFRACȚIUNEA

CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Art. 15 Trăsăturile esențiale ale infracțiunii

(1) Infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o.

(2) Infracțiunea este singurul temei al răspunderii penale.

Art. 16 Vinovăția

(1) Fapta constituie infracțiune numai dacă a fost săvârșită cu forma de vinovăție cerută de legea penală.

(2) Vinovăție există când fapta este comisă cu intenție, din culpă sau cu intenție depășită.

(3) Fapta este săvârșită cu intenție când făptuitorul:

a) prevede rezultatul faptei sale, urmărind producerea lui prin săvârșirea acelei fapte;

b) prevede rezultatul faptei sale și, deși nu-l urmărește, acceptă posibilitatea producerii lui.

(4) Fapta este săvârșită din culpă când făptuitorul:

a) prevede rezultatul faptei sale, dar nu-l acceptă, socotind fără temei că el nu se va produce;

b) nu prevede rezultatul faptei sale, deși trebuia și putea să îl prevadă.

(5) Există intenție depășită când fapta constând într-o acțiune sau inacțiune intenționată, produce un rezultat mai grav, care se datorează culpei făptuitorului.

(6) Fapta constând într-o acțiune sau inacțiune constituie infracțiune când este săvârșită cu intenție. Fapta comisă din culpă constituie infracțiune numai când legea o prevede în mod expres.

Art. 17 Săvârșirea infracțiunii comise prin omisiune

Infracțiunea comisivă care presupune producerea unui rezultat se consideră săvârșită și prin omisiune când:

- a) exista o obligație legală sau contractuală de a acționa;
- b) autorul omisiunii, printr-o acțiune sau inacțiune anterioară, a creat pentru valoarea socială protejată o stare de pericol care a înlesnit producerea rezultatului.

CAPITOLUL II CAUZELE JUSTIFICATIVE

Art. 18 Dispoziții generale

(1) Nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală dacă există vreuna dintre cauzele justificative prevăzute de lege.

(2) Efectul cauzelor justificative se extinde și asupra participanților.

Art. 19 Legitima apărare

(1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală săvârșită în legitimă apărare.

(2) Este în legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a înlătura un atac material, direct, imediat și injust, care pune în pericol persoana sa, a altuia, drepturile acestora sau un interes general, dacă apărarea este proporțională cu gravitatea atacului.

(3) Se prezumă a fi în legitimă apărare, în condițiile alin. (2), acela care comite fapta pentru a respinge pătrunderea unei persoane într-o locuință, încăpere, dependință sau loc împrejmuit ținând de aceasta, fără drept, prin violență, viclenie, efracție sau alte asemenea modalități *nelegale ori în timpul nopții*.

Art. 20 Starea de necesitate

(1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală săvârșită în stare de necesitate.

(2) Este în stare de necesitate persoana care săvârșește fapta pentru a salva de la un pericol imediat și care nu putea fi înlăturat altfel, viața, integritatea corporală sau sănătatea sa ori a altei persoane sau un bun important al său ori al altei persoane sau un interes general, dacă urmările faptei nu sunt vădit mai grave decât cele care s-ar fi putut produce în cazul în care pericolul nu era înlăturat.

Art. 21 Exercițarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații

(1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală constând în exercitarea unui drept recunoscut de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de lege, cu respectarea condițiilor și limitelor prevăzute de aceasta.

(2) Este de asemenea justificată fapta prevăzută de legea penală constând în îndeplinirea unei obligații impusă de autoritatea competentă, în forma prevăzută de lege, dacă aceasta nu este în mod vădit ilegală.

Art. 22 Consimțământul persoanei vătămate

(1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală săvârșită cu consimțământul persoanei vătămate, dacă aceasta putea să dispună în mod legal de valoarea socială lezată sau pusă în pericol.

(2) Consimțământul persoanei vătămate nu produce efecte în cazul infracțiunilor contra vieții, precum și atunci când legea exclude efectul justificativ al acestuia.

CAPITOLUL III CAUZELE DE NEIMPUTABILITATE

Art. 23 Dispoziții generale

(1) Nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, dacă a fost comisă în condițiile vreuneia dintre cauzele de neimputabilitate.

(2) Efectul cauzelor de neimputabilitate nu se extinde asupra participanților, cu excepția cazului fortuit .

Art. 24 Constrângerea fizică

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită din cauza unei constrângeri fizice căreia făptuitorul nu i-a putut rezista.

Art. 25 Constrângerea morală

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită din cauza unei constrângeri morale, exercitată prin amenințare cu un pericol grav pentru persoana făptuitorului ori a altuia și care nu putea fi înlăturată în alt mod.

Art. 26 Excesul neimputabil

(1) Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită de persoana aflată în stare de legitimă apărare, care a depășit, din cauza tulburării sau temerii, limitele unei apărări proporționale cu gravitatea atacului.

(2) Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală, săvârșită de persoana aflată în stare de necesitate, care nu și-a dat seama, în momentul comiterii faptei, că pricinuieste urmări vădit mai grave decât cele care s-ar fi putut produce dacă pericolul nu era înlăturat.

Art. 27 Minoritatea făptuitorului

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală, săvârșită de un minor care la data comiterii acesteia nu îndeplinea condițiile legale pentru a răspunde penal.

Art. 28 Iresponsabilitatea

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală, săvârșită de persoana care, în momentul comiterii acesteia, nu putea să-și dea seama de acțiunile sau inacțiunile sale, ori nu putea să le controleze, fie din cauza unei boli psihice, fie din alte cauze.

Art. 29 Intoxicația

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală, săvârșită de persoana care, în momentul comiterii acesteia, nu putea să-și dea seama de acțiunile sau inacțiunile sale, ori nu putea să le controleze, din cauza intoxicării involuntare cu alcool sau alte substanțe psihoactive.

Art. 30 Eroarea

(1) Nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, săvârșită de persoana care, în momentul comiterii acesteia, nu cunoștea existența unei stări, situații ori împrejurări de care depinde caracterul penal al faptei.

(2) Dispozițiile alin.(1) se aplică și faptelor săvârșite din culpă pe care legea penală le pedepsește, numai dacă necunoașterea stării, situației ori împrejurării respective nu este ea însăși rezultatul culpei.

(3) Nu constituie circumstanță agravantă sau element circumstanțial agravant starea, situația ori împrejurarea pe care infractorul nu a cunoscut-o în momentul săvârșirii infracțiunii.

(4) Prevederile alin.(1)–(3) se aplică în mod corespunzător și în cazul necunoașterii unei dispoziții legale extrapenale.

(5) Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită ca urmare a necunoașterii sau cunoașterii greșite a caracterului ilicit al acesteia din cauza unei împrejurări care nu putea fi în nici un fel evitată.

Art. 31. Cazul fortuit

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală al cărei rezultat e consecința unei împrejurări care nu putea fi prevăzută.

CAPITOLUL IV TENTATIVA

Art. 32 Tentativa

(1) Tentativa constă în punerea în executare a intenției de a săvârși infracțiunea, executare care a fost însă întreruptă sau nu și-a produs efectul.

(2) Nu există tentativă atunci când imposibilitatea de consumare a infracțiunii este consecința modului cum a fost concepută executarea.

Art. 33 Pedepsirea tentativei

(1) Tentativa se pedepsește numai când legea prevede în mod expres aceasta.

(2) Tentativa se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea consumată ale cărei limite se reduc la jumătate. Când pentru infracțiunea consumată legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață iar instanța s-ar orienta spre aceasta, tentativa se sancționează cu pedeapsa închisorii de la 10 la 20 de ani.

Art. 34 Desistarea și împiedicarea producerii rezultatului

(1) Nu se pedepsește autorul care s-a desistat ori a încunoștiințat autoritățile de comiterea faptei astfel încât consumarea să poată fi împiedicată, sau a împiedicat el însuși consumarea infracțiunii.

(2) Dacă actele îndeplinite până în momentul desistării sau împiedicării producerii rezultatului constituie o altă infracțiune, se aplică pedeapsa pentru această infracțiune.

CAPITOLUL V

UNITATEA ȘI PLURALITATEA DE INFRACTIUNI

Art. 35 Unitatea infracțiunii continuate și a celei complexe

(1) Infracțiunea este continuată când o persoană săvârșește la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții și împotriva aceluiași subiect pasiv, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni.

(2) Infracțiunea este complexă când în conținutul său intră, ca element constitutiv sau ca element circumstanțial agravant, o acțiune sau inacțiune care constituie prin ea însăși o faptă prevăzută de legea penală.

Art. 36 Pedeapsa pentru infracțiunea continuată și infracțiunea complexă

(1) Infracțiunea continuată se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, al cărei maxim se poate majora cu cel mult 3 ani în cazul pedepsei închisorii, respectiv cu cel mult o treime în cazul pedepsei amenzii.

(2) Infracțiunea complexă se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune.

(3) Infracțiunea complexă săvârșită cu intenție depășită, dacă s-a produs numai rezultatul mai grav al acțiunii secundare, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea complexă consumată.

Art. 37 Recalcularea pedepsei pentru infracțiunea continuată sau complexă

Dacă cel condamnat definitiv pentru o infracțiune continuată sau complexă este judecat ulterior și pentru alte acțiuni sau inacțiuni care intră în conținutul aceleiași infracțiuni, ținându-se seama de infracțiunea săvârșită în întregul ei, se stabilește o pedeapsă corespunzătoare, care nu poate fi mai mică decât cea pronunțată anterior.

Art. 38 Concursul de infracțiuni

(1) Există concurs real de infracțiuni când două sau mai multe infracțiuni au fost săvârșite de aceeași persoană, prin acțiuni sau inacțiuni distincte, înainte de a fi condamnată definitiv pentru vreuna din ele. Există concurs real de infracțiuni și atunci când una din infracțiuni a fost comisă pentru săvârșirea sau ascunderea altei infracțiuni.

(2) Există concurs formal de infracțiuni când o acțiune sau o inacțiune săvârșită de o persoană, din cauza împrejurărilor în care a avut loc sau a urmărilor pe care le-a produs, realizează conținutul mai multor infracțiuni.

Art. 39 Pedeapsa principală în caz de concurs de infracțiuni

(1) În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează:

- a) când s-a stabilit o pedeapsă cu detențiune pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoare ori cu amendă, se aplică pedeapsa detențiunii pe viață;
- b) când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai mare, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;
- c) când s-au stabilit numai pedepse cu amendă, se aplică pedeapsa cea mai mare, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;
- d) când s-a stabilit o pedeapsă cu închisoare și o pedeapsă cu amendă, se aplică pedeapsa închisorii, la care se adaugă în întregime pedeapsa amenzii;
- e) când s-au stabilit mai multe pedepse cu închisoare și mai multe pedepse cu amendă se aplică pedeapsa închisorii conform lit. b) la care se adaugă în întregime pedeapsa amenzii conform lit. c).

(2) Atunci când s-au stabilit mai multe pedepse cu închisoare, dacă prin adăugare la pedeapsa cea mai mare a sporului de o treime din totalul celorlalte pedepse cu închisoare stabilite s-ar depăși cu 10 ani sau mai mult maximul general al pedepsei închisorii, iar pentru cel puțin una dintre infracțiunile concurente pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 20 ani sau mai mare, se poate aplica pedeapsa detențiunii pe viață.

Art. 40 Contopirea pedepselor pentru infracțiuni concurente

(1) Dacă infractorul condamnat definitiv este judecat ulterior pentru o infracțiune concurentă, se aplică dispozițiile art. 39.

(2) Dispozițiile art. 39 se aplică și în cazul în care, după ce o hotărâre de condamnare a rămas definitivă, se constată că cel condamnat mai suferise o condamnare definitivă pentru o infracțiune concurentă.

(3) Dacă infractorul a executat integral sau parțial pedeapsa aplicată prin hotărârea anterioară, ceea ce s-a executat se scade din durata pedepsei aplicate pentru infracțiunile concurente.

(4) Dispozițiile privitoare la aplicarea pedepsei în caz de concurs de infracțiuni se aplică și în cazul în care condamnarea la pedeapsa detențiunii pe viață a fost comutată sau înlocuită cu pedeapsa închisorii.

(5) În cazul contopirii pedepselor conform alineatelor precedente se ține seama și de pedeapsa aplicată printr-o hotărâre de condamnare pronunțată în străinătate, pentru o infracțiune concurentă, dacă hotărârea de condamnare a fost recunoscută potrivit legii.

Art. 41 Recidiva

(1) Există recidivă când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune cu intenție sau cu intenție depășită, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de un an sau mai mare.

(2) Există recidivă și în cazul în care una dintre pedepsele prevăzute în alin.(1) este detențiunea pe viață.

(3) Pentru stabilirea stării de recidivă se ține seama și de hotărârea de condamnare pronunțată în străinătate, pentru o faptă prevăzută și de legea penală română, dacă hotărârea de condamnare a fost recunoscută potrivit legii.

Art. 42 Condamnări care nu atrag starea de recidivă

La stabilirea stării de recidivă nu se ține seama de hotărârile de condamnare privitoare la:

- a) faptele care nu mai sunt prevăzute de legea penală;
- b) infracțiunile amnistiate;
- c) infracțiunile săvârșite din culpă.

Art. 43 Pedeapsa în caz de recidivă

(1) Dacă înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată se săvârșește o nouă infracțiune în stare de recidivă, pedeapsa stabilită pentru aceasta se adaugă la pedeapsa anterioară neexecutată ori la restul rămas neexecutat din aceasta.

(2) Când înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată sunt săvârșite mai multe infracțiuni concurente, dintre care cel puțin una se află în stare de recidivă, pedepsele stabilite se contopesc potrivit dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni, iar pedeapsa rezultată se adaugă la pedeapsa anterioară neexecutată ori la restul rămas neexecutat din aceasta.

(3) Dacă prin însumarea pedepselor în condițiile alin.(1) și (2) s-ar depăși cu mai mult de 10 ani maximul general al pedepsei închisorii, iar pentru cel puțin una dintre infracțiunile săvârșite pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 20 ani sau mai mare, în locul pedepselor cu închisoare se poate aplica pedeapsa detențiunii pe viață.

(4) Când pedeapsa anterioară sau pedeapsa stabilită pentru infracțiunea săvârșită în stare de recidivă este detențiunea pe viață, se va executa pedeapsa detențiunii pe viață.

(5) Dacă după ce pedeapsa anterioară a fost executată sau considerată ca executată, se săvârșește o nouă infracțiune în stare de recidivă, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru noua infracțiune se majorează cu jumătate.

(6) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare pentru noua infracțiune și mai înainte ca pedeapsa să fi fost executată sau considerată ca executată, se descoperă că cel condamnat se află în stare de recidivă, instanța aplică dispozițiile din alin. (1) – (5).

(7) Dispozițiile alin. 6 se aplică și în cazul în care condamnarea la pedeapsa detențiunii pe viață a fost comutată sau înlocuită cu pedeapsa închisorii.

Art. 44 Pluralitatea intermediară

(1) Există pluralitate intermediară de infracțiuni când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare și până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune și nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă.

(2) În caz de pluralitate intermediară pedeapsa pentru noua infracțiune și pedeapsa anterioară se contopesc potrivit dispozițiilor de la concursul de infracțiuni.

Art. 45 Pedepsele complementare, accesorii și măsurile de siguranță în caz de pluralitate de infracțiuni

(1) Dacă pentru una dintre infracțiunile săvârșite s-a stabilit și o pedeapsă complementară, aceasta se aplică alături de pedeapsa principală.

(2) Când s-au stabilit mai multe pedepse complementare de natură diferită, sau chiar de aceeași natură dar cu un conținut diferit, acestea se aplică alături de pedeapsa principală.

(3) Dacă s-au stabilit mai multe pedepse complementare de aceeași natură și cu același conținut:

a) în caz de concurs de infracțiuni sau de pluralitate intermediară se aplică cea mai grea dintre acestea;

b) în caz de recidivă, partea neexecutată din pedeapsa complementară anterioară se adaugă la pedeapsa stabilită pentru noua infracțiune.

(4) În cazul condamnărilor succesive pentru infracțiuni concurente, partea din pedeapsa complementară executată până la data contopirii pedepselor principale se scade din durata pedepsei complementare aplicate pe lângă pedeapsa rezultată.

(5) Dacă pe lângă pedepsele principale au fost stabilite una sau mai multe pedepse accesorii se aplică dispozițiile alin.(1) - (3), pedeapsa accesorie rezultată executându-se până la executarea sau considerarea ca executată a pedepsei principale.

(6) Măsurile de siguranță de natură diferită, sau chiar de aceeași natură dar cu un conținut diferit, luate în cazul infracțiunilor săvârșite, se cumulează.

(7) Dacă s-au luat mai multe măsuri de siguranță de aceeași natură și cu același conținut dar pe durate diferite, se aplică măsura de siguranță cu durata cea mai mare. Măsurile de siguranță luate conform art. 112 se cumulează.

CAPITOLUL VI AUTORUL ȘI PARTICIPANȚII

Art. 46 Autorul și coautorii

(1) Autor este persoana care săvârșește în mod nemijlocit o infracțiune.

(2) Coautori sunt persoanele care săvârșesc nemijlocit aceeași infracțiune.

Art. 47 Instigatorul

Instigator este persoana care, cu intenție, determină o altă persoană să săvârșească o infracțiune.

Art. 48 Complicele

(1) Complice este persoana care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei infracțiuni.

(2) Este de asemenea complice persoana care promite, înainte sau în timpul săvârșirii faptei, că va tăinui bunurile provenite din aceasta sau că va favoriza pe făptuitor, chiar dacă după săvârșirea faptei promisiunea nu este îndeplinită.

Art. 49 Pedeapsa în cazul participanților

Coautorul, instigatorul și complicele la o infracțiune săvârșită cu intenție se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru autor. La stabilirea pedepsei se ține seama de contribuția fiecăruia la săvârșirea infracțiunii, precum și de dispozițiile art. 74.

Art. 50 Circumstanțe personale și reale

(1) Circumstanțele privitoare la persoana autorului sau a unui participant nu se răsfrâng asupra celorlalți.

(2) Circumstanțele privitoare la faptă se răsfrâng asupra autorului și a participanților numai în măsura în care aceștia le-au cunoscut sau le-au prevăzut.

Art. 51 Împiedicarea săvârșirii infracțiunii

(1) Participantul nu se pedepsește dacă denunță în timp util săvârșirea infracțiunii, astfel încât aceasta să poată fi împiedicată, sau dacă împiedică el însuși consumarea infracțiunii.

(2) Dacă actele îndeplinite până în momentul denunțării sau împiedicării constituie o altă infracțiune, participantului i se aplică pedeapsa pentru această infracțiune.

Art. 52 Participația improprie

(1) Săvârșirea nemijlocită, cu intenție, de către o persoană, a unei fapte prevăzute de legea penală la care, din culpă sau fără vinovăție, contribuie cu acte de executare o altă persoană, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta comisă cu intenție.

(2) Determinarea, înlesnirea sau ajutarea în orice mod, cu intenție, la săvârșirea din culpă de către o altă persoană, a unei fapte prevăzute de legea penală, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta comisă cu intenție.

(3) Determinarea, înlesnirea sau ajutarea în orice mod, cu intenție, la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, de către o persoană care comite acea faptă fără vinovăție, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune.

(4) Dispozițiile art.50 și 51 se aplică în mod corespunzător.

TITLUL III PEDEPSELE

CAPITOLUL I CATEGORIILE PEDEPSELOR

Art. 53 Pedepsele principale

Pedepsele principale sunt:

- a) detențiunea pe viață;
- b) închisoarea;
- c) amenda.

Art. 54 Pedeapsa accesorie

Pedeapsa accesorie constă în interzicerea exercitării unor drepturi, din momentul rămânerii definitive a hotărârii de condamnare și până la executarea sau considerarea ca executată a pedepsei privative de libertate.

Art. 55 Pedepsele complementare

Pedepsele complementare sunt:

- a) interzicerea exercitării unor drepturi;
- b) degradarea militară;
- c) publicarea hotărârii de condamnare.

CAPITOLUL II PEDEPSELE PRINCIPALE

Secțiunea 1 Detențiunea pe viață

Art. 56 Regimul detențiunii pe viață

Detențiunea pe viață constă în privarea de libertate pe durată nedeterminată și se execută potrivit legii privind executarea pedepselor.

Art. 57 Neaplicarea detențiunii pe viață

Dacă la data pronunțării hotărârii de condamnare inculpatul a împlinit vârsta de **65 de ani**, în locul detențiunii pe viață **i se aplică** pedeapsa închisorii pe timp de 30 de ani și pedeapsa interzicerii exercitării unor drepturi pe durata ei maximă.

Art. 58 Înlocuirea detențiunii pe viață

În cazul în care cel condamnat la pedeapsa detențiunii pe viață a împlinit vârsta de **65 de ani** în timpul executării pedepsei, pedeapsa detențiunii pe viață poate fi înlocuită cu pedeapsa închisorii pe timp de 30 de ani și pedeapsa interzicerii exercitării unor drepturi pe durata ei maximă, dacă a avut o bună conduită pe toată durata executării pedepsei, a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, și a făcut progrese constante și evidente în vederea reintegrării sociale.

Art. 59 Calculul pedepsei în cazul comutării sau înlocuirii pedepsei detențiunii pe viață

În cazul comutării sau înlocuirii pedepsei detențiunii pe viață cu pedeapsa închisorii, perioada de detențiune executată se consideră ca parte executată din pedeapsa închisorii.

Secțiunea a 2-a Închisoarea

Art. 60 Regimul închisorii

Închisoarea constă în privarea de libertate pe durată determinată, cuprinsă între 30 zile și 30 de ani, **și se execută potrivit legii privind executarea pedepselor.**

Secțiunea a 3-a Amenda

Art. 61 Stabilirea amenzii

(1) Amenda constă în suma de bani pe care condamnatul este obligat să o plătească statului.

(2) Quantumul amenzii se stabilește prin sistemul zilelor – amendă. Suma corespunzătoare unei zile – amendă, cuprinsă între 10 lei și 500 lei, se înmulțește cu numărul zilelor-amendă care este cuprins între 30 zile și 400 de zile.

(3) Instanța stabilește numărul zilelor-amendă potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei. Quantumul sumei corespunzătoare unei zile – amendă se stabilește ținând seama și de obligațiile legale ale condamnatului față de persoanele aflate în întreținerea sa.

(4) Limitele speciale ale zilelor - amendă sunt cuprinse între:

- a) 60 și 180 de zile-amendă, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită numai pedeapsa amenzii;
- b) 120 și 240 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa amenzii alternativ cu pedeapsa închisorii de cel mult doi ani;
- c) 180 și 300 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa amenzii alternativ cu pedeapsa închisorii mai mare de doi ani.

(5) Dacă prin infracțiunea săvârșită s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial iar pedeapsa prevăzută de lege este numai amenda ori instanța optează pentru aplicarea acestei pedepse, limitele speciale ale zilelor-amendă se pot majora cu o treime.

(6) Frațiile stabilite de lege pentru cauzele de atenuare sau agravare a pedepsei se aplică limitelor speciale ale zilelor-amendă prevăzute în alin.(4) și (5).

Art. 62 Amendă care însoțește pedeapsa închisorii

(1) Dacă prin infracțiunea săvârșită s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial, pe lângă pedeapsa închisorii, se poate aplica și pedeapsa amenzii.

(2) Limitele speciale ale zilelor-amendă prevăzute în art.61 alin. (4) lit. b) și c) se determină în raport de durata pedepsei închisorii stabilită de instanță și nu pot fi reduse sau majorate ca efect al cauzelor de atenuare ori agravare a pedepsei.

(3) La stabilirea quantumului sumei corespunzătoare unei zile-amendă se va ține seama de valoarea folosului patrimonial obținut sau urmărit.

Art. 63 Înlocuirea pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii

(1) Dacă persoana condamnată, **cu rea credință, nu execută pedeapsa amenzii**, în tot sau în parte, numărul zilelor – amendă neexecutate se înlocuiește cu un număr corespunzător de zile cu închisoare.

(2) Dacă amenda neexecutată a însoțit pedeapsa închisorii, numărul zilelor – amendă neexecutate se înlocuiește cu un număr corespunzător de zile cu închisoare, care se adaugă la pedeapsa închisorii, pedeapsa astfel rezultată fiind considerată o singură pedeapsă.

(3) În cazul înlocuirii pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii în condițiile alin.(1) și (2), unei zile – amendă îi corespunde o zi de închisoare.

Art. 64 Executarea pedepsei amenzii prin prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității

(1) În cazul în care pedeapsa amenzii nu poate fi executată în tot sau în parte din motive neimputabile persoanei condamnate, cu consimțământul acesteia, instanța înlocuiește obligația de plată a amenzii neexecutate cu obligația de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta această muncă. Unei zile – amendă îi corespunde o zi de muncă în folosul comunității.

(2) Dacă amenda înlocuită conform dispozițiilor alin.(1) a însoțit pedeapsa închisorii, obligația de muncă în folosul comunității se execută după executarea pedepsei închisorii.

(3) Coordonarea executării obligației de muncă în folosul comunității se face de serviciul de probațiune.

(4) Executarea muncii în folosul comunității dispusă în condițiile alin.(1) încetează prin plata amenzii corespunzătoare zilelor-amendă rămase neexecutate.

(5) Instanța înlocuiește zilele-amendă neexecutate prin muncă în folosul comunității cu un număr corespunzător de zile cu închisoare dacă:

a) persoana condamnată nu execută obligația de muncă în folosul comunității în condițiile stabilite de instanță;

b) persoana condamnată săvârșește o nouă infracțiune descoperită înainte de executarea integrală a obligației de muncă în folosul comunității. Zilele-amendă neexecutate prin muncă în folosul comunității la data comiterii noii infracțiuni, înlocuite cu închisoarea, se adaugă la pedeapsa pentru noua infracțiune.

(6) Dacă persoana condamnată, aflată în situația prevăzută în alin.(1), nu își dă consimțământul la prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității, amenda neexecutată se înlocuiește cu pedeapsa închisorii conform art. 63.

CAPITOLUL III

PEDEAPSA ACCESORIE ȘI PEDEPSELE COMPLEMENTARE

Secțiunea 1 Pedeapsa accesorie

Art. 65 Conținutul și modul de executare a pedepsei accesorii a interzicerii exercitării unor drepturi

(1) Pedeapsa accesorie constă în interzicerea exercitării drepturilor prevăzute în art. 66 alin.(1) lit.a), b), d) - n) a căror exercitare a fost interzisă de instanță ca pedeapsă complementară.

(2) În cazul pedepsei detențiunii pe viață, pedeapsa accesorie constă în interzicerea de drept a exercitării următoarelor drepturi:

- a) dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice;
- b) dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității publice;
- c) dreptul străinului de a se afla pe teritoriul României;
- d) dreptul de a alege;
- e) drepturile părintești;
- f) dreptul de a fi tutore sau curator.

(3) Pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării unor drepturi se execută din momentul rămânerii definitive a hotărârii de condamnare și până când pedeapsa principală privativă de libertate a fost executată sau considerată ca executată.

(4) În cazul detențiunii pe viață, pedeapsa accesorie prevăzută la alin.(2) lit.c) se pune în executare la data liberării condiționate sau după ce pedeapsa a fost considerată ca executată.

Secțiunea a 2-a Pedepsele complementare

Art. 66 Conținutul pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi

(1) Pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi constă în interzicerea exercitării, pe o perioadă de la unu la 5 ani, a unuia sau mai multora dintre următoarele drepturi:

- a) dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice;
- b) dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității publice ;
- c) dreptul străinului de a se afla pe teritoriul României;
- d) dreptul de a alege;

- e) drepturile părintești;
- f) dreptul de a fi tutore sau curator;
- g) dreptul de a ocupa funcția, de a exercita profesia sau meseria ori de a desfășura activitatea de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii;
- h) dreptul de a deține, purta și folosi orice categorie de arme;
- i) dreptul de a conduce anumite categorii de vehicule stabilite de instanță;
- j) dreptul de a părăsi teritoriul României;
- k) dreptul de a ocupa o funcție de conducere în cadrul unei persoane juridice de drept public;
- l) dreptul de a se afla în anumite localități stabilite de instanță;
- m) dreptul de a se afla în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- n) dreptul de a comunica cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu persoanele cu care a comis infracțiunea sau cu alte persoane, stabilite de instanță, ori de a se apropia de acestea;
- o) dreptul de a se apropia de locuință, locul de muncă, școala sau alte locuri unde victima desfășoară activități sociale, în condițiile stabilite de instanța de judecată.

(2) Când legea prevede interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică, instanța dispune interzicerea exercitării drepturilor prevăzute în alin.(1) lit.a) și b).

(3) Interzicerea exercitării drepturilor prevăzute la alin.(1) lit.a) și b) se dispune cumulativ.

(4) Pedeapsa prevăzută în alin.(1) lit.c) nu se va dispune atunci când există motive întemeiate de a crede că viața persoanei expulzate este pusă în pericol, ori că persoana va fi supusă la tortură sau alte tratamente inumane ori degradante în statul în care urmează a fi expulzată.

(5) Când dispune interzicerea unuia dintre drepturile prevăzute la alin. (1) lit. n)-o), instanța individualizează în concret conținutul acestei pedepse, ținând seama de împrejurările cauzei.

Art. 67 Aplicarea pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi

(1) Pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi poate fi aplicată dacă pedeapsa principală stabilită este închisoarea sau amenda și instanța constată că, față de natura și gravitatea infracțiunii, împrejurările cauzei și persoana infractorului, această pedeapsă este necesară.

(2) Aplicarea pedepsei interzicerii exercitării unor drepturi este obligatorie când legea prevede această pedeapsă pentru infracțiunea săvârșită.

(3) Interzicerea dreptului străinului de a se afla pe teritoriul României nu se aplică în cazul în care s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.

Art. 68 Executarea pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi

- (1) Executarea pedepsei interzicerii exercitării unor drepturi începe:
 - a) de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la pedeapsa amenzii;
 - b) de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare prin care s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere;

c) după executarea pedepsei închisorii, după grațierea totală ori a restului de pedeapsă, după împlinirea termenului de prescripție a executării pedepsei sau după expirarea termenului de supraveghere a liberării condiționate.

(2) În cazul în care s-a dispus liberarea condiționată, interzicerea dreptului străinului de a se afla pe teritoriul României se execută la data liberării.

(3) Dacă se dispune revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere sau înlocuirea pedepsei amenzii cu închisoarea, pentru alte motive decât săvârșirea unei noi infracțiuni, partea din durata pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi neexecutată la data revocării sau înlocuirii se va executa după executarea pedepsei închisorii.

Art. 69 Degradarea militară

(1) Pedeapsa complementară a degradării militare constă în pierderea gradului și a dreptului de a purta uniformă de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.

(2) Degradarea militară se aplică în mod obligatoriu condamnaților militari în activitate, în rezervă sau în retragere, dacă pedeapsa principală aplicată este închisoarea mai mare de 10 ani sau detențiunea pe viață.

(3) Degradarea militară poate fi aplicată condamnaților militari în activitate, în rezervă sau în retragere pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, dacă pedeapsa principală aplicată este închisoarea de cel puțin 5 ani și de cel mult 10 ani.

Art. 70 Publicarea hotărârii definitive de condamnare

(1) Publicarea hotărârii definitive de condamnare se poate dispune când, ținând seama de natura și gravitatea infracțiunii, împrejurările cauzei și persoana condamnatului, instanța apreciază că publicarea va contribui la prevenirea săvârșirii altor asemenea infracțiuni.

(2) Hotărârea de condamnare se publică în extras, în forma stabilită de instanță, într-un cotidian local sau național, o singură dată.

(3) Publicarea hotărârii definitive de condamnare se face pe cheltuiala persoanei condamnate, fără a se dezvălui identitatea altor persoane în afara celor cărora li se aplică această pedeapsă.

CAPITOLUL IV CALCULUL DURATEI PEDEPSELOR

Art. 71 Durata executării

(1) Durata executării pedepsei privative de libertate se socotește din ziua în care condamnatul a început executarea hotărârii definitive de condamnare.

(2) Ziua în care începe executarea pedepsei și ziua în care încetează se socotesc în durata executării.

(3) Perioada în care condamnatul, în cursul executării pedepsei, se află bolnav în spital intră în durata executării, în afară de cazul în care și-a provocat în mod voit boala, iar această împrejurare se constată în cursul executării pedepsei.

(4) Permisivunile de ieșire din penitenciar, acordate condamnatului conform legii de executare a pedepselor, intră în durata executării pedepsei.

Art. 72 Computarea duratei măsurilor preventive privative de libertate

(1) Perioada în care o persoană a fost supusă unei măsuri preventive privative de libertate se scade din durata pedepsei închisorii pronunțate. Scăderea se face și atunci când condamnatul a fost urmărit sau judecat, în același timp ori în mod separat, pentru mai multe infracțiuni concurente, chiar dacă a fost condamnat pentru o altă faptă decât cea care a determinat dispunerea măsurii preventive.

(2) Perioada în care o persoană a fost supusă unei măsuri preventive privative de libertate se scade și în caz de condamnare la pedeapsa amenzii, prin înlăturarea în tot sau în parte a zilelor - amendă.

(3) În cazul amenzii care însoțește pedeapsa închisorii perioada în care o persoană a fost supusă unei măsuri preventive privative de libertate se scade din durata pedepsei închisorii.

Art. 73 Computarea pedepselor și măsurilor preventive executate în afara țării

(1) În cazul infracțiunilor săvârșite în condițiile art. 8, 9, 10 sau 11, partea din pedeapsă, precum și durata măsurilor preventive privative de libertate executate în afara teritoriului țării se scad din durata pedepsei aplicate pentru aceeași infracțiune în România.

(2) Dispozițiile alin.(1) se aplică în mod corespunzător și în cazul în care pedeapsa executată în afara țării este amenda.

CAPITOLUL V INDIVIDUALIZAREA PEDEPSELOR

Secțiunea 1 Dispoziții generale

Art. 74 Criteriile generale de individualizare a pedepsei

(1) Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- a) împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- b) starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- c) natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe;
- d) motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- e) natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului;
- f) conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal;
- g) nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

(2) Când pentru infracțiunea săvârșită legea prevede pedepse alternative, se ține seama de criteriile prevăzute în alin.(1) și pentru alegerea uneia dintre acestea.

Secțiunea a 2-a Circumstanțele atenuante și circumstanțele agravante

Art. 75 Circumstanțe atenuante

(1) Următoarele împrejurări constituie circumstanțe atenuante legale:

- a) săvârșirea infracțiunii sub stăpânirea unei puternice tulburări sau emoții, determinată de o provocare din partea persoanei vătămate, produsă prin violență, printr-o atingere gravă a demnității persoanei sau printr-o altă acțiune ilicită gravă;
- b) depășirea limitelor legitimei apărări;
- c) depășirea limitelor stării de necesitate.

(2) Pot constitui circumstanțe atenuante judiciare:

- a) eforturile depuse de infractor pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii;
- b) împrejurări legate de fapta comisă, care diminuează gravitatea infracțiunii sau pericolozitatea infractorului.

Art. 76 Efectele circumstanțelor atenuante

(1) În cazul în care există circumstanțe atenuante, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită se reduc cu o treime.

(2) Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, în cazul reținerii circumstanțelor atenuante se aplică pedeapsa închisorii de la 10 la 20 de ani.

(3) Reducerea limitelor speciale ale pedepsei se face o singură dată, indiferent de numărul **circumstanțelor atenuante reținute**.

Art. 77 Circumstanțe agravante

Următoarele împrejurări constituie circumstanțe agravante:

- a) săvârșirea faptei de trei sau mai multe persoane împreună;
- b) săvârșirea infracțiunii prin cruzimi sau supunerea victimei la tratamente degradante;
- c) săvârșirea infracțiunii prin metode sau mijloace de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri;
- d) săvârșirea infracțiunii de către un infractor major, dacă aceasta a fost comisă împreună cu un minor;
- e) săvârșirea infracțiunii profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității sau altor cauze;
- f) săvârșirea infracțiunii în stare de intoxicație voluntară cu alcool sau alte substanțe psihoactive, când a fost provocată în vederea comiterii infracțiunii;
- g) săvârșirea infracțiunii de către o persoană care a profitat de situația prilejuită de o calamitate, de starea de asediu sau de starea de urgență.
- h) Săvârșirea infracțiunii pentru motive legate de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie ori apartenență politică, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA , sau pentru alte împrejurări de același fel, considerate de făptuitor drept cauze ale inferiorității unei persoane în raport cu celelalte.

Art. 78 Efectele circumstanțelor agravante

(1) În cazul în care există circumstanțe agravante, se poate aplica o pedeapsă până la maximul special. Dacă maximul special este neîndestulător, în cazul închisorii se poate adăuga un spor până la 2 ani, care nu poate depăși o treime din acest maxim, iar în cazul amenzii se poate aplica un spor de cel mult o treime din maximul special.

(2) Majorarea limitelor speciale ale pedepsei se face o singură dată, indiferent de numărul circumstanțelor agravante reținute.

Art. 79 Concursul între cauze de atenuare sau de agravare

(1) Când în cazul aceleiași infracțiuni sunt incidente două sau mai multe dispoziții care au ca efect reducerea pedepsei, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită se reduc prin aplicarea succesivă a dispozițiilor privitoare la tentativă, circumstanțe atenuante și cazuri speciale de reducere a pedepsei, în această ordine.

(2) Dacă sunt incidente două sau mai multe dispoziții care au ca efect agravarea răspunderii penale, pedeapsa se stabilește prin aplicarea succesivă a dispozițiilor privitoare la circumstanțe agravante, infracțiune continuată, concurs sau recidivă.

(3) Când în cazul aceleiași infracțiuni sunt incidente una sau mai multe cauze de reducere a pedepsei și una sau mai multe cauze de majorare a pedepsei, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită se reduc conform alin.(1), după care limitele de pedeapsă rezultate se majorează conform alin.(2).

Secțiunea a 3-a Renunțarea la aplicarea pedepsei

Art. 80 Condițiile renunțării la aplicarea pedepsei

(1) Instanța poate dispune renunțarea la aplicarea pedepsei dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) infracțiunea săvârșită prezintă o gravitate redusă, având în vedere natura și întinderea urmărilor produse, mijloacele folosite, modul și împrejurările în care a fost comisă, motivul și scopul urmărit;

b) în raport cu persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea unei pedepse ar fi inoportună din cauza consecințelor pe care le-ar avea asupra persoanei acestuia.

(2) Nu se poate dispune renunțarea la aplicarea pedepsei dacă:

a) infractorul a mai suferit anterior o condamnare, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 41 lit.a) și b) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;

b) față de același infractor s-a mai dispus renunțarea la aplicarea pedepsei în ultimii 2 ani anteriori datei comiterii infracțiunii pentru care este judecat;

c) infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicierea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților ;

d) pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea mai mare de 5 ani.

(3) În caz de concurs de infracțiuni, renunțarea la aplicarea pedepsei se poate dispune dacă pentru fiecare infracțiune concurentă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în alin.(1) și (2).

Art. 81 Avertismentul

(1) Când dispune renunțarea la aplicarea pedepsei, instanța aplică infractorului un avertisment.

(2) Avertismentul constă în prezentarea motivelor de fapt care au determinat renunțarea la aplicarea pedepsei și atenționarea infractorului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni.

(3) În caz de concurs de infracțiuni se aplică un singur avertisment.

Art. 82 Efectele renunțării la aplicarea pedepsei

(1) Persoana față de care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei nu este supusă nici unei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită.

(2) Renunțarea la aplicarea pedepsei nu produce efecte asupra executării măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărâre.

Secțiunea a 4-a Amânarea aplicării pedepsei

Art. 83 Condițiile amânării aplicării pedepsei

(1) Instanța poate dispune amânarea aplicării pedepsei, stabilind un termen de supraveghere, dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) pedeapsa stabilită, inclusiv în cazul concursului de infracțiuni, este amenda sau închisoarea de cel mult 2 ani;

b) infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii, cu excepția cazurilor prevăzute în art.42 lit. a) și b) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;

c) infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității;

d) în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea imediată a unei pedepse nu este necesară, dar se impune supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.

(2) Nu se poate dispune amânarea aplicării pedepsei dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este de 7 ani sau mai mare sau dacă infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicierea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.

(3) Amânarea aplicării pedepsei închisorii atrage și amânarea aplicării amenzii care însoțește pedeapsa închisorii în condițiile art. 62.

(4) Este obligatorie prezentarea motivelor pe care s-a întemeiat condamnarea, precum și a celor ce au determinat amânarea aplicării pedepsei și atenționarea infractorului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere, ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

Art. 84 Termenul de supraveghere

(1) Termenul de supraveghere este de 2 ani și se calculează de la data rămânării definitive a hotărârii prin care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei.

(2) Pe durata termenului de supraveghere, persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei trebuie să respecte măsurile de supraveghere și să execute obligațiile ce îi revin, în condițiile stabilite de instanță.

Art. 85 Măsurile de supraveghere și obligațiile

(1) Pe durata termenului de supraveghere, persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;
- b) să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- c) să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile, precum și întoarcerea;
- d) să comunice schimbarea locului de muncă;
- e) să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

(2) Instanța poate impune persoanei față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, să execute una sau mai multe din următoarele obligații:

- a) să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
- b) să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității, pe o perioadă cuprinsă între 30 și 60 de zile, în condițiile stabilite de instanță, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta această muncă. Numărul zilnic de ore se stabilește prin legea de executare a pedepselor;
- c) să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;
- d) să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală;
- e) să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu persoanele cu care a comis infracțiunea sau cu alte persoane, stabilite de instanță, ori să nu se apropie de acestea;
- f) să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- g) să nu conducă anumite vehicule stabilite de instanță;
- h) să nu dețină, să nu folosească și să nu poarte nici o categorie de arme ;
- i) să nu părăsească teritoriul României fără acordul instanței;
- j) să nu ocupe sau să nu exercite funcția, profesia, meseria ori activitatea de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii.

(3) Pentru stabilirea conținutului obligațiilor prevăzute în alin.(2) lit. a) – c) și e) instanța va consulta serviciul de probațiune, care este obligat să formuleze recomandări în acest sens.

(4) Când stabilește obligația prevăzută la alin. (2) lit. f), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.

(5) Persoana supravegheată trebuie să îndeplinească integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, cel mai târziu cu trei luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Art. 86 Supravegherea

(1) Pe durata termenului de supraveghere datele prevăzute în art. 85 alin.(1) lit.c), d) și e) se comunică serviciului de probațiune.

(2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în art. 85 alin.(2) lit.a) – c) și e) și alin.(5) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în art. 85 alin.(2) lit.d), f) - j) se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora.

(3) Serviciul de probațiune va lua măsurile necesare pentru a asigura executarea obligațiilor prevăzute în art. 85 alin.(2) lit. a) – e) într-un termen cât mai scurt de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.

(4) Pe durata termenului de supraveghere serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța dacă:

a) au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;

b) persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile ce îi revin;

c) persoana supravegheată nu a îndeplinit obligațiile civile stabilite prin hotărâre, cel mai târziu cu trei luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Art. 87 Modificarea sau încetarea obligațiilor

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura persoanei supravegheate șanse sporite de îndreptare.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora din obligațiile pe care le-a impus, atunci când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Art. 88 Revocarea amânării aplicării pedepsei

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere persoana supravegheată, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse, instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei.

(2) În cazul când, până la expirarea termenului de supraveghere, persoana supravegheată nu îndeplinește integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei, afară de cazul când persoana dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească.

(3) Dacă după amânarea aplicării pedepsei persoana supravegheată a săvârșit o nouă infracțiune, cu intenție sau intenție depășită, descoperită în termenul de supraveghere, pentru care s-a pronunțat o condamnare chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei. Pedepsa aplicată ca urmare a revocării amânării și pedeapsa pentru noua infracțiune se calculează conform dispozițiilor privitoare la concursul de infracțiuni.

(4) Dacă infracțiunea ulterioară este săvârșită din culpă, instanța poate să mențină amânarea aplicării pedepsei.

Art. 89 Anularea amânării aplicării pedepsei

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana supravegheată mai săvârșise o infracțiune până la rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus amânarea, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea acestui termen, amânarea se anulează, aplicându-se, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

(2) În caz de concurs de infracțiuni, instanța poate dispune amânarea aplicării pedepsei rezultante dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 83. Dacă se dispune amânarea aplicării pedepsei, termenul de supraveghere se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a pronunțat anterior amânarea aplicării pedepsei.

Art. 90 Efectele amânării aplicării pedepsei

(1) Persoanei față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei nu i se mai aplică pedeapsa și nu este supusă nici unei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită, dacă nu a săvârșit din nou o infracțiune până la expirarea termenului de supraveghere, nu s-a dispus revocarea amânării și nu s-a descoperit o cauză de anulare.

(2) Amânarea aplicării pedepsei nu produce efecte asupra executării măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărâre.

Secțiunea a 5-a Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere

Art. 91 Condițiile suspendării executării pedepsei sub supraveghere

(1) Instanța poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) pedeapsa aplicată, inclusiv în caz de concurs de infracțiuni, este închisoarea de cel mult 3 ani;

b) infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii mai mare de un an, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 42, sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;

c) infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității;

d) în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea pedepsei este suficientă și, chiar fără executarea acesteia, condamnatul nu va mai comite alte infracțiuni, însă este necesară supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.

(2) Când pedeapsa închisorii este însoțită de pedeapsa amenzii aplicate în condițiile art. 62, amenda se execută chiar dacă executarea pedepsei închisorii a fost suspendată sub supraveghere.

(3) Nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere dacă:

a) pedeapsa aplicată este numai amenda;

b) aplicarea pedepsei a fost inițial amânată, dar ulterior amânarea a fost revocată;

c) infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicierea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.

(4) Este obligatorie prezentarea motivelor pe care s-a întemeiat condamnarea, precum și a celor ce au determinat suspendarea executării pedepsei și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

Art. 92 Termenul de supraveghere

(1) Durata suspendării executării pedepsei sub supraveghere constituie termen de supraveghere pentru condamnat și este cuprinsă între 2 și 4 ani, fără a putea fi însă mai mică decât durata pedepsei aplicate.

(2) Termenul de supraveghere se calculează de la data când hotărârea prin care s-a pronunțat suspendarea executării pedepsei sub supraveghere a rămas definitivă.

(3) Pe durata termenului de supraveghere condamnatul trebuie să respecte măsurile de supraveghere și să execute obligațiile ce îi revin, în condițiile stabilite de instanță.

Art. 93 Măsurile de supraveghere și obligațiile

(1) Pe durata termenului de supraveghere, condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;
- b) să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- c) să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile;
- d) să comunice schimbarea locului de muncă;
- e) să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

(2) Instanța impune condamnatului să execute una sau mai multe din următoarele obligații:

- a) să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
- b) să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;
- c) să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală;
- d) să nu părăsească teritoriul României, fără acordul instanței.

(3) Pe parcursul termenului de supraveghere, condamnatul va presta o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă cuprinsă între 60 și 120 de zile, în condițiile stabilite de instanță, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta această muncă. Numărul zilnic de ore se stabilește prin legea de executare a pedepselor.

(4) Pentru stabilirea conținutului obligațiilor prevăzute în alin.(2) lit.a) și b) și alin.(3), instanța va consulta serviciul de probațiune, care este obligat să formuleze recomandări în acest sens.

(5) Condamnatul trebuie să îndeplinească integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, cel mai târziu cu trei luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Art. 94 Supravegherea condamnatului

(1) Pe durata termenului de supraveghere datele prevăzute în art. 93 alin.(1) lit. c), d) și e) se comunică serviciului de probațiune.

(2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în art. 93 alin.(2) lit. a) și b), alin. (3) și (5) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în art. 93 alin.(2) lit. c) și d), se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora.

(3) Serviciul de probațiune va lua măsurile necesare pentru a asigura executarea obligațiilor prevăzute în art. 93 alin.(2) lit. a) – b) și alin.(3) într-un termen cât mai scurt de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.

(4) Pe durata termenului de supraveghere serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța dacă:

a) au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;

b) persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile care îi revin;

c) persoana supravegheată nu a îndeplinit obligațiile civile stabilite prin hotărâre, cel mai târziu cu trei luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Art. 95 Modificarea sau încetarea obligațiilor

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere au intervenit motive care justifică, fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura condamnatului șanse mai mari de îndreptare.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Art. 96 Revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere persoana supravegheată, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse ori stabilite de lege, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei.

(2) Dacă până la expirarea termenului de supraveghere, persoana supravegheată nu îndeplinește integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei, afară de cazul în care persoana dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească.

(3) Dacă pedeapsa amenzii care a însoțit pedeapsa închisorii în condițiile art. 62 nu a fost executată și a fost înlocuită cu pedeapsa închisorii potrivit art. 63 alin.(2) sau art. 64 alin.(5) și (6), instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei, la care se adaugă pedeapsa închisorii care a înlocuit amenda.

(4) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere cel condamnat a săvârșit o nouă infracțiune, descoperită până la împlinirea termenului și pentru care s-a pronunțat o condamnare la pedeapsa închisorii, chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei.

(5) Pedeapsa principală pentru noua infracțiune se stabilește și se execută, după caz, potrivit dispozițiilor referitoare la recidivă sau la pluralitatea intermediară.

(6) Dacă infracțiunea ulterioară este săvârșită din culpă, instanța poate să mențină suspendarea executării pedepsei sub supraveghere .

Art. 97 Anularea suspendării executării pedepsei sub supraveghere

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus suspendarea, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea acestui termen, suspendarea se anulează, aplicându-se, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

(2) În caz de concurs de infracțiuni sau pluralitate intermediară, instanța poate dispune suspendarea executării pedepsei rezultante, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 91. Dacă se dispune suspendarea executării pedepsei sub

supraveghere, termenul de supraveghere se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare prin care s-a pronunțat anterior suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.

Art. 98 Efectele suspendării executării pedepsei sub supraveghere

(1) Dacă până la expirarea termenului de supraveghere condamnatul nu a săvârșit o nouă infracțiune, nu s-a dispus revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere și nu s-a descoperit o cauză de anulare, pedeapsa se consideră executată.

(2) Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere nu produce efecte asupra măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărârea de condamnare.

Secțiunea a 6-a Liberarea condiționată

Art. 99 Condițiile liberării condiționate în cazul detențiunii pe viață

(1) Liberarea condiționată în cazul detențiunii pe viață poate fi dispusă dacă:

- a) cel condamnat a executat efectiv 20 de ani de detențiune
- b) cel condamnat a avut o bună conduită pe toată durata executării pedepsei;
- c) cel condamnat a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească;
- d) instanța are convingerea că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate.

(2) Este obligatorie prezentarea motivelor de fapt ce au determinat acordarea liberării condiționate și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune, dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere, ori dacă nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

(3) De la data liberării condiționate, condamnatul este supus unui termen de supraveghere de 10 ani.

Art. 100 Condițiile liberării condiționate în cazul pedepsei închisorii

(1) Liberarea condiționată în cazul închisorii poate fi dispusă dacă:

a) cel condamnat a executat cel puțin două treimi din durata pedepsei, în cazul închisorii care nu depășește 10 ani, sau cel puțin trei pătrimi din durata pedepsei, dar nu mai mult de 20 de ani, în cazul închisorii mai mari de 10 ani;

b) cel condamnat se află în executarea pedepsei în regim semideschis sau deschis;

c) cel condamnat a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească;

d) instanța are convingerea că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate.

(2) În cazul condamnatului care a împlinit vârsta de 60 de ani, se poate dispune liberarea condiționată, după executarea efectivă a jumătate din durata pedepsei, în cazul închisorii ce nu depășește 10 ani, sau a cel puțin două treimi din

durata pedepsei, în cazul închisorii mai mari de 10 ani, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în alin.(1) lit.b) – d).

(3) În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin.(1) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin jumătate din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin două treimi, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(4) În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin.(2) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin o treime din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin jumătate, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(5) Este obligatorie prezentarea motivelor de fapt ce au determinat acordarea liberării condiționate și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune, dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere, ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

(6) Intervalul cuprins între data liberării condiționate și data împlinirii duratei pedepsei constituie termen de supraveghere pentru condamnat.

Art. 101 Măsurile de supraveghere și obligațiile

(1) Dacă restul de pedeapsă rămas neexecutat la data liberării este de 2 ani sau mai mare, condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;
- b) să primească vizitele persoanei desemnate cu supravegherea sa;
- c) să anunțe, în prealabil, orice schimbare a locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile;
- d) să comunice schimbarea locului de muncă;
- e) să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

(2) În cazul prevăzut la alin.(1), instanța poate impune condamnatului să execute una sau mai multe din următoarele obligații:

- a) să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
- b) să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;
- c) să nu părăsească teritoriul României;
- d) să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- e) să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu participanții la săvârșirea infracțiunii sau cu alte persoane, stabilite de instanță, ori să nu se apropie de acestea;
- f) să nu conducă anumite vehicule stabilite de instanță;
- g) să nu dețină, să nu folosească și să nu poarte nicio categorie de arme.

(3) Obligațiile prevăzute în alin.(2) lit.d) - h) pot fi impuse în măsura în care nu au fost aplicate în conținutul pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi.

(4) Când stabilește obligația prevăzută la alin. (2) lit. f), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.

(5) Măsurile de supraveghere și obligațiile prevăzute în alin.(2) lit.a) - c) se execută din momentul acordării liberării, pe o perioadă egală cu o treime din durata termenului de supraveghere, dar nu mai mult de 2 ani, iar obligațiile prevăzute în alin.(2) lit.d) - h) se execută pe toată durata termenului de supraveghere.

(6) Pentru stabilirea conținutului obligațiilor prevăzute în alin.(2) lit.a) - c) instanța va consulta serviciul de probațiune, care este obligat să formuleze recomandări în acest sens.

Art. 102 Supravegherea condamnatului

(1) Pe durata supravegherii datele prevăzute în art.101 alin.(1) lit.c) - e) se comunică serviciului de probațiune.

(2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în art. 101 alin.(2) lit.a) - c) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligației prevăzute în art.101 alin.(2) lit.d) - h) se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acesteia.

(3) Supravegherea obligației prevăzută în art. 101 alin.(2) lit.f) poate fi realizată și printr-un sistem electronic de supraveghere, în condițiile prevăzute de legea specială.

(4) Pe durata supravegherii, serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța dacă:

a) au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;

b) persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile ce îi revin.

Art. 103 Modificarea sau încetarea obligațiilor

(1) Dacă pe durata supravegherii au intervenit motive care justifică, fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura condamnatului șanse mai mari de reintegrare socială.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora din obligațiile pe care le-a impus, când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Art. 104 Revocarea liberării condiționate

(1) Dacă pe durata supravegherii persoana condamnată, cu rea-credința, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse, instanța revocă liberarea și dispune executarea restului de pedeapsă.

(2) Dacă după acordarea liberării cel condamnat a săvârșit o nouă infracțiune, care a fost descoperită în termenul de supraveghere și pentru care s-a pronunțat o condamnare la pedeapsa închisorii, chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă liberarea și dispune executarea restului de pedeapsă. Pedeapsa pentru noua infracțiune se stabilește și se execută, după caz, potrivit dispozițiilor de la recidivă sau pluralitate intermediară.

(3) Dispozițiile alin.(1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în cazul liberării condiționate din executarea pedepsei detențiunii pe viață.

Art. 105 Anularea liberării condiționate

(1) Dacă, pe parcursul termenului, de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea acestui termen, liberarea se anulează, aplicându-se, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

(2) În cazul în care, în raport de pedeapsa rezultată, sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 99 sau 100, instanța poate acorda liberarea condiționată. Dacă s-a dispus liberarea, termenul de supraveghere se calculează de la data acordării primei liberări.

(3) Când, după anulare, instanța dispune executarea pedepsei rezultante, partea din durata pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi neexecutată la data anulării *liberării* se va executa după executarea pedepsei închisorii.

Art. 106 Efectele liberării condiționate

Dacă până la expirarea termenului de supraveghere condamnatul nu a săvârșit din nou o infracțiune, nu s-a dispus revocarea liberării condiționate și nu s-a descoperit o cauză de anulare, pedeapsa se consideră executată.

TITLUL IV MĂSURILE DE SIGURANȚĂ

CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Art. 107 Scopul măsurilor de siguranță

(1) Măsurile de siguranță au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală.

(2) Măsurile de siguranță se iau față de persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penală, nejustificată.

(3) Măsurile de siguranță se pot lua și în situația în care făptuitorului nu i se aplică o pedeapsă.

Art. 108 Categoriile măsurilor de siguranță

Măsurile de siguranță sunt:

- a) obligarea la tratament medical;
- b) internarea medicală;
- c) interzicerea ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii;
- d) confiscarea specială.

CAPITOLUL II REGIMUL MĂSURILOR DE SIGURANȚĂ

Art. 109 Obligarea la tratament medical

(1) Dacă făptuitorul, din cauza unei boli, inclusiv cea provocată de consumul cronic de alcool sau de alte substanțe psihoactive, prezintă pericol pentru societate, poate fi obligat să urmeze un tratament medical până la însănătoșire sau până la obținerea unei ameliorări care să înlăture starea de pericol.

(2) Când persoana față de care s-a luat această măsură nu urmează tratamentul, se poate dispune internarea medicală.

(3) Dacă persoana obligată la tratament este condamnată la o pedeapsă privativă de libertate, tratamentul se efectuează și în timpul executării pedepsei.

Art. 110 Internarea medicală

Când făptuitorul este bolnav psihic, consumator cronic de substanțe psihoactive sau suferă de o boală infecto-contagioasă și prezintă pericol pentru societate, se poate lua măsura internării într-o unitate sanitară de specialitate, până la însănătoșire sau până la obținerea unei ameliorări care să înlăture starea de pericol.

Art. 111 Interzicerea ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii

(1) Când făptuitorul a săvârșit fapta datorită incapacității, nepregătirii sau altor cauze care îl fac inapt pentru ocuparea unei anumite funcții, pentru exercitarea unei profesii sau meserii, ori pentru desfășurarea unei alte activități, se poate lua măsura interzicerii exercitării dreptului de a ocupa acea funcție ori de a exercita acea profesie, meserie sau activitate.

(2) Măsura de siguranță poate fi revocată la cerere, după trecerea unui termen de cel puțin un an, dacă se constată că temeiurile care au impus luarea ei au încetat. O nouă cerere nu se poate face decât după trecerea unui termen de cel puțin un an de la data respingerii cererii anterioare.

Art. 112 Confiscarea specială

(1) Sunt supuse confiscării speciale:

- a) bunurile produse prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală;
- b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;
- c) bunurile folosite, imediat după săvârșirea faptei, pentru a asigura scăparea făptuitorului sau păstrarea folosului ori produsului obținut, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;
- d) bunurile care au fost date pentru a determina săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală sau pentru a răsplăti pe făptuitor;
- e) bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzută de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia;
- f) bunurile a căror deținere este interzisă de legea penală.

(2) În cazul prevăzut în alin.(1) lit.b) și c), dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproporționată față de natura și gravitatea faptei, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce și de contribuția bunului la aceasta. Dacă bunurile au fost produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii faptei prevăzute de legea penală, se dispune confiscarea lor în întregime.

(3) În cazurile prevăzute la alin.(1) lit. b) și c), dacă bunurile nu pot fi confiscate întrucât nu aparțin infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se va confisca echivalentul în bani al acestora, cu aplicarea dispozițiilor alin. (2).

(4) Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică în cazul faptelor săvârșite prin presă.

(5) Dacă bunurile supuse confiscării potrivit alin.(1) lit.b) - e) nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

(6) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea bunurilor supuse confiscării precum și bunurile produse de acestea, cu excepția bunurilor prevăzute în alin.(1) lit.b) și c).

TITLUL V MINORITATEA

CAPITOLUL I REGIMUL RĂSPUNDERII PENALE A MINORULUI

Art. 113 Limitele răspunderii penale

- (1) Minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani nu răspunde penal.
- (2) Minorul care are vârsta între 14 și 16 ani răspunde penal numai dacă se dovedește că a săvârșit fapta cu discernământ.
- (3) Minorul care a împlinit vârsta de 16 ani răspunde penal potrivit legii.

Art. 114 Consecințele răspunderii penale

- (1) Față de minorul care, la data săvârșirii infracțiunii, avea vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani se ia o măsură educativă neprivativă de libertate.
- (2) Față de minorul prevăzut în alin. (1) se poate lua o măsură educativă privativă de libertate în următoarele cazuri:
 - a) dacă a mai săvârșit o infracțiune, pentru care i s-a aplicat o măsură educativă ce a fost executată ori a cărei executare a început înainte de comiterea infracțiunii pentru care este judecat;
 - b) atunci când pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 7 ani sau mai mare ori detențiunea pe viață.

Art. 115 Măsurile educative

- (1) Măsurile educative sunt neprivative de libertate sau privative de libertate.
- 1. Măsurile educative neprivative de libertate sunt:
 - a) stagiul de formare civică;
 - b) supravegherea;
 - c) consemnarea la sfârșit de săptămână;
 - d) asistarea zilnică;
- 2. Măsurile educative privative de libertate sunt:
 - a) internarea într-un centru educativ;
 - b) internarea într-un centru de detenție.
- (2) Alegerea măsurii educative care urmează să fie luată față de minor se face, în condițiile art. 113, potrivit criteriilor prevăzute în art.74.

Art. 116 Referatul de evaluare

- (1) În vederea efectuării evaluării minorului, potrivit criteriilor prevăzute în art. 74, instanța va solicita serviciului de probațiune întocmirea unui referat care va cuprinde și propuneri motivate referitoare la natura și durata programelor de reintegrare socială pe care minorul ar trebui să le urmeze, precum și la alte obligații ce pot fi impuse acestuia de către instanță.
- (2) Referatul de evaluare privind respectarea condițiilor de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse se întocmește în toate cazurile în care instanța

dispune asupra măsurilor educative ori asupra modificării sau încetării executării obligațiilor impuse, precum și la terminarea executării măsurii educative.

CAPITOLUL II

REGIMUL MĂSURILOR EDUCATIVE NEPRIVATIVE DE LIBERTATE

Art. 117 Stagiul de formare civică

(1) Măsura educativă a stagiului de formare civică constă în obligația minorului de a participa la un program cu o durată de cel mult patru luni, pentru a-l ajuta să înțeleagă consecințele legale și sociale la care se expune în cazul săvârșirii de infracțiuni și pentru a-l responsabiliza cu privire la comportamentul său viitor.

(2) Organizarea, asigurarea participării și supravegherea minorului, pe durata cursului de formare civică, se fac sub coordonarea serviciului de probațiune, fără a afecta programul școlar sau profesional al minorului.

Art. 118 Supravegherea

Măsura educativă a supravegherii constă în controlarea și îndrumarea minorului în cadrul programului său zilnic, pe o durată cuprinsă între două și șase luni, sub coordonarea serviciului de probațiune, pentru a asigura participarea la cursuri școlare sau de formare profesională și prevenirea desfășurării unor activități sau intrarea în legătură cu anumite persoane care ar putea afecta procesul de îndreptare al acestuia.

Art. 119 Consemnarea la sfârșit de săptămână

(1) Măsura educativă a consemnării la sfârșit de săptămână constă în obligația minorului de a nu părăsi locuința în zilele de sâmbătă și duminică, pe o durată cuprinsă între 4 și 12 săptămâni, afară de cazul în care, în această perioadă, are obligația de a participa la anumite programe ori de a desfășura anumite activități impuse de instanță.

(2) Supravegherea se face sub coordonarea serviciului de probațiune.

Art. 120 Asistarea zilnică

(1) Măsura educativă a asistării zilnice constă în obligația minorului de a respecta un program stabilit de serviciul de probațiune, care conține orarul și condițiile de desfășurare a activităților, precum și interdicțiile impuse minorului.

(2) Măsura educativă a asistării zilnice se ia pe o durată cuprinsă între 3 și 6 luni, iar supravegherea se face sub coordonarea serviciului de probațiune.

Art. 121 Obligații ce pot fi impuse minorului

(1) Pe durata executării măsurilor educative neprivative de libertate, instanța poate impune minorului una sau mai multe dintre următoarele obligații:

- a) să urmeze un curs de pregătire școlară sau formare profesională;
- b) să nu depășească, fără acordul serviciului de probațiune, limita teritorială stabilită de instanță;
- c) să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;

d) să nu se apropie și să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu participanții la săvârșirea infracțiunii ori cu alte persoane stabilite de instanță;

e) să se prezinte la serviciul de probațiune la datele fixate de acesta;

f) să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală.

(2) Când stabilește obligația prevăzută la alin. (1) lit. e), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.

(3) Supravegherea executării obligațiilor impuse de instanță se face sub coordonarea serviciului de probațiune.

(4) Pe durata executării măsurii educative neprivative de libertate, serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța dacă:

a) au intervenit motive care justifică, fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;

b) persoana supravegheată nu respectă condițiile de executare a măsurii educative sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile ce îi revin.

Art. 122 Modificarea sau încetarea obligațiilor

(1) Dacă, pe parcursul supravegherii, au intervenit motive care justifică, fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura persoanei supravegheate șanse mai mari de îndreptare.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Art. 123 Prelungirea sau înlocuirea măsurilor educative neprivative de libertate

(1) Dacă minorul nu respectă, cu rea-credință, condițiile de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse, instanța dispune:

a) prelungirea măsurii educative, fără a putea depăși maximul prevăzut de lege pentru aceasta;

b) înlocuirea măsurii luate, cu o altă măsură educativă neprivativă de libertate mai severă;

c) înlocuirea măsurii luate, cu internarea într-un centru educativ, în cazul în care, inițial, s-a luat măsura educativă neprivativă de libertate cea mai severă, pe durata sa maximă.

(2) În cazurile prevăzute în alin.(1) lit. a) și b), dacă nici de această dată nu sunt respectate condițiile de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse, instanța înlocuiește măsura educativă neprivativă de libertate cu măsura internării într-un centru educativ.

(3) Dacă minorul aflat în executarea unei măsurii educative neprivative de libertate săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța dispune:

a) prelungirea măsurii educative luate inițial fără a putea depăși maximul prevăzut de lege pentru aceasta;

b) înlocuirea măsurii luată inițial cu o altă măsură educativă neprivativă de libertate mai severă;

c) înlocuirea măsurii luată inițial cu o măsură educativă privativă de libertate.

(4) În cazurile prevăzute în alin.(1) lit. a) și b) și în alin. (3) lit. a) și b), instanța poate impune noi obligații în sarcina minorului ori sporește condițiile de executare a celor existente.

CAPITOLUL III

REGIMUL MĂSURILOR EDUCATIVE PRIVATIVE DE LIBERTATE

Art. 124 Internarea într-un centru educativ

(1) Măsura educativă a internării într-un centru educativ constă în internarea minorului într-o instituție specializată în recuperarea minorilor, unde va urma un program de pregătire școlară și formare profesională potrivit aptitudinilor sale, precum și programe de reintegrare socială.

(2) Internarea se dispune pe o perioadă cuprinsă între unu și 3 ani.

(3) Dacă în perioada internării minorul săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța poate menține măsura internării într-un centru educativ, prelungind durata acesteia, fără a depăși maximul prevăzut de lege, sau o poate înlocui cu măsura internării într-un centru de detenție.

(4) În cazul în care pe durata internării minorul a dovedit interes constant pentru însușirea cunoștințelor școlare și profesionale și a făcut progrese evidente în vederea reintegrării sociale, după executarea a cel puțin jumătate din durata internării, instanța poate dispune:

a) înlocuirea internării cu măsura educativă a asistării zilnice pe o perioadă egală cu durata internării neexecutate dar nu mai mult de 6 luni, dacă persoana internată nu a împlinit vârsta de 18 ani;

b) liberarea din centrul educativ, dacă persoana internată a împlinit vârsta de 18 ani.

(5) Odată cu înlocuirea sau liberarea instanța impune respectarea uneia sau mai multora dintre obligațiile prevăzute în art. 121 până la împlinirea duratei măsurii internării.

(6) Dacă minorul nu respectă, cu rea-credință, condițiile de executare a măsurii asistării zilnice sau obligațiile impuse, instanța revine asupra înlocuirii sau liberării și dispune executarea restului rămas neexecutat din durata măsurii internării într-un centru educativ.

(7) În cazul săvârșirii, până la împlinirea duratei internării, a unei noi infracțiuni de către o persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și față de care s-a dispus înlocuirea măsurii internării într-un centru educativ cu măsura asistării zilnice, instanța revine asupra înlocuirii și dispune:

a) executarea restului rămas din durata măsurii internării inițiale, cu posibilitatea prelungirii duratei acesteia până la maximul prevăzut de lege;

b) internarea într-un centru de detenție.

Art. 125 Internarea într-un centru de detenție

(1) Măsura educativă a internării într-un centru de detenție constă în internarea minorului într-o instituție specializată în recuperarea minorilor, cu regim de pază și supraveghere, unde va urma programe intensive de reintegrare socială, precum și programe de pregătire școlară și formare profesională potrivit aptitudinilor sale.

(2) Internarea se dispune pe o perioadă cuprinsă între 2 și 5 ani, afară de cazul în care pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 20 de ani sau mai mare ori detențiunea pe viață, când internarea se ia pe o perioadă cuprinsă între 5 și 15 ani.

(3) Dacă în perioada internării minorul săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța prelungește măsura internării fără a depăși maximul prevăzut în alin. (2), determinat în raport cu pedeapsa cea mai grea dintre cele prevăzute de lege pentru infracțiunile săvârșite. Din durata măsurii educative se scade perioada executată până la data hotărârii.

(4) În cazul în care pe durata internării minorul a dovedit interes constant pentru însușirea cunoștințelor școlare și profesionale și a făcut progrese evidente în vederea reintegrării sociale, după executarea a cel puțin jumătate din durata internării, instanța poate dispune:

a) înlocuirea internării cu măsura educativă a asistării zilnice pe o perioadă egală cu durata internării neexecutate dar nu mai mult de 6 luni, dacă persoana internată nu a împlinit vârsta de 18 ani;

b) liberarea din centrul de detenție, dacă persoana internată a împlinit vârsta de 18 ani.

(5) Odată cu înlocuirea sau liberarea, instanța impune respectarea uneia sau mai multora dintre obligațiile prevăzute în art. 121, până la împlinirea duratei măsurii internării.

(6) Dacă minorul nu respectă, cu rea-credință, condițiile de executare a măsurii asistării zilnice sau obligațiile impuse, instanța revine asupra înlocuirii sau liberării și dispune executarea restului rămas neexecutat din durata măsurii internării într-un centru de detenție.

(7) În cazul săvârșirii, până la împlinirea duratei internării, a unei noi infracțiuni de către o persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și față de care s-a dispus înlocuirea măsurii internării într-un centru de detenție cu măsura asistării zilnice, instanța revine asupra înlocuirii și dispune:

a) executarea restului rămas din durata măsurii internării într-un centru de detenție;

b) prelungește durata acestei internări în condițiile prevăzute în alin.(3).

Art. 126 Schimbarea regimului de executare

Dacă în cursul executării unei măsuri educative privative de libertate persoana internată, care a împlinit vârsta de 18 ani, are un comportament prin care influențează negativ sau împiedică procesul de recuperare și reintegrare a celorlalte persoane internate, instanța poate dispune continuarea executării măsurii educative într-un penitenciar.

Art. 127 Calculul duratei măsurilor educative

În cazul măsurilor educative privative de libertate, dispozițiile art. 71.- 73 se aplică în mod corespunzător.

CAPITOLUL IV DISPOZIȚII COMUNE

Art. 128 Efectele cauzelor de atenuare și agravare

În cazul infracțiunilor săvârșite în timpul minorității, cauzele de atenuare și agravare sunt avute în vedere la alegerea măsurii educative și produc efecte între limitele prevăzute de lege pentru fiecare măsură educativă.

Art. 129 Pluralitatea de infracțiuni

(1) În caz de concurs de infracțiuni săvârșite în timpul minorității, se stabilește și se ia o singură măsură educativă pentru toate faptele, în condițiile art. 114, ținând seama de criteriile prevăzute în art.74.

(2) În cazul săvârșirii a două infracțiuni dintre care una în timpul minorității și una după majorat, pentru infracțiunea comisă în timpul minorității se ia o măsură educativă iar pentru infracțiunea săvârșită după majorat se stabilește o pedeapsă, după care:

- a) dacă măsura educativă este neprivativă de libertate, se execută numai pedeapsa;
- b) dacă măsura educativă este privativă de libertate iar pedeapsa este închisoarea, se aplică pedeapsa închisorii, care se majorează cu o durată egală cu cel puțin o pătrime din durata măsurii educative ori din restul rămas neexecutat din aceasta la data săvârșirii infracțiunii comise după majorat;
- c) dacă pedeapsa aplicată pentru infracțiunea săvârșită după majorat este detențiunea pe viață, se execută numai această pedeapsă;
- d) dacă măsura educativă este privativă de libertate iar pedeapsa este amenda, se execută măsura educativă, a cărei durată se majorează cu cel mult 6 luni, fără a depăși maximul prevăzut de lege pentru aceasta.

(3) În cazul prevăzut în alin.(2) lit. b) din durata pedepsei aplicate se scade ceea ce s-a executat din momentul săvârșirii infracțiunii comise după majorat până la data judecării.

(4) În cazul săvârșirii după majorat a două sau mai multe infracțiuni concurente, se aplică mai întâi regulile referitoare la concursul de infracțiuni, după care se face aplicarea dispozițiilor alin.(2).

(5) Pedeapsa stabilită potrivit dispozițiilor alin.(2) lit. b) nu poate face obiectul amânării aplicării pedepsei sau al suspendării executării sub supraveghere.

Art. 130 Descoperirea unei infracțiuni săvârșite în timpul minorității

Dacă pe durata termenului de supraveghere al amânării aplicării pedepsei, al suspendării sub supraveghere ori al liberării condiționate se descoperă că persoana supravegheată mai săvârșise o infracțiune în timpul minorității pentru care s-a luat chiar după expirarea acestui termen o măsură educativă privativă de libertate, amânarea, suspendarea sau liberarea se anulează, aplicându-se în mod corespunzător dispozițiile art. 129 alin.(2) – (4).

Art. 131 Prescripția răspunderii penale a minorilor

Termenele de prescripție a răspunderii penale, prevăzute în art. 154, se reduc la jumătate pentru cei care la data săvârșirii infracțiunii erau minori și se întrerup sau se suspendă în condițiile prevăzute de lege pentru majori.

Art. 132 Prescripția executării măsurilor educative

(1) Măsurile educative neprivative de libertate se prescriu într-un termen de 2 ani de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care au fost luate.

(2) Măsurile educative privative de libertate se prescriu într-un termen egal cu durata măsurii educative luate, dar nu mai puțin de 2 ani.

(3) Termenele de prescripție a executării măsurilor educative se întrerup și se suspendă în condițiile prevăzute de lege pentru majori.

(4) În cazul înlocuirii măsurilor educative, executarea se prescrie în raport cu măsura educativă mai grea și curge de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a dispus înlocuirea.

Art. 133 Efectele măsurilor educative

Măsurile educative nu atrag interdicții, decăderi sau incapacități.

Art. 134 Minorul devenit major

(1) Dispozițiile prezentului titlu se aplică și majorilor care, la data săvârșirii infracțiunii, aveau vârsta cuprinsă între 13 și 18 ani.

(2) Când, la data pronunțării hotărârii prin care s-a luat o măsură educativă privativă de libertate, infractorul a împlinit vârsta de 18 ani instanța, ținând seama de posibilitățile sale de îndreptare, de vârsta acestuia precum și de celelalte criterii prevăzute în art.74, poate dispune executarea măsurii educative într-un penitenciar.

TITLUL VI RĂSPUNDEREA PENALĂ A PERSOANEI JURIDICE

CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Art. 135 Condițiile răspunderii penale a persoanelor juridice

(1) Persoanele juridice, cu excepția statului și a autorităților publice, răspund penal pentru infracțiunile săvârșite în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice.

(2) Instituțiile publice nu răspund penal pentru infracțiunile săvârșite în exercitarea unei activități ce nu poate face obiectul domeniului privat.

(3) Răspunderea penală a persoanei juridice nu exclude răspunderea penală a persoanei fizice care a contribuit la săvârșirea aceleiași fapte.

Art. 136 Pedepsele aplicabile persoanei juridice

(1) Pedepsele aplicabile persoanei juridice sunt principale și complementare.

(2) Pedepsa principală este amenda.

(3) Pedepsele complementare sunt:

- a) dizolvarea persoanei juridice;
- b) suspendarea activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani;
- c) închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani;
- d) interzicerea de a participa la procedurile de achiziții publice pe o durată de la unu la 3 ani;

- e) plasarea sub supraveghere judiciară;
- f) afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare.

Art. 137 Stabilirea amenzii pentru persoana juridică

(1) Amenda constă în suma de bani pe care persoana juridică este condamnată să o plătească statului.

(2) Quantumul amenzii se stabilește prin sistemul zilelor-amendă. Suma corespunzătoare unei zile – amendă, cuprinsă între 100 și 5 000 lei, se înmulțește cu numărul zilelor-amendă, care este cuprins între 30 zile și 600 de zile.

(3) Instanța stabilește numărul zilelor-amendă ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei. Quantumul sumei corespunzătoare unei zile – amendă se determină ținând seama de cifra de afaceri în cazul persoanei juridice cu scop lucrativ, respectiv de valoarea activului patrimonial în cazul altor persoane juridice, precum și de celelalte obligații ale persoanei juridice.

(4) Limitele speciale ale zilelor-amendă sunt cuprinse între:

a) 60 și 180 de zile-amendă, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită numai pedeapsa amenzii;

b) 120 și 240 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa închisorii de cel mult 5 ani, unică sau alternativ cu pedeapsa amenzii;

c) 180 și 300 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa închisorii de cel mult 10 ani;

d) 240 și 420 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa închisorii de cel mult 20 de ani;

e) 360 și 510 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani sau detențiunea pe viață;

(5) Când prin infracțiunea săvârșită persoana juridică urmărește obținerea unui folos patrimonial, limitele speciale ale zilelor-amendă prevăzute de lege pentru infracțiunea comisă se pot majora cu o treime, fără a se depăși maximul general al amenzii. La stabilirea amenzii se va ține seama de valoarea folosului patrimonial obținut sau urmărit.

CAPITOLUL II REGIMUL PEDEPSELOR COMPLEMENTARE APLICATE PERSOANEI JURIDICE

Art. 138 Aplicarea și executarea pedepselor complementare în cazul persoanei juridice

(1) Aplicarea uneia sau mai multor pedepse complementare se dispune atunci când instanța constată că, față de natura și gravitatea infracțiunii, precum și de împrejurările cauzei, aceste pedepse sunt necesare.

(2) Aplicarea uneia sau mai multor pedepse complementare este obligatorie când legea prevede această pedeapsă.

(3) Pedepsele complementare prevăzute în art. 136 alin.(3) lit.b) - f) se pot aplica în mod cumulativ.

(4) Executarea pedepselor complementare începe după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare.

Art. 139 Dizolvarea persoanei juridice

(1) Pedeapsa complementară a dizolvării persoanei juridice se aplică atunci când :

- a) persoana juridică a fost constituită în scopul săvârșirii de infracțiuni;
- b) obiectul său de activitate a fost deturnat în scopul comiterii de infracțiuni, iar pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea mai mare de 3 ani.

(2) În caz de neexecutare, cu rea-credință, a uneia dintre pedepsele complementare prevăzute în art. 136 alin.(3) lit.b) - e), instanța dispune dizolvarea persoanei juridice.

(3) Pedepsa complementară a dizolvării persoanei juridice are ca efect deschiderea procedurii de lichidare, potrivit legii, iar o copie după dispozitivul hotărârii definitive de condamnare prin care s-a aplicat această pedeapsă va fi comunicată, de îndată, instanței civile competente, care va proceda la desemnarea lichidatorului.

Art. 140 Suspendarea activității persoanei juridice

(1) Pedepsa complementară a suspendării activității persoanei juridice constă în interzicerea desfășurării activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice, în realizarea căreia a fost săvârșită infracțiunea.

(2) În caz de neexecutare, cu rea-credință, a pedepsei complementare prevăzute în art. 136 alin.(3) lit.f), instanța dispune suspendarea activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice până la punerea în executare a pedepsei complementare, dar nu mai mult de 3 luni.

(3) Dacă până la împlinirea termenului prevăzut în alin.(2) pedeapsa complementară nu a fost pusă în executare instanța dispune dizolvarea persoanei juridice.

Art. 141 Neaplicarea dizolvării sau suspendării activității persoanei juridice

(1) Pedepsele complementare prevăzute în art. 136 alin.(3) lit.a) și b) nu pot fi aplicate instituțiilor publice, partidelor politice, sindicatelor, patronatelor și organizațiilor religioase ori aparținând minorităților naționale, constituite potrivit legii.

(2) Dispozițiile prevăzute în alin. (1) se aplică și persoanelor juridice care își desfășoară activitatea în domeniul presei.

Art. 142 Închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice

(1) Pedepsa complementară a închiderii unor puncte de lucru ale persoanei juridice constă în închiderea unuia sau mai multora dintre punctele de lucru aparținând persoanei juridice cu scop lucrativ, în care s-a desfășurat activitatea în realizarea căreia a fost săvârșită infracțiunea.

(2) Dispozițiile prevăzute în alin.(1) nu se aplică persoanelor juridice care își desfășoară activitatea în domeniul presei.

Art. 143 Interzicerea de a participa la procedurile de achiziții publice

Pedeapsa complementară a interzicerii de a participa la procedurile de achiziții publice constă în interzicerea de a participa, direct sau indirect, la procedurile pentru atribuirea contractelor de achiziții publice, prevăzute de lege.

Art. 144 Plasarea sub supraveghere judiciară

(1) Plasarea sub supraveghere judiciară constă în desemnarea de către instanță a unui administrator judiciar sau mandatar judiciar care va supraveghea, pe o perioadă de la unu la 3 ani, desfășurarea activității ce a ocazionat săvârșirea infracțiunii.

(2) Administratorul judiciar sau mandatarul judiciar are obligația de a sesiza instanța atunci când constată că persoana juridică nu a luat măsurile necesare în vederea prevenirii comiterii de noi infracțiuni. În cazul în care instanța constată că sesizarea este întemeiată, dispune înlocuirea acestei pedepse cu pedeapsa prevăzută de art. 140.

(3) Plasarea sub supraveghere judiciară nu se aplică în cazul persoanelor juridice menționate la art. 141.

Art. 145 Afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare

(1) Afișarea hotărârii definitive de condamnare sau publicarea acesteia se realizează pe cheltuiala persoanei juridice condamnate.

(2) Prin afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare nu poate fi dezvăluită identitatea altor persoane în afara celor cărora li se aplică această pedeapsă.

(3) Afișarea hotărârii de condamnare se realizează în extras, în forma și locul stabilite de instanță, pentru o perioadă cuprinsă între o lună și 3 luni.

(4) Publicarea hotărârii de condamnare se face în extras și în forma stabilită de instanță, prin intermediul presei scrise sau audio-vizuale ori prin alte mijloace de comunicare audio-vizuală, desemnate de instanță.

(5) Dacă publicarea se face prin presa scrisă sau audio-vizuală instanța stabilește numărul aparițiilor, care nu poate fi mai mare de 10, iar în cazul publicării prin alte mijloace audio-vizuale durata acesteia nu poate depăși 3 luni.

CAPITOLUL III DISPOZIȚII COMUNE

Art. 146 Recidiva în cazul persoanei juridice

(1) Există recidivă pentru persoana juridică atunci când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare și până la reabilitare, persoana juridică săvârșește din nou o infracțiune, cu intenție sau cu intenție depășită.

(2) În caz de recidivă, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru noua infracțiune se majorează cu jumătate, fără a depăși maximul general al pedepsei amenzii.

(3) Dacă amenda anterioară nu a fost executată, în tot sau în parte, amenda stabilită pentru noua infracțiune potrivit alin.(2), se adaugă la pedeapsa anterioară sau la restul rămas neexecutat din aceasta.

(4) Dispozițiile art. 42 se aplică în mod corespunzător.

Art. 147 Atenuarea și agravarea răspunderii penale a persoanei juridice

(1) În caz de concurs de infracțiuni, pluralitate intermediară sau de cauze de atenuare ori agravare a răspunderii penale, persoanei juridice i se aplică regimul amenzii prevăzut de lege pentru persoana fizică.

(2) În caz de pluralitate de infracțiuni, pedepsele complementare de natură diferită, cu excepția dizolvării, sau cele de aceeași natură dar cu conținut diferit se

cumulează, iar dintre pedepsele complementare de aceeași natură și cu același conținut se aplică cea mai grea.

(3) În caz de pluralitate de infracțiuni, măsurile de siguranță luate conform art.112 se cumulează.

Art. 148 Prescripția răspunderii penale

Răspunderea penală a persoanei juridice se prescrie în condițiile prevăzute de lege pentru persoana fizică, dispozițiile prevăzute în art. 153 - 156 aplicându-se în mod corespunzător.

Art. 149 Prescripția executării pedepsei

(1) Termenul de prescripție a executării pedepsei amenzii aplicate persoanei juridice este de 5 ani.

(2) Executarea pedepselor complementare aplicate persoanelor juridice se prescrie într-un termen de 3 ani, care curge de la data la care pedeapsa amenzii a fost executată sau considerată ca executată.

(3) Dispozițiile prevăzute în art. 161, 162 alin.(2), art. 163 și art. 164 se aplică în mod corespunzător.

Art. 150 Reabilitarea persoanei juridice

Reabilitarea persoanei juridice are loc de drept dacă, în decurs de 3 ani de la data la care pedeapsa amenzii sau pedeapsa complementară a fost executată sau considerată ca executată, aceasta nu a mai săvârșit nici o altă infracțiune.

Art.151 Efectele comasării și divizării persoanei juridice

(1) În cazul pierderii personalității juridice prin fuziune, absorbție sau divizare intervenită după comiterea infracțiunii, răspunderea penală și consecințele acesteia se va angaja:

- a) în sarcina persoanei juridice creată prin fuziune;
- b) în sarcina persoanei juridice absorbante;
- c) în sarcina persoanelor juridice care au fost create prin divizare sau care au dobândit fracțiuni din patrimoniul persoanei divizate.

(2) În cazul prevăzut la alin.(1) la individualizarea pedepsei se va ține seama de cifra de afaceri, respectiv de valoarea activului patrimonial al persoanei juridice care a comis infracțiunea, precum și de partea din patrimoniul acesteia care a fost transmisă fiecărei persoane juridice participante la operațiune.

TITLUL VII CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ RĂSPUNDEREA PENALĂ

Art. 152 Efectele amnistiei

(1) Amnistia înlătură răspunderea penală pentru infracțiunea săvârșită. Dacă intervine după condamnare, ea înlătură și executarea pedepsei pronunțate, precum și celelalte consecințe ale condamnării. Amenda încasată anterior amnistiei nu se restituie.

(2) Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

Art. 153 Prescripția răspunderii penale

(1) Prescripția înlătură răspunderea penală.

(2) Prescripția nu înlătură răspunderea penală în cazul infracțiunilor de genocid, contra umanității și de război.

Art. 154 Termenele de prescripție a răspunderii penale

(1) Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

a) 15 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani;

b) 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;

c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

d) 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an dar care nu depășește 5 ani;

e) 3 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii care nu depășește un an sau amenda;

(2) Termenele prevăzute în prezentul articol încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii. În cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, în cazul infracțiunilor continuate, de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni iar în cazul infracțiunilor de obicei, de la data săvârșirii ultimului act.

(3) În cazul infracțiunilor progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs.

(4) În cazul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, săvârșite față de un minor, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care acesta a devenit major. Dacă minorul a decedat înainte de împlinirea majoratului, termenul de prescripție începe să curgă de la data decesului.

Art. 155 Întreruperea cursului prescripției răspunderii penale

(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză.

(2) După fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție.

(3) Întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei.

(4) Termenele prevăzute în art. 154, dacă au fost depășite cu încă o jumătate, vor fi socotite îndeplinite oricâte întreruperi ar interveni.

(5) Admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal face să curgă un nou termen de prescripție a răspunderii penale.

Art. 156 Suspendarea cursului prescripției răspunderii penale

(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale este suspendat pe timpul cât o dispoziție legală sau o împrejurare de neprevăzut ori de neînlăturat împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal.

(2) Prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare.

Art.157 Lipsa plângerii prealabile

(1) În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile de către persoana vătămată, lipsa acestei plângeri înlătură răspunderea penală.

(2) Fapta care a adus o vătămare mai multor persoane atrage răspunderea penală, chiar dacă plângerea prealabilă s-a făcut numai de către una dintre ele.

(3) Fapta atrage răspunderea penală a tuturor persoanelor fizice sau juridice care au participat la săvârșirea acesteia, chiar dacă plângerea prealabilă s-a făcut numai cu privire la una dintre acestea.

(4) În cazul în care cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitatea de exercițiu restrânsă sau o persoană juridică ce este reprezentată de făptuitor, acțiunea penală se poate pune în mișcare din oficiu.

(5) Dacă persoana vătămată a decedat, sau în cazul persoanei juridice aceasta a fost lichidată, înainte de expirarea termenului prevăzut de lege pentru introducerea plângerii, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare din oficiu.

Art. 158 Retragera plângerii prealabile

(1) Retragera plângerii prealabile poate interveni până la pronunțarea unei hotărâri definitive, în cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile.

(2) Retragera plângerii prealabile înlătură răspunderea penală a persoanei cu privire la care plângerea a fost retrasă.

(3) Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu retragera plângerii prealabile se face numai de reprezentanții lor legali. În cazul persoanelor cu capacitate de exercițiu restrânsă retragera se face cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

(4) În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile, dar acțiunea penală a fost pusă în mișcare din oficiu în condițiile legii, retragera plângerii produce efecte numai dacă este însușită de procuror.

Art. 159 Împăcarea

(1) Împăcarea poate interveni în cazul în care punerea în mișcare a acțiunii penale s-a făcut din oficiu, dacă lege o prevede în mod expres.

(2) Împăcarea înlătură răspunderea penală și stinge acțiunea civilă.

(3) Împăcarea produce efecte numai cu privire la persoanele între care a intervenit și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței.

(4) Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu împăcarea se face numai de reprezentanții lor legali, iar persoanele cu capacitate de exercițiu restrânsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

(5) În cazul persoanei juridice împăcarea se realizează de reprezentantul său legal sau convențional ori de către persoana desemnată în locul acestuia. Împăcarea intervenită între persoana juridică ce a săvârșit infracțiunea și persoana vătămată nu produce efecte față de persoanele fizice care au participat la comiterea aceleiași fapte.

(6) În cazul în care infracțiunea este săvârșită de reprezentantul persoanei juridice vătămate dispozițiile art. 158 alin. (4) se aplică în mod corespunzător.

TITLUL VIII

CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ SAU MODIFICĂ EXECUTAREA PEDEPSEI

Art. 160 Efectele grațierii

(1) Grațierea are ca efect înlăturarea, în totul sau în parte, a executării pedepsei ori comutarea acesteia în alta mai ușoară.

(2) Grațierea nu are efecte asupra pedepselor complementare și măsurilor educative neprivative de libertate, în afară de cazul când se dispune altfel prin actul de grațiere.

(3) Grațierea nu are efect asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

(4) Grațierea nu are efecte asupra pedepselor a căror executare este suspendată sub supraveghere, în afară de cazul în care se dispune altfel prin actul de grațiere.

Art. 161 Prescripția executării pedepsei

(1) Prescripția înlătură executarea pedepsei principale.

(2) Prescripția nu înlătură executarea pedepselor principale pronunțate pentru infracțiunile de genocid, contra umanității și de război.

Art. 162 Termenele de prescripție a executării pedepsei

(1) Termenele de prescripție a executării pedepsei pentru persoana fizică sunt:

a) 20 de ani, când pedeapsa care urmează a fi executată este detențiunea pe viață sau închisoarea mai mare de 15 ani;

b) 5 ani, plus durata pedepsei ce urmează a fi executată, dar nu mai mult de 15 ani, în cazul celorlalte pedepse cu închisoarea;

c) 3 ani, în cazul când pedeapsa este amenda.

(2) Termenele arătate în alin.(1) se socotesc de la data când hotărârea de condamnare a rămas definitivă.

(3) În cazul revocării sau anularii amânării aplicării pedepsei, suspendării executării pedepsei sub supraveghere ori liberării condiționate, termenul de prescripție începe să curgă de la data când hotărârea de revocare sau anulare a rămas definitivă.

(4) În cazul revocării liberării condiționate, în condițiile art. 104 alin.(1), termenul de prescripție începe să curgă de la data când hotărârea de revocare a rămas definitivă și se calculează în raport cu restul de pedeapsă neexecutat.

(5) În cazul înlocuirii pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii, termenul de prescripție curge de la data când hotărârea de înlocuire a rămas definitivă și se calculează în raport cu durata pedepsei închisorii.

(6) Pedepsele complementare aplicate persoanei fizice și măsurile de siguranță nu se prescriu.

(7) Prin pedeapsa ce se execută se înțelege pedeapsa stabilită de instanță, ținându-se cont de cauzele ulterioare de modificare a acesteia.

Art. 163 Întreruperea cursului prescripției executării pedepsei

(1) Cursul termenului de prescripție a executării pedepsei se întrerupe prin începerea executării pedepsei. Sustragerea de la executare, după începerea

executării pedepsei, face să curgă un nou termen de prescripție de la data sustragerii.

(2) Cursul termenului de prescripție a executării se întrerupe și prin săvârșirea din nou a unei infracțiuni.

(3) Cursul termenului de prescripție a executării pedepsei amenzii se întrerupe și prin înlocuirea obligației de plată a amenzii cu obligația de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității.

Art. 164 Suspendarea cursului prescripției executării pedepsei

(1) Cursul termenului prescripției executării pedepsei este suspendat în cazurile și condițiile prevăzute în Codul de procedură penală.

(2) Prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare.

TITLUL IX CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ CONSECINȚELE CONDAMNĂRII

Art. 165 Reabilitarea de drept

Reabilitarea are loc de drept în cazul condamnării la pedeapsa amenzii, la pedeapsa închisorii care nu depășește doi ani sau la pedeapsa închisorii a cărei executare a fost suspendată sub supraveghere, dacă în decurs de 3 ani condamnatul nu a săvârșit o altă infracțiune.

Art. 166 Reabilitarea judecătorească

(1) Condamnatul poate fi reabilitat, la cerere, de instanță după împlinirea următoarelor termene:

a) 4 ani, în cazul condamnării la pedeapsa închisorii mai mare de 2 ani, dar care nu depășește 5 ani;

b) 5 ani, în cazul condamnării la pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

c) 7 ani, în cazul condamnării la pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani sau în cazul pedepsei detențiunii pe viață, comutată sau înlocuită cu pedeapsa închisorii;

d) 10 ani, în cazul condamnării la pedeapsa detențiunii pe viață considerată executată ca urmare a grațierii, a împlinirii termenului de prescripție a executării pedepsei sau a liberării condiționate.

(2) Condamnatul decedat până la împlinirea termenului de reabilitare poate fi reabilitat dacă instanța, evaluând comportarea condamnatului până la deces, apreciază că merită acest beneficiu.

Art. 167 Calculul termenului de reabilitare

(1) Termenele prevăzute în art. 165 și 166 se socotesc de la data când a luat sfârșit executarea pedepsei principale sau de la data când aceasta s-a prescris.

(2) Pentru cei condamnați la pedeapsa amenzii, termenul curge din momentul în care amenda a fost achitată integral sau executarea ei s-a stins în orice alt mod.

(3) În caz de grațiere totală sau de grațiere a restului de pedeapsă, termenul curge de la data actului de grațiere, dacă la acea dată hotărârea de condamnare era

definitivă sau de la data rămânerei definitive a hotărârii de condamnare, dacă actul de grațiere se referă la infracțiuni în curs de judecată.

(4) În caz de suspendare sub supraveghere a executării pedepsei termenul curge de la data împlinirii termenului de supraveghere.

(5) În cazul condamnărilor succesive termenul de reabilitare se calculează în raport cu pedeapsa cea mai grea și curge de la data executării ultimei pedepse.

Art. 168 Condițiile reabilitării judecătorești

Cererea de reabilitare judecătorească se admite dacă cel condamnat întrunește următoarele condiții:

a) nu a săvârșit o altă infracțiune în intervalul prevăzut în art. 166;

b) a achitat integral cheltuielile de judecată și și-a îndeplinit obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când acesta dovedește că nu a avut posibilitatea să le îndeplinească sau când partea civilă a renunțat la despăgubiri.

Art. 169 Efectele reabilitării de drept sau judecătorești

(1) Reabilitarea face să înceteze decăderile și interdicțiile, precum și incapacitățile care rezultă din condamnare.

(2) Reabilitarea nu are ca urmare obligația de reintegrare în funcția din care condamnatul a fost scos în urma condamnării ori de redare a gradului militar pierdut.

(3) Reabilitarea nu are efecte asupra măsurilor de siguranță.

Art. 170 Reînnoirea cererii de reabilitare judecătorească

(1) În caz de respingere a cererii de reabilitare, nu se poate introduce o nouă cerere decât după un termen de un an, care se socotește de la data respingerii cererii prin hotărâre definitivă.

(2) Condițiile prevăzute în art. 168 trebuie să fie îndeplinite și pentru intervalul de timp care a precedat noua cerere.

(3) Cererea respinsă ca urmare a neîndeplinirii unor condiții de formă poate fi reînnoită potrivit Codului de procedură penală.

Art. 171 Anularea reabilitării

Reabilitarea judecătorească va fi anulată când, după acordarea ei, s-a descoperit că cel reabilitat mai săvârșise o infracțiune care, dacă ar fi fost cunoscută, ar fi condus la respingerea cererii de reabilitare.

TITLUL X

ÎNȚELESUL UNOR TERMENI SAU EXPRESII ÎN LEGEA PENALĂ

Art. 172 Dispoziții generale

Ori de câte ori legea penală folosește un termen sau o expresie din cele arătate în prezentul titlu, înțelesul acestora este cel prevăzut în articolele următoare, afară de cazul când legea penală dispune altfel.

Art. 173 Legea penală

Prin "lege penală" se înțelege orice dispoziție cu caracter penal cuprinsă în legi organice, ordonanțe de urgență sau alte acte normative care la data adoptării lor aveau putere de lege.

Art. 174 Săvârșirea unei infracțiuni

Prin „săvârșirea unei infracțiuni” sau „comiterea unei infracțiuni” se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de coautor, instigator sau complice.

Art. 175 Funcționar public

(1) Funcționar public, în sensul legii penale este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație :

a) exercită atribuții specifice puterii legislative, executive sau judecătorești;
b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;
c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui agent economic sau unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat ori al unei persoane juridice declarată ca fiind de utilitate publică, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

(2) De asemenea, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

Art. 176 Public

Prin termenul „public” se înțelege tot ce privește autoritățile publice, instituțiile publice sau alte persoane juridice care administrează sau exploatează bunurile proprietate publică .

Art. 177 Membru de familie

(1) Prin „membru de familie” se se înțelege:

a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;
b) soțul;
c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dinte soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc.

(2) Dispozițiile din legea penală privitoare la membru de familie, în limitele prevăzute de alin.(1) lit.a), se aplică, în caz de adopție, și persoanei adoptate ori descendenților acesteia în raport cu rudele firești.

Art. 178 Informații secrete de stat și înscrisuri oficiale

(1) „Informații secrete de stat” sunt informațiile clasificate astfel, potrivit legii.

(2) „Înscris oficial” este orice înscris care emană de la o persoană juridică dintre cele la care se referă art. 175 alin.(1) ori de la persoana prevăzută în art. 175 alin.(2) sau care aparține unor asemenea persoane.

Art. 179 Arme

(1) „Arme” sunt instrumentele, dispozitivele sau piesele declarate astfel prin dispoziții legale.

(2) Sunt asimilate armelor orice alte obiecte de natură a putea fi folosite ca arme și care au fost întrebuințate pentru atac.

Art. 180 Instrument de plată electronică

Prin „instrument de plată electronică” se înțelege un instrument care permite titularului să efectueze retrageri de numerar, încărcarea și descărcarea unui instrument de monedă electronică precum și transferuri de fonduri, altele decât cele ordonate și executate de către instituții financiare.

Art. 181 Sistem informatic și date informatice

(1) Prin „sistem informatic” se înțelege orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate sau aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură prelucrarea automată a datelor, cu ajutorul unui program informatic

(2) Prin „date informatice” se înțelege orice reprezentare a unor fapte, informații sau concepte într-o formă care poate fi prelucrată printr-un sistem informatic.

Art. 182 Exploatarea unei persoane

Prin „exploatarea unei persoane” se înțelege:

- a) supunerea la executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat;
- b) ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire;
- c) obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală;
- d) obligarea la practicarea cerșetoriei;
- e) prelevarea de organe **în mod ilegal**.

Art. 183 Consecințe deosebit de grave

Prin consecințe deosebit de grave se înțelege o pagubă materială mai mare de 2.000.000 lei.

Art. 184 Faptă săvârșită în public

Fapta se consideră săvârșită în public atunci când a fost comisă:

- a) într-un loc care prin natura sau destinația lui este totdeauna accesibil publicului, chiar dacă nu este prezentă nici o persoană;
- b) în orice alt loc accesibil publicului, dacă sunt de față două sau mai multe persoane;
- c) în loc neaccesibil publicului, însă cu intenția ca fapta să fie auzită sau văzută și dacă acest rezultat s-a produs față de două sau mai multe persoane;
- d) într-o adunare sau reuniune de mai multe persoane, cu excepția reuniunilor care pot fi considerate că au caracter de familie, datorită naturii relațiilor dintre persoanele participante.

Art. 185 Timp de război

Prin „timp de război” se înțelege durata stării de mobilizare a forțelor armate sau durata stării de război.

Art. 186 Calculul timpului

(1) La calcularea timpului ziua se socotește de 24 de ore, săptămâna de 7 zile iar anul de 12 luni. Luna și anul se socotesc împlinite cu o zi înainte de ziua corespunzătoare datei de la care au început să curgă.

(2) Dacă limita de pedeapsă este exprimată într-un termen pe luni care nu este divizibil cu fracția de majorare sau reducere ce ar urma să se aplice, fracția se va aplica asupra termenului transformat în zile, după care durata obținută se transformă în luni. În acest caz luna se socotește de 30 de zile și se iau în calcul doar zilele întregi rezultate din aplicarea fracției.

(3) În cazul limitelor de pedeapsă exprimate în ani, se aplică în mod corespunzător dispozițiile alin. (2), transformarea făcându-se între ani și luni.

Art. 187 Pedeapsă prevăzută de lege

Prin „pedeapsă prevăzută de lege” se înțelege pedeapsa prevăzută în textul de lege care incriminează fapta săvârșită în forma consumată, fără luarea în considerare a cauzelor de reducere sau de majorare a pedepsei.

TITLUL I INFRAȚIUNI CONTRA PERSOANEI

CAPITOLUL I INFRAȚIUNI CONTRA VIEȚII

Art. 188 Omorul

(1) Uciderea unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 189 Omorul calificat

(1) Omorul săvârșit în vreuna din următoarele împrejurări:

- a) cu premeditare;
 - b) din interes material;
 - c) pentru a se sustrage ori pentru a sustrage pe altul de la tragerea la răspundere penală sau de la executarea unei pedepse;
 - d) pentru a înlesni sau a ascunde săvârșirea altei infracțiuni;
 - e) de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor sau o tentativă la infracțiunea de omor;
 - f) asupra a două sau mai multor persoane;
 - g) asupra unei femei gravide;
 - h) prin cruzimi,
- se pedepsește cu detențiune pe viață sau închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 190 Uciderea la cererea victimei

Uciderea săvârșită la cererea explicită, serioasă, conștientă și repetată a victimei care suferea de o boală incurabilă sau de o infirmitate gravă atestată medical, cauzatoare de suferințe permanente și greu de suportat se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Art. 191 Determinarea sau înlesnirea sinuciderii

(1) Fapta de a determina sau înlesni sinucidera unei persoane, dacă sinucidera a avut loc, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(2) Când fapta prevăzută în alineatul precedent s-a săvârșit față de un minor cu vârsta cuprinsă între 13 și 18 ani sau față de o persoană cu discernământ diminuat, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 10 ani.

(3) Determinarea sau înlesnirea sinuciderii, săvârșită față de un minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani sau față de o persoană care nu a putut să-și dea seama de consecințele acțiunilor sau inacțiunilor sale ori nu putea să le controleze, dacă sinuciderea a avut loc, se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Dacă actele de determinare sau înlesnire prevăzute în alin. (1) – (3) au fost urmate de o încercare de sinucidere, limitele speciale ale pedepsei se reduc la jumătate.

Art. 192 Uciderea din culpă

(1) Uciderea din culpă a unei persoane se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Uciderea din culpă ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii, ori pentru efectuarea unei anumite activități, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani. Când încălcarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere constituie prin ea însăși o infracțiune, se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

(3) Dacă prin fapta săvârșită s-a cauzat moartea a două sau mai multor persoane, limitele speciale ale pedepsei prevăzute în alineatele precedente se majorează cu jumătate.

CAPITOLUL II INFRACTIUNI CONTRA INTEGRITĂȚII CORPORALE SAU SĂNĂTĂȚII

Art. 193 Lovirea sau alte violențe

(1) Lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice se pedepsesc cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu amendă.

(2) Fapta prin care se produc leziuni traumatice a caror gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile sau este afectată sănătatea unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani sau cu amendă.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 194 Vătămarea corporală

(1) Fapta prevăzută în art. 193 care a cauzat vreuna din următoarele consecințe:

a) o infirmitate;

b) leziuni traumatice pentru a căror vindecare au necesitat mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale ;

c) un prejudiciu estetic grav și permanent; d) avortul;

e) punerea în primejdie a vieții persoanei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Când fapta a fost săvârșită în scopul producerii uneia dintre consecințele prevăzute în alin. (1) lit. a), b) și c) pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani.

(3) Tentativa la infracțiunea prevăzută în alin. (2) se pedepsește.

Art. 195 Lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte

Dacă vreuna dintre faptele prevăzute în art. 193 și în art. 194 a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 6 la 12 ani.

Art. 196 Vătămarea corporală din culpă

(1) Fapta prevăzută în art. 193 alin.(2) săvârșită din culpă de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice ori a unei substanțe psihoactive sau în desfășurarea unei activități ce constituie prin ea însăși infracțiune se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Fapta prevăzută în art. 194 alin.(1) săvârșită din culpă, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

(3) Când fapta prevăzută în alin. (2) a fost săvârșită ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale sau a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii, ori pentru efectuarea unei anumite activități, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau amendă.

(4) Dacă urmările prevăzute în alin. (1) – (3) s-au produs față de două sau mai multe persoane, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

(5) Dacă nerespectarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere sau desfășurarea activității care a condus la comiterea faptelor prevăzute în alin.(1) și (3) constituie prin ea însăși o infracțiune, se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

(6) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 197 Relele tratamente aplicate minorului

Punerea în primejdie gravă, prin măsuri sau tratamente de orice fel, a dezvoltării fizice, intelectuale sau morale a minorului, de către părinți sau de orice persoană în grija căreia se află minorul, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 198 Încăierarea

(1) Participarea la o încăierare între mai multe persoane se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Dacă în cursul încăierării s-a cauzat o vătămare corporală uneia sau mai multor persoane și nu se cunoaște care dintre participanți a produs urmările, se aplică tuturor pedeapsa închisorii de la unu la 5 ani, cu excepția victimei, care răspunde potrivit alin. (1).

(3) Când prin fapta săvârșită în condițiile alin. (2) s-a cauzat moartea unei persoane pedeapsa este închisoarea de la 6 la 12 ani, iar dacă s-a cauzat moartea a două sau mai multor persoane, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

(4) Nu se pedepsește cel care a fost prins în încăierare împotriva voinței sale sau care a încercat să-i despartă pe alții.

CAPITOLUL III INFRAȚIUNI SĂVÂRȘITE ASUPRA UNUI MEMBRU DE FAMILIE

Art. 199 Violența în familie

(1) Dacă faptele prevăzute în art. 188, art. 189, art. 193-195 sunt săvârșite asupra unui membru de familie, maximul special al pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime.

(2) În cazul infracțiunilor prevăzute în art. 193 și în art. 196 săvârșite asupra unui membru de familie, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu. Împăcarea înlătură răspunderea penală.

Art. 200 Uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă

(1) Uciderea copilului nou-născut imediat după naștere dar nu mai târziu de 24 de ore, săvârșită de către mama aflată în stare de tulburare psihică se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Dacă faptele prevăzute în art. 193 - 195 sunt săvârșite asupra copilului nou-născut imediat după naștere dar nu mai târziu de 24 de ore, de către mama aflată în stare de tulburare psihică, limitele speciale ale pedepsei sunt de o lună și, respectiv, 3 ani.

CAPITOLUL IV AGRESIUNI ASUPRA FĂTULUI

Art. 201 Întreruperea cursului sarcinii

(1) Întreruperea cursului sarcinii săvârșită în vreuna dintre următoarele împrejurări:

- a) în afara instituțiilor medicale sau a cabinetelor medicale autorizate în acest scop;
 - b) de către o persoană care nu are calitatea de medic de specialitate obstetrică-ginecologie și drept de liberă practică medicală în această specialitate;
 - c) dacă vârsta sarcinii a depășit paisprezece săptămâni,
- se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Avortul săvârșit în orice condiții, fără consimțământul femeii însărcinate, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Dacă prin faptele prevăzute în alin. (1) și (2) s-a cauzat femeii însărcinate o vătămare corporală pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, iar dacă fapta a avut ca urmare moartea femeii însărcinate, pedeapsa este închisoarea de la 6 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Când faptele au fost săvârșite de un medic, pe lângă pedeapsa închisorii, se va aplica și interzicerea exercitării profesiei de medic.

(5) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) și (2) se pedepsește.

(6) Nu constituie infracțiune avortul terapeutic efectuat de un medic de specialitate obstetrică-ginecologie, până la vârsta de 24 de săptămâni, sau întreruperea ulterioară a cursului sarcinii, în scop terapeutic, în interesul mamei sau al fătului.

(7) Nu se pedepsește femeia însărcinată care își întrerupe cursul sarcinii.

Art. 202 Vătămarea fătului

(1) Vătămarea fătului, în timpul nașterii, care a împiedicat instalarea vieții extrauterine se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(2) Vătămarea fătului în timpul nașterii, care a cauzat ulterior copilului o vătămare corporală, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani, iar dacă a avut ca urmare moartea copilului pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

(3) Vătămarea fătului în timpul sarcinii, prin care s-a cauzat ulterior copilului o vătămare corporală, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani, iar dacă a avut ca urmare moartea copilului pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani.

(4) Vătămarea fătului săvârșită în timpul nașterii de către mama aflată în stare de tulburare psihică, se sancționează cu pedeapsa prevăzută în alin. (1) și (2), ale cărei limite se reduc la jumătate.

(5) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) - (4) au fost săvârșite din culpă limitele speciale ale pedepsei se reduc la jumătate.

(6) Nu constituie infracțiune faptele prevăzute la alin. (1) – (3) săvârșite de un medic sau de persoana autorizată să asiste nașterea sau să urmărească sarcina, dacă acestea au fost săvârșite în cursul actului medical, cu respectarea prevederilor specifice profesiei și au fost făcute în interesul femeii gravide sau al fătului, ca urmare a riscului inerent exercitării actului medical.

(7) Vătămarea fătului în perioada sarcinii, de către femeia însărcinată, nu se pedepsește.

CAPITOLUL V

INFRACTIUNI PRIVIND OBLIGAȚIA DE ASISTENȚĂ A CELOR ÎN PRIMEJDIE

Art. 203 Lăsarea fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate

(1) Omisiunea de a da ajutorul necesar sau de a anunța de îndată autoritățile de către cel care a găsit o persoană a cărei viață, integritate corporală sau sănătate este în pericol și nu are putința de a se salva, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Fapta nu constituie infracțiune dacă, prin acordarea ajutorului, autorul s-ar expune unui pericol grav cu privire la viața, integritatea corporală sau sănătatea sa.

Art. 204 Împiedicarea ajutorului

Împiedicarea intervenției ajutoarelor pentru salvarea unei persoane de la un pericol iminent și grav pentru viața, integritatea corporală sau sănătatea acesteia, se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă.

CAPITOLUL VI INFRACTIUNI CONTRA LIBERTĂȚII PERSOANEI

Art. 205 Lipsirea de libertate în mod ilegal

(1) Lipsirea de libertate a unei persoane în mod ilegal se pedepsește cu închisoare de la unu la 7 ani.

(2) Se consideră lipsire de libertate și răpirea unei persoane aflate imposibilitatea de a-și exprima voința ori de a se apăra.

(3) Dacă fapta este săvârșită

- a) de către o persoană înarmată;
 - b) asupra unui minor;
 - c) punând în pericol sănătatea sau viața victimei,
- pedeapsa este închisoarea cuprinsă între 3 și 10 ani.

(4) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(5) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) și (2) se pedepsește.

Art. 206 Amenințarea

(1) Fapta de a amenința o persoană cu săvârșirea unei infracțiuni sau a unei fapte păgubitoare îndreptate împotriva sa ori a altei persoane, dacă este de natură să îi producă o stare de temere, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă, fără ca pedeapsa aplicată să poată depăși sancțiunea prevăzută de lege pentru infracțiunea care a format obiectul amenințării.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 207 Șantajul

(1) Constrângerea unei persoane să dea, să facă, să nu facă sau să sufere ceva, în scopul de a dobândi în mod injust un folos nepatrimonial, pentru sine ori pentru altul, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează amenințarea cu darea în vileag a unei fapte reale sau imaginare, compromițătoare pentru persoana amenințată ori pentru un membru de familie al acesteia, în scopul prevăzut în alin. (1).

(3) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și (2) au fost comise în scopul de a dobândi în mod injust un folos patrimonial, pentru sine sau pentru altul, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

Art. 208 Hărțuirea

(1) Fapta celui care, în mod repetat, urmărește, fără drept sau fără un interes legitim, o persoană ori îi supraveghează locuința, locul de muncă sau alte locuri frecventate de către aceasta, cauzându-i astfel o stare de temere, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 6 luni sau cu amendă.

(2) Efectuarea de apeluri telefonice sau comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care, prin frecvență sau conținut, îi cauzează o temere unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

CAPITOLUL VII TRAFICUL ȘI EXPLOATAREA PERSOANELOR VULNERABILE

Art. 209 Sclavia

Punerea sau ținerea unei persoane în stare de sclavie, precum și traficul de sclavi, se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 210 Traficul de persoane

(1) Recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea unei persoane în scopul exploatării acesteia, săvârșită:

- a) prin constrângere, răpire, inducere în eroare sau abuz de autoritate;
- b) profitând de imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința ori de starea de vădită vulnerabilitate a acelei persoane;

c) prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase în schimbul consimțământului persoanei care are autoritate asupra acelei persoane, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Consimțământul persoanei victimă a traficului nu constituie cauză justificativă.

Art. 211 Traficul de minori

(1) Recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea unui minor, în scopul exploatării acestuia, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Dacă fapta a fost săvârșită în condițiile art. 210 alin.(1), pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Consimțământul persoanei victimă a traficului nu constituie cauză justificativă.

Art. 212 Supunerea la muncă forțată sau obligatorie

Fapta de a supune o persoană, în alte cazuri decât cele prevăzute de dispozițiile legale, la prestarea unei munci împotriva voinței sale sau la o muncă obligatorie, se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani.

Art. 213 Proxenetismul

(1) Determinarea sau înlesnirea practicării prostituției ori obținerea de foloase patrimoniale de pe urma practicării prostituției de către una sau mai multe persoane se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) În cazul în care determinarea la începerea sau continuarea practicării prostituției s-a realizat prin constrângere, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Dacă faptele sunt săvârșite față de un minor, limitele speciale pedepsei se majorează cu jumătate.

(4) Prin practicarea prostituției se înțelege întreținerea de acte sexuale cu diferite persoane în scopul obținerii de foloase patrimoniale pentru sine sau pentru altul.

Art. 214 Exploatarea cerșetoriei

(1) Fapta persoanei care determină un minor sau o persoană cu dizabilități fizice ori psihice să apeleze în mod repetat la mila publicului pentru a cere ajutor material, sau beneficiază de foloase patrimoniale de pe urma acestei activități, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Dacă fapta este săvârșită în următoarele împrejurări:

a) de părinte, tutore, curator ori de către cel care are în îngrijire persoana care cerșește;

b) prin constrângere,

pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani.

Art. 215 Folosirea unui minor în scop de cerșetorie

Fapta majorului care, având capacitatea de a munci, apelează în mod repetat la mila publicului, cerând ajutor material, folosindu-se în acest scop de prezența unui minor, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

Art. 216 Folosirea serviciilor unei persoane exploatate

Fapta de a utiliza serviciile prevăzute în art. 182, prestate de o persoană despre care beneficiarul știe că este victimă a traficului de persoane ori a traficului de minori, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.

Art. 217 Sancționarea tentativei

Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 209 - 211 și art. 213 alin. (2) se pedepsește.

CAPITOLUL VIII INFRACTIUNI CONTRA LIBERTĂȚII ȘI INTEGRITĂȚII SEXUALE

Art. 218 Violul

(1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința, sau profitând de această stare, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise în condițiile alin. (1).

(3) Pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

b) victima este rudă în linie directă, frate sau soră;

c) victima nu a împlinit vârsta de 16 ani;

d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală.

f) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună.

(4) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(5) Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) și (2) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) - (3) se pedepsește.

Art. 219 Agresiunea sexuală

(1) Actul de natură sexuală, altul decât cele prevăzute în art. 218, cu o persoană săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința, ori profitând de această stare, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

b) victima este rudă în linie directă, frate sau soră;

c) victima nu a împlinit vârsta de 16 ani;

d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală;

f) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună.

(3) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Dacă actele de agresiune sexuală au fost precedate sau urmate de săvârșirea actelor sexuale prevăzute în art. 218 alin. (1) și (2), fapta constituie viol.

(5) Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) și (2) se pedepsește.

Art. 220 Actul sexual cu un minor

(1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise cu un minor cu vârsta între 13 și 15 ani se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Fapta prevăzută în alin. (1) comisă de un major cu un minor cu vârsta între 13 și 18 ani, când majorul a abuzat de autoritatea ori influența sa asupra victimei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Fapta prevăzută în alin. (1) – (3) se sancționează cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) minorul este rudă în linie directă, frate sau soră;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

c) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

Art. 221 Coruperea sexuală a minorilor

(1) Comerțarea de către un major împreună cu un minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, a unui act de natură sexuală, altul decât cel prevăzut în art. 220, precum și determinarea minorului să suporte ori să efectueze un astfel de act, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) minorul este rudă în linie directă, frate sau soră;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

c) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

(3) Actul sexual de orice natură săvârșit de un major în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

(4) Determinarea de către un major a unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiționist ori la spectacole sau reprezentații în cadrul cărora se comit acte sexuale de orice natură, precum și punerea la dispoziția acestuia de materiale cu caracter pornografic se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Art. 222 Racolarea minorilor în scopuri sexuale

Fapta persoanei majore de a-i propune unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani să se întâlnească, în scopul comiterii unui act din cele prevăzute la art. 220 sau 221 inclusiv atunci când propunerea a fost făcută prin mijloacele de transmitere la distanță, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă.

Art.223 Hărțuirea sexuală

(1) Pretinderea în mod repetat de favoruri de natură sexuală în cadrul unei relații de muncă sau a unei relații similare, dacă prin aceasta victima a fost intimidată sau pusă într-o situație umilitoare, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

CAPITOLUL IX INFRACTIUNI CE ADUC ATINGERE DOMICILIULUI, VIEȚII PRIVATE ȘI CORESPONDENȚEI

Art. 224 Violarea de domiciliu

(1) Pătrunderea fără drept, în orice mod, într-o locuință, încăpere, dependință sau loc împrejmuit ținând de acestea, fără consimțământul persoanei care le folosește, ori refuzul de a le părăsi la cererea acesteia, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un 2 ani sau cu amendă.

(2) În cazul în care fapta este săvârșită de o persoană înarmată, în timpul nopții ori prin folosire de calități mincinoase, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau amenda.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 225 Violarea sediului profesional

(1) Pătrunderea fără drept, în orice mod, în oricare din sediile unde o persoană juridică sau fizică își desfășoară activitatea profesională, ori refuzul de a le părăsi la cererea persoanei îndreptățite, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) În cazul în care fapta este săvârșită de o persoană înarmată, în timpul nopții ori prin folosire de calități mincinoase, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau amenda.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 226 Violarea vieții private

(1) Atingerea adusă vieții private, fără drept, prin fotografierea, captarea sau înregistrarea de imagini, ascultarea cu mijloace tehnice sau înregistrarea audio a unei persoane aflate într-o locuință sau încăpere ori dependință ținând de aceasta, sau a unei convorbiri private, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu amendă.

(2) Divulgarea, difuzarea, prezentarea sau transmiterea, fără drept, a sunetelor, convorbirilor ori a imaginilor prevăzute în alin. (1), către o altă persoană sau către public, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(4) Nu constituie infracțiune fapta săvârșită:

a) de către cel care a participat la întâlnirea cu persoana vătămată în cadrul căreia au fost surprinse sunetele, convorbirile sau imaginile, dacă justifică un interes legitim;

b) dacă persoana vătămată a acționat explicit cu intenția de a fi văzută ori auzită de făptuitor;

c) dacă făptuitorul surprinde săvârșirea unei infracțiuni sau contribuie la dovedirea săvârșirii unei infracțiuni;

d) dacă surprinde fapte de interes public, care au semnificație pentru viața comunității și a căror divulgare prezintă avantaje publice mai mari decât prejudiciul produs persoanei vătămate.

(5) Plasarea, fără drept, de mijloace tehnice de înregistrare audio sau video, în scopul săvârșirii faptelor prevăzute la alin. (1) și (2), se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Art. 227 Divulgarea secretului profesional

(1) Divulgarea, fără drept, a unor date sau informații privind viața privată a unei persoane, de natură să aducă un prejudiciu unei persoane, de către acela care a luat cunoștință despre acestea în virtutea profesiei ori funcției și care are obligația păstrării confidențialității cu privire la aceste date, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

TITLUL II INFRACTIUNI CONTRA PATRIMONIULUI

CAPITOLUL I FURTUL

Art. 228 Furtul

(1) Luarea unui bun mobil din posesia sau detinerea altuia, fără consimțământul acestuia, în scopul de a și-l însuși pe nedrept, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Fapta constituie furt și dacă bunul aparține în întregime sau în parte făptuitorului, dar în momentul săvârșirii acel bun se găsea în posesia sau detinerea legitimă a altei persoane.

(3) Se consideră bunuri mobile și înscrisurile, energia electrică, precum și orice alt fel de energie care are valoare economică.

Art. 229 Furtul calificat

(1) Furtul săvârșit în următoarele împrejurări:

- a) într-un mijloc de transport în comun;
 - b) în timpul nopții;
 - c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;
 - d) prin efracție, escaladare sau prin folosirea fără drept a unei chei adevărate ori a unei chei mincinoase;
 - e) prin scoaterea din funcțiune a sistemului de alarmă ori de supraveghere,
- se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Dacă furtul a fost săvârșit în următoarele împrejurări:

- a) asupra unui bun care face parte din patrimoniul cultural;
- b) prin violare de domiciliu sau sediu profesional;
- c) de o persoană având asupra sa o armă,
pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

3) Furtul privind următoarele categorii de bunuri:

- a) țiței, gazolină, condensat, etan lichid, benzină, motorină, alte produse petroliere sau gaze naturale din conducte, depozite, cisterne ori vagoane-cisternă;
- b) componente ale sistemelor de irigații;
- c) componente ale rețelelor electrice;
- d) un dispozitiv ori un sistem de semnalizare, alarmare ori alertare în caz de incendiu sau alte situații de urgență publică;
- e) un mijloc de transport sau orice alt mijloc de intervenție la incendiu, la accidente de cale ferată, rutiere, navale sau aeriene, ori în caz de dezastru;
- f) instalații de siguranță și dirijare a traficului feroviar, rutier, naval, aerian și componente ale acestora, precum și componente ale mijloacelor de transport aferente;
- g) bunuri prin însușirea cărora se pune în pericol siguranța traficului și a persoanelor pe drumurile publice;
- h) cabluri, linii, echipamente și instalații de telecomunicații, radiocomunicații, precum și componente de comunicații
se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani.

Art. 230 Furtul în scop de folosință

(1) Furtul care are ca obiect un vehicul, săvârșit în scopul de a-l folosi pe nedrept, în condițiile art. 228 sau art. 229, se sancționează cu pedeapsa prevăzută în art. 228 sau art. 229, după caz, ale cărei limite speciale se reduc cu o treime.

(2) Cu pedeapsa prevăzută în alin. (1) se sancționează folosirea fără drept a unui terminal de comunicații al altuia sau folosirea unui terminal de comunicații racordat fără drept la o rețea, dacă s-a produs o pagubă.

Art. 231 Pedepsirea unor furturi la plângerea prealabilă

Faptele prevăzute în prezentul capitol, săvârșite între membrii de familie, de către un minor în paguba tutorelui ori de către cel care locuiește împreună cu persoana vătămată sau este găzduit de aceasta se pedepsește numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 232 Sancționarea tentativei

Tentativa la infracțiunile prevăzute în prezentul capitol se pedepsește.

CAPITOLUL II TÂLHĂRIA ȘI PIRATERIA

Art. 233 Tâlhăria

Furtul săvârșit prin întrebuințarea de violențe sau amenințări, ori prin punerea victimei în stare de inconștiență sau neputință de a se apăra, precum și furtul urmat

de întrebuințarea unor astfel de mijloace pentru păstrarea bunului furat sau pentru înlăturarea urmelor infracțiunii, ori pentru ca făptuitorul să-și asigure scăparea, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 234 Tâlhăria calificată

(1) Tâlhăria săvârșită în următoarele împrejurări:

- a) prin folosirea unei arme ori substanțe explozive, narcotice sau paralizante;
 - b) prin simularea de calități oficiale;
 - c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;
 - d) în timpul nopții;
 - e) într-un mijloc de transport sau asupra unui mijloc de transport;
 - f) prin violare de domiciliu sau sediu profesional,
- se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(1) Pedepsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când tâlhăria a avut ca urmare vătămarea corporală.

Art. 235 Pirateria

(1) Furtul comis, prin violență sau amenințare, de către o persoană care face parte din echipajul sau din pasagerii unei nave aflată în marea liberă, a bunurilor ce se găsesc pe acel vas sau pe o altă navă se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu pedeapsa prevăzută în alin.(1) se sancționează și capturarea unei nave aflată în marea liberă sau faptul de a provoca, prin orice mijloc, naufragiul sau eșuarea acesteia, în scopul de a-și însuși încărcătura ei sau de a tâlhări persoanele aflate la bord.

(3) Dacă pirateria a avut ca urmare vătămarea corporală, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Există piraterie și dacă fapta s-a comis pe o aeronavă sau între aeronave și nave.

Art. 236 Tâlhăria sau pirateria urmată de moartea victimei

Dacă faptele prevăzute în art. 233 - 235 au avut ca urmare moartea victimei pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 237 Sancționarea tentativei

Tentativa la infracțiunile prevăzute în art.233 - 235 se pedepsește.

CAPITOLUL III INFRACTIUNI CONTRA PATRIMONIULUI PRIN NESOCOTIREA ÎNCREDERII

Art. 238 Abuzul de încredere

(1) Însușirea, dispunerea sau folosirea, pe nedrept, a unui bun mobil al altuia, de către cel căruia i-a fost încredințat în baza unui titlu și cu un anumit scop, ori refuzul de a-l restitui, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 239 Abuzul de încredere prin fraudarea creditorilor

(1) Fapta debitorului de a înstrăina, ascunde, deteriora sau distruge, în tot sau în parte, valori ori bunuri din patrimoniul său ori de a invoca acte sau datorii fictive în scopul fraudării creditorilor se pedepsește cu închisoare de 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează fapta persoanei care, știind că nu va putea plăti, achiziționează bunuri ori servicii producând o pagubă creditorului.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 240 Bancruta simplă

(1) Neintroducerea sau introducerea tardivă, de către debitorul persoană fizică ori de reprezentantul legal al persoanei juridice debitoare, a cererii de deschidere a procedurii insolvenței într-un termen care depășește cu mai mult de 6 luni termenul prevăzut de lege de la apariția stării de insolvență se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 241 Bancruta frauduloasă

(1) Fapta persoanei care, în fraudă creditorilor:

a) falsifică, sustrage sau distruge evidențele debitorului ori ascunde o parte din activul averii acestuia;

b) înfățișează datorii inexistente sau prezintă în registrele debitorului, în alt act sau în situația financiară sume nedatorate;

c) înstrăinează, în caz de insolvență a debitorului, o parte din active, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 242 Gestiunea frauduloasă

(1) Pricinuirea de pagube unei persoane, cu ocazia administrării sau conservării bunurilor acestora, de către cel care are ori trebuie să aibă grija administrării sau conservării acelor bunuri se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Când fapta prevăzută în alin.(1) a fost săvârșită de administratorul judiciar, de lichidatorul averii debitorului sau de un reprezentant sau prepus al acestora, pedeapsa este închisoarea de la 1 la 5 ani.

(3) Faptele prevăzute în alin.(1) și (2) săvârșite în scopul de a dobândi un folos patrimonial se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(4) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 243 Însușirea bunului găsit sau ajuns din eroare la făptuitor

(1) Fapta de a nu preda în termen de 10 zile un bun găsit autorităților sau celui care l-a pierdut, sau de a dispune de acel bun ca de al său, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și însușirea pe nedrept a unui bun mobil ce aparține altuia, ajuns din eroare sau în mod fortuit în posesia făptuitorului, sau nepredarea acestuia în termen de 10 zile din momentul în care a cunoscut că bunul nu îi aparține.

(3) Împăcarea înlătură răspunderea penală.

Art. 244 Înselăciunea

(1) Inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în scopul de a obține pentru sine sau pentru altul un folos patrimonial injust și dacă s-a pricinuit o pagubă, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Înselăciunea săvârșită prin folosirea de nume sau calități mincinoase ori de alte mijloace frauduloase se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani. Dacă mijlocul fraudulos constituie prin el însuși o infracțiune, se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

(3) Împăcarea înlătură răspunderea penală.

Art. 245 Înselăciunea privind asigurările

(1) Distrugerea, degradarea, aducerea în stare de neîntrebuințare, ascunderea sau înstrăinarea unui bun asigurat împotriva distrugerii, degradării, uzurii, pierderii sau furtului, în scopul de a obține, pentru sine sau pentru altul, suma asigurată, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Fapta persoanei care, în scopul prevăzut în alineatul precedent, simulează, își cauzează sau agravează leziuni sau vătămări corporale produse de un risc asigurat, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(3) Împăcarea înlătură răspunderea penală.

Art. 246 Deturnarea licitațiilor publice

Fapta de a îndepărta, prin constrângere sau corupere, un participant de la o licitație publică, ori înțelegerea între participanți pentru a denatura prețul de adjudecare se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

Art. 247 Exploatarea patrimonială a unei persoane vulnerabile

(1) Fapta creditorului care, cu ocazia dării cu împrumut de bani sau bunuri, profitând de starea de vădită vulnerabilitate a debitorului, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității, ori relației de dependență în care debitorul se află față de el, îl face să constituie sau să transmită, pentru sine sau pentru altul, un drept real ori de creanță de valoare vădit disproporționată față de această prestație, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Punerea unei persoane în stare de vădită vulnerabilitate prin provocarea unei intoxicații cu alcool sau substanțe psihoactive în scopul de a o determina să consimtă la constituirea sau transmiterea unui drept real ori de creanță sau să renunțe la un drept, dacă s-a produs o pagubă, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Art. 248 Sancționarea tentativei

Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 239 alin. (1), art. 241 și art. 244 - 247 se pedepsește.

CAPITOLUL IV FRAUDE COMISE PRIN SISTEME INFORMATICE ȘI MIJLOACE DE PLATĂ ELECTRONICE

Art. 249 Frauda informatică

Introducerea, modificarea sau ștergerea de date informatice, restricționarea accesului la aceste date ori împiedicarea în orice mod a funcționării unui sistem informatic, în scopul de a obține un beneficiu material pentru sine sau pentru altul, dacă s-a cauzat o pagubă unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Art. 250 Efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos

(1) Efectuarea unei operațiuni de retragere de numerar, încărcare sau descărcare a unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, prin utilizarea, fără consimțământul titularului, a unui instrument de plată electronică, sau a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează efectuarea uneia dintre operațiunile prevăzute la alin. (1), prin utilizarea neautorizată a oricăror date de identificare sau prin utilizarea de date de identificare fictive.

(3) Transmiterea neautorizată către altă persoană a oricăror date de identificare, în vederea efectuării uneia dintre operațiunile prevăzute la alin. (1) se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

Art. 251 Acceptarea operațiunilor financiare efectuate în mod fraudulos

(1) Acceptarea unei operațiuni de retragere de numerar, încărcare sau descărcare a unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, cunoscând că este efectuată prin folosirea unui instrument de plată electronică falsificat sau utilizat fără consimțământul titularului său, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează acceptarea uneia dintre operațiunile prevăzute în alin. (1), cunoscând că este efectuată prin utilizarea neautorizată a oricăror date de identificare sau prin utilizarea de date de identificare fictive.

Art. 252 Sancționarea tentativei

Tentativa la infracțiunile prevăzute în prezentul capitol se pedepsește.

CAPITOLUL V DISTRUGEREA ȘI TULBURAREA DE POSESIE

Art. 253 Distrugerea

(1) Distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a unui bun aparținând altuia ori împiedicarea luării măsurilor de conservare sau de salvare a unui astfel de bun, precum și înlăturarea măsurilor luate, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Distrugerea unui înscris sub semnătură privată, care aparține în tot sau în parte altei persoane și servește la dovedirea unui drept de natură patrimonială, dacă prin aceasta s-a produs o pagubă, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(3) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) privește bunuri care fac parte din patrimoniul cultural, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani.

(4) Distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a unui bun săvârșită prin incendiere, explozie ori prin orice alt asemenea mijloc, și dacă este de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(5) Dispozițiile prevăzute în alin. (3) și (4) se aplică chiar dacă bunul aparține făptuitorului.

(6) Pentru faptele prevăzute în alin. (1) și (2) acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(7) Tentativa faptelor prevăzute în alin. (3) și (4) se pedepsește .

Art. 254 Distrugerea calificată

(1) Dacă faptele prevăzute în art. 253 au avut ca urmare un dezastru, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Dezastrul constă în distrugerea sau degradarea unor bunuri imobile, ori a unor lucrări, echipamente, instalații sau componente ale acestora și care a avut ca urmare moartea sau vătămarea corporală a două sau mai multor persoane.

Art. 255 Distrugerea din culpă

(1) Distrugerea, degradarea ori aducerea în stare de neîntrebuințare, din culpă, a unui bun, chiar dacă acesta aparține făptuitorului, în cazul în care fapta este săvârșită prin incendiere, explozie sau prin orice alt asemenea mijloc și dacă este de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Dacă faptele au avut ca urmare un dezastru, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani.

Art. 256 Tulburarea de posesie

(1) Ocuparea, în întregime sau în parte, fără drept, prin violență sau amenințare, ori prin desființarea sau strămutarea semnelor de hotar, a unui imobil aflat în posesia altuia, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

TITLUL III

INFRAȚIUNI PRIVIND AUTORITATEA ȘI FRONTIERA DE STAT

CAPITOLUL I

INFRAȚIUNI CONTRA AUTORITĂȚII

Art. 257 Ultrajul

(1) Amenințarea săvârșită nemijlocit sau prin mijloace de comunicare directă, lovirea sau alte violențe, vătămarea corporală, lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte ori omorul săvârșite împotriva unui funcționar public care îndeplinește o

funcție ce implică exercițiul autorității de stat, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.

(2) Săvârșirea unei infracțiuni împotriva unui funcționar public care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat ori asupra bunurilor acestuia, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează faptele comise în condițiile alin.(2) dacă privesc un membru de familie al funcționarului public.

Art. 258 Uzurparea de calități oficiale

(1) Folosirea fără drept a unei calități oficiale care implică exercițiul autorității de stat, însoțită sau urmată de îndeplinirea vreunui act legat de acea calitate, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează fapta funcționarului public care continuă să exercite o funcție ce implică exercițiul autorității de stat, după ce a pierdut acest drept conform legii.

(3) Dacă faptele prevăzute în alin.(1) sau (2) au fost săvârșite de o persoană care poartă, fără drept, uniforme sau semne distinctive ale unei autorități publice, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani.

Art. 259 Sustragerea sau distrugerea de înscrisuri

(1) Sustragerea ori distrugerea unui înscris care se află în păstrarea ori în deținerea unei entități publice din cele prevăzute la art. 176 se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Dacă fapta este săvârșită de un funcționar public în exercitarea atribuțiilor de serviciu, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

(3) Tentativa se pedepsește.

Art. 260 Ruperea de sigilii

(1) Înlăturarea ori distrugerea unui sigiliu legal aplicat se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Dacă fapta a fost săvârșită de custode, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 2 ani sau amenda.

Art. 261 Sustragerea de sub sechestru

(1) Sustragerea unui bun care este legal sechestrat se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Dacă fapta a fost săvârșită de custode, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 2 ani sau amenda.

CAPITOLUL II INFRACTIUNI PRIVIND FRONTIERA DE STAT

Art. 262 Trecerea frauduloasă a frontierei de stat

(1) Intrarea sau ieșirea din țară prin trecerea ilegală a frontierei de stat a României se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) a fost săvârșită:

a) în scopul sustragerii de la tragerea la răspundere penală sau de la executarea unei pedepse ori a unei măsuri educative, privative de libertate;

b) de către un străin declarat indezirabil ori căruia i-a fost interzis în orice mod dreptul de intrare sau de ședere în țară, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani.

(3) Tentativa se pedepsește.

(4) Fapta prevăzută în alin.(1), săvârșită de o victimă a traficului de persoane sau de minori, nu se pedepsește.

Art. 263 Traficul de migranți

(1) Racolarea, îndrumarea, călăuzirea, transportarea, transferarea sau adăpostirea unei persoane, în scopul trecerii frauduloase a frontierei de stat a României, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Când fapta a fost săvârșită:

a) în scopul de a obține, direct sau indirect, un folos patrimonial;

b) prin mijloace care pun în pericol viața, integritatea sau sănătatea migrantului;

c) prin supunerea migrantului la tratamente inumane sau degradante,

pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Tentativa se pedepsește.

Art. 264 Facilitarea șederii ilegale în România

(1) Fapta persoanei care facilitează, prin orice mijloace, rămânerea ilegală pe teritoriul României a unei persoane, victimă a unei infracțiuni de trafic de persoane, de minori sau de migranți, care nu are cetățenia română și nici domiciliul în România, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. Dacă mijlocul folosit constituie prin el însuși o infracțiune, se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

(2) Când fapta a fost săvârșită:

a) în scopul de a obține, direct sau indirect, un folos patrimonial;

b) de către un funcționar public aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Când faptele prevăzute în alin. (1) și (2) sunt săvârșite cu privire la un alt străin aflat ilegal pe teritoriul României, limitele speciale ale pedepsei se reduc cu o treime.

Art. 265 Sustragerea de la măsurile de îndepărtare de pe teritoriul României

Sustragerea de la executarea obligațiilor instituite de autoritățile competente, de către străinul față de care s-a dispus măsura îndepărtării de pe teritoriul României, ori a fost dispusă interzicerea dreptului de ședere, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

TITLUL IV INFRACTIUNI CONTRA ÎNFĂPTUIRII JUSTIȚIEI

Art. 266 Nedenunțarea

(1) Fapta persoanei care, luând cunoștință de comiterea unei fapte prevăzute de legea penală contra vieții sau care a avut ca urmare moartea unei persoane, nu înștiințează de îndată autoritățile, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Nedenunțarea săvârșită de un membru de familie nu se pedepsește.

(3) Nu se pedepsește persoana care, înainte de punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva unei persoane, pentru săvârșirea faptei nedenunțate, încunoștințează autoritățile competente despre aceasta sau care, chiar după punerea în mișcare a acțiunii penale, a înlesnit tragerea la răspundere penală a autorului sau a participanților.

Art. 267 Omisiunea sesizării

(1) Funcționarul public care, luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile, omite sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Când fapta este săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la 3 luni la un an sau amenda.

Art. 268 Inducerea în eroare a organelor judiciare

(1) Sesizarea penală, făcută prin denunț sau plângere, cu privire la existența unei fapte prevăzute de legea penală ori în legătură cu săvârșirea unei asemenea fapte de către o anumită persoană, cunoscând că aceasta este nereală, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Producerea sau ticluirea de probe nereale, în scopul de a dovedi existența unei fapte prevăzute de legea penală ori săvârșirea acesteia de către o anumită persoană, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(3) Nu se pedepsește persoana care a săvârșit inducerea în eroare a organelor judiciare, dacă declară, înainte de reținerea, arestarea sau de punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva celui față de care s-a făcut denunțul sau plângerea ori s-au produs probele, că denunțul, plângerea sau probele sunt nereale.

Art. 269 Favorizarea făptuitorului

(1) Ajutorul dat făptuitorului în scopul împiedicării sau îngreunării cercetărilor într-o cauză penală, tragerii la răspundere penală, executării unei pedepse sau măsuri privative de libertate, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

(2) Pedeapsa aplicată favorizatorului nu poate fi mai mare decât pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită de autor.

(3) Favorizarea săvârșită de un membru de familie nu se pedepsește.

Art. 270 Tăinuirea

(1) Primirea, dobândirea, transformarea ori înlesnirea valorificării unui bun, de către o persoană care, fie a cunoscut, fie a prevăzut din împrejurările concrete, că acesta provine din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, chiar fără a cunoaște natura acesteia, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

(2) Pedeapsa aplicată tăinuitorului nu poate fi mai mare decât pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită de autor.

(3) Tăinuirea săvârșită de un membru de familie nu se pedepsește.

Art. 271 Obstrucționarea justiției

- (1) Persoana care, fiind avertizată asupra consecințelor faptei sale:
- a) împiedică, fără drept, organul de urmărire sau instanța să efectueze, în condițiile legii, un act procedural;
 - b) refuză să pună la dispoziția organului de urmărire penală, instanței sau judecătorului sindic, în tot sau în parte, datele, informațiile, înscrisurile sau bunurile deținute, care i-au fost solicitate în mod explicit, în condițiile legii, în vederea soluționării unei cauze,
- se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.
- (2) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică în cazul persoanei urmărite sau judecate pentru infracțiunea care formează obiectul procesului penal.

Art. 272 Influențarea declarațiilor

- (1) Încercarea de a determina sau determinarea unei persoane, indiferent de calitatea acesteia, prin corupere, prin constrângere ori prin altă faptă cu efect vădit intimidant, săvârșită asupra sa ori asupra unui membru de familie al acesteia, să nu sesizeze organele de urmărire penală, să nu dea declarații, să își retragă declarațiile, să dea declarații mincinoase ori să nu prezinte probe, într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură judiciară, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani. Dacă actul de intimidare sau corupere constituie prin el însuși o infracțiune, se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.
- (2) Nu constituie infracțiune înțelegerea patrimonială dintre infractor și persoana vătămată, intervenită în cazul infracțiunilor pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plângere prealabilă sau pentru care intervine împăcarea.

Art. 273 Mărturia mincinoasă

- (1) Fapta martorului care, într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură în care se ascultă martori, face afirmații mincinoase, ori nu spune tot ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale cu privire la care este întrebat, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.
- (2) Mărturia mincinoasă săvârșită:
- a) de un martor cu identitate protejată ori aflat în Programul de protecție a martorilor;
 - b) de un investigator sub acoperire;
 - c) de o persoană care întocmește un raport de expertiză, ori de un interpret;
 - d) în legătură cu o faptă pentru care legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață ori închisoarea de 10 ani sau mai mare,
- se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.
- (3) Autorul nu se pedepsește dacă își retrage mărturia, în cauzele penale înainte de reținere, arestare sau de punerea în mișcare a acțiunii penale, ori în alte cauze înainte de a se fi pronunțat o hotărâre sau de a se fi dat o altă soluție, ca urmare a mărturiei mincinoase.

Art. 274 Răzbunarea pentru ajutorul dat justiției

Săvârșirea unei infracțiuni împotriva unei persoane ori a unui membru de familie al acesteia, pe motiv că a sesizat organele de urmărire penală, a dat declarații ori a prezentat probe într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură dintre cele prevăzute în art. 273, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.

Art. 275 Sustragerea sau distrugerea de probe ori de înscrisuri

(1) Sustragerea, distrugerea, reținerea, ascunderea ori alterarea de mijloace materiale de probă sau de înscrisuri, în scopul de a împiedica aflarea adevărului într-o procedură judiciară, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează împiedicarea, în orice alt mod, ca un înscris necesar soluționării unei cauze, emis de către un organ judiciar sau adresat acestuia să ajungă la destinatar.

Art. 276 Presiuni asupra justiției

Fapta persoanei care, pe durata unei proceduri judiciare în curs, face declarații publice nerezabile referitoare la săvârșirea, de către judecător sau de organele de urmărire penală, a unei infracțiuni sau a unei abateri disciplinare grave legată de instrumentarea respectivei cauze, în scopul de a le influența sau intimida, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Art. 277 Compromiterea intereselor justiției

(1) Divulgarea, fără drept, de informații confidențiale privind data, timpul, locul, modul sau mijloacele prin care urmează să se administreze o probă, de către un magistrat sau un alt funcționar public care a luat cunoștință de acestea în virtutea funcției, dacă prin aceasta poate fi îngreunată sau împiedicată urmărirea penală, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Dezvăluirea, fără drept, de mijloace de probă sau de înscrisuri oficiale dintr-o cauză penală, înainte de a se dispune o soluție de netrimitere în judecată ori de soluționarea definitivă a cauzei, de către un funcționar public care a luat cunoștință de acestea în virtutea funcției, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.

(3) Dezvăluirea, fără drept, de informații dintr-o cauză penală, de către un martor, expert sau interpret, atunci când această interdicție este impusă de legea de procedură penală, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.

(4) Nu constituie infracțiune fapta prin care sunt divulgate ori dezvăluite acte sau activități vădit ilegale comise de autorități într-o cauză penală.

Art. 278 Încălcarea solemnității ședinței

Întrebuințarea de cuvinte ori gesturi jignitoare sau obscene, de natură să perturbe activitatea instanței, de către o persoană care participă sau asistă la o procedură care se desfășoară în fața instanței, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă.

Art. 279 Ultrajul judiciar

(1) Amenințarea, lovirea sau alte violențe, vătămarea corporală, lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte ori omorul, săvârșite împotriva unui judecător sau procuror aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.

(2) Săvârșirea unei infracțiuni împotriva unui judecător sau procuror ori împotriva bunurilor acestuia, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează faptele comise în condițiile alin.(2) dacă privesc un membru de familie al judecătorului sau procurorului.

(4) Dispozițiile alin.(1) - (3) se aplică în mod corespunzător și faptelor comise împotriva unui avocat în legătură cu exercitarea profesiei.

Art. 280 Cercetarea abuzivă

(1) Întrebuințarea de promisiuni, amenințări sau violențe împotriva unei persoane urmărite sau judecate într-o cauză penală, de către un organ de cercetare penală, un procuror sau un judecător, pentru a o determina să dea ori să nu dea declarații, să dea declarații mincinoase ori să își retragă declarațiile, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează producerea, falsificarea ori ticluirea de probe nereale de către un organ de cercetare penală, un procuror sau un judecător.

Art. 281 Supunerea la rele tratamente

(1) Supunerea unei persoane la executarea unei pedepse, măsuri de siguranță sau educative în alt mod decât cel prevăzut de dispozițiile legale, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

(2) Supunerea la tratamente degradante ori inumane a unei persoane aflate în stare de reținere, deținere ori în executarea unei măsuri de siguranță sau educative, privative de libertate, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

Art. 282 Tortura

(1) Fapta funcționarului public, care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat, sau a altei persoane care acționează la instigarea sau cu consimțământul expres ori tacit al acestuia, de a provoca unei persoane puternice suferințe fizice ori psihice:

a) în scopul obținerii de la această persoană sau de la o terță persoană informații sau declarații;

b) în scopul pedepsirii ei pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis;

c) în scopul de a o intimida sau de a face presiuni asupra ei ori de a intimida sau a face presiuni asupra unei terțe persoane;

d) pe un motiv bazat pe orice formă de discriminare, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) a avut ca urmare o vătămare corporală, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Tortura ce a avut ca urmare moartea victimei se pedepsește cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Tentativa la infracțiunea prevăzută în alin. (1) se pedepsește.

(5) Nicio împrejurare excepțională, oricare ar fi ea, fie că este vorba de stare de război sau de amenințări cu războiul, de instabilitate politică internă sau de orice altă stare de excepție, nu poate fi invocată pentru a justifica tortura. De asemenea, nu poate fi invocat ordinul superiorului ori al unei autorități publice.

(6) Nu constituie tortură durerea sau suferințele ce rezultă exclusiv din sancțiuni legale și care sunt inerente acestor sancțiuni sau sunt ocazionate de ele.

Art. 283 Represiunea nedreaptă

(1) Fapta de a pune în mișcare acțiunea penală, de a lua o măsură preventivă neprivativă de libertate ori de a trimite în judecată o persoană, știind că este nevinovată, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

(2) Reținerea sau arestarea ori condamnarea unei persoane, știind că este nevinovată, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

Art. 284 Asistența și reprezentarea neloială

(1) Fapta avocatului sau a reprezentantului unei persoane care, în înțelegere frauduloasă cu o persoană cu interese contrare în aceeași cauză, în cadrul unei proceduri judiciare sau notariale, vătămă interesele clientului sau ale persoanei reprezentate, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează înțelegerea frauduloasă între avocat sau reprezentantul unei persoane și un terț interesat de soluția ce se va pronunța în cauză, în scopul vătămării intereselor clientului sau ale persoanei reprezentate.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 285 Evadarea

(1) Evadarea din starea legală de reținere sau de deținere se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Când evadarea este săvârșită prin folosire de violențe sau arme, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Se consideră evadare:

a) neprezentarea nejustificată a persoanei condamnate, la locul de deținere, la expirarea perioadei în care s-a aflat legal în stare de libertate;

b) părăsirea, fără autorizare, de către persoana condamnată, a locului de muncă, aflat în exteriorul locului de deținere.

(4) Pedeapsa aplicată pentru infracțiunea de evadare se adaugă la restul rămas neexecutat din pedeapsă la data evadării.

(5) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) și (2) se pedepsește.

Art. 286 Înlesnirea evadării

(1) Înlesnirea prin orice mijloace a evadării se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Înlesnirea evadării:

a) săvârșită prin folosire de violențe, arme, substanțe narcotice sau paralizante ;

b) a două sau mai multor persoane în aceeași împrejurare;

c) unei persoane reținute sau arestate pentru o infracțiune sancționată de lege cu pedeapsa detențiunii pe viață ori cu pedeapsa închisorii de 10 ani sau mai mare, ori condamnate la o astfel de pedeapsă,

se sancționează cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și (2) sunt săvârșite de o persoană care avea îndatorirea de a-l păzi pe cel reținut sau deținut, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

(4) Înlesnirea evadării, săvârșită din culpă, de către o persoană care avea îndatorirea de a păzi pe cel care a evadat, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani.

(5) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) – (3) se pedepsește.

Art. 287 Nerespectarea hotărârilor judecătorești

(1) Nerespectarea unei hotărâri judecătorești săvârșită prin:

- a) împotrivirea la executare, prin opunerea de rezistență față de organul de executare;
 - b) refuzul organului de executare de a pune în aplicare o hotărâre judecătorească, prin care este obligat să îndeplinească un anumit act;
 - c) refuzul de a sprijini organul de executare în punerea în aplicare hotărârii, de către persoanele care au această obligație conform legii;
 - d) neexecutarea hotărârii judecătorești, prin care s-a dispus reintegrarea în muncă a unui salariat;
 - e) neexecutarea hotărârii judecătorești privind plata salariilor în termen de 15 zile de la data cererii de executare adresate angajatorului de către partea interesată;
 - f) nerespectarea hotărârilor judecătorești privind stabilirea, plata, actualizarea și recalcularea pensiilor ;
 - g) împiedicarea unei persoane de a folosi, în tot sau în parte, un imobil deținut în baza unei hotărâri judecătorești, de către cel căruia îi este opozabilă hotărârea,
- se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) În cazul faptelor prevăzute la lit. d) - g), acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 288 Neexecutarea sancțiunilor penale

(1) Sustragerea de la executare ori neexecutarea conform legii a unei pedepse complementare ori accesorii, sau a măsurii de siguranță prevăzută în art. 108 lit. b) și c), de către persoana fizică față de care s-au dispus aceste sancțiuni, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.

(2) Sustragerea de la executarea unei măsuri educative privative de libertate prin părăsirea fără drept a centrului educativ sau a centrului de detenție, ori prin neprezentarea după expirarea perioadei în care s-a aflat legal în stare de libertate, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(3) Neexecutarea, de către mandatar sau administrator, a pedepselor complementare aplicate unei persoane juridice dintre cele prevăzute în art. 141 se pedepsește cu amendă.

TITLUL V INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE ȘI DE SERVICIU

CAPITOLUL I INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE

Art. 289 Luarea de mită

(1) Fapta funcționarului public care, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin, ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea ori întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu, sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică sau de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită de una dintre persoanele arătate în art. 175 alin. (2) constituie infracțiune numai când este comisă în legătură cu neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în legătură cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri.

(3) Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Art. 290 Darea de mită

(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289, se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1) nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.

(3) Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

(4) Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, în cazurile prevăzute în alin. (3) și (4).

(5) Banii, valorile sau orice alte bunuri oferite sau date sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Art. 291 Traficul de influență

(1) Pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act referitor la îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Art. 292 Cumpărarea de influență

(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani sau alte foloase, direct sau indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească ori să întârzie îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de

serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

(3) Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat sau oferit în cazul prevăzut în alin. (3).

(4) Banii, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc se dispune confiscarea prin echivalent.

Art. 293 Fapte săvârșite de către membrii instanțelor de arbitraj sau în legătură cu aceștia

Dispozițiile art. 289 și 290 se aplică în mod corespunzător și persoanelor care, pe baza unui acord de arbitraj, sunt chemate să pronunțe o hotărâre cu privire la un litigiu ce le este dat spre soluționare de către părțile la acest acord, indiferent dacă procedura arbitrală se desfășoară în baza legii române ori în baza unei alte legi.

Art. 294 Fapte săvârșite de către funcționari străini sau în legătură cu aceștia

Prevederile acestui capitol se aplică în privința următoarelor persoane, dacă, prin tratatele internaționale la care România este parte, nu se dispune altfel:

a) funcționarilor sau persoanelor care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare în cadrul unei organizații publice internaționale la care România este parte;

b) membrilor adunărilor parlamentare ale organizațiilor internaționale la care România este parte;

c) funcționarilor sau persoanelor care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare, în cadrul Comunităților Europene;

d) persoanelor care exercită funcții juridice în cadrul instanțelor internaționale a căror competență este acceptată de România, precum și funcționarilor de la grefele acestor instanțe;

e) funcționarilor unui stat străin;

f) membrilor adunărilor parlamentare sau administrative ale unui stat străin.

CAPITOLUL II INFRAȚIUNI DE SERVICIU

Art. 295 Delapidarea

(1) Însușirea, folosirea sau traficarea, de către un funcționar public, în interesul său ori pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri pe care le gestionează sau le administrează, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 296 Purtarea abuzivă

(1) Întrebuințarea de expresii jignitoare față de o persoană, de către funcționarul public ori altă persoană aflate în exercitarea atribuțiilor de serviciu, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu amendă.

(2) Amenințarea ori lovirea sau alte violențe săvârșite în condițiile alin.(1), se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.

Art. 297 Abuzul în serviciu

(1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, îngrădește exercitarea unui drept al unei persoane, ori creează pentru aceasta o situație de inferioritate pe temei de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, apartenență politică, avere, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA.

Art. 298 Neglijența în serviciu

Încălcarea din culpă, de către un funcționar public, a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă prin aceasta se cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art. 299 Folosirea abuzivă a funcției în scop sexual

(1) Fapta funcționarului public care, în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini, a urgenta ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu, sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri, pretinde ori obține favoruri de natură sexuală de la o persoană interesată direct sau indirect de efectele acelui act de serviciu, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică sau de a exercita profesia ori activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

(2) Pretinderea sau obținerea de favoruri de natură sexuală, de către un funcționar public care se prevalează sau profită de o situație de autoritate ori de superioritate asupra victimei, ce decurge din funcția deținută, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică sau de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

Art. 300 Uzurparea funcției

Fapta funcționarului public care, în timpul serviciului, îndeplinește un act ce nu intră în atribuțiile sale, dacă prin aceasta s-a produs una dintre urmările prevăzute în art. 297, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

Art. 301 Conflictul de interese

(1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial, pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori pentru un afin până la gradul II inclusiv, sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani, sau din partea căreia a beneficiat ori

beneficiază de foloase de orice natură, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

(2) Dispozițiile alin.(1) nu se aplică în cazul emiterii, aprobării sau adoptării actelor normative.

Art. 302 Violarea secretului corespondenței

(1) Deschiderea, sustragerea, distrugerea sau reținerea, fără drept, a unei corespondențe adresate altuia precum și divulgarea fără drept a conținutului unei asemenea corespondențe, chiar atunci când aceasta a fost trimisă deschisă ori a fost deschisă din greșeală, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Interceptarea, fără drept, a unei convorbiri sau comunicări efectuate prin telefon sau prin orice mijloc electronic de comunicații se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(3) Dacă faptele prevăzute la alin. 1 și 2 au fost săvârșite de un funcționar public care are obligația legală de a respecta secretul profesional și confidențialitatea informațiilor la care are acces, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(4) Divulgarea, difuzarea, prezentarea, sau transmiterea, către o altă persoană sau către public, fără drept, a conținutului unei convorbiri sau comunicări interceptate, chiar în cazul în care făptuitorul a luat cunoștință de aceasta din greșeală sau din întâmplare, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(5) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 303 Divulgarea informațiilor secrete de stat

(1) Divulgarea, fără drept, a unor informații secrete de stat, de către cel care le cunoaște datorită atribuțiilor de serviciu, dacă prin aceasta sunt afectate interesele unei persoane juridice dintre cele prevăzute în art.176, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Deținerea, fără drept, în afara îndatoririlor de serviciu, a unui document ce conține informații secrete de stat , dacă poate afecta activitatea uneia dintre persoanele juridice prevăzute în art. 176, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni 2 ani sau cu amendă.

(3) Persoana care deține un document ce conține informații secrete de stat, care poate afecta activitatea uneia dintre persoanele juridice prevăzute în art. 176, nu se pedepsește dacă predă de îndată documentul la organul sau instituția emitentă.

Art. 304 Divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice

(1) Divulgarea, fără drept, a unor informații secrete de serviciu sau care nu sunt destinate publicității, de către cel care le cunoaște datorită atribuțiilor de serviciu, dacă prin aceasta sunt afectate interesele sau activitatea unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Divulgarea, fără drept, a unor informații secrete de serviciu sau care nu sunt destinate publicității, de către cel care ia cunoștință de acestea, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.

(3) Dacă, urmare faptei prevăzute în alin. (1) și (2), s-a săvârșit o infracțiune împotriva investigatorului sub acoperire, a martorului protejat sau a persoanei incluse în Programul de protecție a martorilor, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani, iar

dacă s-a comis cu intenție o infracțiune contra vieții, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani.

Art. 305 Neglijența în păstrarea informațiilor

(1) Neglijența care are drept urmare distrugerea, alterarea, pierderea sau sustragerea unui document ce conține informații secrete de stat, precum și neglijența care a prilejuit altei persoane aflarea unei asemenea informații, se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează faptele prevăzute în art. 303 alin. (1) și art. 304 dacă au fost săvârșite din culpă.

Art. 306 Obținerea ilegală de fonduri

(1) Folosirea ori prezentarea de documente sau date false, inexacte ori incomplete, pentru primirea aprobărilor sau garanțiilor necesare acordării finanțărilor obținute sau garantate din fonduri publice, dacă are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 307 Deturnarea de fonduri

(1) Schimbarea destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice, fără respectarea prevederilor legale, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor provenite din finanțările obținute sau garantate din fonduri publice.

(3) Tentativa se pedepsește.

Art. 308 Infracțiuni de corupție și de serviciu comise de alte persoane

(1) Dispozițiile art. 289 - 292, 297 - 301 privitoare la funcționarii publici se aplică în mod corespunzător și faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute în art. 175 alin. (2) sau în cadrul oricărei persoane juridice.

(2) În acest caz, limitele speciale ale pedepsei se reduc cu o treime

Art. 309 Faptele care au produs consecințe deosebit de grave

Dacă faptele prevăzute în art. 295, 297, 298, 300, 303, 304, 306 sau 307 au produs consecințe deosebit de grave, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege se majorează cu jumătate.

TITLUL VI

INFRACȚIUNI DE FALS

CAPITOLUL I

FALSIFICAREA DE MONEDE, TIMBRE SAU DE ALTE VALORI

Art. 310 Falsificarea de monede

(1) Falsificarea de monedă cu valoare circulatorie se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează falsificarea unei monede, emise de către autoritățile competente, înainte de punerea oficială în circulație a acesteia.

(3) Tentativa se pedepsește.

Art. 311 Falsificarea de titluri de credit sau instrumente de plată

(1) Falsificarea de titluri de credit, titluri sau instrumente pentru efectuarea plăților, sau a oricăror alte titluri ori valori asemănătoare, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) privește un instrument de plată electronică, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Tentativa se pedepsește.

Art. 312 Falsificarea de timbre sau efecte poștale

(1) Falsificarea de timbre de orice fel, mărci poștale, plicuri poștale, cărți poștale sau cupoane răspuns internațional, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 313 Punerea în circulație de valori falsificate

(1) Punerea în circulație a valorilor falsificate arătate în art. 310 – 312, precum și primirea, deținerea sau transmiterea acestora, în vederea punerii lor în circulație, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea de falsificare prin care au fost produse.

(2) Punerea în circulație a valorilor falsificate arătate în art. 310 – 312, săvârșită de către autor sau un participant la infracțiunea de falsificare se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea de falsificare prin care au fost produse.

(3) Repunerea în circulație a uneia dintre valorile arătate în art. 310 – 312, de către o persoană care a constatat, ulterior intrării în posesia acesteia, că este falsificată, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea de falsificare prin care au fost produse, ale cărei limite speciale se reduc la jumătate.

(4) Tentativa se pedepsește.

Art. 314 Deținerea de instrumente în vederea falsificării de valori

(1) Fabricarea, primirea, deținerea sau transmiterea de instrumente sau materiale cu scopul de a servi la falsificarea valorilor sau titlurilor arătate în art. 310, art. 311 alin.(1) și art. 312 se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Fabricarea, primirea, deținerea sau transmiterea de echipamente, inclusiv hardware sau software, cu scopul de a servi la falsificarea instrumentelor de plată electronică, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(3) Nu se pedepsește persoana care, după comiterea vreuneia dintre faptele prevăzute în alin. (1) sau (2), înainte de descoperirea acestora și înainte de a se fi trecut la săvârșirea faptei de falsificare, predă instrumentele sau materialele deținute autorităților judiciare, ori încunoaștează aceste autorități despre existența lor.

Art. 315 Emiterea frauduloasă de monedă

(1) Confecționarea de monedă autentică prin folosirea de instalații sau materiale destinate acestui scop, cu încălcarea condițiilor stabilite de autoritățile

competente sau fără acordul acestora, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează punerea în circulație a monedei confectionate în condițiile alin. (1) precum și primirea, deținerea sau transmiterea acesteia, în vederea punerii ei în circulație.â

Art. 316 Falsificarea de valori străine

Dispozițiile cuprinse în acest capitol se aplică și în cazul când infracțiunea privește monede, timbre, titluri de valoare ori instrumente de plată emise în străinătate.

CAPITOLUL II FALSIFICAREA INSTRUMENTELOR DE AUTENTIFICARE SAU DE MARCARE

Art. 317 Falsificarea de instrumente oficiale

(1) Falsificarea unui sigiliu, ștampile sau a unui instrument de marcare de care se folosesc persoanele prevăzute în art. 176 sau persoanele fizice menționate în art. 175 alin. (2), se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă.

(2) Falsificarea unui sigiliu, ștampile sau a unui instrument de marcare de care se folosesc alte persoane decât cele prevăzute în alin. (1) se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau amendă.

(3) Tentativa se pedepsește.

Art. 318 Folosirea instrumentelor false

Folosirea instrumentelor false arătate în art. 317 se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau amendă.

Art. 319 Falsificarea de instrumente de autentificare străine

Dispozițiile cuprinse în prezentul capitol se aplică și atunci când fapta privește instrumente de autentificare sau de marcare folosite de autoritățile unui stat străin.

CAPITOLUL III FALSURI ÎN ÎNSCRISURI

Art. 320 Falsul material în înscrisuri oficiale

(1) Falsificarea unui înscris oficial, prin contrafacerea scrierii ori a subscrierii sau prin alterarea lui în orice mod, de natură să producă consecințe juridice, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Falsul prevăzut în alineatul precedent, săvârșit de un funcționar public în exercițiul atribuțiilor de serviciu, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Sunt asimilate înscrisurilor oficiale biletele, tichetele sau orice alte imprimare producătoare de consecințe juridice.

(4) Tentativa se pedepsește.

Art. 321 Falsul intelectual

(1) Falsificarea unui înscris oficial cu prilejul întocmirii acestuia, de către un funcționar public aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, prin atestarea unor fapte

sau împrejurări necorespunzătoare adevărului ori prin omisiunea cu știință de a insera unele date sau împrejurări, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 322 Falsul în înscrisuri sub semnătură privată

(1) Falsificarea unui înscris sub semnătură privată prin vreunul din modurile arătate în art. 320 Sau 321 dacă făptuitorul folosește înscrisul falsificat ori îl încredințează altei persoane spre folosire, în vederea producerii unei consecințe juridice, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 323 Uzul de fals

Folosirea unui înscris oficial ori sub semnătură privată, cunoscând că este fals, în vederea producerii unei consecințe juridice, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă când înscrisul este oficial, și cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă când înscrisul este sub semnătură privată.

Art. 324 Falsificarea unei înregistrări tehnice

(1) Falsificarea unei înregistrări tehnice prin contrafacere, alterare ori prin determinarea atestării unor împrejurări necorespunzătoare adevărului sau omisiunea înregistrării unor date sau împrejurări, dacă a fost urmată de folosirea de către făptuitor a înregistrării, ori de încredințarea acesteia unei alte persoane spre folosire, în vederea producerii unei consecințe juridice, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează folosirea unei înregistrări tehnice falsificate în vederea producerii unei consecințe juridice.

(3) Prin înregistrare tehnică, în sensul prezentului articol, se înțelege atestarea unei valori, greutate, măsuri ori a desfășurării unui eveniment, realizată, în tot sau în parte, în mod automat, prin intermediul unui dispozitiv tehnic omologat, și care este destinată a proba un anumit fapt, în vederea producerii de consecințe juridice.

Art. 325 Falsul informatic

Fapta de a introduce, modifica sau șterge, fără drept, date informatice ori de a restricționa, fără drept, accesul la aceste date, rezultând date necorespunzătoare adevărului, în scopul de a fi utilizate în vederea producerii unei consecințe juridice, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

Art. 326 Falsul în declarații

Declararea necorespunzătoare adevărului, făcută unei persoane dintre cele prevăzute în art. 175 sau unei unități în care aceasta își desfășoară activitatea în vederea producerii unei consecințe juridice, pentru sine sau pentru altul, atunci când, potrivit legii ori împrejurărilor, declarația făcută servește la producerea acelei consecințe, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

Art. 327 Falsul privind identitatea

(1) Prezentarea sub o identitate falsă ori atribuirea unei asemenea identități altei persoane, făcută unei persoane dintre cele prevăzute în art. 175 sau transmise unei unități în care își desfășoară prin folosirea frauduloasă a unui act ce servește la identificare, legitimare ori la dovedirea stării civile sau a unui astfel de act falsificat,

pentru a induce sau a menține în eroare un funcționar, în vederea producerii unei consecințe juridice, pentru sine ori pentru altul, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Când prezentarea s-a făcut prin întrebuintarea identității reale a unei persoane, pedeapsa este închisoarea de la 1 la 5 ani.

(3) Încredințarea unui act ce servește la identificare, legitimare ori la dovedirea stării civile spre a fi folosit fără drept se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

Art. 328 Infracțiuni de fals comise în legătură cu autoritatea unui stat străin

Dispozițiile cuprinse în prezentul capitol se aplică și atunci când fapta privește acte emise de o autoritate competentă a unui stat străin sau de o organizație internațională instituită printr-un tratat la care România este parte, sau declarații ori o identitate asumate în fața acestora .

TITLUL VII INFRACTIUNI CONTRA SIGURANȚEI PUBLICE

CAPITOLUL I INFRACTIUNI CONTRA SIGURANȚEI CIRCULAȚIEI PE CĂILE FERATE

Art. 329 Neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea lor defectuoasă

(1) Neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea lor defectuoasă, de către angajații care gestionează infrastructura feroviară, ori a operatorilor de transport, intervenție sau manevră, dacă prin aceasta se pune în pericol siguranța circulației mijloacelor de transport, intervenție sau manevră pe calea ferată, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Dacă fapta a avut ca urmare un accident de cale ferată, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani.

Art. 330 Neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea lor defectuoasă din culpă.

(1) Neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea lor defectuoasă, din culpă, de către angajații care gestionează infrastructura feroviară, ori a operatorilor de transport, intervenție sau manevră, dacă prin aceasta se pune în pericol siguranța mijloacelor de transport, intervenție sau manevră pe calea ferată, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Când fapta a avut ca urmare un accident de cale ferată, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani.

Art. 331 Părăsirea postului și prezența la serviciu sub influența alcoolului sau a altor substanțe

(1) Părăsirea postului, în orice mod și sub orice formă, de angajații cu atribuții privind siguranța circulației mijloacelor de transport, intervenție sau manevră pe calea ferată, dacă prin aceasta se pune în pericol siguranța circulației acestor mijloace, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează îndeplinirea îndatoririlor de serviciu de către un angajat având atribuții privind siguranța circulației mijloacelor de transport, intervenție sau manevră pe calea ferată, care are o îmbibație alcoolică de peste 0,8 g/l alcool pur în sânge ori se află sub influența unor substanțe psihoactive.

(3) Când faptele prevăzute în alin.(1) și (2) au avut ca urmare un accident de cale ferată, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 332 Distrugerea sau semnalizarea falsă

(1) Distrugerea, degradarea ori aducerea în stare de neîntrebuințare a liniei de cale ferată, a materialului rulant, a instalațiilor de cale ferată ori a celor de comunicații feroviare, precum și a oricăror altor bunuri sau dotări aferente infrastructurii feroviare, ori așezarea de obstacole pe linia ferată, dacă prin aceasta se pune în pericol siguranța mijloacelor de transport, manevră sau intervenție pe calea ferată, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează săvârșirea de acte de semnalizare falsă sau săvârșirea oricăror acte care pot induce în eroare personalul care asigură circulația mijloacelor de transport manevră sau intervenție pe calea ferată în timpul executării serviciului, dacă prin aceste fapte se creează un pericol de accident de cale ferată.

(3) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și (2) au avut ca urmare un accident de cale ferată, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Când faptele prevăzute în alin. (1) - (3) sunt săvârșite din culpă, limitele speciale ale pedepsei se reduc la jumătate.

(5) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) și (2) se pedepsește.

Art. 333 Accidentul de cale ferată

Accidentul de cale ferată constă în distrugerea sau degradarea adusă mijloacelor de transport, materialului rulant sau instalațiilor de cale ferată în cursul circulației sau manevrei mijloacelor de transport, manevră, întreținere sau intervenție pe calea ferată.

CAPITOLUL II INFRACTIUNI CONTRA SIGURANȚEI CIRCULAȚIEI PE DRUMURILE PUBLICE

Art. 334 Punerea în circulație sau conducerea unui vehicul neînmatriculat

(1) Punerea în circulație sau conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul sau a unui tramvai, neînmatriculat sau neînregistrat, potrivit legii, se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă.

(2) Punerea în circulație sau conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul sau a unui tramvai cu număr fals de înmatriculare sau înregistrare se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

(3) Tractarea unei remorci neînmatriculate sau neînregistrate ori cu număr fals de înmatriculare sau înregistrare se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(4) Conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul sau tractarea unei remorci ale cărei plăcuțe cu numărul de înmatriculare sau de înregistrare au fost

retrase, sau a unui vehicul înmatriculat în alt stat, care nu are drept de circulație în România, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

Art. 335 Conducerea unui vehicul fără permis de conducere

(1) Conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul ori a unui tramvai de către o persoană care nu posedă permis de conducere se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană al cărei permis de conducere este necorespunzător categoriei sau subcategoriei din care face parte vehiculul respectiv ori permisul i-a fost retras sau anulat, ori căreia exercitarea dreptului de a conduce i-a fost suspendată sau care nu are dreptul de a conduce autovehicule în România, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și persoana care încredințează un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere pentru conducerea pe drumurile publice, unei persoane despre care știe că se află în una dintre situațiile prevăzute în alin. (1) sau (2), sau sub influența alcoolului ori a unor substanțe psihoactive.

Art. 336 Conducerea unui vehicul sub influența alcoolului sau altor substanțe

(1) Conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care, la momentul prelevării mostrelor biologice, are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și persoana, aflată sub influența unor substanțe psihoactive, care conduce un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere.

(3) Dacă persoana aflată în una dintre situațiile prevăzute în alin. (1) și (2) efectuează transport public de persoane, transport de substanțe sau produse periculoase ori se află în procesul de instruire practică a unor persoane pentru obținerea permisului de conducere sau în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

Art. 337 Refuzul sau sustragerea de la prelevarea de mostre biologice

Refuzul ori sustragerea conducătorului unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere ori a instructorului auto, aflat în procesul de instruire, sau a examinatorului autorității competente, aflat în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, de a se supune prelevării de mostre biologice necesare în vederea stabilirii alcoolemiei ori a prezenței unor substanțe psihoactive, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

Art. 338 Părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia

(1) Părăsirea locului accidentului, fără încuviințarea poliției sau a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, de către conducătorul vehiculului sau de

către instructorul auto, aflat în procesul de instruire, ori de către examinatorul autorității competente aflat în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, implicat într-un accident de circulație se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și fapta oricărei persoane de a modifica starea locului sau de a șterge urmele accidentului de circulație din care a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane, fără acordul echipei de cercetare la fața locului.

(3) Nu constituie infracțiune părăsirea locului accidentului când:

a) în urma accidentului s-au produs doar pagube materiale;

b) conducătorul vehiculului, în lipsa altor mijloace de transport, transportă el însuși persoanele rănite la cea mai apropiată unitate sanitară în măsură să acorde asistență medicală necesară și la care a declarat datele personale de identitate și numărul de înmatriculare sau înregistrare a vehiculului condus, consemnate într-un registru special, dacă se înapoiază imediat la locul accidentului;

c) conducătorul autovehiculului cu regim de circulație prioritară anunță de îndată poliția, iar după terminarea misiunii se prezintă la sediul unității de poliție pe a cărei rază de competență s-a produs accidentul, în vederea întocmirii documentelor de constatare;

d) victima părăsește locul faptei, iar conducătorul de vehicul anunță imediat evenimentul la cea mai apropiată unitate de poliție.

Art. 339 Împiedicarea sau îngreunarea circulației pe drumurile publice

(1) Instalarea de mijloace de semnalizare rutieră sau modificarea pozițiilor acestora, fără autorizație eliberată de autoritățile competente, de natură să inducă în eroare participanții la trafic ori să îngreuneze circulația pe drumul public se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Participarea în calitate de conducător de vehicul la întreceri neautorizate pe drumurile publice, se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează așezarea de obstacole care îngreunează sau împiedică circulația pe drumul public, dacă se pune în pericol siguranța circulației ori se aduce atingere dreptului la libera circulație a celorlalți participanți la trafic.

(4) Lăsarea fără supraveghere pe partea carosabilă a drumului public a unui vehicul care transportă produse sau substanțe periculoase, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 3 ani sau cu amendă.

Art. 340 Nerespectarea atribuțiilor privind verificarea tehnică ori efectuarea reparațiilor

(1) Îndeplinirea defectuoasă sau neîndeplinirea atribuțiilor de verificare tehnică ori inspecție tehnică periodică a autovehiculelor, remorcilor sau tramvaielor ori a celor referitoare la efectuarea unor reparații sau intervenții tehnice de către persoanele care au asemenea atribuții, dacă din cauza stării tehnice a vehiculului s-a pus în pericol siguranța circulației pe drumurile publice, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Dacă, urmare faptei prevăzute în alin. (1), s-a produs un accident de circulație care a avut ca urmare vătămarea integrității corporale sau a sănătății uneia sau mai multor persoane pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani iar dacă s-a

produs moartea uneia sau mai multor persoane pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani.

(3) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și (2) au fost săvârșite din culpă limitele speciale ale pedepsei se reduc cu o treime.

(4) Repararea autovehiculelor, remorcilor, tramvaielor sau mopedelor având urme de accident, fără a fi îndeplinite condițiile prevăzute de lege, se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

Art. 341 Efectuarea de lucrări neautorizate în zona drumului public

(1) Efectuarea unor lucrări de construire, modificare, modernizare sau reabilitare a drumului public ori de amenajare a accesului rutier la drumul public, fără autorizație de construcție eliberată în condițiile legii ori cu încălcarea condițiilor stabilite în autorizație, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Amplasarea unor construcții, panouri sau reclame publicitare în zona drumului, fără autorizație de construcție eliberată în condițiile legii ori cu încălcarea condițiilor stabilite în autorizație, dacă prin aceasta se creează un pericol pentru siguranța circulației, se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(3) Persoana autorizată de administratorul căii ferate care nu ia măsurile corespunzătoare pentru semnalizarea trecerilor la nivel cu calea ferată, se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(4) Cu pedeapsa prevăzută în alin. (3) se sancționează și persoana autorizată de către administratorul unui drum public sau executantul unei lucrări pe partea carosabilă, care nu ia măsurile corespunzătoare pentru semnalizarea obstacolelor sau a lucrărilor pe drumurile publice, dacă prin aceasta s-a produs un accident de circulație.

CAPITOLUL III

NERESPECTAREA REGIMULUI ARMELOR, MUNIȚIILOR, MATERIALELOR NUCLEARE ȘI AL MATERIIILOR EXPLOZIVE

Art. 342 Nerespectarea regimului armelor și al munițiilor

(1) Deținerea, portul, confecționarea precum și orice operațiune privind circulația armelor letale, a munițiilor, mecanismelor sau dispozitivelor acestora sau funcționarea atelierelor de reparare a armelor letale, fără drept, se pedepsesc cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Deținerea sau portul fără drept de arme neletale din categoria celor supuse autorizării se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau amendă.

(3) Sustragerea armelor sau munițiilor prevăzute în alin. (1) și (2) se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Portul armelor prevăzute la alin. (1) și (2), fără drept, în sediul autorităților publice, instituțiilor publice sau al altor persoane juridice de interes public ori în spațiile rezervate desfășurării procesului electoral, se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(5) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și (3) au ca obiect arme interzise sau muniții, mecanisme ori dispozitive ale acestora, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

Art. 343 Uzul de armă fără drept

(1) Uzul de armă letală sau interzisă, fără drept, se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani.

(2) Uzul de armă neletală din categoria celor supuse autorizării, fără drept, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani.

Art. 344 Ștergerea sau modificarea marcajelor de pe arme letale

Ștergerea sau modificarea, fără drept, a marcajelor de pe arme letale se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă.

Art. 345 Nerespectarea regimului materialelor nucleare sau al altor materii radioactive

(1) Primirea, deținerea, folosirea, cedarea, modificarea, înstrăinarea, dispersarea, expunerea, transportul sau deturnarea materialelor nucleare ori a altor materii radioactive, precum și orice operație privind circulația acestora, fără drept, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Sustragerea materialelor nucleare sau a altor materii radioactive, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și (2) au pus în pericol alte persoane sau bunuri, au produs vătămarea corporală a uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) În cazul în care faptele prevăzute în alin.(1) și (2) au avut ca urmare moartea uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 346 Nerespectarea regimului materiilor explozive

(1) Producerea, experimentarea, prelucrarea, deținerea, transportul ori folosirea materiilor explozive sau orice alte operațiuni privind circulația acestora, fără drept, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Sustragerea materiilor explozive, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Când faptele prevăzute în alin.(1) și (2) privesc o cantitate mai mare de 1 kg echivalent troil sau când cantitatea explozivă este însoțită de materiale de inițiere, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) În cazul în care faptele prevăzute în alin.(1) - (3) au avut ca urmare moartea uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 347 Sancționarea tentativei

Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 342 alin. (1) și (3), art. 345 alin.(1) și (2) și art. 346. alin.(1) și (2), se pedepsește.

CAPITOLUL IV

INFRAȚIUNI PRIVITOARE LA REGIMUL STABILIT PENTRU ALTE ACTIVITĂȚI REGLEMENTATE DE LEGE

Art. 348 Exercițarea fără drept a unei profesii sau activități

Exercițarea, fără drept, a unei profesii sau activități pentru care legea cere autorizație, ori exercițarea acestora în alte condiții decât cele legale, dacă legea specială prevede că săvârșirea unor astfel de fapte se sancționează potrivit legii penale, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Art. 349 Neluarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă

(1) Neluarea vreuneia din măsurile legale de securitate și sănătate în muncă de către persoana care avea îndatorirea de a lua aceste măsuri, dacă se creează un pericol iminent de producere a unui accident de muncă sau de îmbolnăvire profesională, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1) săvârșită din culpă se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Art. 350 Nerespectarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă

(1) Nerespectarea de către orice persoană a obligațiilor și a măsurilor stabilite cu privire la securitatea și sănătatea în muncă, dacă prin aceasta se creează un pericol iminent de producere a unui accident de muncă sau de îmbolnăvire profesională, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează repunerea în funcțiune a instalațiilor, mașinilor și utilajelor, anterior eliminării tuturor deficiențelor pentru care s-a luat măsura opririi lor.

(3) Faptele prevăzute în alin. (1) și (2) săvârșite din culpă se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Art. 351 Camăta

Darea de bani cu dobândă, ca îndeletnicire, de către o persoană neautorizată, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

CAPITOLUL V INFRAȚIUNI CONTRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE

Art. 352 Zădărnicierea combaterii bolilor

(1) Nerespectarea măsurilor privitoare la prevenirea sau combaterea bolilor infecto-contagioase dacă a avut ca urmare răspândirea unei asemenea boli, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) este săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la o lună la 6 luni sau amenda.

Art. 353 Contaminarea venerică

(1) Transmiterea unei boli venerice, prin raport sexual sau alte acte sexuale, de către o persoană care știe că suferă de o astfel de boală, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Instanța de judecată va dispune măsura de siguranță a obligării la tratament medical.

Art. 354 Transmiterea sindromului imunodeficiar dobândit

(1) Transmiterea, prin orice mijloace, a sindromului imunodeficiar dobândit – SIDA – de către o persoană care știe că suferă de această boală, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

(2) Transmiterea, prin orice mijloace, a sindromului imunodeficiar dobândit – SIDA – de către o altă persoană decât cea prevăzută în alin.(1), se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani.

(3) Dacă prin faptele prevăzute în alin. (1) și (2) s-a produs moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani.

(4) Când fapta prevăzută în alin.(2) a fost săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani, iar dacă a cauzat moartea victimei pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

(5) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin.(1) și (2) se pedepsește.

Art. 355 Răspândirea bolilor la animale sau plante

(1) Nerespectarea măsurilor privitoare la prevenirea sau combaterea bolilor infecto-contagioase la animale sau plante ori a dăunătorilor, dacă a avut ca urmare răspândirea unei asemenea boli ori a dăunătorilor, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau amendă.

(2) Dacă fapta este săvârșită din culpă, limitele speciale ale pedepsei se reduc la jumătate.

Art. 356 Infectarea apei

(1) Infectarea prin orice mijloace a surselor sau rețelelor de apă, dacă apa devine dăunătoare sănătății oamenilor, animalelor sau plantelor, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 357 Falsificarea sau substituirea de alimente ori alte produse

(1) Prepararea, oferirea sau expunerea spre vânzare de alimente, băuturi ori alte produse falsificate sau substituite, dacă sunt vătămătoare sănătății, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Prepararea, oferirea sau expunerea spre vânzare de medicamente contrafăcute sau substituite care sunt vătămătoare sănătății, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 358 Comercializarea de produse alterate

(1) Vânzarea de alimente, băuturi sau alte produse cunoscând că sunt alterate ori cu perioada de valabilitate depășită, dacă sunt vătămătoare sănătății, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează punerea în consum de carne sau produse din carne, provenite din tăieri de animale sustrate controlului veterinar, dacă sunt vătămătoare sănătății.

(3) Vânzarea de medicamente cunoscând că sunt contrafăcute, alterate ori cu perioada de valabilitate depășită, dacă sunt vătămătoare sănătății ori și-au pierdut în

tot sau în parte eficiența terapeutică, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 359 Traficul de produse sau substanțe toxice

(1) Producerea, deținerea precum și orice operațiune privind circulația produselor ori substanțelor toxice, cultivarea în scop de prelucrare a plantelor care conțin astfel de substanțe ori experimentarea produselor sau substanțelor toxice, fără drept, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Tentativa se pedepsește.

CAPITOLUL VI INFRAACȚIUNI CONTRA SIGURANȚEI ȘI INTEGRITĂȚII SISTEMELOR ȘI DATELOR INFORMATICE

Art. 360 Accesul ilegal la un sistem informatic

(1) Accesul, fără drept, la un sistem informatic se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Fapta prevăzută la alin. (1), săvârșită în scopul obținerii de date informatice, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) a fost săvârșită cu privire la un sistem informatic la care, prin intermediul unor proceduri, dispozitive sau programe specializate, accesul este restricționat sau interzis pentru anumite categorii de utilizatori, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

Art. 361 Interceptarea ilegală a unei transmisii de date informatice

(1) Interceptarea, fără drept, a unei transmisii de date informatice care nu este publică și care este destinată unui sistem informatic, provine dintr-un asemenea sistem sau se efectuează în cadrul unui sistem informatic se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și interceptarea, fără drept, a unei emisii electromagnetice provenite dintr-un sistem informatic, ce conține date informatice care nu sunt publice.

Art. 362 Alterarea integrității datelor informatice

Fapta de a modifica, șterge sau deteriora date informatice ori de a restricționa accesul la aceste date, fără drept, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

Art. 363 Perturbarea funcționării sistemelor informatice

Fapta de a perturba grav, fără drept, funcționarea unui sistem informatic, prin introducerea, transmiterea, modificarea, ștergerea sau deteriorarea datelor informatice sau prin restricționarea accesului la date informatice se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Art. 364 Transferul neautorizat de date informatice

Transferul neautorizat de date dintr-un sistem informatic sau dintr-un mijloc de stocare a datelor informatice se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

Art. 365 Operațiuni ilegale cu dispozitive sau programe informatice

(1) Fapta persoanei care, fără drept, produce, importă, distribuie sau pune la dispoziție sub orice formă:

a) dispozitive sau programe informatice concepute sau adaptate în scopul comiterii uneia dintre infracțiunile prevăzute în art. 360 – 364.

b) parole, coduri de acces sau alte asemenea date informatice care permit accesul total sau parțial la un sistem informatic, în scopul săvârșirii uneia din infracțiunile prevăzute în art. 360 - 364 se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Deținerea, fără drept, a unui dispozitiv, program informatic, parolă, cod de acces sau alte date informatice dintre cele prevăzute în alin. (1) în scopul săvârșirii uneia din infracțiunile prevăzute în art. 360 – 364.

se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

Art. 366 Sancționarea tentativei

Tentativa la infracțiunile prevăzute în prezentul capitol se pedepsește.

TITLUL VIII INFRACTIUNI CARE ADUC ATINGERE UNOR RELAȚII PRIVIND CONVIEȚUIREA SOCIALĂ

CAPITOLUL I INFRACTIUNI CONTRA ORDINII ȘI LINIȘTII PUBLICE

Art. 367 Constituirea unui grup infracțional organizat

(1) Inițierea sau constituirea unui grup infracțional organizat, aderarea sau sprijinirea, sub orice formă, a unui astfel de grup se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Când infracțiunea care intră în scopul grupului infracțional organizat este sancționată de lege cu pedeapsa detențiunii pe viață sau cu închisoarea mai mare de 10 ani pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și (2) au fost urmate de săvârșirea unei infracțiuni, se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

(4) Nu se pedepsesc persoanele care au comis faptele prevăzute în alin. (1) și (2), dacă denunță autorităților grupul infracțional organizat, înainte ca acesta să fi fost descoperit și să se fi început săvârșirea vreuneia dintre infracțiunile care intră în scopul grupului.

(5) Dacă persoana care a săvârșit una dintre faptele prevăzute în alin. (1) - (3) înlesnește, în cursul urmăririi penale, aflarea adevărului și tragerea la răspundere penală a unuia sau mai multor membri ai unui grup infracțional organizat, limitele speciale ale pedepsei se reduc la jumătate.

(6) Prin grup infracțional organizat se înțelege grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane, constituit pentru o anumită perioadă de timp și pentru a acționa în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni.

Art. 368 Instigarea publică

(1) Fapta de a îndemna publicul, verbal, în scris sau prin orice alte mijloace, să săvârșească infracțiuni, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu

amendă, fără a se putea depăși pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea la săvârșirea căreia s-a instigat.

(2) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) este comisă de un funcționar, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, fără a se putea depăși pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea la săvârșirea căreia s-a instigat.

(3) Dacă instigarea publică a avut ca urmare comiterea infracțiunii la care s-a instigat, pedeapsa este cea prevăzută de lege pentru acea infracțiune.

Art. 369 Incitarea la ură sau discriminare

Incitarea publicului, prin orice mijloace, la ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art. 370 Încercarea de a determina săvârșirea unei infracțiuni

Încercarea de a determina o persoană, prin constrângere sau corupere, să comită o infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

Art. 371 Tulburarea ordinii și liniștii publice

Fapta persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor, ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

Art. 372 Portul sau folosirea fără drept de obiecte periculoase

(1) Fapta de a purta fără drept, la adunări publice, manifestări cultural-sportive, în locuri special amenajate și autorizate pentru distracție ori agrement sau în mijloace de transport în comun:

- a) cuțitul, pumnalul, boxul sau alte asemenea obiecte fabricate sau confecționate anume pentru tăiere, înțepare sau lovire;
 - b) arme neletale care nu sunt supuse autorizării ori dispozitive pentru șocuri electrice;
 - c) substanțe iritant lacrimogene sau cu efect paralizant,
- se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Folosirea, fără drept, la adunări publice, manifestări cultural-sportive, în locuri de distracție ori agrement sau în mijloace de transport în comun a obiectelor sau substanțelor prevăzute în alin. (1) se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

(3) Portul, fără drept, al obiectelor sau substanțelor prevăzute în alin. (1) în sediul autorităților publice, instituțiilor publice sau al altor persoane juridice de interes public, ori în spațiile rezervate desfășurării procesului electoral se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă.

Art. 373 Împiedicarea desfășurării unei adunări publice

Împiedicarea, prin orice mijloace, a desfășurării unei adunări publice care a fost autorizată potrivit legii, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Art. 374 Pornografia infantilă

(1) Producerea, deținerea în vederea expunerii sau distribuirii, achiziționarea, expunerea, promovarea, distribuirea, precum și punerea la dispoziție în orice mod, de materiale pornografice cu minori, se pedepsește cu închisoare de la 1 an la 5 ani.

(2) Dacă faptele prevăzute în alineatul precedent au fost săvârșite printr-un sistem informatic sau alt mijloc de stocare a datelor informatice, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

(3) Accesarea, fără drept, de materiale pornografice cu minori, prin intermediul sistemelor informatice sau altor mijloace de comunicații electronice, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(4) Prin materiale pornografice cu minori se înțelege orice material care prezintă un minor având un comportament sexual explicit sau care, deși nu prezintă o persoană reală, simulează, în mod credibil, un minor având un astfel de comportament.

Art. 375 Ultrajul contra bunelor moravuri

Fapta persoanei care, în public, expune sau distribuie fără drept imagini ce prezintă explicit o activitate sexuală, alta decât cea la care se referă art. 374, ori săvârșește acte de exhibiționism sau alte acte sexuale explicite, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

CAPITOLUL II INFRAACȚIUNI CONTRA FAMILIEI

Art. 376 Bigamia

(1) Încheierea unei noi căsătorii de către o persoană căsătorită se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau amendă.

(2) Persoana necăsătorită care încheie o căsătorie cu o persoană pe care o știe căsătorită, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.

Art. 377 Incestul

Raportul sexual consimțit, săvârșit între rude în linie directă sau între frați și surori, se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

Art. 378 Abandonul de familie

(1) Săvârșirea de către persoana care are obligația legală de întreținere, față de cel îndreptățit la întreținere, a uneia dintre următoarele fapte:

a) părăsirea, alungarea sau lăsarea fără ajutor, expunându-l la suferințe fizice sau morale;

b) neîndeplinirea, cu rea-credință, a obligației de întreținere prevăzută de lege;

c) neplata, cu rea-credință, timp de trei luni, a pensiei de întreținere stabilită pe cale judecătorească,

se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează neexecutarea, cu rea-credință, de către cel condamnat, a prestațiilor periodice stabilite prin hotărâre judecătorească, în favoarea persoanelor îndreptățite la întreținere din partea victimei infracțiunii.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(4) Fapta nu se pedepsește, dacă înainte de terminarea urmăririi penale, inculpatul își îndeplinește obligațiile.

(5) Dacă, până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, inculpatul își îndeplinește obligațiile, instanța dispune, după caz, amânarea aplicării pedepsei sau suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, chiar dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru aceasta.

Art. 379 Nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului

(1) Reținerea de către un părinte a copilului său minor, fără consimțământul celuilalt părinte sau al persoanei căreia i-a fost încredințat minorul potrivit legii, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează fapta persoanei căreia i s-a încredințat minorul prin hotărâre judecătorească spre creștere și educare, de a împiedica, în mod repetat, pe oricare dintre părinți să aibă legături personale cu minorul, în condițiile stabilite de părți sau de către organul competent.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 380 Împiedicarea accesului la învățământul general obligatoriu

(1) Părintele sau persoana căreia i-a fost încredințat, potrivit legii, un minor și care, în mod nejustificat, îl retrage sau îl împiedică prin orice mijloace să urmeze cursurile învățământului general obligatoriu, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Fapta nu se pedepsește dacă înainte de terminarea urmăririi penale inculpatul asigură reluarea frecventării cursurilor de către minor.

(3) Dacă până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare inculpatul asigură reluarea frecventării cursurilor de către minor, instanța dispune, după caz, amânarea aplicării pedepsei sau suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, chiar dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru aceasta.

CAPITOLUL III INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII RELIGIOASE ȘI RESPECTULUI DATORAT PERSOANELOR DECEDATE

Art. 381 Împiedicarea exercitării libertății religioase

(1) Împiedicarea sau tulburarea liberei exercitări a ritualului unui cult religios, care este organizat și funcționează potrivit legii, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Obligarea unei persoane, prin constrângere, să participe la serviciile religioase ale unui cult ori să îndeplinească un act religios legat de exercitarea unui cult se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează obligarea unei persoane, prin violență sau amenințare, să îndeplinească un act interzis de cultul, organizat potrivit legii, căruia îi aparține.

(4) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 382 Profanarea lăcașurilor sau obiectelor de cult

Profanarea unui lăcaș sau a unui obiect de cult, aparținând unui cult religios care este organizat și funcționează potrivit legii, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

Art. 383 Profanarea de cadavre sau morminte

(1) Sustragerea, distrugerea sau profanarea unui cadavru, ori a cenușei rezultate din incinerarea acestuia se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Profanarea prin orice mijloace a unui mormânt, a unei urne funerare sau a unui monument funerar, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau amendă.

Art. 384 Prelevarea ilegală de țesuturi sau organe

Prelevarea de țesuturi sau organe de la un cadavru, fără drept, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

TITLUL IX INFRAȚIUNI ELECTORALE

Art. 385 Împiedicarea exercitării drepturilor electorale

(1) Împiedicarea, prin orice mijloace, a liberului exercițiu al dreptului de a alege sau de a fi ales, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Atacul, prin orice mijloace, asupra localului secției de votare, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 386 Coruperea alegătorilor

(1) Oferirea sau darea de bani, bunuri ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Nu intră în categoria bunurilor prevăzute în alin. (1) bunurile cu valoare simbolică, inscripționate cu însemnele unei formațiuni politice.

Art. 387 Frauda la vot

(1) Fapta persoanei care votează:

- a) fără a avea acest drept;
- b) de două sau mai multe ori;
- c) prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul un alegător, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează utilizarea unei cărți de alegător sau a unui act de identitate nul ori fals, sau a unui buletin de vot fals.

Art. 388 Frauda la votul electronic

Tipărirea și utilizarea de date de acces false, accesarea frauduloasă a sistemului de vot electronic sau falsificarea prin orice mijloace a buletinelor de vot în format electronic se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

Art. 389 Violarea confidențialității votului

- (1) Violarea prin orice mijloace a secretului votului se pedepsește cu amendă.
- (2) Dacă fapta a fost comisă de un membru al biroului electoral al secției de votare, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau amenda și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 390 Nerespectarea regimului urnei de vot

- (1) Deschiderea urnelor, înainte de ora stabilită pentru închiderea votării, se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.
- (2) Încredințarea urnei speciale altor persoane decât membrilor biroului electoral al secției de votare, ori transportarea acesteia de către alte persoane sau în alte condiții decât cele prevăzute de lege, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 391 Falsificarea documentelor și evidențelor electorale

- (1) Falsificarea, prin orice mijloace a înscrisurilor de la birourile electorale se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.
- (2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și înscrierea în copia de pe lista electorală permanentă a unor persoane care nu figurează în această listă.
- (3) Introducerea în uz sau folosirea unui program informatic cu vicii care alterează înregistrarea ori însumarea rezultatelor obținute în secțiile de votare sau determină repartizarea mandatelor în afara prevederilor legii, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.
- (4) Cu aceeași pedeapsă se sancționează introducerea de date, informații sau proceduri care duc la alterarea sistemului informațional național necesar stabilirii rezultatelor alegerilor.

Art. 392 Fapte săvârșite în legătură cu un referendum

Dispozițiile art. 385 - 391 se aplică în mod corespunzător și în cazul faptelor săvârșite cu prilejul unui referendum.

Art. 393 Sancționarea tentativei

Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 385 și art. 387 - 391 se pedepsește.

TITLUL X INFRACTIUNI CONTRA SECURITĂȚII NAȚIONALE

Art. 394 Trădarea

Fapta cetățeanului român de a intra în legătură cu o putere sau cu o organizație străină ori cu agenți ai acestora, în scopul de a suprima sau știrbi unitatea și indivizibilitatea, suveranitatea sau independența statului, prin:

- a) provocare de război contra țării sau de înlesnire a ocupației militare străine;
- b) subminare economică, politică sau a capacității de apărare a statului;
- c) aservire față de o putere sau organizație străină;
- d) ajutorarea unei puteri sau organizații străine pentru desfășurarea unei activități ostile împotriva securității naționale,

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 395 Trădarea prin transmitere de informații secrete de stat

Transmiterea de informații secrete de stat unei puteri sau organizații străine ori agenților acestora, precum și procurarea ori deținerea de documente sau date ce constituie informații secrete de stat de către cei care nu au calitatea de a le cunoaște, în scopul transmiterii lor unei puteri sau organizații străine ori agenților acestora, săvârșite de un cetățean român, se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 396 Trădarea prin ajutarea inamicului

Fapta cetățeanului român care, în timp de război:

- a) predă teritorii, orașe, poziții de apărare, depozite ori instalații ale forțelor armate române sau care servesc apărării;
- b) predă nave, aeronave, mașini, aparate, armament sau orice alte materiale care pot servi purtării războiului;
- c) procură inamicului oameni, valori sau materiale de orice fel;
- d) trece de partea inamicului sau efectuează alte acțiuni care sunt de natură să favorizeze activitatea inamicului ori să slăbească puterea de luptă a forțelor armate române sau a armatelor aliate;
- e) luptă sau face parte din formații de luptă împotriva statului român sau a aliaților săi,

se pedepsește cu detențiune pe viață sau cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 397 Acțiuni împotriva ordinii constituționale

(1) Acțiunea armată întreprinsă în scopul schimbării ordinii constituționale ori al îngreunării sau împiedicării exercitării puterii de stat se pedepsește cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Întreprinderea de acțiuni violente împotriva persoanelor sau bunurilor săvârșite de mai multe persoane împreună, în scopul schimbării ordinii constituționale ori al îngreunării sau împiedicării exercitării puterii de stat, dacă se pune în pericol securitatea națională, se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 398 Înalta trădare

Faptele prevăzute în art. 394 - 397, săvârșite de către Președintele României sau de către un alt membru al Consiliului Suprem de Apărare a Țării, constituie infracțiunea de înaltă trădare și se pedepsește cu detențiunea pe viață sau cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 399 Acțiunile ostile contra statului

Faptele prevăzute în art. 394 și în art. 396, săvârșite de un cetățean străin sau apatrid, se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 400 Spionajul

Faptele prevăzute în art. 395, săvârșite de un cetățean străin sau apatrid, se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 401 Atentatul care pune în pericol securitatea națională

Atentatul contra vieții săvârșit împotriva unei persoane care deține o funcție de demnitate publică, dacă fapta pune în pericol securitatea națională, se pedepsește cu detențiune pe viață sau închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 402 Atentatul contra unei colectivități

Atentatul săvârșit contra unei colectivități prin otrăviri în masă, provocare de epidemii sau prin orice alt mijloc, în scopul îngreunării sau împiedicării exercitării puterii de stat, se pedepsește cu detențiune pe viață sau cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 403 Actele de diversiune

Distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare, în întregime sau în parte, prin explozii, incendii sau în orice alt mod, a instalațiilor industriale, căilor de comunicație, mijloacelor de transport, mijloacelor de telecomunicație, construcțiilor, produselor industriale sau agricole, ori a altor bunuri, dacă fapta pune în pericol securitatea națională, se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 404 Comunicarea de informații false

Comunicarea sau răspândirea, prin orice mijloace, de știri, date sau informații false ori de documente falsificate, cunoscând caracterul fals al acestora, dacă, prin aceasta, se pune în pericol securitatea națională, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

Art. 405 Propaganda pentru război

(1) Propaganda pentru război de agresiune, precum și răspândirea de știri tendențioase sau inventate, în scopul provocării unui război de agresiune, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează faptele prevăzute în alin. (1), săvârșite în scopul provocării unui război de agresiune împotriva României sau a unui conflict armat intern.

Art. 406 Compromiterea unor interese de stat

Distrugerea, alterarea ori ascunderea unui document sau înscris în care sunt stabilite drepturi ale statului român în raport cu o putere străină, dacă prin aceasta sunt puse în pericol sau vătămăte interesele de stat, se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 407 Divulgarea secretului care periclitizează securitatea națională

(1) Divulgarea unor documente sau a unor date care constituie informații secrete de stat, de către cel care le cunoaște datorită atribuțiilor de serviciu, dacă fapta pune în pericol securitatea națională, se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Deținerea în afara îndatoririlor de serviciu a unui document ce conține informații secrete de stat, dacă fapta pune în pericol securitatea națională, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Art. 408 Infracțiuni contra persoanelor care se bucură de protecție internațională

(1) Atentatul contra vieții săvârșit împotriva reprezentantului unui stat străin sau a altei persoane care se bucură de protecție în conformitate cu convențiile internaționale, aflată în misiune oficială în România, se pedepsește cu detențiune pe viață sau închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Infracțiunile intenționate contra integrității corporale, sănătății sau libertății, săvârșite împotriva unei persoane dintre cele menționate în alin. (1), se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.

Art. 409 Constituirea de structuri informative ilegale

Inițierea, organizarea sau constituirea pe teritoriul României a unor structuri informative în scopul culegerii de informații secrete de stat, ori desfășurarea de către acestea a unei activități de culegere sau prelucrare de asemenea informații, în afara cadrului legal, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 de ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 410 Nedenunțarea unor infracțiuni contra securității naționale

(1) Fapta persoanei care, luând cunoștință despre pregătirea sau comiterea vreuneia dintre infracțiunile prevăzute în art. 394 - 397, art. 399 - 403 și art. 406 - 409, nu înștiințează de îndată autoritățile se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Nedenunțarea săvârșită de un membru de familie, nu se pedepsește.

(3) Nu se pedepsește persoana care, înainte de punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva unei persoane pentru săvârșirea faptei nedenunțate, încunoștințează autoritățile competente despre aceasta sau care, chiar după punerea în mișcare a acțiunii penale, a înlesnit tragerea la răspundere penală a autorului și a participanților.

Art. 411 Cauze de reducere a pedepsei

Dacă persoana care a săvârșit una dintre infracțiunile prevăzute în prezentul titlu înlesnește, în cursul urmăririi penale, aflarea adevărului și tragerea la răspundere penală a autorului sau participanților, limitele speciale ale pedepsei se reduc la jumătate.

Art. 412 Sancționarea tentativei

(1) Tentativa la infracțiunile prevăzute în prezentul titlu se pedepsește.

(2) Se consideră tentativă și producerea sau procurarea mijloacelor ori instrumentelor, precum și luarea de măsuri în vederea comiterii infracțiunilor prevăzute în art. 395 - 397, 401 - 403, 408 și art. 399 raportat la infracțiunea de trădare prin ajutarea inamicului

TITLUL XI

INFRACTIUNI CONTRA CAPACITĂȚII DE LUPTĂ A FORTELOR ARMATE

CAPITOLUL I

INFRACTIUNI SĂVÂRȘITE DE MILITARI

Art. 413 Absența nejustificată

Absența nejustificată a oricărui militar de la unitate sau de la serviciu, care a depășit 4 ore, dar nu mai mult de 24 de ore, în timp de război, pe durata stării de asediu sau a stării de urgență, se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau amendă.

Art. 414 Dezertarea

(1) Absența nejustificată de la unitate sau de la serviciu, care depășește 3 zile, a oricărui militar, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

(2) Dezertarea săvârșită în următoarele împrejurări

- a) de doi sau mai mulți militari împreună;
- b) având asupra sa o armă militară;
- c) în timpul misiunilor la care participă în afara teritoriului statului român se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

(3) În timp de război sau pe un teritoriu pe care a fost proclamată starea de asediu sau de urgență, dezertarea oricărui militar de la unitate sau serviciu care a depășit 24 ore se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

Art. 415 Încălcarea consemnului

(1) Încălcarea regulilor serviciului de pază, intervenție, însoțire sau de securitate se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Încălcarea consemnului de către santinela aflată în post la depozitele de armament, muniții sau alte materiale explozive, ori în alte posturi de un deosebit interes militar sau de stat se pedepsește cu închisoare strictă de la 1 la 5 ani.

(3) Faptele prevăzute în alin. (1) – (3) săvârșite în timp de război, pe durata stării de asediu sau a stării de urgență se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani.

Art. 416 Părăsirea postului sau comenzii

(1) Părăsirea de către militar a postului, serviciului sau a oricărui alt loc în care acesta trebuia să se afle se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an.

(2) Părăsirea comenzii sau a serviciului de permanență de către orice militar se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

(3) Faptele prevăzute la alin. (1) și (2) se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani, iar dacă au fost săvârșite în timp de război, se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani.

Art. 417 Insubordonarea

(1) Refuzul de a executa un ordin cu privire la îndatoririle de serviciu se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) În timp de război, pe durata stării de asediu sau a stării de urgență, pedeapsa pentru fapta prevăzută în alin. (1) este închisoare de la 2 la 7 ani.

Art.418 CONSTRÂNGEREA SUPERIORULUI

(1) Constrângere, prin orice mijloace, a superiorului de către inferior sau a șefului de către subordonat, la încălcarea îndatoririlor de serviciu se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani.

(2) Fapta prevăzută în alin.(1) săvârșită de doi sau mai mulți militari împreună, ori în fața trupei adunate sau prin folosirea unei arme se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(3) În timp de război fapta prevăzută în alin.(1) se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani iar fapta prevăzută în alin.(2) se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani.

Art.419 ABUZUL DE AUTORITATE

Fapta superiorului sau șefului care, prin încălcarea atribuțiilor de serviciu, cauzează o vătămare gravă a intereselor legale a inferiorului sau subordonatului sau îl obligă să încalce îndatoririle de serviciu se pedepsește cu închisoarea de la 1 la 3 ani.

Art. 420 Lovirea superiorului ori a inferiorului

(1) Lovirea superiorului de către inferior sau a șefului de către subordonat, atunci când superiorul sau șeful se află în exercitarea atribuțiilor de serviciu, ori pentru acte îndeplinite în legătură cu aceste atribuții, se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și lovirea săvârșită de către superior sau șef împotriva inferiorului sau a subordonatului, atunci când inferiorul sau subordonatul se află în exercitarea atribuțiilor de serviciu, ori pentru acte îndeplinite în legătură cu aceste atribuții.

(3) Când faptele prevăzute în alin. (1) și (2) au fost comise în timp de război, pe durata stării de asediu sau a stării de urgență, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

Art. 421 Capitularia

Predarea în mâinile inamicului de către comandant a forțelor armate pe care le comandă, lăsarea în mâinile inamicului, distrugerea sau aducerea în stare de neîntrebuințare de către comandant a mijloacelor de luptă sau a altor mijloace necesare pentru purtarea războiului, fără ca vreuna dintre acestea să fi fost determinată de condițiile de luptă, se pedepsesc cu detențiune pe viață sau cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 422 Părăsirea câmpului de luptă

Părăsirea câmpului de luptă sau refuzul de a acționa, săvârșite în timpul luptei, ori predarea în captivitate sau săvârșirea altor asemenea fapte de natură a servi cauzei inamicului se pedepsește cu detențiune pe viață sau cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 423 Zborul neautorizat

(1) Zborul cu o aeronavă aparținând forțelor armate ale statului român, fără prealabilă autorizare, precum și nerespectarea regulilor de zbor, dacă prin aceasta se

periclitează securitatea zborului în spațiul aerian sau a aeronavei se pedepesc cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă.

(2) Dacă fapta a avut ca urmare distrugerea sau degradarea aeronavei pedeapsa este închisoarea de la 5 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, iar dacă a avut ca urmare un dezastru, pedeapsa este închisoarea de la 10 la 20 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 424 Părăsirea navei

(1) Părăsirea unei nave militare în caz de naufragiu de către comandant, înainte de a-și fi exercitat până la capăt îndatoririle de serviciu, precum și de către orice alte persoane ce fac parte din echipajul navei, fără ordinul comandantului, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Dacă fapta este săvârșită în timp de război, pe durata stării de asediu sau a stării de urgență, se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 425 Părăsirea comenzii

(1) Părăsirea comenzii de către comandantul unei nave militare sau al unei grupări de nave militare, în situații care ar fi putut periclita nava militară sau navele militare ori echipajul acestora, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) În cazul în care părăsirea comenzii s-a săvârșit în timpul luptei, de către comandantul unei nave militare sau al unei grupări de nave militare, pedeapsa este închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 426 Neluarea măsurilor necesare în operațiunile navale

Fapta comandantului unei nave militare sau grupări de nave militare care fără a fi fost oprit prin vreun ordin, sau fără a fi fost împiedicat de misiunea specială pe care o avea:

a) nu ia măsurile necesare să atace, să lupte împotriva inamicului, să ajute o navă a statului român sau a unei țări aliate, urmărită de inamic ori angajată în luptă;

b) nu ia măsurile necesare pentru a distruge un convoi inamic;

c) nu urmărește navele de război sau comerciale ale inamicului, se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 427 Coborârea pavilionului

Coborârea pavilionului în timpul luptei, în scopul de a servi cauza inamicului, săvârșită de către comandantul unei nave militare sau al unei grupări de nave militare, precum și de către orice altă persoană ambarcată, se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 428 Coliziunea

(1) Fapta comandantului unei nave militare sau a oricărei persoane aflate la bordul navei, care a produs o coliziune sau punerea pe uscat a navei, dacă fapta a avut ca urmare avariarea gravă, a acesteia se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) În cazul în care fapta prevăzută în alineatul precedent a fost săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la de la 6 luni la 3 ani.

(3) Fapta prevăzută în alin. (1) săvârșită în timp de război, pe durata stării de asediu sau a stării de urgență, se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 429 Sancționarea tentativei

Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 421 - 425, art. 427, art. 428 alin. (1) se pedepsește.

Art. 430 Infracțiuni privitoare la aeronave militare

Dispozițiile art. 423 – 425, art. 428 și art. 429 se aplică în mod corespunzător și în cazul aeronavelor militare.

Art. 431 Punerea în mișcare a acțiunii penale

Acțiunea penală pentru infracțiunile prevăzute în art. 413 - 417 se pune în mișcare numai la sesizarea comandantului.

CAPITOLUL II

INFRACTIUNI SĂVÂRȘITE DE MILITARI SAU DE CIVILI

Art. 432 Sustragerea de la serviciul militar în timp de război

Fapta persoanei care în timp de război sau pe durata stării de asediu, își provoacă vătămări integrității corporale sau sănătății, simulează o boală sau o infirmitate, folosește înscrisuri false sau orice alte mijloace, în scopul de a se sustrage de la serviciul militar, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Art. 433 AGRESIUNEA ÎMPOTRIVA SANTINELEI

(1) Fapta persoanei care amenință sau lovește santinela sau militarul aflat în serviciu de intervenție, însoțire sau de securitate se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani.

(2) Dacă fapta este săvârșită prin folosirea unei arme sau de două sau mai multe persoane împreună pedeapsa este închisoare de la 2 la 7 ani.

Art. 434 Sustragerea de la luarea în evidența militară

(1) Sustragerea de la luarea în evidența militară, selecția, stabilirea aptitudinilor și a opțiunilor privind modul de îndeplinire a îndatoririlor militare, în timp de pace, se pedepsește cu amendă.

(2) Dacă fapta este săvârșită în timp de război sau pe durata stării de asediu, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani.

Art. 435 Neprezentarea la încorporare sau concentrare

(1) Neprezentarea la încorporare, concentrare sau mobilizare în timp de război sau pe durata stării de asediu, în termenul prevăzut în ordinul de chemare, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și neprezentarea celui încorporat sau concentrat la unitatea la care a fost repartizat, precum și a celui care, executând potrivit legii, serviciul alternativ, nu se prezintă în termen la angajator.

(3) Termenele de prezentare prevăzute în alin. (1) și (2) se prelungesc cu 10 zile, în cazul în care cel chemat se află în străinătate.

Art. 436 Jefuirea celor căzuți pe câmpul de luptă

(1) Jefuirea pe câmpul de luptă a morților sau răniților se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează fapta prevăzută în alin. (1), care, fără să fie săvârșită pe câmpul de luptă, este urmarea unor operații de război.

Art. 437 Folosirea emblemei Crucea Roșie în timpul operațiunilor militare

Folosirea, fără drept, în timp de război sau pe durata stării de asediu, în legătură cu operațiunile militare, a emblemei ori denumirii de „Crucea Roșie” sau a celor asimilate acesteia se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

TITLUL XII

INFRAȚIUNI DE GENOCID, CONTRA UMANITĂȚII ȘI DE RĂZBOI

CAPITOLUL I INFRAȚIUNI DE GENOCID ȘI CONTRA UMANITĂȚII

Art. 438 Genocidul

(1) Săvârșirea, în scopul de a distruge, în întregime sau în parte, un grup național, etnic, rasial sau religios, a uneia dintre următoarele fapte:

- a)uciderea de membri ai grupului;
 - b)vătămarea integrității fizice sau mintale a unor membri ai grupului;
 - c)supunerea grupului la condiții de existență de natură să ducă la distrugerea fizică, totală sau parțială, a acestuia;
 - d)impunerea de măsuri vizând împiedicarea nașterilor în cadrul grupului;
 - e)transferul forțat de copii aparținând unui grup în alt grup,
- se pedepsește cu detențiune pe viață sau cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Dacă faptele de la alin.(1) sunt săvârșite în timp de război, pedeapsa este detențiunea pe viață.

(3) Înțelegerea în vederea săvârșirii infracțiunii de genocid se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Incitarea la săvârșirea infracțiunii de genocid, comisă în mod direct, în public se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 439 Infracțiuni contra umanității

(1) Săvârșirea, în cadrul unui atac generalizat sau sistematic, lansat împotriva unei populații civile, a uneia dintre următoarele fapte:

- a)uciderea unor persoane;
- b)supunerea unei populații sau părți a acesteia, în scopul de a o distruge în tot sau în parte, la condiții de viață menite să determine distrugerea fizică, totală sau parțială, a acesteia;
- c)sclavia sau traficul de ființe umane, în special de femei sau copii;
- d)deportarea sau transferarea forțată, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional, a unor persoane aflate în mod legal pe un anumit teritoriu, prin

expulzarea acestora spre un alt stat sau spre un alt teritoriu, ori prin folosirea altor măsuri de constrângere;

e) torturarea unei persoane aflate sub paza făptuitorului sau asupra căreia acesta exercită controlul în orice alt mod, cauzându-i vătămări fizice sau psihice, ori suferințe fizice sau psihice grave, ce depășesc consecințele sancțiunilor admise de către dreptul internațional;

f) violul sau agresiunea sexuală, constrângerea la prostituție, sterilizarea forțată sau detenția ilegală a unei femei rămasă gravidă în mod forțat, în scopul modificării compoziției etnice a unei populații;

g) vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane;

h) provocarea dispariției forțate a unei persoane, în scopul de a o sustrage de sub protecția legii pentru o perioadă îndelungată, prin răpire, arestare sau deținere, la ordinul unui stat sau al unei organizații politice, ori cu autorizarea, sprijinul sau asentimentul acestora, urmate de refuzul de a admite că această persoană este privată de libertate sau de a furniza informații reale privind soarta care îi este rezervată ori locul unde se află, de îndată ce aceste informații au fost solicitate;

i) înțemnițarea sau altă formă de privare gravă de libertate, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional;

j) persecutarea unui grup sau unei colectivități determinate, prin privare de drepturile fundamentale ale omului sau prin restrângerea gravă a exercitării acestor drepturi, pe motive de ordin politic, rasial, național, etnic, cultural, religios, sexual ori în funcție de alte criterii recunoscute ca inadmisibile în dreptul internațional;

k) alte asemenea fapte inumane ce cauzează suferințe mari sau vătămări ale integrității fizice sau psihice,

se pedepsește cu detențiune pe viață sau cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează faptele prevăzute în alin. (1), săvârșite în cadrul unui regim instituționalizat de oprimare sistematică și de dominare a unui grup rasial asupra altuia, cu intenția de a menține acest regim.

CAPITOLUL II INFRAȚIUNI DE RĂZBOI

Art. 440 Infrațiuni de război contra persoanelor

(1) Săvârșirea, în cadrul unui conflict armat, cu sau fără caracter internațional, asupra uneia sau mai multor persoane protejate de dreptul internațional umanitar, a uneia dintre următoarele fapte:

a) uciderea;

b) luarea de ostatici;

c) aplicarea de tratamente cu cruzime sau inumane, cauzându-i vătămări ale integrității fizice sau psihice, ori suferințe fizice sau psihice grave, în special prin tortură sau mutilare;

d) violul sau agresiunea sexuală, constrângerea la prostituție, sterilizarea forțată sau detenția ilegală a unei femei rămasă gravidă în mod forțat, în scopul modificării compoziției etnice a unei populații;

e) deportarea sau transferarea forțată, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional, a unor persoane aflate în mod legal pe un anumit teritoriu, prin

expulzarea acestora spre un alt stat sau un alt teritoriu, ori prin folosirea altor măsuri de constrângere;

f) aplicarea sau executarea unei pedepse severe, în special pedeapsa cu moartea sau o pedeapsă privativă de libertate, împotriva unei persoane care nu a fost judecată în cadrul unei proceduri legale și imparțiale, care să ofere garanțiile impuse de dreptul internațional;

g) expunerea unei persoane la un pericol de moarte sau atingere gravă adusă sănătății prin:

1. efectuarea asupra acesteia de experiențe cu privire la care ea nu a consimțit în mod voluntar, expres și prealabil sau care nu sunt necesare pentru sănătatea acesteia, ori nu sunt efectuate în interesul său;

2. prelevarea de țesuturi sau organe de la aceasta în scopul transplantului, cu excepția prelevării de sânge sau piele efectuate în scop terapeutic, în conformitate cu principiile medicale general recunoscute și cu consimțământul voluntar, expres și prealabil al persoanei;

3. supunerea acesteia la metode de tratament nerecunoscute medical, fără ca acestea să fie necesare pentru sănătatea persoanei și fără ca ea să fi consimțit, în mod voluntar, expres și prealabil;

h) supunerea unei persoane la un tratament degradant,

se pedepsește cu detențiune pe viață sau cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează recrutarea sau încorporarea minorilor care nu au împlinit vârsta de 15 ani în forțele armate sau în grupuri armate, precum și determinarea acestora, prin orice mijloace, să participe activ la ostilități.

(3) Rănirea, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, a unui membru al forțelor armate inamice sau a unui combatant al părții inamice după ce acesta s-a predat fără condiții, sau care a fost scos din luptă în orice mod, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Săvârșirea, în cadrul unui conflict armat cu caracter internațional, a uneia dintre următoarele fapte:

a) menținerea ilegală în detenție sau întârzierea nejustificată a repatrierii uneia sau mai multor persoane dintre cele prevăzute în alin. (5) lit. a);

b) transferarea, în mod direct sau indirect, de către un agent al puterii ocupante, a unei părți a populației civile căreia el îi aparține, în teritoriul ocupat;

c) constrângerea, prin violență sau amenințare, a uneia sau mai multor persoane dintre cele prevăzute în alin. (5) lit. a) să servească în forțele armate ale inamicului;

d) constrângerea resortisanților puterii inamice să ia parte la operațiunile de război îndreptate împotriva țării lor,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(5) Persoanele protejate de dreptul internațional umanitar sunt:

a) într-un conflict armat cu caracter internațional: persoanele protejate în sensul Convențiilor de la Geneva din 12 august 1949 și al Protocolului Adițional I din 8 iunie 1977, în special răniții, bolnavii, naufragiații, prizonierii de război și civilii;

b) într-un conflict armat fără caracter internațional: răniții, bolnavii, naufragiații și persoanele care nu participă direct la ostilități și care se găsesc sub puterea părții inamice;

c) într-un conflict armat cu sau fără caracter internațional: membrii forțelor armate și combatanții părții inamice, care au depus armele sau care, din orice altă cauză, nu se mai pot apăra și care nu se află sub puterea părții inamice.

Art. 441 Infracțiuni de război contra proprietății și altor drepturi

(1) Fapta persoanei care, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, jefuiește sau, cu încălcarea dreptului internațional și fără ca aceasta să fie justificată de necesități militare, distruge, își însușește sau rechiziționează bunuri ale părții inamice, aflate sub puterea părții căreia îi aparține făptuitorul, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Declararea, în cadrul unui conflict armat cu caracter internațional, ca fiind stinse, suspendate sau inadmisibile în justiție, drepturile și acțiunile tuturor resortisanților părții inamice sau ale unei părți importante a acestora, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 442 Infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor

(1) Fapta persoanei care, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional:

a) declanșează un atac împotriva personalului, instalațiilor, materialului, unităților sau vehiculelor care participă la o misiune de ajutor umanitar ori la o misiune de menținere a păcii, conform Cartei Națiunilor Unite, și care se bucură de protecția pe care dreptul internațional umanitar o garantează civililor sau bunurilor cu caracter civil;

b) declanșează un atac împotriva personalului, clădirilor, unităților sanitare sau mijloacelor de transport sanitare, care utilizează semnele distinctive prevăzute de Convențiile de la Geneva, în conformitate cu dispozițiile dreptului internațional umanitar,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Fapta persoanei care, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, utilizează fără drept semnele distinctive prevăzute de Convențiile de la Geneva, steagul de parlamentare, drapelul, insignele militare sau uniforma inamicului ori ale Organizației Națiunilor Unite, cauzând, astfel, moartea sau vătămarea corporală a uneia sau mai multor persoane, se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 443 Utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă

(1) Fapta persoanei care, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional:

a) declanșează un atac prin mijloace militare împotriva populației civile sau a unor civili care nu participă direct la ostilități;

b) declanșează un atac prin mijloace militare împotriva bunurilor civile protejate ca atare de dreptul internațional umanitar, în special clădiri consacrate cultului religios, învățământului, artei, științei, acțiunilor caritabile, a monumentelor istorice, spitalelor, locurilor unde bolnavii sau răniții sunt adunați, precum și a orașelor, satelor, locuințelor sau clădirilor neapărate ori a zonelor demilitarizate, sau asupra instalațiilor ori echipamentelor ce conțin substanțe periculoase, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca obiective militare;

c) desfășoară un atac prin mijloace militare, știind că el va cauza pierderi de vieți omenești în rândul populației civile, răniri ale persoanelor civile, distrugerii de bunuri cu caracter civil, care ar fi vădit disproporționate în raport cu ansamblul avantajului militar concret și direct așteptat;

d)utilizează o persoană protejată de dispozițiile dreptului internațional umanitar pentru a evita ca anumite puncte, zone sau forțe militare să devină țintă a operațiunilor militare ale părții inamice;

e)utilizează, ca metodă de purtare a războiului, înfometarea deliberată a civililor, privându-i de bunurile indispensabile supraviețuirii, sau împiedicând, cu încălcarea dispozițiilor dreptului internațional umanitar, primirea ajutoarelor destinate acestora;

f)declară sau ordonă că nu va exista îndurare pentru învinși;

g)ucide sau rănește, prin viclenie, un membru al forțelor armate inamice sau un combatant al forțelor inamice,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2)Desfășurarea unui atac prin mijloace militare, în cadrul unui conflict armat cu caracter internațional, știind că el va cauza mediului înconjurător daune extinse, de durată și grave, care ar fi vădit disproporționate în raport cu ansamblul avantajului militar concret și direct așteptat, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 444 Utilizarea de mijloace interzise în operațiunile de luptă

Fapta persoanei care, în cadrul unui conflict armat, cu sau fără caracter internațional:

a)utilizează otravă sau arme cu substanțe otrăvitoare;

b)utilizează gaze asfixiante, toxice sau asimilate și orice lichide, materii sau procedee similare;

c)utilizează gloanțe care se dilată sau se aplatizează cu ușurință în corpul uman, cum sunt gloanțele al căror înveliș dur nu acoperă în întregime mijlocul sau sunt perforate de incizii,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 445 Sancționarea tentativei

Tentativa infracțiunilor prevăzute în prezentul titlu se pedepsește.

TITLUL XIII DISPOZIȚII FINALE

Art. 446 Intrarea în vigoare

Prezentul cod intră în vigoare la un an de la data publicării în Monitorul Oficial.